

ORAVAPOLUILTA RASTILLE

SUUNNISTUSSEURAN VUOSISATA

SUUNTA JYVÄSKYLÄ 2012

TOIMITTANUT TAPANI HUOVILA

ORAVAPOLUILTA RASTILLE

SUUNNISTUSSEURAN VUOSISATA

SUUNTA JYVÄSKYLÄ 2012

TOIMITTANUT TAPANI HUOVILA

Toimituskunta:

Matti Krats (pj), Tapani Huovila (toim.), Jari Järvinen, Hannu Korhonen ja Seppo Raukola,

Kirjoittajat:

Markku Alakoski
Tapani Huovila
Pekka Juvakka
Timo Jännti
Jouni Kahelin
Ulla Klemettinen
Hannu Korhonen
Lauri Kotkajärvi
Jorma Luoma-aho
Sanna Multala
Jouni Mäkäräinen
Jake Puttonen
Seppo Raukola
Varpu Savolainen
Timo Sivill
Johanna Toivonen

Valokuvat

Aaro Huovila
Riitta Huovila
Tapani Huovila
JKT:n arkisto/KS:n Maakunta-arkisto
Ulla Klemettinen
Lauri Kotkajärven kotiabumi
Jorma Luoma-aho/JKT:n arkisto/KS:n maakunta-arkisto
Sanna Multala
Seppo Raukola
Tuomalan kotialbumi

Kuvankäsittely

Jari Järvinen ja Tapani Huovila

Kansi, ulkoasu ja taitto

Tapani Huovila
Kannen ilmakeu: Maanmittauslaitos
Kannen kartta: Suunta Jyväskylä

© Suunta Jyväskylä, kirjoittajat ja kuvaajat

Aineistoa saa vapaasti käyttää suunnistukseen liittyvissä asiayhteyksissä, lähde mainiten

ISBN 978-952-93-1315-0

Paino: Kopijyvä, Jyväskylä 2012

ORAVAPOLUILTA RASTILLE SUUNNISTUSSEURAN VUOSISATA

Suunnistusseuran vuosisata koostuu usean eri kirjoittajan teksteistä. Pohjana julkaisulle ovat aiemmat seuran historiikkijulkaisut, erityisesti Jorma Luoma-ahon seuran 70-vuotisjulkaisu sekä Jari Järvisen toimitama seuran 90-vuotisjulkaisu. Seuran nykytoimijat ovat täydentäneet aiempia tietoja viimeisen kymmenen vuoden ajalta ja Seppo Raukola kantaseura Jyväskylän Kisa-Toverien toimintaa ensimmäisen puoli-vuosisadan ajalta. Julkaisun alkuosa etenee kronologisesti ja loppuosa teemoittain seuran jaostojen toiminnan pohjalta.

Urheiluseuratoiminta alkoi Suomessa 1800-luvun lopulla lähinnä yleisseuroissa, joiden jaostot aikaa myöten eriytyivät omiksi erikoisluokkeiksi. Urheiluseura on yhteisö, joka reagoi ympäristönsä muutoksiin ja muuttuu niiden myötä myös itse.

Jyväskylän Kisa-Toverit perustettiin yleisseuraksi 1912. Se toimi aktiivisesti oman ydinalueensa ja sen ympäristön urheilun hyväksi. Omiksi luokkeiksi JKT:sta eriytyivät seuraavina vuosikymmeninä Jyväskylän Palloilijat 1923, Kiri 1930, Voimailijat 1932, Kenttä-Urheilijat 1938 ja Hiihtoseura 1945.

Perusseurassa jatkoivat luistelijat ja voimistelijat sekä suunnistajat. Luistelu tyrehtyi loistokkaan 1960-luvun jälkeen ja voimistelijat perustivat Jyväskylän Voimistelijat 1979. Samana vuonna JKT julistautui suunnistuksen erikoisseuraksi.

Merkittävä vaihe oli vuosi 1989, jolloin JKT:n, Keljon Nuorisoseuran Urheilijoiden sekä osa Vaajakosken Terän ja muiden keskiuomalaisten seurojen suunnistajia päättivät muodostaa yhteisen seuran. Suunnistajat liittyivät JKT:hin, jonka nimi samalla muutettiin Suunta 941:ksi sekä edelleen Suunta 101:ksi ja Suunta Jyväskyläksi. Suunta Jyväskylä on toiminut suunnistuksen hyväksi kuudella eri osa-alueella. Ne ovat nuorisotyö, valmennus, iltarastien järjestäminen, seuratoiminta, kilpailujen järjestäminen ja karttojen valmistaminen.

Suunnistusharrastus on seurannut tiiviisti omaa aikaansa sekä ajan tekniikan kehitystä. Tietotekniikasta ja sen myötä internetistä on tullut olennainen osa suunnistuskilpailujen järjestämistä.

Jyväskylän merkittävimmät saavutukset suunnistusviesteissä ovat SM-viestin hopeaa 1971, Jukolan viides sija 1996 ja Nuorten Jukolan toinen sija 1991. Juhlavuonnaan 2012 Suunta otti Lumitoukolan voiton, Nuorten Tiomilan viidennen sijan ja H18-vuotiaiden viestin Suomen mestaruuden. Nuorisotoiminnastaan seura on saanut Suunnistusliiton Sinettiseura-tunnuksen 2004, mikä on uusittu juhluvonna

2012, ja 2010 seura valittiin vuoden valtakunnalliseksi kasvattajaseuraksi. Vuosittain seura on järjestänyt jäsenilleen ja muille suunnistuksen harrastajille ilta- ja korttelirasteja, joiden kävijämäärät ovat nousseet joka vuosi useisiin tuhansiin.

Urheiluseuratoiminta on vapaaehtois- ja talkootyötä läheiseksi ja tärkeäksi koetun harrastuksen – suunnistuksen – hyväksi. Tämä historiikki haluaa tuoda esiin osan siitä hienosta työstä, jota seuran toimijat eri aikoina ja eri tavoin ovat tehneet.

Jyväskylä 1.10.2012

Matti Krats
Suunnan puheenjohtaja

Tapani Huovila
Julkaisun toimittaja

ORAVAPOLUILTA RASTILLE

SUUNNISTUSSEURAN VUOSISATA

1. Tunte mattomaan – ja takaisin	11
a. Kompassi ja kartta	11
b. Suunta maastossa	12
c. Lajiseurat ja yleisseurat	13
d. Pohjolasta maailmalle	14
2. Urheiluharrastus viriää Jyväskylässä	15
2.1. Yleisseura JKT perustetaan 1912	15
2.2. Yleisseura toimi jaostoissa	17
a. Yleisurheilu	18
b. Hiihto ja mäenlasku	22
c. Luistelu	26
d. Taitoluistelu	30
e. Voimistelu	31
f. Pujottelu	38
g. Paini ja nyrkkeily	39
h. Palloilulajit	40
2.3. Retkiä ja iltamia	43
3. Tiedustelujuoksusta suunnistukseen 1919-1979	49
3.1. Suunnistuksen erikoisseura 1979	53
3.2. Seuran kilpailuja	55
a. Veteraanikisoja	55
b. Seuran mestaruuskilpailut	56
c. Suomen mestaruuskilpailut	56
3.3. Vaativia järjestelytehtäviä	58
3.4. Nuorisotyö tehostuu	66
4. Uusi SUUNTA 1989	69
4.1. Suunta 941 teki vahvaa nuorisotyötä	71
a. 941:n työ palkittiin	72
b. Lasten ja nuorten toiminta 2000-luvulla	80
4.2. Valmennus	90
a. JKT:n valmennus 1982-1988	90
b. Suuri muutos	90
c. Huippuvuosiin 1994-1998	96
d. Valmennus 2003-2012	106
e. Mestareita maailmassa ja Euroopassa	110

4.3. Torstairasteja kaikelle kansalle	122
a. Ensimmäiset marraskuussa 1944	122
b. Neljä tuhatta ylittyy 2004	125
c. Aikuisten suunnistuskurssit	126
d. Tietotekniikkaa vuosituhannen alusta	127
e. Tulostekartat käyttöön 2002	129
f. Ympärivuotiseen harrastukseen	130
4.4. Talous toiminnan perustana	134
a. Isot kisat talouden perusta	134
b. Kuntorastit tukevat seuran toimintaa	136
4.5. Kilpailujen järjestäminen 1992-2012	138
a. Nuorten MM-kisat 1992	138
b. Fin 5 –rastiviikko 1992	139
c. Jyväš-Jukola 1997 Killerillä	141
d. SM-pikamatkat 2000	143
e. MM-katsastukset 2002	143
f. Lumitoukoka 2005	144
g. Nuorten Jukola 2006	145
h. SM pitkä R2 2010	146
j. SM keskimatkat R1 2014	147
4.6. Kartta: Opas tuntemattomaan	148
a. JKT täydensi peruskartan 1974	150
b. Opiskelijakisan kartta stereopohjilta 1978	151
c. Vuoden 1981 kartta tilattiin SSL:lta	154
d. Suunta laati vuoden 1989 kartan	154
e. Sivill kartoitti vuoden 1992 kartan	154
f. Jyväš-Jukola 1997: Timo Sivillin suuri urakka	156
g. Kartoitus jatkaa	157
h. Suunnistuskartan valmistaminen	158
5. Internet-laji	163
a. Harrastajamäärät kasvavat rajusti	163
b. Hajontamenetelmät pakottavat omaan työhön	163
c. Tietotekniikka avuksi	165
d. Suunnistus – internet-laji	166
Johtokunta 2012	170
Suunnistajia	171
Tilastot	181
Poimintoja	185

1. Tuntemattomaan – ja takaisin

Osata liikkua tuntemattomilla alueilla – ja tulla takaisin vielä lähtöpaikkaansa – on ollut keskeinen taito ihmisen historiassa. Eränkävijät ja kalastajat ovat matkanneet satoja, jopa tuhansia kilometrejä, uusille pyynti- ja saalispaikoille. Matkoilla he ovat oppineet tunnistamaan luonnonmerkkejä. Etelän suuntaa on etsitty pitemmistä ja vehreämmistä kuusen oksista tai muurahaispesän loivemmasta sivusta. Auringon avulla on myös määritelty hetkellistä suuntaa ja keskipäivän etelää, vaikka se on ollut pikemminkin keskipäivän ajan mitta kuin suunnistusväline. Yöllä pohjoisen suuntaa on varmistettu Pohjantähdellä.

Aurinkoa hyödynsivät viikingit suunnatessaan länteen: He asettivat veneen pohjalle vesinämpäriin ja ämpäriin puu-

kiekon, jonka keskellä olevaan reikään laitettiin tikku siten, että tikun varjon pää osui kiekon reunaan kaiverrettuun uraan. Vuorokautta myöhemmin kiekko tikkuineen asetettiin jälleen ämpäriin, ja jos varjo meni uran ylitse, piti suuntaa korjata etelään päin ja jos varjo ei yltänyt uraan, oli suuntaan korjattava pohjoiseen.

a. Kompassi ja kartta

Magneettisuuden keksivät ensimmäisenä kiinalaiset jo ennen ajanlaskumme alkua. He olivat huomanneet, että luonnossa esiintyi kiveä, josta tehdyt lusikat asettuivat aina samansuuntaisesti. Kivestä tehtyjä esineitä käytettiin uskonnollisissa menoissa ja vasta myöhemmin maastossa liikkumisen apuvälineenä. Etenkin merenkulussa kompassista tuli tärkeä suunnannäyttävä.

Yksinkertaisimmillaan merkikompassissa viikinkien ämpäriin puukiekko korvattiin magnetisoidulla neulalla, jonka keskellä oli kelluvaa ainetta, usein korkkia. Näin neula kääntyi pohjois-etelä-suuntaan. Vesi oli tärkeä paitsi kellunnan pohjana, myös rauhoittamassa neulan sivuttaisliikettä. Myöhemmin kompassissa magneettineula sijoitettiin ämpäriin sijaan maljaan ja laivan keinunnan häiriötä poistettiin kiinnittämällä malja kardaanisesti. Jalkaisin kulkijoita varten tehtiin ns. kuivakompasseja, mutta ne olivat erittäin hankalia käyttää.

Erämaa- ja järviolueilla suunnistamisen helpottamiseksi alueita nimettiin niiden ominaispiirteiden pohjalta. Muotonsa perusteella ovat nimensä saaneet esimerkiksi Kolmisopinen, Ankeriasjärvi ja Rotkojärvi tai Koskensaari, Joutsenniemi sekä edelleen Sarvivuori, Otsavuori, jne. Näin nimet olivat eräänlaisia karttamerkkejä, jotka alueella ensimmäistäkin kertaa kulkeva saattoi tunnistaa ja käyttää suunnan etsimisen apuna.

Vanhimmat Pohjois-Eurooppaa käsittelevät kartat, joissa Suomi on mukana, piirrettiin 1500-luvulla. Ne olivat hyvin ylimalkaisia maantieteellisiä yleiskarttoja. Yhteiskunnan kehittyminen vaati 1600-1800-luvuilla suurimittakaavaisempia eli

tarkempia karttoja. Suomessa 1800-luvulla Maanmittaushallitus valmisti ensimmäiset pitäjänkartat (1:20 000; 1840–1865) sekä 1800- ja 1900-lukujen vaihteessa venäläiset typografisia karttoja (1:21 000 ja 1:40 000).

b. Suunta maastossa

Urheiluharrastuksena suunnistus alkoi Pohjoismaissa 1800-luvun loppupuolella. Ensimmäiset suunnistuskilpailut järjestettiin Norjassa 1897 ja hiihtosuunnistukset 1899. Aluksi suunnistus oli sotilaiden harrastus ja Suomeen se tuli suojeluskuntien kautta ”tiedustelujuoksuna”. Suomen ensimmäiset suunnistuskilpailut olivat Helsinki-Porvoo -hiihtosuunnistusviesti nelimiehisin joukkuein 1904 ja kesäakisat Kauniaisissa 1923.

Kartat olivat yksityiskohdissaan hyvinkin vajavaisia ja niin maastossa liikkumisen ehdoton apuväline oli kompassi. Heti 1900-luvun alkupuolella, etenkin puolustusvoimissa, oli huomattu että maastossa liikkumiseen tarvitaan kompassi, joka on kestävä ja jota mies voi kuljettaa maastossa mukanaan sekä helposti käyttää. Kompassin oli siis oltava pieni, neulan liike vakaa ja erilaiset häiriöt oli tarkasti eliminointava pois. Isot, laivoihin ja myöhemmin lentokoneisiin valmistetut malja- ja

gyrokompassit eivät tähän soveltuneet.

Vuonna 1933 keksijä Tommo Vohlonen jätti patenttihakemuksen, jonka ydin keskittyi prosessiin valmistaa nestetäytteen taskukompassi niin, että magneettineula ja neste jäävät kokonaan suljettuun yhtenäiseen ja umpinaiseen rasiaan (ilman mekaanisia kiinnityksiä ja epävarmoja tiivisteitä). Tätä ongelmaa ei aiemmin oltu osattu ratkaista. Patenti myönnettiin tammikuussa 1935 ja helmikuussa vuotta myöhemmin, 1936, Vohlonen perusti Suunto Oy:n. Taskukompassi yleistyi paitsi Puolustusvoimissa (marsikompassin nimellä), myös yksittäisten kansalaisten käsissä.

Edellytykset suunnistukselle harrastuksena olivat syntyneet ja ne olivat maanmittaushallituksen ja venäläisten kartat sekä Vohlonen kompassi. Suunnistuksen harrastajajoukko laajeni ja 1930-lukua pidetään suomalaisen suunnistuksen varsinaisena lähtökohtana.

c. Lajiseurat ja yleisseurat

Urheiluseuroja oli Suomessa alettu perustaa 1800-luvun lopulla. Sanana ”urheilu” ei ollut itsestään selvä. Aluksi puhuttiin ”kilvasta” ja ”kilvoittelusta”. Suomen kielen urhea-sanasta johdettu ’urheilu’ vakiintui

käyttöön Kotikielen Seuran suosituksesta 1886.

Suomen vanha urheilutoiminta on liittynyt kansalliseen heräämiseen, sotilaskoulutukseen ja paikallisista tarpeista lähtevään urheiluseurojen perustamiseen. Markkinoilla järjestettiin 1800-luvulla esimerkiksi juoksukilpailuja, joihin osallistuvat niin ylioppilaat, rengit kuin naisetkin. Kaupungeissa suosituiksi tulivat uimalaitokset ja talviset luistinradat. Näillä kilpailuun liittyvillä kansanhuveilla ja myöhemmin varsinaisilla urheiluseuroilla sekä muulla kulttuuritoiminnalla oli merkittävä osuutensa suomalaisten etsiessä omaa identiteettiään vanhan Ruotsin kuningaskunnan ja autonomian ajan Venäjän keisarikunnan välissä. Nykyisin aktiivisen kansalaisyhteiskunnan muodostuminen nähdään itsenäisen valtionhallinnon ja demokratian toimivuuden perustana.

Ensimmäiset urheiluseurat Suomessa olivat purjehdusseura (1856-), metsästysseura (1868-) sekä voimisteluseura (1875-). Suomessa perustettiin myös Pohjoismaiden ensimmäinen naisten voimisteluseura 1876 ja edelleen Suomen Naisten Voimisteluliitto 1896.

Omiin lajeihinsa erikoistuneiden seurojen perustamisalto vallitsi etenkin 1880-luvulla. Jyväskylässä perustettiin Päi-

jänteen Purjehdusseura 1886 ja Jyväskylän Naisvoimisteluseura 1888.

Yleisseuramalli vakiintuu Suomeen 1890-luvulla, minkä mukaan esimerkiksi Jyväskylässä perustetaan Jyväskylän Weikot 1905 ja Jyväskylän Kisa-Toverit 1912. Yleisseuroihin perustettiin edelleen eri jaostoja, jotka keskittyivät toiminnassaan omiin lajeihinsa. Sittemmin jaostot kuitenkin eriytyivät urheilun lajiseuroiksi. Jyväskyläläinen junan jarrumies Werner Järvinen voitti 1906 ns. väliolympialaisissa Suomen ensimmäisen kultamitalin - lajina kahdenkäden kiekonheitto.

SVUL, Suomen Valtakunnan Urheiluliitto perustettiin epävirallisesti 1900, ja virallisesti 1906. SVUL:n Keski-Suomen piiri perustettiin vuotta myöhemmin 1907.

Suomen ruotsinkieliset perustivat oman urheiluliiton FSGI:n 1912. Työväen Urheiluliitto TUL perustettiin 1919. Poliittisuuteen perustuva SVUL:n ja TUL:n jako jatkui 75 vuotta vuoteen 1993, jolloin perustettiin Suomen Liikunta ja Urheilu, SLU, jonka jäseniksi tulivat kaikki liikuntajärjestöt.

Tampereen Pyrintö 1932 ja ensimmäiset erikoisseurat olivat IK Örnén (1933-) ja Lahden Suunnistajat (1937-).

Valtakunnallinen suunnistamisvaliokunta perustettiin 1935 ja Suunnistusliitto (SSL) maaliskuussa 1945. Järjestäytyminen johti SM-kilpailuihin Vihdissä 1935 ja SM-viesteihin seuraavana vuonna Korso-Hyrylässä. Yösuunnistuksen mestaruuksista kisattiin 1955 ja hiihtosuunnistuksessa 1962 alkaen.

Suunnistus kansainvälistyi 1900-luvun loppupuolella. Jo 1938 oli perustettu Ruotsin Svenska Orienteringsförbundet sekä myöhemmin Tanskan Dansk Ski- og Orienteringsforbund 1942 ja Norjan Norsk Orientering 1945. Kansainvälinen International Orienteering Federation (IOF) perustettiin 1961 ja vuonna 2012 siinä on 73 jäsenmaata.

Suunnistuksen ensimmäiset MM-kisat järjestettiin Suomen Fiskarissa 1966. Maailmanmestaruuteen Suomi ylti naisten viestissä Tšekissä 1972. Ensimmäiset henkilökohtaiset mestauudet tulivat Liisa Veijalaiselle 1976 Englannissa ja Kari Sallille 1985 Australiassa.

Tapani Huovila

d. Pohjolasta maailmalle

Ensimmäisenä urheiluseurana suunnistuksen otti ohjelmaansa

2. Urheiluharrastus viriää Jyväskylässä

Järjestäytynyt urheilutoiminta Jyväskylässä alkoi Seminaaris- ja Lyseossa, joissa se kuului opetusohjelmaan niiden perustamisesta lähtien 1800 luvun lopulla.

Harrastus virisi ja levisi pian myös vapaa-ajalle. Keskeisiä lajeja Suomessa olivat luistelu, hiihto, voimistelu, ammunta, uinti, soutu purjehdus, pyöräily ja raviurheilu. Lähes kaikkia em. lajeja harrastettiin myös Jyväskylässä. Paikalliset olosuhteet olivat mainiot varsinkin hiihdon kehittymiselle kilpailulajiksi. Kisoja pidettiin usein Jyväsjärven jäällä. Järjestelyistä vastasi siihen aikaan yleensä Jyväskylän VPK. Vuonna 1897 Keski-Suomen Nuorisoseura järjesti 30 km:n hiihtokilpailun, jossa latu kulki sekä jäällä että murtomaalla. Seurojakin perustettiin. Ensimmäisiä olivat 1873

perustettu Ampumaseura ja vuodesta 1880 vähän aikaa toiminut Jyväskylän Luistinseura. Jyväskylän Pyöräyhdistys perustettiin 1897.

Suomen Voimistelu- ja Urheiluliitto sai alkunsa v. 1906 ja SVUL:n Jyväskylän piirikunta perustettiin helmikuussa 1907. Jo ennen piirin perustamista toimintansa Keski-Suomessa olivat aloittaneet edelleen vahvasti työtä tekevät v. 1904 perustettu Äänekosken Huima ja Saarijärven Pullistus (v. 1905). Pylkönmäen Yrittävä juhli satavuotista taivaltaan maaliskuussa 2012. Ensimmäinen edelleen toimiva jyväskyläläisseura on v. 1910 perustettu Jyväskylän Weikot.

2.1. Yleisseura JKT perustetaan 1912

Vuosi 1912 oli merkittävä Keski-Suomen urheiluelämässä.

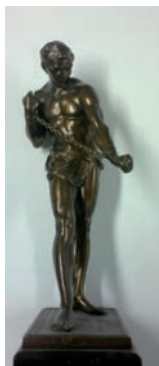
Maaliskuussa Jyväskylän piiri liittyi Suomen Valtakunnan Urheiluliittoon. Tukholman olympialaiset ja suomalaisten erinomainen menestys siellä nostatti innostuksen korkealle myös Jyväskylässä. Edeltäneet urheiluelämän hiljaiset vuodet olivat taakse jäänyttä elämää. Kun kaupungissa toiminut VPK:n Mies ei halunnut laajentaa toimintaansa eikä hyväksynyt ohjelmaansa naisvoimistelua, oli tie avoinna uuden seuran perustamiselle. Muistitiedon mukaan seura toimi jo kesällä 1912, vaikka virallinen perustamiskokous 41:n henkilön läsnä ollessa pidettiin Santalan kahvilassa vasta 30.12.1912. Kokouksesta kertoo tarkemmin Kalle Vierto: ”Kokouksen avasi kirjaltaja, sittemmin sitomestari Jussi Aarnio tehden selvää syistä, jotka pakottivat perustamaan Voimistelu-Urheiluseuran, jolla on vapaat kädet ja mahdollisuus toimia itsenäisesti voimistelun ja urheilun hyväksi. – Yksimielisesti päätettiin seura perustaa ja annettiin sille nimeksi Jyväskylän Kisa-Toverit. Jäsenmerkinnässä ilmoitettiin 41 jäsentä. Väliaikaisen toimikunnan tehtäväksi annettiin sääntöehdotuksen laatiminen.”

Toimikunta hoiti asian ripeästi, sillä säännöt voitiin hyväksyä jo tammikuun 11. päivänä 1913 pidetyssä yleisessä kokouksessa. Tammikuun

22. valittiin johtokunta, johon kuuluivat puheenjohtaja Jussi Aarnio, sekä muiksi jäseniksi rva Lyyli Kulmala, neidit Rauha Kovala, Hellin Ruth ja Ellen Vinqvist (kirjurina), herrat Kalle Tiuhonen (rahastonhoitaja), O. Jernstedt, T. Salavaja A. Lehtonen. Toiminnan tehostamiseksi nimettiin useita toimikuntia, voimistelun ja urheilun ohjaajat, kilpailutoimikunnat jne. Luonnollisesti liitettiin heti perustamisvaiheessa SVUL:n Keski-Suomen piirin jäseneksi.

Ilmeisesti seurasta olisi tullut Helsingin Kisa-Veikkojen kaima, mutta niin kuin edellä kerrotusta ilmeni, oli Jyväskylän Veikot perustettu jo pari vuotta aikaisemmin, joten piti löytää toinen nimi. Toveri-sanalla ei siihen aikaan ollut samanlaista poliittista viritystä kuin myöhemmin. Työväen Urheiluliiton TUL:n perustamisen jälkeen JKT:läiset saivat usein todistella olevansa SVUL:n alainen seura.

JKT asetti heti tavoitteeseen Jyväskylän urheilutoimintojen elvyttämisen yhden yleis-seuran puitteissa. Nopeasti JKT kohosi SVUL:n Keski-Suomen piirin luottoseuraksi. Piirin 50-vuotis historiikin kirjoittaja kysyy täydestä syystä mitä Keski-Suomen piiri olisi ollut vuosina 1914-1933 ilman aina palvelukseen valmista JKT:ta, joka noina aikoina oli ylivoimaisesti suurin piirin jäsenseuroista.

Saman ajatuksen puki sanoiksi SVUL:n Keski-Suomen piirin puheenjohtaja Aatos Vuolle-Apiala seuran 50-vuotisjuhlissa v. 1962: ”50-vuotisen toimintansa aikana Jyväskylän Kisa-Toverit on suorittanut sellaisen päivätyön liikuntakasvatuksen vainiolla, ettei sille ole vertaa tässä maakunnassa.”

2.2. Yleisseura toimi jaostoissa

JKT valitsi jo perustamiskokouksen päätöksellä kaikki urheilulajit kattavan yleisseuran ilmeen. Valinta oli noina aikoina hyvin tavanomainen ja paikallisia urheiluvoimia yhdistävä. Yleisseuran ohjelmaan kuului

uusien lajien valtaaminen. Voimistelun, hiihdon, yleisurheilun ja luistelun lisäksi JKT otti ohjelmaansa pyöräilyn, painin ja nyrkkeilyn. Palloilua harrastettiin myös innokkaasti, 1920-luvun lopulla seurassa pelattiin pesäpalloa, jalkapalloa ja jääpalloa. Kokeilumielessä harrastettiin jo noina aikoina parina talvena myös jääkiekkoa.

Ensimmäisen vuosikymmenen levottomista aallokoista nuori JKT selvisi yllättävän hyvin. Vaikka maailmalla riehui sota ja Suomi taisteli vapaudestaan, kilpailutoiminta ei keskeytynyt minään vuonna. Esimerkiksi vuonna 1917 järjestettiin 11 eri kilpailua, ja seuran jäsenet saavuttivat silloin viisi piirin-

JKT:n talviurheilutoiminta keskittyi Taulumäen rinteeseen ja Tuomiojärven rantaan.

JKT:n arkisto/Jyväskylän maakunta-arkisto

mestaruutta. Jäsenmäärä kohosi nopeasti ja saavutti noin sadan jäsenen tason, kirjoittaa Jorma Luoma-aho seuran 70-vuotishistoriikissaan ja jatkaa:

”Voimistelu, vapaaurheilu (yleisurheilu), hiihto ja luistelu olivat alkuvuosien suosikkilajit. Niitä jäsenet harrastivat innolla ja kilpailuvoittoa saavutettiin piiritasolla roppakaupalla. Kymmenen ensimmäisen toimintavuoden tuloksena seura kirjasi 96 mieskohtaista piirimestaruutta ja 12 viestivoittoa. Ensimmäinen Suomen mestaruus saavutettiin v. 1915, jolloin Martti Koivisto hiihti 20 km:llä SM kultaa 35-vuotiaiden sarjassa.”

Vuonna 1922 JKT:n E. Lepänen voitti 30 km:n hiihdon Suomen mestaruuden Lahdessa, vaikka kilpailussa olivat mukana sen ajan maailmankuulut suurhiihtäjät Anton Collin, Raivion veljekset ja Tapani Niku ym.

1930-luvulle tultaessa toiminta oli todella vilkasta. JKT harppasi muutamassa vuodessa maan urheiluseurojen eturiviin. Varsinkin seuran maineikas yleisurheilu ja siinä saavutetut Suomen mestaruudet tekivät JKT:n ja sen apilamerkin tunnetuksi. Lisäksi seura kunnostautui jo tuolloin monen arvokilpailun tehokkaana järjestäjänä. Kun lajikirjoon lisätään vielä yhdistet-

ty, kaunoluistelu ja 1930-luvun lopulla syöksylasku ja pujottelu, ei ole ihme, että seuran talous oli pulavuosina todella tiukoilla.

Jäsenmäärä kohosi yhdes- sä vuosikymmenessä viiteen sataan ja ylty 1933-1934 peräti 650:een. Joka kymmenes jyväs- kyläläinen oli seuran jäsen. Parhaimmillaan katsomoissa tukea antamassa oli parituhatta inno- kasta penkkiurheilijaa. JKT oli todella tuolloin pienen Jyväs- kylän suuri seura.

a. Yleisurheilu

Jyväs- kylän ensimmäiset ”yleiset urheilujuhlat” pidettiin kesä- kuussa 1916 JKT:n järjestäminä. Ohjelmaan kuului kuusi pika- matkaa, kolme viestiä, kuula, kiekko, korkeus, pituus, kolme pyörämatkaa ja köyden vetoa. Tästä alkoi seurassa arvokilpai- lujen järjestelyt, jotka oleellises- ti kuuluivat JKT:n yleisurheilu- toimintaan lähes vuosittain.

Piirin yleisurheilussa JKT:n osuus 1920-luvulla muodostui korostetun ylivoimaiseksi. Seu- ra huolehti lähes poikkeuksetta piirin kilpailutoiminnan järjes- telyistä ja jiikooteeläiset kah- mivat valtaosan pm-mitaleista. Arkistot kertovat miehistä A. Koskinen, E. Tavastila, H. Särk- kä, H. Viik, Th. Saarinen, E. Raune, L. Leppänen, V. Lahti- nen, T. Jäppinen, T. Myllynen ja

K. Österlund. Kovimpia tuloksia olivat Arvi Koskisen 200m 23,3 ja 4 x 100m aikaan 47,8 vuodelta 1921.

Tulostason perusteella Keski-Suomen piiri luokiteltiin 1920- luvulla urheilumme kehitysalueisiin. Vuonna 1930 JKT murtautui yleisurheilussa maan eturivin seurojen rinnalle. Antero Kivi heitti kiekon SM-kultaa ja saman tempun teki viestijoukkue 4 x 1500 metrillä. L. Ylönen esteissä ja Martti Luomanen ”maililla” saalistiivat SM-hopeaa. Aaro Häkkisen pronssin lisäksi tuli pistesijoja. Kalevan Maljasta kilpailtaessa JKT oli kuudes.

Seuraavana vuonna pikaviestijoukkue oli jo maan nopein. Kalle Järvinen työnsi SM-hopeaa kuulassa ja otti kaksi pronssia muissa lajeissa. Monipuolisuutensa ansiosta Järvinen nimettiin v. 1931 maan parhaaksi yleisurheilijaksi.

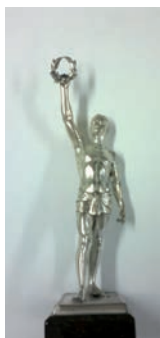
Vuonna 1932 Aaro Häkkinen otti SM-kultaa 10-ottelussa ja seiväshypyssä. Tämä kolmen vuoden mitalisuma oli kaikkien aikojen paras seuran yleisurheilussa. Edellisten saavutusten tasolle ja jopa niiden yli yltää Martti Luomasen yhdeksäs sija 1500 metrin juoksussa Los Angelesin olympialaisissa v.1932 ajalla 3.57,2.

JKT:n kilpailut Hippoksella. 4 x 100 metrin viesti 4.9.1921 (tai 1927). Kuvan lahjoittanut seuran arkistoon K. Vierto.

JKT:n arkisto/Jyväskylän maakunta-arkisto

Suomi-Eesti -ottelussa 1937 Sulo Nurmi työnsä kuulaa 14,06. Samassa maaottelussa seuraavana kesänä Heikki Palonen heitti keihästä 65,98. Muita kansallisesti mainittavia tuloksia ei 1930-luvun loppupuolella enää saavutettu. Piiritasolla JKT pystyi vielä muutamisiin mestaruuksiin ja voitti yleensä kaikki viestit.

Toiminnan laatu ja laajuus ei kesällä 1938 tyydyttänyt innokkaimpia yleisurheilumiehiä seurassa. Kovan kiistan päätteeksi suurin osa JKT:n miesurheilijoista siirtyi uuteen seuraan, kun Jyväskylän Kenttäurheilijat (JKU) syksyllä perustettiin. Sen sijaan koko JKT:n tehokas toimitsijakaarti, naisurheilijat ja nuoriso jäivät seuraan, kun JKT teki päätöksen yleisurheilun jatkamisesta.

Oman kappaleensa seuran historiassa ansaitsevat 1930-luvulla kovin muodissa olleet vauhdittomat hypyt. V. Reinikka ponnisti pituutta 306, korkeutta 140 ja kolmiloikkaa 928. Aaro Häkkinen oli vielä parempi tuloksillaan 312-148-938. Noiden tulosten saavuttaminen edellyttää todella kovaa ponnistusvoimaa.

Yleisurheilussa JKT saavutti näyttävimmät tulokset naisurheilijoidensa avulla. Jo 1930-luvun puolella aloitettiin seurassa tyttöjen yleisurheilukoulu. Houkuttimena kentälle menoon

oli olivat liiton uudet urheilumerkit. Näitä luokkasuorituksia juoksuissa, hypyissä ja heitoissa otettiin Harjun kentällä monena kesäiltana. Tähän luokkamerkkien tavoitteluun perustui JKT:n tyttöjen urheilunnostus, jonka seurauksena he olivat heti sotien jälkeän saavuttamaan suuria voittoja.

Vuosina 1945-1949 JKT hallitsi naisten tulostilastoja Suomessa pikamatkoilla. Mirja Jämes ja Aili Reiko juoksivat pikamatkoilla ja aidoissa sekä pituushypyssä yhteensä yhdeksän henkilökohtaista Suomen mestaruutta. Kun seurassa oli muitakin nopeita tyttöjä mm. Laimi Tarvainen, Hilkka Mäkelä ja Mia Kuronen, niin JKT voitti 4 x 100m viestin neljästi peräkkäin. Menestystä lisäsi Hellä Siloman SM-hopea ja pronssi kiekonheitossa. Suomen Urheiluliiton omissa naisten mestaruuskilpailuissa JKT oli täysin ylivoimainen niin mestaruuksien kuin mitalienkin suhteen.

Mirja Jämesen kirkkain tähtihetki koitti syksyllä 1947 Pariisissa. Hän saavutti 80 metrin aitajuoksussa akateemisen maailmanmestaruuden. Ajallaan 11,9 Mirkku oli ko. vuonna maailmantilastossa kahdeksas.

Puhuttaessa naisten saavutuksista ei voida unohtaa nimeä Edvin Lundell. Tämä insinööri ja herrasmies oli seuran koko naisurheilun käynnistäjä ja

huoltaja. Lundell innosti, valmensi ja, mikä tärkeintä, oli Harjun kentällä aina ottamassa vastaan merkkisuorituksia. Naisurheilu oli insinöörimme silmäterä.

Myös nuorten yleisurhelu lähti heti sotien jälkeen hyvin käyntiin. Vilho Halisen nuorisotyö toi tuloksia. JKT oli piirin paras poikaurheiluseura 1948. Pisteitä toivat mm. Erkki Pau-nonen, Ahti Raiski, Keijo Talvisto, Martti Pulkkinen, Seppo Konttinen ja Matti Kankaanpää. Tyttöjen joukosta useimmin palkittuja olivat: Irja Panka, Ritva Pihlaja, Raija Ropponen, Taina Hepola, Lea Lavonen ja Leena Mäkinen.

Kaikki huippumiehet eivät vielä 1950-luvulla olleet siirtyneet muihin seuroihin. Veikko Karvonen juoksi Brysselissä EM-maratonilla hopeaa ja voitti Kaivopuistossa Urheilulehden piikin, jossa hänen aisaparinsa Jussi Kurikkala oli 35-vuotiaiden sarjan nopein. Piiritason mestareita JKT:ssa olivat tuolloin P. Kupiainen 5000m, Eero Aho seiväs, Erkki Silvonen 10-ottelu, E. Leppänen keihäs ja Mauri Jormakka keskimatkat.

JKT järjesti yleisseura-aikanaan useita suuria yleisurheilukilpailuja. Mm. Harjun kentän vihkiäiskilpailut v. 1926, kahdet ns. japanilaiskilpailut Berliinin olympiakisojen aatovuonna ja heti kisojen jälkeen. SM-tason

Aili Reiko, pituuden SM hopeaa 1945, 100 metrin SM pronssia 1945, SM kultaa 1946 ja 1948 ja hopeaa 1947 sekä Hellä Siloma, 80 metrin aitajuoksun hopeaa 1945, pronssia 1946 ja kiekonheiton SM pronssit 1946 ja 1947.

JKT:n arkisto/Jyväskylän maakunta-arkisto

JKT:n puheenjohtaja Taisto Salava, 1919-1926. Salava toimi myös SVUL:n K-S:n piirin puheenjohtajana.

Hannes Launiainen, painija, JKT:n puheenjohtaja 1927-35. Painiliiton hopeinen ansiomerkki nr 109.

järjestelyvastuita olivat maastojuoksu 1930, viestit 1933 ja nuorten yleisurheilu 1937.

Yleisurheilu oli ollut seuran vahva laji heti perustamisvuodesta lähtien. Suuri yleisseura ei kuitenkaan tyydyttänyt kaikkia urheilijoita. Tästä syystä osa seuran yleisurheilijoista ryhtyi puuhaamaan uutta seuraa. Monien, välillä vaikeidenkin neuvotteluiden jälkeen, perustettiin Jyväskylän Kenttä-Urheilijat v. 1938. Tässä tapauksessa JKT ei lopettanut yleisurheilua, vaan jatkoi toimintaansa JKU:n kilpailijana. Etenkin menestyneet naisurheilijat hankkivat vielä pitkään seuralle mainetta ja kunniaa. Sotien jälkeen ja varsinkin 1950-luvulla JKU:n toiminta kehittyi ja vahvistui niin, että hegemonia tiilimurskalla luovutettiin erikoisseuralle.

Kun Kalevan kisat pidettiin v. 1950 Jyväskylässä, JKT oli järjestelyissä mukana. Piirin mestaruuskilpailuja seura on järjestänyt vuosien saatossa kymmenittäin.

JKT:n yleisurheilujaoston monivuotisia jäseniä ja samalla nuorten valmentajia 1950-luvulla olivat Vilho Halisen apuna mm. Eero Aho, Alpo Mäkelä, Olli Pöyhönen ja P. Reinikka. Valitettavasti 1960-luvulla ei löytynyt näiden miesten töille riittävästi jatkajia.

Seurakilpailu yleisurheiluun erikoistuneen JKU:n kanssa to-

dettiin vähitellen tarpeettomaksi. Vuonna 1967 JKT luokiteltiin yleisurheilussa vielä III-luokkaan kuuluvaksi; sen jälkeen toiminta hiljeni lopullisesti. Piirin yleisurheilun ennätysluettelosta JKT putosi pois 1968. Silloin Saarijärven Pullistuksen naiset juoksivat 4 x 100 metrillä jyvässkyläläisten ennätyksen rikki.

b. Hiihto ja mäenlasku

Hiihdon harrastus oli aikanaan JKT:ssä poikkeuksellisen voimaperäistä. Säilyneet hiihtomerkkien luettelot 1930-luvulta kertovat harrastuksen laajuudesta. Jäsenistä satakunta suoritti joka talvi hiihtomerkkin, jossa vähimmäisvaatimus oli 100 km. Ahkerimmat Huki Lampinen, Arvo Kinnunen, Otto Anttonen ja Juuso Salminen hiihtivät aina täydet 1000 km. Aikansa huiput Toivo Tiainen ja Oskari Rouvinen ilmoittivat harjoitushiihtoja kertyneen talven aikana n. 2500 km.

Myös kilpaladuilla jiikooteiläiset menestyivät erinomaisesti. Jo v. 1915 Martti Koivisto sivakoi Suomen mestaruuden 20 km:llä 35-vuotiaiden sarjassa. Sama mies otti toisen mestaruutensa v. 1917. Artturi Saxberg oli puolestaan maan paras v. 1919 yli 45-vuotiaiden joukossa. Kultakausi jatkui 1927. Silloin S.

Jokinen voitti yleisen sarjan tasamaahiihdon 5 km:n matkalla. Alle 18-vuotias I. Häkkinen oli sarjassaan nopein 10 km:llä. Joukkuekilvassa JKT sijoittui pronssille. Vuoden 1945 latujen mestari oli Oskari Rouvinen, joka voitti Jyväskylän hiihtojen 30 km ja valloitti Salpausselän 50 km. Seuratoverinsa Toivo Tiainen otti 15 km:llä SM-pronssia. Näiden huippunimien lisäksi JKT:llä oli noina vuosina hiihtovoimaa. Olli Nokelainen, Eero Siloma, Erkki Nuorlehto, Osmo Harjama ja Arvo Kinnunen olivat hyvää keskisuomalaista tasoa. Seurassa oli myös kolme kovaa naishiihtäjää: Hilkka Mäkelä, Irene Iivarinen ja Helga Hintikka. Huippuhihtäjien ura Jyväskylän Kisa-Tovereissa jäi

lyhyeksi, sillä Jyväskylän Hiihtoseura perustettiin heti v. 1946 ja parhaat hiihtäjät siirtyivät lajin erikoisseuraan.

Mäenlaskun perinteet juonsivat Jyväskylän Talviurheiluseuran (1922-1927) alkuun panemasta toiminnasta. Työn jatkaja JKT ryhtyi vetämään mäkipurseja ja Taulumäen luonnonmäessä vuodesta 1929 lähtien. Viisikymmentä mäkipoikaa saatiin innostumaan asiasta. Seuran johtokunta näkikin tarpeelliseksi ryhtyä puuhaamaan omaa suurmäkeä pikaisella aikataululla. Talvella 1933 JKT:llä olikin jo uusi mäki ja jonkin verran velkaa. Tämä investointi kannatti. Muutamassa vuodessa seura hyppäsi maan mäki-seuro-

Nais-
hiihtäjät
Hippoksella
hiihtokilpailun
lähdessä,
1921.

Hippoksella 1921

Tyylinäyte
vauhdinotosta
JKT:n
Taulumäen
hyppyri-
mäessä.

jen parhaimmiston ja päihitti mm. Lahden Hiihtoseuran seuraottelussa.

Mäessä seura saavutti ensimmäisen Suomen mestaruutensa v. 1936 Paavo Vierron hyppäämänä. Mäkimies-pujottelija-syöksylaskija Niilo Toppila oli puolestaan mestari SM-mäessä vuosina 1938-39. Kumppanukset edustivat Suomea 1941 Italian Cortina de Ampezzossa. Paavo Vierto, Suomi ja JKT, venytti kisoissa toisen hypynsä pisimmälle ja oli maailmanmestari. Myöhemmin tosin MM-kisat julistettiin norjalaisten vaatimuksesta epävirallisiksi, sillä Norja ei miehittynä valtiona voinut osallistua kansainvälisiin kilpailuihin.

Paavo Vierron ja Niilo Toppilanhienot urat katkesivat dra-

maattisesti. Vierto kuoli SS-joukoissa palvellessaan Ukrainassa joulukuussa 1941 ja Toppila Itä-Karjalassa marraskuussa 1942.

Huippujen varjossa JKT kasvatti merkittävän mäkimies-sukupolven: Eero Hiltunen, Osmo Vierto, Väinö Janhonen ja Eino Kaakkolahti. Yhdistetyn tunnetuimmat nimet olivat: Onni Suuronen, A. Korolainen ja Erkki Kumpunen.

JKT ehti olla järjestämässä SM-hiihtoja 9 kertaa. Talvelta 1945 pidetyt ensimmäiset Jyväskylän Hiihdot muodostuivat niin urheilullisesti kuin taloudellisestikin täysosumaksi. Vaikka pakkasta oli 20 astetta, hiihtoja seurasi 2500 maksanutta katsojaa Taulumäen montussa. Hiihdon saama suosio katsojien ja tukijoiden keskuudessa

SUOMEN HIIHTO-
JA MÄENLASKU-

MESTARUUSKILPAILUT

JYVÄSKYLÄSSÄ
helmikuun 8-10 pnä 1935.

Järjestäjä: Jyväskylän Kisa-Toverit.

Kilpailujen yleisohjelma:

Perjantaina 8. 2. -35:

- Klo 13.30. 1) 17 kmt. Yleismestaruus.
" 13.30. 2) 17 " Yleinen seurain joukkumestaruus.
" 13.30. 3) 17 " Yhdistetyh hiihto.

Lauantaina:

- Klo 12.00 1) 17 kmt. 18-21 vuotiaiden mestaruushiihto.
" 12.00 2) 17 " Yli 35-vuotiaitten mestaruushiihto.
" 15.00 3) Yhdistetynkilpailun mäenlasku.

Sunnuntaina:

- Klo 9.00. 1) 50 kmt. Mestaruushiihto.
" 10.30. 2) 5 " Naisten mestaruushiihto.
" 13.00. 3) Yleinen mäenlasku.
" 13.00. 4) Yli 35-vuotiaitten mäenlasku.

Paavo Vierto hypäsi 1941 mäen maailmanmestariksi. Saman vuoden joulukuussa Vierto kaatui Ukrainassa – päivää ennen kuin hänen oli määrä lähteä Saksan mäkijoukkueen valmentajaksi.

JKT:n arkisto/Jyväskylän maakunta-arkisto

oli JKT:n hiihtojaoston voimaperäisen työn tulosta. Tekijät muistetaan: Kalle Vierto, Onni Suuronen, Huki Lampinen, Martti ja Heikki Rahkila, Veikko Saarinen, Eero Hokkanen, Hugo ja Arvi Viik sekä joka kisan kellomiehet Jaakko Vehmas ja Yrjö Keila.

Saavutettu menestys koitui kuitenkin jo syksyllä -45 tappioksi, sillä hiihtojaosto päätti yllättäen irtaantua seurasta ja perustaa Jyväskylän Hiihtoseuran. Tämä tapahtuma aiheutti jäsenistössä sellaisen myrskyn, että johtokunta joutui selostamaan asioita varta vasten painetussa vuosikirjassa. ”Kun samassa yhteydessä menetettiin loppujen lopuksi myös hiihtomäki ja muu mäkikalusto, koitui prosessista huomattavat tappiot, arvoallan menetyksestä puhumattakaan. Se, että seura jatkoi hiihtoa vielä kuntotasolla, enemmänkin pahensi kuin paransi krapulaa”, kirjoittaa Jorma Luoma-aho 70-vuotishistoriikissa.

SM-hiihtojen johtoa Jyväskylässä 1938: Kalle Vierto, Heikki Särkkä ja Hannes Launiainen.

Edwin Lundell ja Hugo Lampinen 1940-luvun puolivälin jälkeen Harjun urheilukentällä.

c. Luistelu

”Urheiluharrastuksistaan tunnetuksi tullut tšekäläinen voimistelija ja urheiluseura Jyväskylän Kisa-Toverit on ryhtynyt valmisteleviin toimenpiteisiin tuiki välttämättömän kunnollisen luistinradan saamiseksi kaupunkiimme ensi talvikau-

deksi.” Tämä syksyllä 1915 lehdessä ollut uutinen osoittaa, että luistelu kuului JKT:n ohjelmaan jo alusta alkaen.

Luistinrata sijaitsi Jyväsjärven rannassa nykyisen Gummeruksenkadun kohdalla. JKT huolehti monet vuodet sen kunnosta ja sai kaupungilta muutaman satasen hoitopalkkiota. Lisäksi luistinradan aitoihin hankittiin mainoksia. Pikaluistelusta kiinnostuneita ja sitä harrastavia lajin uran uurtajia seurassa olivat: T. von Alfthan, O. Järnstedt, M. Hienonen ja J. Poutanen. Jo 1920-luvulla Toimi ja Tarmo Takala aloittivat vuosikymmeniä kestäneen pikaluistelu-uransa seurassa.

Luistinratansa ansiosta JKT hallitsi piiritasolla pikaluistelua. Seura otti mestaruudet ja mitalit lähes jäsentenvälisiksi muodostuneissa pm-kilpailuissa. Tasosta kertoo v. 1930 voimassa olleet piirin ennätykset:

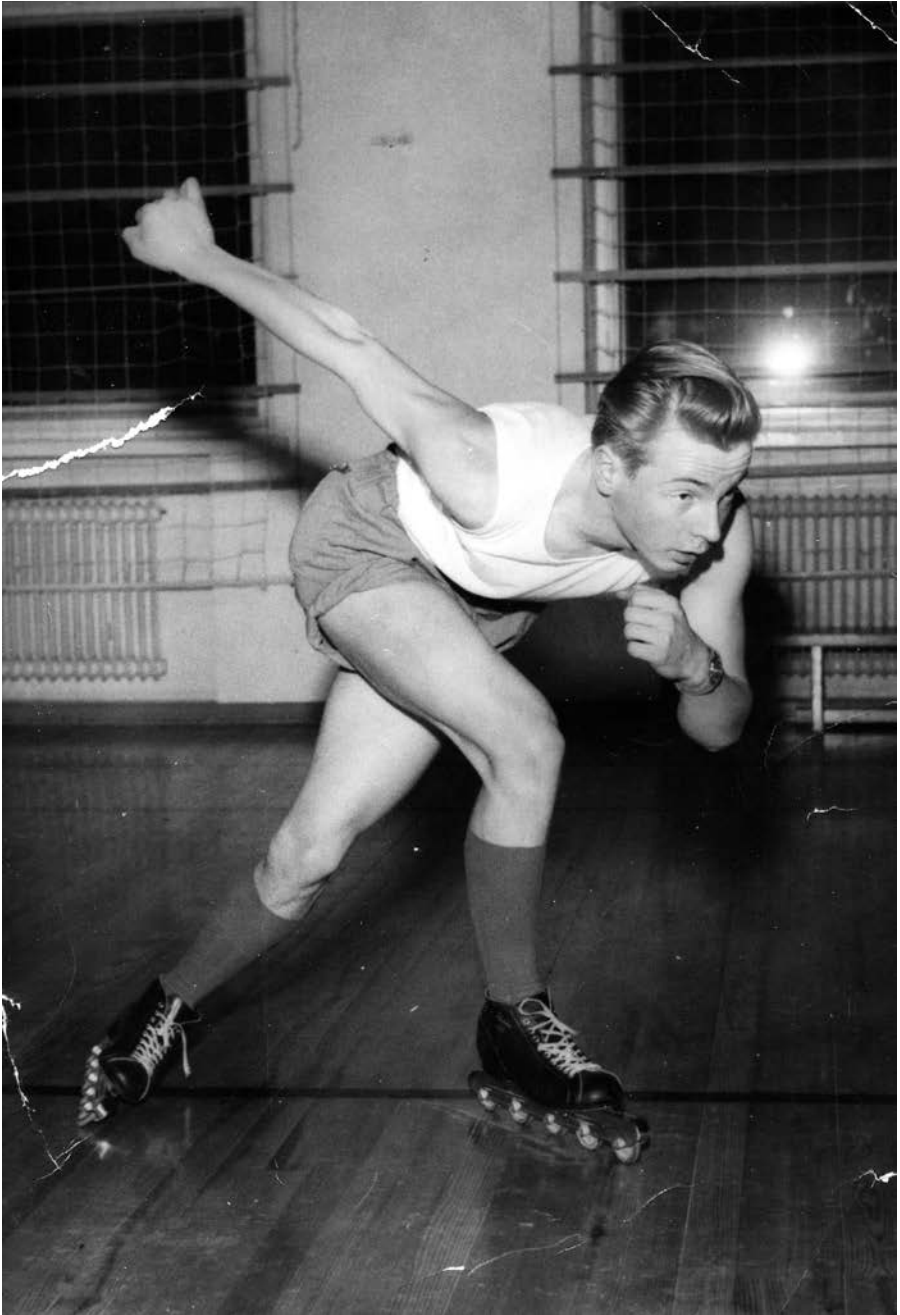
- 500m Takala 49,5 ja
- 1000m Takala 1.44,2
- 1500m O. Järnstedt 2.37,7
- 5000m Takala 9.34,8
- 10000m Erkki Meriö 20.20,1.

Sitten alkoivat pikaluistelun kannalta huonot ajat. Jyväskylästä puuttui 1930-luvun puolivälistä aina seuraavan vuosikymmenen loppuun asti edes välttävä pikaluistelurata. Vasta 1950-luvulla päästiin jälleen to-

sitoimiin. Harjulle saatiin lopulta ensin vajaan 300 metrin mittainen kierros, jolla harjoitukset aloitettiin. Harrastuksen laajentuessa pikaluistelijoiden toiveet toteutuivat ja täysimittainen rata saatiin aikaiseksi. Seuralle koitti merkittävä, pari vuosikymmentä kestänyt ajanjakso, jonka kuluessa suurimmat voitot saavutettiin. Toimi Takala oli vielä käynnistämässä toimintaa apunaan Aulis Peuranen ja Olli Stenman. Kun JKT sai jatkossa luistelun vetäjiksi tehoparin Vilho Lehtonen – Pekka Koskinen, seura kohosi muutamassa vuodessa maamme pikaluistelun eturiviin.

Vuodet 1951-1955 kuluivat lähinnä nuorten luistelijoiden peruskoulutukseen. Tulijoita harjoituksiin oli kiitettävästi. Piiritasolla tulokset alkoivat jo näkyä: E. Penttinen, S. Jokinen, E. Trygg, P. Laurio, A. Mäkelä, J. Ahonen ja J. Launonen. Nuorten SM- kilpailuissa v. 1957 tapahtui sitten odotettu läpimurto. Esa Trygg voitti nuorten Suomen mestaruuden 500 metrillä ennätysajalla 44,8. Jorma Ahonen saalisti pronssia saman sarjan 1500 metrillä ja yhteispisteissä.

Jouko Launonen valittiin ensimmäisen kerran edustamaan Suomea nuorten maatouluksessa 1958. Tästä alkoi hänen erittäin näyttävä uransa maailman pikaluisteluhiipulla. Ylei-

Jouko Launosen tyylinäyte sisähalliharjoituksessa.

Vuosina 1963-1968 Launonen hallitsi SM-kilpailuja suvereenisti, mutta suuri kansainvälinen voitto jäi saavuttamatta.

Vuonna 1967 Launonen oli Inzellissä 1500 metrillä viimeisen kierroksen alkaessa kolme sekuntia edellä maailmanennätystä, mutta viimeisessä kaarteessa hän traagisesti kaatui radalle lentäneeseen roskaan.

sessä sarjassa Jouko saavutti ensimmäiset SM-mitalinsa v. 1961. Hän otti kaksi pronssia erikoismatkoilla ja oli kolmas myös yhteispisteissä. Seuraavana vuonna saaliina oli matkahopeaa ja pronssia. Vuonna 1963 Launosen luistin kiiti jo kolmeen matkamestaruuteen ja yhteispistekilpailun voittoon eli yhteensä neljään SM-kultaan. Sen ohella hän saavutti samana vuonna ensimmäisen Suomen ennätöksensä, 17.00,7 10000 metrillä. Siitä ura lähti vain entistä kovempaan lentoon. Vuosina 1963-1967 kahmi Jouko JKT:n trikoissa kaiken mahdollisen: viisi yleismestaruutta ja yhdeksäntoista matkamestaruutta! Kansallista luistelukärkeä ja tilastoja Launonen hallitsi suvereenisti. Vuonna 1966 hän kirjautti kaikkien matkojen ja yhteispisteiden Suomen ennätykset.

Kansainvälistä mainetta Launonen hankki jo vuoden 1964 Innsbruck`in olympialaisissa sijoittuen 1500 metrillä neljänneksi. Hänen aikansa 2.11,9 jäi kultamitalista 1,7 sekuntia. Seuraavana talvena Oslon Bisletillä Jouko taisteli yhteispisteissä MM-hopeaa. Tämä saavutus sinetöi Jouko Launosen valinnan vuoden 1965 Suomen parhaaksi urheilijaksi.

Ylivoimaisen huippumiehen varjossa jäivät seuran muiden luistelijoiden saavutukset vä-

hemmälle huomiolle. Hannele Nyström saalisti 1966 tyttöjen 500 metrillä SM-hopeaa, ja seuraavana talvena Matti Syvänen oli nuorten yhteispisteissä toinen. JKT:n luistelun taso 1960-luvulla oli kansallisesti korkea. Parhaimmillaan seura oli Kalevan maljan pisteissä kolmas.

Koko vuosikymmenen JKT hallitsi näkyvästi Keski-Suomen piirin luistelua. Suuresta kilpailijajoukosta nimekkäimpiä olivat: Taito Toivonen, Erkki Avonius, Matti ja Martti Nurminen, Pekka Niskanen, Ari Tolmunen, Veikko Virolainen, Harry Treufelt, Jukka ja Kari Paananen, Jaakko Syvänen, Jouko Tokkari. Menestyviä tyttöjä olivat mm. Leena Penttinen, Kirsti Uotinen, Pirkko ja Ritva Åkerman, Raija Heikkinen, Riitta Noronen, Riitta Vehkala, Eeva Nurminen, Ritva Rusi ja Ulla Sarja.

Jouko Launonen muutti syksyllä 1967 Karstulaan. Tästä seurasiirrosta ja muista vastoin käymisistä johtuen alkoi JKT:n pikaluistelun taso laskea. Pahin riesa oli aikanaan Hippokselle siirretty pikaluistelurata, jonka kunnosta ei kaupunki enää huolehtinut. Meni muutama talvi, ettei rataa saatu ollenkaan jäädytettyä, pikaluistelun harrastus heikkeni ratkaisevasti. Toinen merkittävä syy oli innokkaiden ja kokeneiden vetäjien siirtyminen ”eläkkeelle” täyden päivä-

työn tehneinä. JKT noteerattiin v. 1972 vielä III- luokan luistelseuraksi, mutta jo seuraavana se putosi alimpaan luokkaan ja 1975 papereista ei enää löydy toimivaa luistelujoukkoa.

Laaja pikaluisteluharrastus ja korkea taso toivat seuralle järjestettäväksi myös arvokilpailuja. JKT oli vuonna 1953 päävastuussa SM-kisajärjestelyistä ja 1954 nuorten kolmimaaottelun isännöydestä. Talvella 1963 oli vuorossa taas SM-kisat Jyväskylässä. Lähes vuosittain järjestettiin kansallisia kilpailuja. Lehtosen ja Koskisen vetämään kisakoneistoon kuuluivat mm. Veikko Syvänen, Erkki Ikonen, Kalle Vehmas, Huki Lampinen, Pauli Vuolle, Martti Paananen ja Martti Syvänen.

Pikaluistelua yritettiin 1970-luvun lopulla vielä elvyttää Jorma Veistola vetoavulla, mutta kehnot olosuhteet ja seurasta kadonnut puhti johtivat luistelun katoamiseen JKT:n ohjelmasta. Onneksi pikaluistelun vahvaa jyväskyläläisperinnettä jatkaa nykyään Kensu. Olosuhteetkin ovat paljon paremmassa kunnossa. Onhan meillä Viitanien täysimittainen tekojää ja Jyväsjärven retkiluistelurata.

d. Taitoluistelu

JKT järjesti ilmeisesti ensimmäiset kaunoluistelukilpailunsa

jo vuonna 1916. Tapahtumaan osallistui peräti 15 tyttöä ja poikaa. Kun seurasta ei näytä löytyneen pätevää valmentajaa, kaunoluistelu jäi vuosikymmeniksi pelkästään harrastelutasolle.

Lajin seuraava tuleminen tapahtui vasta 1940-luvun loppupuolella. Harjun kentällä harjoitteli useana talvena säännöllisesti parikymmentä tyttöä. Talven aikana pidettiin kaunoluistelunäytöksiä. Tapahtumiin hankittiin esiintymään ja nuoria ohjaamaan aina muutamia lajin huippuja Helsingistä saakka. Seuran omista tytöistä taitavimpia olivat tuolloin Riitta Sirola, Kerttu ja Liisa Hämäläinen sekä Pirkko Vierto.

Monta vuotta ehti jälleen kulua, ennen kuin kaunoluistelu teki uutta nousua. 1960-luvun puolivälistä lähtien ohjattu toiminta tuli säännölliseksi. Harjoituksiin ja omiin kilpailuihin, aluksi Nisulan monttuun, myöhemmin Hippokselle osallistui kymmeniä tyttöjä.

Vuosi-ilmoituksista näkyy, että taitoluistelu oli eniten suorituskeränyt laji: keskimäärin tuhat valvottua harjoituskäyntiä talvessa. Suuremmitta katkoita lajia, jota jo silloin alettiin kutsua taitoluisteluksi, vedettiin seurassa vuoteen 1975 saakka, jonka jälkeen toiminta hiljeni. Taitavimmat luistelijat ja innokkaimmat veittäjät olivat Reija Poutanen, Kai-

sa Niskanen, Anneli Pohjola, Tuula Kaatamo, Annikki Vuorela, Sinikka ja Hannele Natri, Sade Jokinen sekä Päivi Koivunen.

e. Voimistelu

Seuran perustamisesta lähtien voimistelua on harrastettu lähes yhtäjaksoisesti aina vuoteen 1979 saakka. Alku oli yksinomaan vapaavoimistelua, jossa harjoitus tähtäsi joukkueiden esiintymisiin urheilujuhliissa ja näytöksissä. Kiinnostus voimisteluun oli vahvaa varsinkin 1920-luvulla. Oli runsaasti harrastajia ja innostuneita katsojia riitti. Voimisteluryhmien vetäjiä ja näytösten johtajia olivat silloin: Väinö Laherma, Kalle

JKT:n
nais- ja
mies-
voimistelijoita
vuonna
1922.

Vierto, Mauno Huttunen ja Mauno Pohjonen.

Miehet pitivät harjoituksiin ”yleisessä ryhmässä”-poikasille ja ukoille oli omat harjoitusvuoronsa. Pahin riesa vilkkaalle toiminnalle oli jo tuolloin salipula.

Myös naiset aloittivat innolla voimistelun. Ohjaajina toimivat alkuvuosina Matti Ruusala ja Hilja Järvinen. Mahtoivatko naiset saada seurassa liian vähän arvostusta vai mikä lienee ollut synnä, kun he siirtyivät jo v. 1917 joukolla Jyväskylän Naisvoimistelijoihin.

Miesten vapaavoimistelu jatkui. Harjoituksia pidettiin kouluilla ja Ryhtilässä Seminarinmäellä. Innokkaimpia 1930-luvun taitajia olivat: Veik-

JKT:n arkisto/Jyväskylän maakunta-arkisto

Voimistelijat harjoituksissa Jyväskylän Suojassa 1930-luvun alussa.

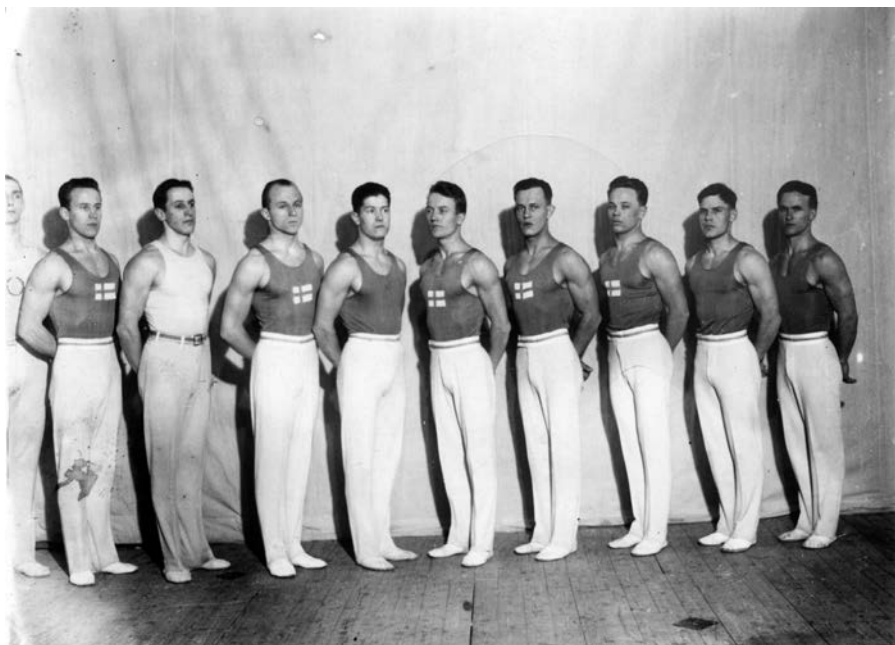
ko Saarinen, Eino Halinen, Edwin Lundell, Onni Suuronen, Erkki Huttunen, Päiviö Vaherto, Eero Hokkanen ja seuran vakituinen lipunkantaja Aarne Seppänen. Taidonnäytteitä annettiin seuran iltamissa ja voimistelujuhliissa. Vuonna 1938 osallistuttiin Helsingin Voimistelujuhliille.

Suomen Suurkisat v. 1947 oli suuri voimannäyte koko valtakunnan tasolla. JKT oli näytävästi siellä mukana. Jo kevätkaudella seura keskittyi harjoituksissa Suurkisojen voimisteluohjelmien harjoitukseen. Vuosikertomus em. vuodelta kertoo:” Miesten valio- sekä yleisohjelman harjoitti lehtori

T. Saarinen, sekä poikien ohjelman opettaja H. Leppälä. Suurkisajoukkueen johtajana toimi seuran poikatoiminnan johtaja, ylioppilas M. Perälampi.

Suurkisoihin osallistui seurastamme valio-ohjelmaan 15 voimistelijaa, jokamiehen ohjelmaan 10 ja poikien ohjelmaan 14 voimistelijaa. Lisäksi oli seurastamme kuusimiehinen katuviestijoukkue. Naisurheilijoista oli mukana Mirja Jämes, onnistuen erittäin hyvin voitettamalla 100 m:n juoksun sekä korkeus- ja pituushypyn. Koripalloilumme oli edustamassa ikämies- ja juniorijoukkueet. Ilmari Pakarinen osallistui ikämiessarjan telinekilpailuun

JKT:n arkisto/Jyväskylän maakunta-arkisto

sijoittuen toiseksi. Harjama ja J. Pakarinen olivat mukana telinevoimistelijoiden yhteisnäytöksessä.

Telinevoimistelun heikosta tasosta oltiin huolestuneita Jyväskylässä kolmikymmenluvulle tultaessa. JKT oli mukana yhteistuumassa, kun tilannetta korjaamaan kutsuttiin Ilmari Pakarinen Kelkkalan Kisailijoista. Kahden viikon kurseille osallistui runsaasti nuoria, ja näin oli kiinnostus täälläkin telinevoimistelua kohtaan herätetty.

Sama Pakarinen siirtyi evakona Jyväskylään ja ryhtyi jo sodan aikana vetämään JKT:n

voimistelua. Ilu luotsasikin seuran voimistelujaostoa yhtäjaksoisesti lähes 20 vuotta. Hyvänä aisaparina hänellä oli Lyseon voimistelun lehtori Teemu Saarinen. Lahjakkaimmat suorittajat Teemu lähetti Ilun iltaohjaukseen.

Muutamat lahjakkaat JKT:n voimistelijat lähtivät 40-luvun lopulla opiskelemaan voimistelun opettajiksi Helsinkiin. Siellä he jatkoivat harrastustaan Ylioppilasvoimistelijoiden riveissä. Mm. Otso Vilhunen ja Lauri Kotkajärvi osallistuivat Saksaan, Ruotsiin ja Espanjaan suuntautuille kilpailu- ja näytösmatkoille. He pääsivät olympiavoimistelukilpailun toi-

Voimistelun olympiakarsinnat Jyväskylän Suojassa 16.2.1936. Fabricius, Pakarinen, Hirsikangas, Savolainen, Riutto, Noroma, Saarvala, Seeste, Teräsvirta ja Uosikkinen.

Lauri Kotkajärvi käsinseisonnassa.

mitsijoina läheltä seuraamaan maailma parhaiden suorituksia sekä osallistumaan olympialaisten ohjelmaan kuuluvaan massavoimistelunäytökseen Suomen Voimisteluliiton 200:n voimistelijan joukossa Olympiastadionilla.

Telinevoimistelu Jyväskylässä alkoi saada lisää harrastajia. Jo v. 1947, kun piirin mestaruuskisat pitkän tauon jälkeen jälleen pidettiin, lunastivat seuran kasvatit, Matti Harjama, Raimo Thuresson, Lauri ja Helmer Kotkajärvi, jo lupauksia. Pakarisen valmennusryhmästä kehittyi seuraavina vuosina lisää telinemiehiä: Matti Pulli, Aimo Juvonen, Pentti Halttunen ja Juha Pakarinen.

Kilpailuissa 1950- luvulla SVL:n B-sarjassa menestyivät Aimo Juvonen, Otso Vilhunen ja Lauri Kotkajärvi. He saavuttivat sarjassaan vuosina 1952, -53, -54 ja -56 useita Suomen mestaruuksia. Kotkajärvi voitti Akateemisen mestaruuden ja nousi A-sarjaan v. 1954.

Kilpailujakin oli tietysti ohjelmassa: Vuonna 1952 JKT järjesti Suomen voimistelupäivät Harjulla, ja v. 1955 pidettiin Suomen telinemestaruuskilpailut Valtiontalolla. Siellä JKT:n Pentti Halttunen voitti nuorten mestaruuden renkailla. Vuonna 1958 oli vuorossa Lounaispuistossa suuri voimistelunäytös, johon osallistui Moskovan

MM-kisoista palaavia Suomen ja USA:n voimistelijoita.

Myös tytöt alkoivat innostua telineistä. Vuoden 1957 pm-kisoissa JKT otti kaikki mahdolliset mitalit Tuija Pakarisen, Marjukka Vasunnan, Kaarina Paunun ja Ritva Kupiaksen toimesta. Heidän kiinnostuksensa alkoi kuitenkin kohdistua uimahyppyihin, kuten oli jo tapahtunut poikien puolella. Tähän antoi hyvät mahdollisuudet Jyväskylän vasta valmistunut uimahalli. Voimistelu-harrastuksesta oli hyvä apu vartalon hallintaa vaativassa lajissa. Samalla vuosikymmenellä alettiin viritellä yhteistyötä Jyväskylä seudulla moneen suuntaan. Vaajakosken yhteiskoulun liikunnanopettaja Lauri

Kotkajärvi piti vuosia telinevoimistelukerhoa, johon osallistui innokkaita poikia Vaajakoskelta, Toivakasta ja Lievestuoreelta. Ilmari Pakarisen tavoitteena oli voimistelun ilosanoman levittäminen maakunnan eri puolille. Telineet ja voimistelijat pakattiin kuorma-auton kyytiin ja matkattiin näytöksiin pitkin Keski-Suomea. Kilpailujen ja näytösten järjestelyissä oli voimisteluväen oivana apuna talkoohenkinen seuraväki. Erikoisesti on syytä muistaa Vilho Lehtosen panos, apureinaan Pekka Koskinen, Jorma Luoma-aho ym. Telineet piti usein kuljettaa ja kantaa kilpailupaikoille, mm. Valtiontalon korkeita portaita myöten nojapuut kannettiin miesvoimin.

Lauri Kotkajärvi hevosella - taustana Harjun urheilukenttä.

Ville Lehtonen rakensi taitavana tekniikan miehenä seuralle ulko- ja sisätiloihin soveltuvat rengastelineet, joita käytettiin mm. 1952 Voimistelupäivillä ja sen jälkeen koko vuosikymmenen ajan. Talkoovoimin kaivettiin v. 1958 tyttökouluun pihalle purulla täytetty alastulomonttu ja Lyseolta lainattiin telineet. Näin saatiin oivallinen kesäharjoittelupaikka.

Pakarisen muutettua Australiaan v. 1959 voimistelua vetivät Kotkajärven veljekset. He valmensivat seuran telinevoimistelijat, jotka hallitsivat monia vuosia Keski-Suomen piirin kilpailuja. Tasoa riitti Jyväskylässä, mutta terävät huiput puuttuivat. Tilanne muuttui, kun liikunnanopettajien koulutus siirtyi v. 1963 Jyväskylään. Silloisen kasvatusopillisen korkeakoulun voimistelun lehtoriksi valittiin Pajulahden urheiluoipiston rehtori Esa Santala. Hän perusti heti opiskelijoille telinekerhon, johon JKT:n voimistelijat saivat osallistua. Kun samana vuonna Jyväskylään muutti moninkertainen maaottelumies Heikki Toikka, oli tilanne parantunut huomattavasti. Seuraan liittyi myös kaksi muuta ansioitunutta ja kovataisoista voimistelijaa, nimittäin Kimmo Leimu Helsingistä ja Kalevi Tiusanen Turusta. Nyt oli jo tasoa ja kärjessäkin terävyyttä.

Kilpailujakin tietysti järjestettiin. V. 1962 seuran täyttäessä 50 vuotta voimistelujaosto järjesti juhlakilpailut ja seuraavana vuonna oli vuorossa maaottelukatsastus sekä v. 1964 SM-kisat, joissa Heikki Toikka oli renkaila kolmas. Pm-tasolla pärjäsivät mm. Matti Adler, Rauno Pulli, Pekka Sihvonen ja Pekka Niemi. Vuoden 1967 pm-kisoissa JKT voitti Heikki Toikan johdolla 17 mestaruutta. Yhteenvetona voitodeta, että 60-luku oli seuran voimistelussa uuden nousun aikaa. Sen mahdollistivat em. vahvistukset, Esa Santala ja liikuntalaitoksen myötä parantuneet olosuhteet. Liikunnan opiskelijoiksi tuli taidoiltaan jo huomattavan pitkälle ehtineitä voimistelijoita eri puolilta maata. Heidän harjoitteluun pääsivät seuraamaan ja ohjauksestaan nauttimaan lähes kaikki seuran juniorit. Keulakuvana Heikki Toikka veti JKT:n voimistelujaostoa.

Seuraavalla vuosikymmenellä mukaan karkikaartiin tulivat uusina niminä Niilo Koskinen, Seppo Salminen, Timo Toikka, Timo ja Mika Holopainen sekä Teppo Kalaja. Menestynein heistä oli Timo Holopainen, joka pääsi Suomen kymmenen parhaan joukkoon. Maininnan ansaitsee vielä 1978 JKT:n järjestämä ottelu Suomen maajoukkue/Jyväskylän Yliopisto.

Voimistelu alkoi olla niin laajaa, että vuosina 1978-79, JKT:n tarjoamat resurssit eivät enää riittäneet tyydyttämään voimisteluväen tarpeita. Erkki Tervo kertoo kuuluneensa JKT:n hallitukseen vuonna 1978. Harjoitukset pidettiin siihen aikaan Liikuntatieteellisen tiedekunnan telinesalissa. Aktiivisia voimistelijoita opiskelijoiden lisäksi oli varsinaisesti kaksi miestä ja viisi poikaa. JKT:n joukkueeseen kuuluivat Heikki Toikka, Kalevi Tiusanen, sekä tiedekunnan opettajat Olavi Akkanen ja Erkki Tervo. Paikallisia poikavoimistelijoita olivat Timo ja Mika Holopainen, Teppo Kalaja, Timo Toikka ja Petri Pulli.

Nuorten määrä oli siinä vaiheessa vähäinen, joten Tervo vei muutamien koulujen ilmoitustauluille käsinkirjoitetun tiedotteen lapsille tarkoitetusta Liikunnan telinekerhosta, jossa ohjaajina toimivat liikunnan opiskelijat. Tarkoituksena oli näin laajentaa toimintaa, tarjota opiskelijoille harjoitusmahdollisuuksia ja saada tällä perusteella telinesali tehokkaampaan käyttöön. Tervo esitti suunnitelman JKT:lle näin tapahtuvasta toiminnan laajentamisesta. Esitystä vastusti johtokuntaan kuuluva rouva, jolla tuntui olevan vaikutusvaltaa myös muihin jäseniin. Hän väitti mm., että opiskelijoihin ei voinut luottaa.

Puheenjohtaja Jorma Luoma-aho kannatti ajatuksia, mutta yleisempää tukea ei näyttänyt syntyvän.

Samaan aikaan harjoitusolosuhteisiin oli tulossa ajan kohtaan nähden merkittävä parannus monitoimitalon yhteyteen. Seuraavaksi Tervo tarjosi yhteistyötä Jyväskylän Naisvoimistelijoille, mikä kaatui Silloisen SNLL:n periaatteelliseen vastustukseen miesten osuudesta liittonsa toiminnassa. Tämän jälkeen Tervo arvioi, että on parasta perustaa voimistelun erikoisseura, joka ottaa vastuuta monitoimitalon telinesalin kalustamisesta ja toiminnasta. Hän kutsui maaliskuussa 1979 voimistelijat ja junioreiden vanhemmat Jyväskylän Voimistelijoiden perustavaan kokoukseen.

Seuran ensimmäisenä urakana oli voimistelukanveesin rakentaminen monitoimitalon telinetilaan. Talkoilla rakennettua kanveesin tuotolla pyöritettiin uuden seuran toimintaa pitkään.

JKT oli asetettu tapahtuneiden tosiasioiden eteen, eikä tapahtuman hyväksymisen yhteydessä nähty mitään dra matiikkaa. Suurin osa seuran johtokunnasta ymmärsi nyt tilanteen. Voimistelun eteenpäinmenon edellytys oli siinä tilanteessa erityisseuran perustaminen. JKT saattoi keskittyä nyt täysillä suunnistukseen.

JKT:ssa poikavoimistelijoina aloitettu harrastus ja kiinnostus telinevoimistelua kohtaan on johtanut Mika ja Timo Holopaisen sekä Teppo Kalajan merkittäviin tehtäviin: JyVo:n Jani Tanskasen voittaessa Lausannassa 1997 rekkivoimistelun maailmanmestaruuden Mika Holopainen oli hänen henkilökohtainen valmentajansa. Jari Mönkkönen saavutti 1998 Euroopan mestaruuskilpailuissa hopeamitalin Mikan valmentamana. Molempien meriittilistään kuuluu lukuisia kansainvälisiä menestymisiä ja Suomen mestaruuksia.

Timo Holopainen on tällä hetkellä Suomen miesten päävalmentaja ja helsinkiläisen seuransa HSV:n valmentajana saavuttanut erinomaisia tuloksia. Kirkkaimpana saavutuksena hänen valmentamansa Tomi Tuuha voitti Euroopan mestaruuden telinehypyssä v. 2008.

Teppo Kalaja on kouluttanut kansainväliseksi arvostelutuomariksi ja on toiminut MM-kisoissa tuomarina kymmenen kertaa eri puolilla maailmaa. Hänet on jo valittu tätä kirjoitettaessa Lontoon 2012 olympiakisojen voimistelukilpailujen arvostelutuomaristoon.

On vielä syytä mainita, että Teemu Saarinen ja Aimo Juonen toimivat pitkäaikaisina liikunnan ja voimistelun ylitarkastajina Kouluhallituksessa ja

Otso Vilhunen on tunnettu Voimisteluliiton puheenjohtajana.

f. Pujottelu

Harva tietää, että Jyväskylässä vaikutti huippupujottelija jo v. 1932. Niilo Toppila oli silloin pujottelun SM-kakkonen ja syöksyn neljäs. ”Nikke” oli taidot muualla oppineena lajin pioneeri Jyväskylässä. Ensimmäinen pujottelurinne raivattiin Harjun eteläpäähän v. 1943. Vaativampi rata rakennettiin seuraavana vuonna Kypärämäkeen, jossa helmikuussa laskettiin JKT:n järjestämä kansallinen kilpailu. Voitto meni muualle, mutta naisten sarjassa toinen oli Hellä Siloma, kolmas Sirkka Laitakari ja neljäs Leena Ritva. Alle 18-vuotiaiden sarjassa kakkien tuntema, tuleva säämies Erkki Harjama oli kolmas. Alle 16-vuotiaiden voiton vei Ari Kuukkanen. Miesten sarjassa lajia harrastivat ainakin Onni Suuronen, Olli Fredrikson ja V. Puttonen. Kun hiihtolajit siirtyivät JHS:n vastuulle jo vuonna 1945, menivät pujottelijat samalla ovenavauksella. Veikko Saarinen edusti sitkeästi JKT:tä ja voitti ikämiessarjan pujottelun piirin mestaruuden vielä vuonna 1951.

JKT:n arkisto/Jyväskylän maakunta-arkisto

g. Paini ja nyrkkeily

Painin historia JKT:ssa on lyhyt, mutta kunniaikas. Vuonna 1929 toiminta lähti vilkkaasti käyntiin, kun kauppias A. Hännisen talosta saatiin suurin kustannuksin painihuoneisto, ja säännölliset painiharjoitukset päästiin aloittamaan. Toiminnan aloitukseen saatiin apua myös SVUL:n puolelta. Päävalmentaja Rob. Oksa ohjasi ajoittain harjoituksia JKT:n painikämpällä.

Vuonna 1929 JKT järjesti kahdet kansalliset painikilpailut, joista oli parin sarjan osalta karsintakilpailu Ruotsi-maoteltuun. Kesällä harjoiteltiin luitinradan pukukopissa, mutta syksyllä päästiin ajanmukaiseen painisaliin Suoja-talolla.

Urho Pappinen saavutti kääpiösarjassa Suomen mestaruudet vuosina 1929 ja 1930. Muita menestyneitä painijoita tuohon aikaan olivat: I. Peltonen, V. Nevalainen, U. Virtanen, Y. Forssell ja E. Immonen. Vuonna 1931 E. Söderman otti vapaapainissa välisarjan Suomen mestaruuden. Kurssit käyneinä painituomareina seurassa toimivat: Y. Keilan, P. Nevalainen, T. Salava ja J. Kauppinen.

Nyrkkeilyä ehdittiin painijaoston alaisuudessa harrastaa kunnolla vain vuosina 1930- 31. Merkittäviä saavutuksia ei arkistoista löydy. Painijat ja nyrkkeilijät kiersivät esittelemässä taitojaan mm. Säynäsalossa, Saarijärvellä ja Lievestuoreella järjestetyissä näytösotteluissa.

JKT:n painijoita 1930. Takana vasemmalta Laitinen ja Immonen, Virtanen ja Karvinen, partterissa Nevalainen ja Korhonen sekä sillassa Pappinen ja Rimpelä.

Lajien nopea kehitys ja harrastuksesta aiheutuvat kulut seuralle johti nopeasti, jo v. 1932 erikoisseuran perustamiseen. Painijat ja nyrkkeilijät kalustoneineen siirtyivät Jyväskylän Voimailijoiden riveihin.

Seppo Raukola

h. Palloilulajit

JKT:n Palloilujaostoon kuului 1920- luvulle tultaessa jalkapallo, jääpallo, pesäpallo ja myöhemmin myös koripallo. Kaikissa em. lajeissa harrastajamäärät lisääntyivät, mutta pelaamiseen kelvollisten kenttien puuttuminen oli alituisena riesana. Harju valmistui vasta v. 1926, sitä ennen oli tyytyminen vaihtoehtoihin, Puistokoulun piha, Hevostori (nyk. Kauppatori), Hippos, ja Ramonin kenttä Tourujoen takana ja talvella Jyväsjärvi.

Jalkapallo oli 1920- ja 1930-lukujen murroksessa voimakkaasti JKT:n ohjelmassa. Seuran 50-vuotishistoriikki kertoo:

”Toimi Takalan johdolla saatiin seuran jalkapalloilun taso sellaiseksi, että pystyttiin antamaan JyP:lle täysi vastus ja samalla JKT:n nuorille harjoitusmahdollisuuksia. Kun jalkapallon harrastajamäärät edelleen kasvoivat, pelaajat halusivat perustaa oman seuran. Perustajajäsenet olivat siis

kaikki entisiä JKT-läisiä, mutta suinkaan kaikki eivät siirtyneet 12.12.1923 perustettuun Jyväskylän Palloilijoihin, vaan JKT jatkoi pallon potkimista kilpaillevana seurana. JKT:n palloilujaosto hyväksyttiin Suomen Palloliittoon ja Savon sarjaan JyP:n kanssa. Kun nyt kaupungissa oli kaksi sarjassa pelaavaa joukkuetta, paikallinen kannattajayleisö teki Keski-suomalaisessa ehdotuksen seurojen yhdistämisestä. Seurojen keskeisessä neuvonpidossa JKT ehdotti, että kaikki JyP:n pelaajat siirtyvät JKT:hen. JyP:n ehdotus oli: kaikki JKT:n pelaajat siirtyvät JyP:iin. Kesällä nämä seurat ottelivat kreivi Witzhumin lahjoittamasta kiertopalkinnosta. JyP voitti 3, JKT 2 ottelua. Savon sarjan karsinnoissa JKT voitti JyP:n 2- 0. Jyväskylän jalkapalloinnostusta peilaavat puulaakiottelut, joihin osallistui kuusi joukkuetta. Keväällä 1933 osa seuramme jalkapalloilijoista palasi taas JyP:iin.”

Miten monta vuotta ja millä menestyksellä JKT:ssa jalkapalloilua harrastettiin tosimelellä – siitä tiedot ovat puutteelliset. Ilmeisesti harrastajat päätyivät naapurin paitoihin eikä se mikään huono päätös ollutkaan, olihan JKT myös JyP:n emoseura. Vuoden 1931 jälkeen ei seuran arkistoista löydy tietoja jalkapalloilusta.

JKT:n arkisto/Jyväskylän maakunta-arkisto

Pesäpallon kehitys kulki seuraavasti: Kehitys kulki seuraavasti: Kuningaspallo oli 1800-luvun loppupuolella kehittynyt palloleikeistä koulupoikien peliksi kautta maan. Meillä erikoisesti lyseon ja seminaarin pojat sitä harrastivat. Jyväskylä tunnetaan ”pesäpalloilun kehtona”.

Kun säännöt ja tulkinnat olivat epämääräiset, ryhtyi Lauri ”Tahko” Pihkala parantamaan niitä. Hän kävi USA:ssa kaksi kertaa baseballia katsomassa ja julkaisi 1914 kuningaspallon uudet säännöt. Jälleen tuli v. 1917 muutos sääntöihin, nyt lajista tehtiin pitkäpallo. Se levisi nimenomaan suojeluskuntien

välityksellä aikuisten peliksi, koulujen kautta nuorisolle.

Syksyllä 1920 Lyseon pihassa käytiin sitten pitkäpallon ensimmäinen koeottelu. Jo 1921 lajille saatiin säännöt armeijan päiväkäskyn liitteenä. 1922 pitkäpallosta siirryttiin virallisesti pesäpalloon.

Tärkein ero pitkäpalloon verrattuna oli lukkarin pystysyöttö. Syksyllä 1922 Jyväskylän Suojeluskunta edusti täällä lajin huippua. Sen joukkueessa oli mm. monia JKT:ssa aktiivisesti toimivia miehiä, kuten Kalle Vierto, Mauno Huttunen, Tarmo Takala ja Teemu Saari- nen. Kenttätilanne parani, kun

JKT:n koripallojoukkue 1950.

Harjun urheilukenttä valmistui v. 1926. Puistokadun kansakoulun piha oli toinen pääkenttä. JKT:llä oli piirisarjoissa v. 1930 kaksi joukkuetta, samoin seinaarin Jyskyillä. Mestaruudesta pelasivat Harjulla 27.8. JKT ykkönen ja kakkonen, joka voitti. Ottelun jälkeen kaikki pelaajat kiirehtivät Kauppalaisseuran huoneistoon perustamaan Jyväskylän Kiriä. Nimeä ehdotti JKT/Mauno Huttunen, joka valittiin uuden seuran johtokuntaan.

SVUL:n Keski-Suomen piirin historia toteaa, että poikaurheilutyöstä piirissä 1920-luvulla, kaikki lajit huomioiden, erikoisen maininnan ansaitsevat JKT ja Saarijärven Pullistus.

Koripallon alku tapahtui Jyväskylässä - ihme kyllä - sotavuonna 1943. Sotilaspiirin käytössä ollut Aren halli muutettiin luutnantti Arvo Lehdon toimesta asetehtaiden työntekijöiden liikuntahalliksi.

Täysin tuntematonta koripalloa päästiin pelaamaan monen mutkan jälkeen. Säännöt löytyivät pesäpalloliitosta. Koritelineet teki Rautpohja, vanhoja jalkapalloja paranneltiin suutari Toppilassa. Koripalloliitto lahjoitti yhden pallon sarjaotteluihin.

Vuoden 1944 puolella neljä Jyväskylän seuraa ottivat koripalloilun ohjelmaansa: JKT,

JKU, Veikot, JNV. Ensimmäinen sarja: JKT, JKU, Veikot, AV6, Yhteislyseo, Lyseo.

Lyseon voimistelun lehtoriksi saapui Kotkasta 1943 Teemu Saarinen, joka ryhtyi vetämään koripalloilua Jyväskylässä ja nimenomaan JKT:ssä. Lyseo sai koritelineet ja koulussa voimistelu muuttui palloiluksi.

Keväällä 1944 Jyväskylässä käynnistyi ensimmäinen sarja. Miesten puolella JKT oli ehdoton ykkönen, naisten puolella Aili Reikon tytöt yltivät kakkoiseksi.

JKT:n miehille koripallooppia antoi virolainen Arnold Till, maaottelupelaaja. JKT lähti 1944 Helsinkiin mittaamaan pelitaitojaan joukkueella Väinö Länsisalmi, Viljam Ilmo, Joel Saikko, Nikke Räisänen, Lauri Ormo, Pentti Parkkola, Eero Saarinen, Jorma Luoma-aho. HNMKY voitti niukasti 17-14. Toinen peli JKT-HTR 27-17.

Jyväskylän seurat sopivat 1945 miten valtakunnan sarjoihin osallistutaan. Miesten sarjoihin JyP, naisten JKU, junioreihin JKT. Maakuntasarjat vapaana kaikille.

Koripalloilun harrastus JKT:ssä lisääntyi kovasti. Ikämiehetkin kokosivat kaksi joukkuetta.

Piirin puitteissa pelit pyörivät 1945-1948 ”epävirallisina”. JKT sai sekä keväisin että syksyllä jopa 10 joukkuetta mu-

kaan. Viralliset sarjat piiri sai toimeksi syksyllä 1949. Miesten Järjestys JyP-JKT-JKU-Kiri-Kisa. Ratkaisutuottelu JyP-JKT 28-27. Alkuviisikko JKT: Seppo Konttinen, Ape Kuronen, Ari Kuukkanen, Olli Tuovinen, Paavo Hirvinen.

Syksyllä 1950 seuramme juniorit voittivat koripalloliiton Mestaruuden. Loppuottelussa vastustajana oli NMKY Tampere. Voittajat: Pentti Miettinen, Jaakko Tyynela, Erkki Mäentakanen, Paavo Salminen, Risto Parviainen, Kalevi Siltanen.

Lähes samalla joukkueella seuraavana vuonna juniorimme olivat lähellä Suomen mestaruutta. ”Kun Parviaisen Risto oli sairaana, hävittiin Porin Pyrinnölle 29-35”. Mutta kyseinen SM hopea on seuramme JKT:n paras saavutus koripalloilussa.

Vahvaa seuratyötä seuran koripallojaostossa teki 50-luvulla Seppo Konttinen, joka jo koulu-poikana pelasi, huolehti otteluiden järjestelyistä ja kirjoitti otteluselostukset lehtiin. ”Sepin” ansioituneena työn jatkajana toimi Keijo K. Kulha. Hänen nimensä on tullut kaikkien tietoisuuteen mm. pitkäaikaisena Helsingin Sanomien päätoimittajana ja Suomen Koripalloliiton puheenjohtajana.

Seuraavalla vuosikymmenellä jyväskyläläisseurojen erikoistuminen jatkui. JKT ei enää

jaksanut pitää koripalloilua vahvasti mukana. Ei ollut enää vetäjiä eikä pelaajia. Pöytäkirjojen rivien välistä on luettavissa, että koripalloilu toi seuralle vain rahanmenoa. Viimeisen kerran jaosto valittiin v. 1963.

Jorma Luoma-aho

2.3. Retkiä ja iltamia

Paikallislehdessä toistui seuran alkuvuosina usein ilmoitus ”Kissa-Tovereiden hiihtoretki”. Yhteisten laturetkien lähtöpaikkoina olivat Hevostori, Tulliportti, Kauppakoulu, Puistokoulu jne. Retkien kohteet sijaitsivat ympäristön maalaistaloissa, joissa syötiin, tanssittiin ja hiihrettiin kilpaa. ”Perhe illatsu Santalan kahvilassa”, Kallenpäivätanssit kaupunginhotellissa, laskiaisnaamiaiset ja monet muut tapaamiset olivat seuran tarjoamaa ilonpitoa ja taloustukea. Onpa JKT esittänyt harrastajavoimin näytelmänkin, kyseessä oli Maiju Lassilan ”Nuori Mylläri”.

Seuran painijaosto järjesti 1930-luvun alussa maakunnassa ”propaganda” iltoja. Ohjelmassa oli urheiluesitysten lisäksi laulua, balettitanssia, lausuntaa ja huumoria. Näihin kiertäviin Urho Pappisen vetämiin iltoihin osallistui myöhemmin tietokilpailuista kaikille tuttu

Esko ”Kyllä” Kivikoski. Tämä silloinen Esko Kristiansson paini ja nyrkkeili JKT:n paidassa ja oli innokkaasti mukana toiminnassa.

Tanssit luistinradalla muodostuivat suorastaan muotivililykseksi Harjulla 1940-luvulla. Tietysti tehtiin paljon talkoita. Iso urakka oli 1949 suoritettu Schaumanin tehtaan vanhan saharakennuksen purku.

Talkoot alkoivat sunnuntaina 29.11. klo 8 ja jatkuivat koko päivän. ”Kysymyksessä on oman kodin saaminen ja Jyväskylän ensimmäisen urheilutalon rakentaminen”, kertoi paikallislehti.

Talkoissa mukana ollut Jorma Luoma-aho kertoo, että sahan hirret olivat mitä jyrkintä laatua ja poikkeuksellisen lujasti toisiinsa naulattuja ja salvostettuja. Urakka alkoi käydä JKT:lle ja purkukumppani JyP:lle ylivoimaiseksi ja Schauman joutui pariin kertaan hoputtamaan seuroja. Hirret ajettiin Aatoksenkadun ja Kisakadun kulmauksessa olevaan männikköön, johon urheilutalo piti rakentaa. Syitä hankkeen pysähtymiseen ei ole tiedossa. Muistikuva on, että puutavara lahosi pari, kolme vuotta suojaamattomana, kunnes myytiin polttopuiksi jonnekin. Jotkut ovat tietävinään, että puurahat kuluivat asian hoitoonsa saaneen toimikunnan kuluihin. Nolosti päät-

tynyt yritys on kuitenkin syytä liittää aikakirjoihin, sillä olihan se Jyväskylän ensimmäinen urheilutalohanke.

Suunnistus nosti jo vahvasti päätään 1950-luvun alussa. Nimimerkki ”Tunari” oli siihen aikaan sanomalehti Sisä-Suomen urheiluavustaja ja suunnisti JKT:ssä. Kevään kynnyksellä hän muistuttaa: ”Huomioikaa suunnistajat, kohta koittaa teidän ajat. Paikkaillkaa jo tossujanne, lepyttäkää vaimojanne”.

Vuosijuhlaa JKT juhli ensimmäisen kerran tammikuussa 1923 Kunnallistololla - 10-vuotta oli tullut täyteen. Juhlapuheen piti lehtori Arvo Vartia ja seuran historiikin esitti vänrikki K. Vierto. Seuran voimisteluryhmät esiintyivät ja VPK:n soittokunta puhalsi säveleit. Kymmenen vuotta myöhemmin pääpuhujana oli itse Martti Jukola, ensimmäinen urheilun radioselostaja Suomessa.

Ansiomerkkien käyttöön otosta päätti **25. vuosikoko-us**, ja se teki myös ehdotuksen uuden seuralipun hankinnasta. Suomen hiihto- ja mäenlaskukilpailujen päättäjäisissä 13.3.1938 seuran uusi, värikäs lippu vihittiin. Lahjoittajien puolesta sen luovuttivat seuralle varatuomari J. Lagus ja apteekkari E. Mansnerus.

Valtiontalolla myös juhliittiin seuran **40-vuotista** toi-

mintaa. Innostavan puheen piti lehtori Teemu Saarinen ja menneitä kertasi Aaro Häkkinen. Jiikooteeläisistä koottu kuoro esiintyi Eino Tulikarin johdolla. Pojat heittelivät voltteja Ilu Parkarisen komennossa ja kuuluisa filmitähti Mirjam Kuosmanen näyttäytyi.

Vuonna 1962 juhlittiin näyttävästi seuran **50-vuotis-**taivalta. Juhlavastaanotto oli Jyväshovissa ja arvokas pääjuhla Kauppaoppilaitoksella. Paikalla ollut kouluneuvos Väinö Lahtinen totesi, että ”JKT on esimerkillisellä tavalla hoitanut liikuntakasvatustyötä”. SVUL:n

Keski-Suomen piirin kultaisen ansiomerkin seuran lippuun kiinnitettäväksi luovutti Aatos Vuolle-Apiala. Kaupunginjohtaja Veli Järvinen esitti kaupungin viralliset onnitellut.

Kun JKT täytti **60-vuotta**, se päätti juhlia työn merkeissä. Samoin meneteltiin v. 1982, kun **70-vuotta** tuli täyteen. Vaikka suurta yleisötapatummaa ei silloinkaan järjestetty, seuran toiminta näyttäytyi monella tapaa. Liikkeelle laskettiin mm. kirjeensulkijamerkki. Siinä todettiin, että suunnistus on jalointa liikuntaa. Toiminta oli vuonna 1982 erittäin aktiivista. Juhla-

Jyväskylän Kisa-Toverien lippuehdotus 7.3.1938.

Lippu otettiin käyttöön talvikilpailujen päättäjäisissä 13.3. samana vuonna.

vuoden merkeissä järjestettiin n. 40 eri toimintatapahtumaa. Erikseen on syytä mainita, että Jorma Luoma-aho toimitti JKT:n laajan ja erittäin kattavan 70-vuotishistoriikin.

Mitään näyttäviä juhlia ei järjestetty myöskään v. 1992, kun seura täytti **80 vuotta**. Seurafuusio Kensun kanssa oli tapahtunut v. 1989, ja nimi vaihtunut Suunta 941:ksi. Merkittävästi vahvistunut seura katsoi silloin niin voimakkaasti tulevaisuuteen, että JKT:n kunniakas historia taisi välillä unohtua. Vetäjät olivat vaihtuneet, joten yhteys ”vanhaan seuraan” oli löystynyt.

Vaikka pyöreitä vuosia ei varsinaisesti juhlistettu, juhliittiin työn ja menestyksen kautta. Vuonna 1992 S-941 osallistui FIN5 suunnistusviikon ja nuorten MM-kisojen järjestelyihin näyttävällä panoksella. Samana vuonna seura keräsi huippumestyksen SM- normaalityömatkojen SM-kisoissa Rutalahdessa. Ulla Lahtinen saalisti SM-pronssia (D21), Lasse Karjalainen kultaa (H16) ja Johanna Toivonen pronssia (D16)

Vuosien saatossa ”uuden” seuran toiminta vakiintui. Toisen nimenmuutoksen kokenut seura oli nyt Suunta 101. Ko-meat **90-vuotisjuhl**at pidettiin Kuokkalan koululla 30.12.2002. Jo aamupäivällä oli yli 20:n as-

teen pakkasta pelkäämätön 31:n suunnistajien joukko osallistunut historialliseen suunnistukseen. Rauno Pietiläinen oli vuodelta 1923 peräisin olevan kartan perusteella laatinut suunnistusradan, joka mahdollisimman tarkasti noudatteli vuonna 1936 järjestettyä JKT:n ensimmäistä suunnistusharjoitusta. Rastipisteet olivat soveltuvin osin samat kuin 66 vuotta aikaisemmin.

Pääjuhlan esiintyjien ikäjakauma oli 4-82 vuotta. Yhteislauluna kajautettiin aluksi Keski-Suomen kotiseutulaulu. Ohjelmassa vuorottelivat lausunta, tanssi- ja musiikkiesitykset. Juhlan juontaja Kati Soanjärvi oli runsaan avustajajoukon tukemana koonnut seuran lähihistoriasta pukukavalkadin, jonka asiatiedot perustuivat juuri valmistuneeseen Jari Järvisen kokoamaan 101:n 90-vuotishistoriikkiin. Juhlapuheen piti Jarmo Puttonen (TP). Hänellä oli muistissa paljon sykähdyttäviä kokemuksia, sillä ennen Tampereelle siirtymistään hän ehti edustaa Suunta 941/101 toistakymmentä vuotta. Juhlan korkeatasoisista musiikkiesityksistä vastasivat Marja Kankaanranta piano, Ritva-Liina Kataja viulu ja veljekset Jari ja Jukka Liuha kitara ja laulu. Mainioista tanssiesityksistä vastasivat Helmi Kinnunen ja Aaro Myrphy sekä lausuntaesityksistä Moona

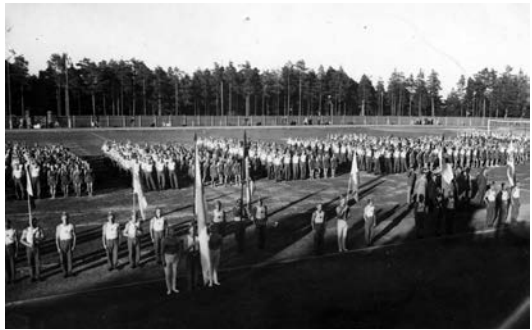
Veijola. Juhlan runsaslukuinen yleisö olisi jatkanut ”vapaan sanan” muisteluksia vielä pitkään, mutta kun 2,5 tuntia tuli täyteen juontaja päätti tilaisuuden ja tyytyväiset kuulijat suuntasivat kohti uusia haasteita.

Seppo Raukola

JKT:n arkisto/Jyväskylään maakunta-arkisto

JKT:n johtokunta 1945: Edessä A. Häkkinen, E. Lundell, M. Rahkila, K. Vierto ja M. Soini. Takana: T. Saarinen, H. Lehti, H. Lampinen ja V. Halinen.

SVUL:n K-S:n piirin Suurkisat Harjun kentällä 1947.

JKT:n Suurkisajoukkue 1949.

3. Tiedustelujuoksusta suunnistukseen

Suunnistus alkoi Jyväskylässä suojeluskuntajärjestössä vuodesta 1919 tiedusteluhihdon ja 1925 lähtien tiedustelujuoksun nimisenä. Suunnistus tuli JKT:n ohjelmaan 1936. Vuoteen 1947

saakka rasteista käytettiin nimitystä tarkkailuasemat.

Tiedusteluhihdossa järjestettiin tapahtumia harvakseltaan, mutta lajin kesäinen versio sai pian Suojeluskuntien piirissä suuren suosion. Piirinmestaruuskilpailut keräsivät parhaimmillaan lähes 200 tiedustelijaa.

Aaro Huovila

M-43 -joukkue 1968: Heino Pietiläinen, Eino Vuori ja Mauri Leskinen.

Tiedusteluhiidhon mestareita olivat Viikin veljekset JKT:stä. He olivat parhaita Keski-Suomen piirissä useana vuonna peräkkäin. Tiedustelujuoksut käynnisti Jyväskylässä JKT:n Kalle Vierto, joka toimi sk-järjestössä piirin urheiluohjaajana.

SVUL otti tiedustelujuoksun ohjelmaansa v. 1935, jolloin laji nimettiin suunnistukseksi. Ensimmäinen Keski-Suomen pm-kilpailu pidettiin 19.10.1936 JKT:n Huki Lampisen toimiessa ratamestarina. Osanottajista yli puolet oli jiikooteeläisiä.

Ennen erillisen suunnistusjaoston perustamista JKT:ssä toimittiin yleisurheilujaoston alaisuudessa. Sen kokouksen pöytäkirjasta 26.4.1939 löytyy seuraava merkintä:

”Päätettiin toimeenpanna suunnistusharjoituksia ja kilpailuja, joihin toivotaan erikoisesti naisten ja alokkaiden osallistuvan. Luennon suunnituksesta pitää 10.5. klo 19.00 H. Lehti, 21.5. klo 10.00 toinen luento, jonka jälkeen lähdetään ryhmissä suunnistusharjoitukseen. Suunnistuskilpailut pidetään ehkä 19.6. klo 9.00. Sauna koetetaan järjestää. Sarjat kilpailussa ovat: naisten sarja, yleinen sarja ja alle 18v. sarja. Kilpailumatka kaikissa sarjoissa on 6–8 km. Kilpailujen järjestäminen annettiin H. Lehden ja H. Lampisen tehtäväksi. Kartat on jokaisen hankittava itse.”

KORKEUSKÄYRÄT

KASVILLISUUS JA MAAPERÄ

- LEHTIMETSA
- KUUSIMETSA
- MÄNTYMETSA
- SEKAMETSA
- PENSAIKKO
- HAKATTU METSA
- HIETIKKO
- KIVIKKO JA LOUHIKKO
- PELTO
- NIITTY
- VESIPERÄISYYS
- SUO

VESISTÖT

- JÄRVI JA PURO
- JOKI JA KOSKI
- KAISLIKKO
- LAUTTA
- LAHDE
- REIMARI
- MAJAKKA
- JOHTOLOISTO

Lehtitiedon mukaan tuon ensimmäisen harjoituskilpailun lähtö tapahtui Kortesuon kartanosta. Tarkkailuasemat sijaitsivat Kypärämäen takana, Kotalammillä, Kammarniityllä ja Köyhänpellolla. Maali oli Mattilan talon riihen nurkalla. Miesten rata oli pituudeltaan n. 10 km, naisten 6 km. Matkaan lähti 18 suunnistajaa, joista 7 ”harhaantui”. Miesten sarjan parhaat olivat O. Mäkelä, Erkki Nuorlehto ja Jaakko Huttunen. He pitivät reitillä n. 8 min. kilometrivauhtia.

Heti sodan päättymisen jälkeen 20.11.1944 JKT järjesti piirikunnalliset kilpailun, johon osallistui myöhäisestä vuodenaikasta huolimatta 49 innokasta ”pihkaniskaa”. Kilpailukeskus oli Kankaan myllyllä Tourulas-

sa. Kangasvuoren maastoista nopeimmin selviytyivät: Ilmari Peuranen, Joel Saikko ja Onni Suuronen. Nuorten sarjassa nopein oli seuran voimistelija-hiihtäjä-suunnistaja Matti Harjama.

JKT:n suunnistajat olivat mukana Suurkisoissa 1947. Viestisuunnistamiskilpailussa suunnisti seuramme joukkue, 7 miestä, sijoittuen puolivälin paremmalle puolelle.

Aina ei omissa harjoituskilpailuissa ollut käytettävissä kummempaa karttaa kuin ruutupaperi. Tällainen ”valkoisen kartan” kilpailu pidettiin Taulumäen-Seppälänkankaan maastossa 29.4.1948. Sarjavoittajat tässä kisassa olivat Vilho Lehtonen, Jukka Sorsa ja Irene Iivarinen.

Vuoden 1979 johtokunta teki päätöksen JKT:stä suunnistuksen erikoisseurana: Elli Huovila, Veikko Jaatinen, Kalle Vehmas, Osmo Rosti, Armas Sipilä ja Juhani Siekkinen. Kameran takana puheenjohtaja Jorma Luoma-aho.

Harjoituksia ja kilpailuja 1940-luvulla oli harvakseltaan, mutta osanottajia runsaasti. Esim. 17.5.1949 oli mukana 38 seuran jäsentä etsimässä rasteja Väärämäen maastossa. B-radon selvittivät nopeimmin: Erkki Silvonen, Esko Luoma-aho, Mikko Koskeniemi ja Henry Frey. Seuraavalle vuosikymmenelle tultaessa seura järjesti säännöllisesti vain muutamia kisoja tai harjoituksia vuodessa. 1950-luvulla koko Keski-Suomen piirissä juostiin yhteensä vain 10 kilpailua. Sen sijaan 1960-luvun loppupuolelle tultaessa harjoituskilpailuja tai piirikunnallisia JKT järjesti jo 10-15 kertaa kesässä. Säännöllisiksi tulivat viikottaiset kuntorastit, aluksi tiistaisin, myöhemmin torstaisin.

3.1. Suunnistuksen erikoisseura 1979

Vuosina 1970-75 mentiin edelleen vahvassa myötäisessä. Huippunoteeraus oli vuonna 1971. Eri tasoisia kilpailuja järjestettiin yhteensä 23 kertaa, osallistujia niissä oli yhteensä 964.

Suunnistuksen merkitys JKT:n lajivalikoimassa lisääntyi. Toiminta- ja järjestämismuotoja olivat suunnistuskilpailut, koulutustapahtumat ja kartantäydennys. 1970-luvun alkuun

Saara Koivunen

Elli Huovila, JKT:n sihteeri 15 vuoden ajan, 1963-1980, Suunnistusliiton naisten valmentaja/huoltaja 1969-70 ja tyttöjen liittovalmentaja 1971-74 sekä IOF:n tehtäviä 1971-73. Opetusministeriön Suomen urheilun hopeinen ansiomerkki 1973. Kuva Ruotsin Oringenistä vuodelta 1972.

Jorma Luoma-aho maaliin pm-viestissä 1981, sarja H 50. JKT:n puheenjohtaja seitsemän vuoden ajan, 1978-1984. Kaikkien hyvin tuntema suunnistusaktiivi ja seuran merkittävä taustatuki.

asti suunnistettiin maanmittaushallituksen kartoilla. Ensinn suunnistajat täydensivät näitä harjoitus- ja kilpailutoimintaa varten, sittemmin suunnistettiin pelkästään tuoreilla itse tehdyillä suunnistuskartoilla. Nämä suunnistajien ”urheiluhallit” tehdään pääosin seurojen kustannuksella ja talkootyönä.

Tuhansia ja taas tuhansia talkootunteja on vuosien mittaan tehty eri tasoisten kilpailujen järjestämiseksi. Isommat kilpailut vaativat suuren järjestelyorganisaation ja uuden kartan valmistamisen. 1970-luvun suurin järjestelyurakka oli vuoden 1978 opiskelijoiden MM-kisat Jyväskylässä.

Tahti alkoi hiipua 1970-luvun loppua kohden. Lievä laskusuhdanne oli viemässä kehitystä kohti erikoisseuraa. Vuonna 1979 JKT julistautui suunnistuksen erikoisseuraksi, mikä aloitti voimakkaan noususuhdanteen. Heti 1980-luvun alusta seura alkoi tarjota jäsenilleen ja kaikelle kansalle hiihtosuunnistusta, korttelikisoja ja torstairasteja viikoittain.

Seuran kaikki voimavarat keskittyivät suunnistuksen ja hiihtosuunnistuksen kehittämiseen. Uusia karttoja pyrittiin tuottamaan sekä painamaan joka vuosi. Iltarasteja, jotka olivat kaikille avoimia, pyrittiin järjestämään sulan maan aikaan joka viikko. Kuntorastit keräsi-

vat vuosittain tuhatkunta suorituskertaa.

3.2. Seuran kilpailuja a. Veteraanikisoja

Veteraanikisoja JKT järjesti 1980-luvun alkupuolelle saakka. Ensimmäiset olivat olleet jo 29.9.1946. Ratamestareina toimivat Yrjö Pohjonen ja Veikko Saarinen. Siitä alkoi ikämiesten, yli 35-vuotiaiden, tasoituskilpailu. Tasoitusta annettiin ikävuodesta 41 lähtien. Radan jokainen kilometri toi 15 sekuntia hyvitystä vuotta kohden.

Kiertopalkintona olleen veteraanikilven katkaisi viidellä voitollaan Eino Sorsa. Innokkaimpia jiikooteeläisiä veteraanikilpailijoita olivat Jaakko Huttunen, Ilmari Peuranen, Vilho Lehtonen, Onni Suuronen ja Mauno Pohjonen. Tässä yhteydessä mainittakoon vuoden 1982 veteraanikilpailujen tulokset. Osanottajia oli 36 miestä ja 2 naista. 1. Erkki Autio, 2. Alpo Mäkelä, 3. Matti Björkman, 4. Pentti Poutiainen, 5. Kari Kekoni, 6. Heino Pietiläinen, 7. Aatto Hiekkala, 8. Tauno Väisänen, 9. Kosti Salmela, 10. Paavo Moisio. Naisten sarja: 1. Ritva Haarala, 2. Hanna Nuoranne.

JKT:n arkisto

JKT:N "PEESAAMATTOMAT"

Keski-Suomessa perustettiin 1970-luvun alkupuolella nuorten valmennusryhmiä. Ryhmät erottuivat punaisesta lenkkeily- ja oloasusta.

JKT:ssä ryhmää veti Markku Kaura-aho (nyk. Kantlin) ja ryhmä tunnettiin nimellä "Peesaamattomat". Peesaamattomat perustettiin "etelän miesten" kiinnottamiseksi. Ryhmän motto oli: (1) tehdään omaa suoritusta kovissakin viestivauheissa ja (2) juostaan niin kovaan ettei kukaan pysty peesaamaan!

Peesaamattomat otti pm-hiihtosuunnistuksissa 1973 hienon tuloksen: H16 Juhani JKT, 1.; H18 Pertti JKT, 1.; H20 Tapani JKT, 1. ja H21 Markku JKT, 1.

b. Seuran mestaruuskilpailut

Seuran mestaruuskilpailut JKT järjesti joka vuosi. Niihin osallistuttiin aina suurin joukoin. Esimerkiksi vuosina 1975-1982 seuran mestaruuksia tavoitteli keskimäärin 50-60 kilpailijaa.

Kuriositeettina mainittakoon vuoden 1982 JKT:n mestarit: H8 RV (reittiviiva) Antti-
Veikko Rosti, H10 RV Harri Vilhunen, H12 TR Jouni Kahe-
lin, H14 Jari Kahelin, H16 Jukka Lahti, H18 Petri Vänni, H21 Mauri Mönkkönen, H35 Seppo Raukola, H43 Matti Björkman, H50 Jaakko Paasivirta, H56 Mauri Leskinen, H62 Georg Lindstedt, D10 RV Katariina Rosti, D12 TR Kirsti Hytönen, D14 Lotta Luoma-aho, D16 Pia

Rantalainen, D50 Saara Koivun-
vunen. Osa edellä mainituista jatkaa menestyksellistä suunnistusuraansa vielä yli kolme vuosikymmentä myöhemmin.

c. Suomen mestaruuskilpailut

Suomen mestaruuskilpailut ovat olleet seuran ohjelmassa. Ensimmäisen kerran suunnistajat osallistuivat niihin 1942. Kärkisijoituksia ei heti saavutettu, mutta syyskuussa 1949 Tampereella Tuomas Huttunen onnistui sarjassa H50 nappaamaan Suomen mestaruuden. SM-kulta oli suunnistuksen alkuvuosina harvinaista herkkua. Vuonna 1980 Saara Koivunen oli mestari hiihtosuunnistuksessa sarjassa

Kansanedustaja Veikko Hyttiäinen ampuu ensimmäisen Keski-Suomen suunnistusviestin lähtölaukauksen Vehkasuon Kaistinmäessä 1961.

D50. Seuraavana vuonna Heino Pietiläinen oli valtakunnan yksiköiden Laitilan SM-kisoissa sarjassa H56. Jatkossa voittoja tuli selvästi tiheämpään tahtiin: SM-päivä v.-83 H55 1. Erkki Autio, v.-85 SM-hiihtosuunnistus H65 1. Yrjö Ratia, v.-86 1. Saara Koivunen SM-hiihtosuunnistus nyt sarjassa D55 ja samana vuonna SM-pitkät H60 1. Erkki Autio.

Muita SM-mitaleita suunnistustoiminnan alkuvuosina tuli harvakseltaan. SM-hopeasijalle ylsivät: Onni Suuronen M50 v. 1957, Raija Ropponen N17 v. 1953, Unto Vuopala H16 v. 1951 ja Saara Koivunen hs D50 v. -82. Pronssisijan saavuttivat: Eino Sorsa M50 v.-51, Jaakko Huttunen H62 v. -71, Timo Mäkelä H14 v.-1977, Aimo Anttolainen M50 SM-yö v. -78 ja taas Saara Koivunen hs sarjassa N43 v. -75.

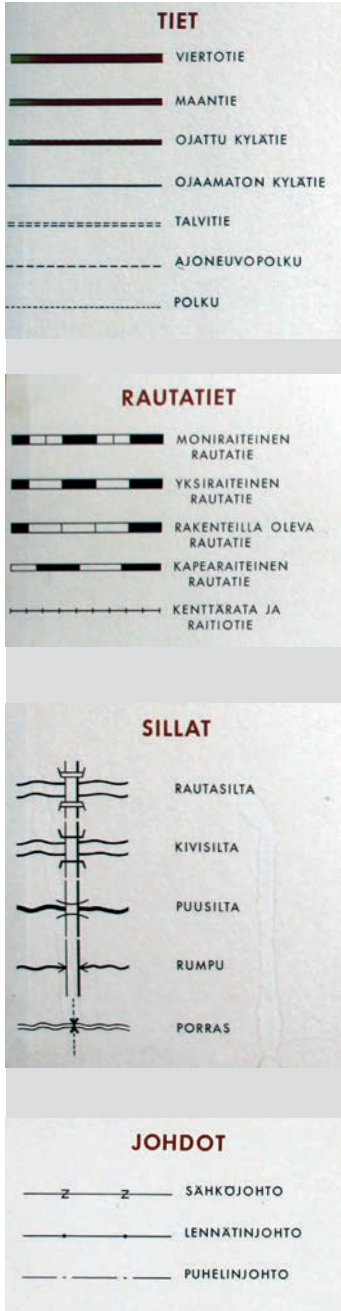
Menestykselliset viestisuuritukset alkoivat v. 1968, kun M43 sarjan viestijoukkue Heino Pietiläinen, Mauri Leskinen ja Eino Vuori saalisti SM-hopeaa. Vuonna 1971 seurasi todellinen kansallinen läpimurto, kun miesten yleisessä sarjassa saavutettiin seuran historian ensimmäinen SM-mitali. Joukkueen juoksujärjestys oli Taisto Björkman, Markku Kaura-aho (nyk. Kantlin), Jorma Heikkinen ja ankkurina Matti Björkman. Mitalin väri oli hopea! Samana vuonna JKT saavutti Jukolan

Markku Kaplin

Peesaamattomien vetäjä Markku lähti 1973 töiden perässä Uuteenkaupunkiin.

Sieltä hän palasi takaisin Keski-Suomeen kymmenen vuotta myöhemmin liikunnanopettajan virkaan Hankasalmele sekä edelleen Hankasalmen lukion rehtoriksi. Rehtorina hän toteutti idean Hankasalmen suunnistuslukiosta, joka aloitti jo 1986. Seuraavana vuosina toisena vetäjänä oli Eino Havas. Suunnistuslukio toimii sekä kehittyä edelleen.

viestissä mainion sijoituksen, seuran seitsikko oli 27.

SM-hopeaa saavutti v.1974 M35-sarjan joukkue Timo Mäkelä, Pentti Poutiainen, ankurinaan niiden aikojen kes-tomenestyjä Matti Björkman. SM-kakkosia olivat hiihtosuunnistusviestissä v. 1980 sarjassa H56 Pekka Olsonen, Alpo Mäkelä ja Aimo Anttolainen.

Ensimmäisiin edustustehtäviin JKT: suunnistajia kelpuutettiin jo 1950- luvulla. Helga Hintikka edusti v. 1950 Suomea nelimaaottelussa Tanskassa. Hän suunnisti hyvin, sijoitus oli 12. Ritva Pihlaja voitti v. 1958 maaottelukatsastuksen ja valittiin Suomi-Ruotsi maaotteluun. Kilpailussa hänen sijoituksensa oli 11.

3.3. Vaativia järjestelytehtäviä

Opiskelijoiden suunnistuksen MM-kisat JKT otti järjestettäväkseen 1975, jolloin seura allekirjoitti yhdessä Opiskelijoiden Liikuntaliiton kanssa järjestämissopimuksen. Sopimukseen kuului mm. kahden 10 km2 suuruisen kartan teko ja huolehtiminen kilpailun teknisestä suorittamisesta.

SM-kilpailut suunnistuksessa JKT järjesti ensimmäisen keran toukokuussa 1952, jolloin

miteltiin viestisuunnistuksen mestaruuksista Laukaan Peurungassa. Kilpailuihin osallistui 73 mies- ja 13-naisjoukkuetta. Kartta oli 1:20 000 mustavalkoinen topograafi. Kilpailunjohtajana toimi Harald Lehti, ratamestareina Pekka Koskinen ja Vilho Lehtonen.

Seuraava SM-tason järjestelyurakka oli seuran vastuulla v. 1972, kun hiihtosuunnistuksen mitaleista kilpailtiin 20.2. Viitaniemessä. Hyvänä kilpailukeskuksena toimi uusi ammattikoulu, josta oli saatu tilavat ja talviolosuhteissa lämpimät tilat kilpailijoiden ja toimitsijoiden käyttöön. Lähinnä hiihtämällä tehty uraverkosto oli silloin melko harva ja ulottui Saarenmaalle ja Vesankaan saakka. Kartta oli kolmivärinen 1:40 000. Kilpailun johtajana toimi Mauri Leskinen, ratamestareina Esko Aronen, Armas Sipilä, Pentti Poutiainen ja Heino Pietiläinen.

Kansalliset suunnistuskilpailut oli järjestetty ensimmäisen kerran syyskuussa 1945. Osallistujia oli 45 kilpailijaa. Jatkossakin kansalliset olivat pieniä kisoja, ja niitä järjestettiin harvakseltaan. Vasta seitsemäs kansallinen v. 1980 tuotti kunnan tuloksen. Isolahden maastoissa kisaili jo 527 suunnistajaa. Aivan omassa luokassaan oli v. 1982 järjestetty seuran

Tapani Huovila

Vuosina 1973-1975 JKT osallistui Tiomila-viestiin Ruotsissa. Kuvassa joukkueen nuorisoryhmä Tukholmassa toukokuussa 1975: Juhani Pölkki, Pertti Kaura-aho, Rainer Björkman ja Olli-Pekka Kärkkäinen.

Viihdyttävää sekä mieltä ja kuntoa kohottavaa oheistoimintaa oli suurissa suunnistustapahtumissa jo 1970-luvun puolivälissä.

70-vuotisjuhlakisa, johon osallistui peräti 701 suunnistajaa 81:stä eri seurasta. Kilpailu oli samalla Jyväskylä–Eskilstuna-kaupunkiottelu, joten tapahtuma oli kansainvälinen. Kilpailukeskus oli Haukkalan Kuuloviikaisten koulu ja radat kulkivat pääasiassa Länsi-Palokan kartalla. Veikko Jaatisen johdolla järjestelyt sujuivat kitkattomasti. Ratamestariryhmän johtajana toimi Vilho Kaunisvesi.

Piirin mestaruuskilpailuja seura oli järjestänyt vuoteen 1982 mennessä 16 kertaa ja sen

jälkeen vuoteen 2012 mennessä lähes joka vuosi eli yhteensä yli 40 kertaa. Ehkä merkittävin tunnustus pm-kisajärjestelyistä saatiin v. 1981. Palokan koululta käsin Länsi-Palokan kartalla pidetty pm-päiväkilpailun piiri luokitteli sinä vuonna parhaiten järjestetyksi suunnistuskilpailuksi. Kunniasta pääsi siis osalliseksi koko kilpailukoneisto. Kilpailunjohtajana toimi Veikko Jaatinen, ratamestareina Osmo Rosti ja Armas Sipilä.

Näkyviä tehtäviä seuran edustajilla on ollut jatkuavsti. Seu-

Matti Björkman voitti 1963 kiertopalkintona poronsarvet K-S piirin valmennusleirin kilpailussa.

JKT järjesti Opiskelijoiden MM-kilpailut 1978. Vasemmalla Jarmo Peuranen.

MATTI BJÖRKMAN, MONITAITOINEN METSIEN MIES

Eräs JKT:n suunnistuksen keuhkokuolemattomaksi oli 1960-1980-luvuilla Matti Björkman. Petäjäveden Petäjäisissä uransa aloittanut mies muutti Vesankaan 1960-luvulla ja siirtyi edustamaan JKT:tä. Matti ei ollut varsinaisesti taitosuunnistaja niin kuin asia nykyään ilmaistaan, vaan hän perusti rastien löytämisen sen ajan tyylin mukaisesti tarkkaan suunnassa kulkuun, matkan mittaukseen ja kovaan vauhtiin. Tekniikka oli silloin ylimalkaisten ja puutteellisten karttojen aikaan hyvin yleinen. Varsinkin laakeiden maastomuotojen Keski-Suomessa se oli silloin paras ja varmin tapa rastien löytämiseen. Etelä-Suomen avokallioilla ja monimuotoisilla kumpareilla käytiin harvoin kisaillemassa ja leirejä siellä ei juuri harrastettu.

Keskisuomalaisessa maastossa Matti oli omassa tutussa ympäristössään. Humalamäen mies otti suunnan kompassiin, katsoi rastivälän pituuden ja porhalsi matkaan. Siinä metsän karikke ja sammalet sinkoilivat piikkarien iskuista tantereeseen ja vauhtia oli riittävästi. Selkeät kiertoreitit vahva juoksija hyödynsi, mutta muuten ei näperrellyt. Harva kilpakumppani pysyi vauhdissa mukana. Hänen suunnistustekniikkansa peilasi hyvin myös miehen luonnetta. Matti oli suora, rehellinen ja kilpakumppaneitaan arvostava. Käden taidot ja riuskat otteet kaikkeen tekemiseen hän oli saanut jo syntymälahjana.

Hänellä oli oma, hieman erikoinen tapansa keskittyä kilpailuun. Matilla oli aina mukana rasia, joka sisälsi neuloja, lankaa, naskalin ja paikkaustarvikkeita. Tyypillinen tilanne kilpailupaikalla oli 1,5 tuntia ennen starttia: Mies istui reppujakkaralla tai kannon päällä paikkaamassa suunnistusvarusteitaan, milloin säärisuojia, suunnistustossuja tai repeytyneitä housuja. Joskus hän tunnusti, että jätti tietoisesti ko. hommat kilpailupaikalla tehtäväksi. Näin hän keskittyi parhaiten edessä olevaan koitokseen. Kaikenlainen käsillä tekeminen oli Matille mieluisaa. Hän osasi tehdä todella tarkkaa työtä ja huippulaatua lähes kaikista materiaaleista. Olin muutaman kerran todistamassa rautakangen kantajana arvokisojen rastipukin tekoa. Minä en ehtinyt tehdä muuta kuin ehkä juntata kangella tolppien reiät. Sen jälkeen oli enemmänkin tiellä, kun tekijän saha soi, kirves veisti ja vasara paukkui. Työn tulos kesti takuulla arvostelun ja kilpailijoiden rynnistyksen.

Matti menehtyi aivan liian varhain, 61-vuotiaana nopeasti edenneen parantumattoman sairauden seurauksena samaan aikaan, kun Joensuussa v. 2000 kilpailtiin Jukolan viestissä. Suruviesti kilpailupaikalla veti mielet apeaksi, mutta muistot jäivät elämään.

Seppo Raukola

AIDAT

	KIVIAITA
	AIDASAITA
	PIIKKILANKA-AITA
	KUUSIAITA
	PENSASAITA

RAJAT

	VALTAKUNNAN RAJA
	LAÄNIN RAJA
	KUNNAN RAJA
	TILAN RAJA

MUITA KARTTAMERKKEJÄ

	RAKENNUKSIA JA PIHÄ RAKENNUKSINEEN
	KIRKKO, TAPULI JA TORNI
	SAVUTORVI
	TUULIMYLLY
	VESIMYLLY
	KAIVOS
	SAHA
	KOLMIOMITTAUKSEN KIINTOPISTE
	KILOMETRIPYLVÄS
Kk.	KANSAKOULU
Op.	KANSANOPISTO
Kt.	KUNNANTALO
Skt.	SUOJELUSKUNTALOC
Nt.	NUORISOSEURANTALOC
Tl.	TYÖVAENTALO
Pa.	PAPPILA
Ts.	TEHDAS
Mt.	MAJATALO

ran monivuotinen puheenjohtaja Taito Salava johti SVUL:n Keski-Suomen piiriä peräti 16 vuotta. Piirin johtokunnassa hän vaikutti vuosina 1919-1943. Piirin varapuheenjohtajana Kalle Vierto toimi yhteensä 18 vuotta. Vähintään 10 vuotta piirin johtokunnassa ovat ahertaneet vuoteen 1982 mennessä Yrjö Keilan, Huki Lampinen, Hannes Launiainen, Vilho Halinen, Mauno Huttunen, Mauno Pohjonen, Ilmari Pakarinen ja Vilho Lehtonen.

SVUL:n Keski-Suomen piirin eri lajien jaostoissa ovat vuosikausia toimineet mm. Aaro Huovila (suunnistusjaoston puheenjohtaja 1963-77), Lauri Kotkajärvi, Elli Huovila, Jaakko Huttunen, Erkki Ikonen, Keijo Kulha, Edvin Lundell, Alpo Mäkelä, Aili Reiko, Teemu Saarinen, Toimi Takala ja Seppo Raukola. Piirin johtokunnassa oli v. 1950 peräti 7 JKT:n jäsentä.

Seuran rooli piirin toiminnassa on korostunut nimenomaan kilpailujen järjestäjänä. SVUL:n paikallisena luottoseurana JKT 1920-30 -luvuilla huolehti piirin mestaruuskilpailujen käytännön järjestelyistä lähes joka lajissa melkeinpä vuosittain. ”Mitä Keski-Suomen piiri olisi ollut vuosina 1914-1933 ilman aina palvelukseen altista JKT:tä”, näin kirjoittaa Keijo Kulha piirin 60- vuotiste-

JKT:n
kansallisten
lähtö
1982.
Nuoria
opastamassa
Timo
Mäkelä.

Jorma Luoma-aho/JKT:n arkisto/Jyväskylän maakunta-arkisto

oksessa. Piirin 75- vuotisjuhlasa syksyllä 1982 puheenjohtaja Esa Riihimäki totesi: ” Usein eri urheilumuotojen kehitys piiritasoisesti toiminnaksi lähti Jyväskylän Kisa-Tovereiden alkuunsaattelemana.

SVUL: Keski- Suomen piirin kultainen ansiomerkki on annettu Vilho Haliselle, Edwin Lundellille, Kalle Vierrolle, Mauno Pohjoselle, Huki Lampiselle, Vilho Lehtoselle, Ilmari Pakariselle ja JKT:lle seurana.

Suomen hiihtoliiton liittohallitukseen Kalle Vierto kuului v. 1948-52, Suomen Koripalloliiton liittohallitukseen Teemu Saarinen 1948, Suomen Suun-

nistusliiton liittohallitukseen Aaro Huovila v. 1964-78, Suomen Voimisteluliiton liittohallitukseen Ilu Pakarinen 1946-1957 ja Esa Santala 1965-66 sekä SVUL:n nuoret johtokuntaan Teemu Saarinen 1950-54. Lisäksi Suomen Voimisteluliiton liittovaltuustoon on kuulunut Lauri Kotkajärvi v. 1961-67 ja Greta Laurio 1969-74. Suomen Suunnistusliiton liittovaltuustossa oli myös Erkki Ikonen v. 1959-62.

Suunnistus-
kouluaisia
reitINVALINTOJA
pohtimassa
vuonna 1980.

Hannu
Savolainen,
JKT vaihtaa
H14 sarjassa
SM-viesteissä
Halikossa 1981.

Sukset
luistaviksi
ja pitäviksi
latu-
suunnistuksen
piirin
mestaruus-
kilpailuissa
1982.

Jorma Luoma-aho/JKT:n arkisto/Jyväskylän maakunta-arkisto

Jorma Luoma-aho/JKT:n arkisto/Jyväskylän maakunta-arkisto

3.4. Nuorisotyö tehostuu

Seitsemänkymmentäluvun lopulla JKT:ssä herättiin huomamaan, että nuorisotyötä tulee tehostaa. Heräämiseen vaikutti Suunnistusliiton ponnistelut samassa asiassa. Alkoivat piirien Oravapolkukilpailut ja seurojen Oravapolku-koulut. Ensimmäisissä piirin tapahtumissa oli vain pari-kolme seuran jäsentä. Syksyllä 1979 seuran toiminnan kehittämispalaverissa päätettiin valita yhdeksi painopistealueeksi juniorityö.

Seuran ensimmäinen Oravapolkukoulu alkoi 27.4.1980 Risto Kahelinin ja Armas Sipi-

län vetäminä. Heti aloitusvuonna alkeis- ja jatkokoulutukseen osallistui yli 30 nuorta. Koulun toiminta oli huolellisesti suunniteltua ja harjoitukset monipuolisia. Kauden aikana kokoonnuttiin lähes 30 kertaa. Laajavuoren vanha hiihtomaja oli pääasiallinen tukikohta ja harjoituksia pidettiin sisällä luokassa ja ulkona maastossa. Tulokset alkoivat näkyä heti. Syksyllä 1980 suunnistusliiton rekisterissä oli jo 4 ensimmäisen luokan, 3 toisen luokan ja 6 kolmannen luokan jiikooteeläistä junioria.

Vuosi 1981 oli jo erinomainen toimintavuosi. Alkeiskursseille osallistui 38 ja jatkokurssil-

JKT:n
Kimmo
Maukonen,
Timo
Pekkanen
ja
Jouni
Kahelin
ottivat
1984 pronssia
SM-viesteissä
sarjassa H14.

JKT:n Pia Rantalainen (D14) odottaa viestiä Halikon SM-kisoissa 1981.

JKT:n arkisto

le 21 nuorta. Ristoa ja Armasta koulutustyössä avustivat mm. Matti Rantalainen ja Seppo Raukola. Oravaopolkukoulujen odotettu ja suosittu asiantuntijavieras oli Taskisen Aarto, joka säännöllisesti kävi antamassa oman, persoonallisen panoksensa koulun toimintaan. Keski-Suomen piiri oli käynnistänyt Nuorten Veljesottelun, jonka pisteisiin laskettiin kaikki piirin mestaruuskilpailujen ja piirin Oravaopolkukisojen tulokset. Vuonna -81 Kensu voitti ja JKT sijoittui toiseksi.

Parina seuraavana vuonna koulut pyörivät entiseen malliin ja osanottajamäärät vakiintuivat 50:n tienoille. Jatkokurssilaisia

alkoi olla enemmän kuin alkeiden opiskelijoita ja syksyllä -83 seurassa oli jo yhteensä 49 luokiteltua juniorisuunnistajaa. Vuonna 1984 Seppo Raukola otti nuorisotoiminnan vetovastuun. Risto jatkoi edelleen ja Terhi Kokkonen tuli vahvasti mukaan. Seuran juniorityö alkoi näkyä myös valtakunnallisesti. Vesangan pojat Kimmo Maukonen, Timo Pekkanen ja Jouni Kahelin ottivat pronssia SM-viesteissä sarjassa H14. Nuorten Veljesottelua hallitsi nyt Keuruun Kisailijat, JKT oli toinen ja Kensu kolmas. Sama tilanne säilyi vuonna -85.

SVUL:n suurkisavuosi 1986 oli menestyksenkäs ja vahvan

nuorisotoiminnan aikaa. Oravapolut pyörivät Palokassa, Viitaniemessä ja Isolahdessa Seppo Raukolan, Terhi Kokkosen ja Arto Honkosen vetäminä. Jatkokoulutuksesta vastasi Jaakko Lahti. Lahden suurkisoihin osallistuttiin 17 nuoren voimin ja leirin huipentumana pidetyssä Nuorten Jukolassa oltiin mukana kahden joukkueen voimin. Ykkösjoukkueen ankkuri Jari Kahelin taisteli stadionalueella tiukasti palkintosijasta. Maalissa joukkue oli hienosti 17. JKT voitti ensimmäistä kertaa Nuorten Veljesottelun, Haapamäen Urheilijat oli toinen ja Kensu kolmas.

Seuraavana vuonna toiminta jatkui entiseen tapaan. Jaakko Lahti veti nuorisopuolta apunaan 7 ohjaajaa. Vuoden merkittävin saavutus oli Jouni Kahelinin SM-kulta sarjassa H16. JKT voitti piirin Oravapolkuviestin ja Nuorten Veljesottelun. Nuorten Jukolassa Rajamäellä sijoitus oli 34.

Vuonna 1988 Oravapolkukoulut jatkuivat. Seura järjesti mm. K-S:n koululaisten Rastipolkukilpailun Vertaalassa. Osanottajia oli 266. Veljesottelu voitettiin edelleen, mutta hyvän joukkueen Nuorten-Jukola sijoitus 63:s oli pettymys. Syksyllä valmistauduttiin suureen seura-uusiin ja tehtiin innolla suunnitelmia kaudelle 1989.

Seppo Raukola

4. Uusi SUUNTA

Vuonna 1988 seuran nimeksi muutettiin Suunta-941 ry. Samalla seuran toiminta-ajatusta laajennettiin huippusuunnistuksen suuntaan: Seuran toiminta-ajatuksena on edistää ja laajentaa suunnistusharrastusta Jyväskylässä ja ympäristössä sekä tarjota huipulle pyrkivälle suunnistajalle mahdollisuus edetä kansalliseen ja kansainväliseen menestykseen kouluttamalla alkavia suunnistajia, valmentamalla kilpasuunnistajia, järjestämällä suunnistustilaisuuksia kaikille harrastajille sekä muodostamalla huippusuunnistusjoukkue ja tukemalla sitä.

Seppo Raukola muistelee vuoden 1988 muutosta näin: ”Ensimmäisen kerran asia tuli puheeksi tai minun tietooni elokuussa -88 IPR:n järjestä-

mien K-S:n piirinmestaruuskilpailuissa Toivakan-Joutsan rajamailla. Kahelinin Risto tuli juttelemaan ja kertoi muutamiin aktiivien ajatuksesta voimien yhdistämiseksi. Tilanne oli se, että Terän voima oli jo hiipunut ja Kensu ja JKT olivat tasavahvoja, mutta valtakunnallisesti melko näkymättömiä. Kensu oli kovempi naisten sarjassa ja JKT junioreissa. Miesten puolella puntit olivat melko tasan. Innostuin ajatuksesta kovasti. Samoin silloinen puheenjohtajamme Osmo Rosti oli vahvasti asian takana. Syntyi laaja yksimielisyys hankkeen tarpeellisuudesta, mutta miten se käytännössä toteutetaan? Aluksi oli vahva mielipide, että perustetaan kokonaan uusi seura, johon huiput liittyvät, mutta mistä rahat? JKT oli Luoma-ahon Jorman tarkan taloudenpidon ansiosta parhaiten varoissaan. Vahva este oli seuran nimi, joka SVULLilai-

suudestaan huolimatta viittasi vahvasti TUL:ään. Suuri osa huipuista ei olisi mistään hinnasta muuttanut JKT:hen. Lopulta ainoaksi hyväksyttäväksi vaihtoehdoksi tuli JKT:n nimen muuttaminen. Se meni tiukan äänestyksen jälkeen myös JKT:n ylimääräisessä kokouksessa läpi. Päälinja oli, että vanhat jiiikoo-teeiläiset vastustivat ja nuoremmat ja muualta seuraan tulleet kannattivat. Varsinkin puheenjohtaja Osmo Rosti pisti kaiken arvovaltansa peliin, että saatiin nimenmuutokselle myönteinen päätös. Omassa kokouksessaan Kensu päätti lopettaa suunnistustoiminnan ja lähes kalkki teräläiset vaihtoivat seuraa, mutta Terä ei lopettanut suunnistusjaostoa. Syksyn mittaan seura sai vahvistuksia muualta Keski-Suomesta. Keski-Suomen piirin suunnistusjaosto Heikki Kyyrösen johdolla oli vahvasti hankkeessa mukana ja Samuli Kyyrönen muutti JRV:stä Ynyyn. Puttosen Jake IPR:stä ja Varkoin Hannu Kalskeesta olivat heti mukana. Terästä tulivat Havaksen Eikka, Kaapro Häkinen, Saarivaaran veljekset ja Liihat. Seuran syyskokouksessa Priimuksessa, jolloin lähes kaikki em. henkilöt sekä Kahelinin veljekset marssivat salin etuosaan ja kertoivat sitoutuneensa edustamaan Suunta 941:ta, joka nimikilpallun jälkeen oli valittu seuran nimeksi. Koossa

oli erittäin kova sakkii, joka heti Joutsenon Jukolassa seuraavana keväänä otti seitsemännen sijan, kakkojoukkue oli n. 30: s ja kolmonenkin sadan parhaan joukossa. Alku oli ehkä vähän liiankin komea ja odotukset nousivat korkealle.”

Käytännössä vuoden 1989 alussa ”ynyssä” yhdistyi JKT:n, KENSU:n ja Vaajakosken Terän suunnistustoiminta. Samalla seuraan siirtyi Keski-Suomen parhaimmistoa lähikuntien seuroista: mm. Uuraisten Urheilijoista, Hankasalmen Hangasta, Itä-Päijänteen Rastista ja Jämsän Retki-Veikoista.

Vuonna 1993 Suunta-941 otti uuden suunnan nimenmuutoksen muodossa. Seuran nimen loppuosan vaihtamisen teki ajankohtaiseksi lähestyvä suuntanumeroiden muutos 1994 alusta 101:ksi.

Samalla kirjoitettiin Telen ja Suunta-101:n kaksivuotinen yhteistyösopimus, jossa pyrittiin varmistamaan huippusuunnistuksen säilymien ja kehittymisen Jyvässeudulla lähivuosina. Seuran lempinimi YNY säilyi nimen muutoksesta huolimatta. Uusi nimi sopi vanhaan tunnukseseen hyvin eli Yksi-Nolla-Yksi (vanha Yhdeksän-Neljä-Yksi). Vuodesta 2005 nimi on Suunta Jyväskylä.

Jari Järvinen

4.1. Suunta 941 teki vahvaa nuorisotyötä

Suunta 941 aloitti nuorisokoulutuksen vahvalla otteella. Oravapolut käynnistettiin huhtikuussa Vesangassa, Palokassa, Vaaajakoskella, Viitaniemessä, Keljonkankaalla ja Muuramen Isolahdessa. Alkeiskoulutukseen osallistui 72 lasta ja aikaisemmin opittuja taitoja kertasi 25 junioria. Leirejä järjestettiin 2 kertaa ja ohjaajia oli saatu värvätyksi 18.

Saavutuksetkin olivat mitattavat: Jones Jouni Kahelin voitti taas Suomen mestaruuden, nyt H17-18 pitkät matkat. Samassa sarjassa Kimmo Maukonen, Pasi Liuha ja Jouni Kahelin ottivat hiihtosuunnistuksen SM-hopeaa. Nuorten Jukolassa joukkue: Katja Talala, Jari Liuha, Johanna Toivonen, Tero Junttila, Mika Maukonen, Milla Vehkaoja ja Jouni Kahelin oli hienosti kahdeksas. Mukana oltiin kolmella joukkueella. Kakkonen oli 75. ja kolmonen 119. Mukana oli 199 joukkuetta. Piiritasolla Suunta 941 oli ylivoimainen Nuorten Veljesottelussa ja otti kaksoisvoiton Piirin Oravapolkuviestissä. Myös nuoriso-puolella YNY nousi näin kertarysäyksellä valtakunnan suunnistuseliittiin.

Vuonna 1990 toimintaa pyrittiin edelleen kehittämään. Nuorten ohjatusta koulutuk-

sesta ja valmennuksesta tehtiin ympärivuotista. Liikunnan opiskelija Mervi Anttila pestattiin vetämään harjoituksia. Oravapolkukouluja Palokassa, Vaaajakoskella, Viitaniemessä, Keljonkankaalla ja Isolahdessa jatkettiin. Mukana oli yht. 50 lasta. Jatkokoulutuksen maastoharjoituksia pidettiin 15 kertaa ja saliharjoituksia 13 kertaa, mukana 43 nuorta. Osittain erikseen, osittain edellisten kanssa yhdessä toimi ns. Nuorten-Jukola ryhmä, johon 13-18 -vuotiaita nuoria kuului 16. Sille järjestettiin harjoituksia 40 kertaa. Leirejä oli seuraavasti:

- Suomen Talvisuurkisat Kajaanissa, mukana 6 henk. (5 vrk),
- Kevätleiri Karjaalla, 14 henk. (3 vrk),
- Suomen Suurkisat Vihdin Nummelassa, mukana 6 (5 vrk),
- Oravapolkuleiri Laukaassa, mukana 30 (3 vrk),
- Kainuun Rastiviikko Puolan-ka, mukana 12 junioria (8 vrk).

Menestys ei ehkä ollut aivan odotusten ja satsausten mukainen. Tosin Katja Talala voitti SM-kultaa sarjan D16 yökisoissa ja oli viides SM-päiväkilpailussa samoin kuin Milla Vehkaoja saman sarjan SM-pitkillä. Nuorten Jukolassa vähän epäonnistuttiin: I joukkue 26, II joukkue 103 ja III joukkue 161. Nuorten Veljesottelu ja Piirin Oravapolkukilpailu voitettiin jo totutun kaavan mukaan.

1989

1993

2005

a. 941:n työ palkittiin

Suunta 941 otti hopeaa Nuorten Jukolassa 1991. Joukkueessa juoksivat Tero Junttila, Lasse Karjalainen, Jari Liuha, Jarkko Liuha, Kaisa Kurittu, Johanna Toivonen, Kova työ, joka oli jatkunut useita vuosia, palkittiin v. 1991. Suunta 941:n joukkue Johanna Toivonen, Tero Junttila, Kaisa Kurittu, Jarkko Liuha, Lasse Karjalainen, Katja Talala ja Jari Liuha tuuletti toisena maaliin Nuorten Jukolassa. Kangasalan Mikko Lepo ennätti perille n. puoli minuuttia aikaisemmin. Jarin rohkea ratkaisu ankkuri-osuudella ratkaisi hopean. Hän uskalsi valita suoran reitin tieltä viimeiselle rastille lievästi kiertävän pururadan asemesta ja

ehti leimaamaan toisena. Loppuosuoralla oli pari muutakin joukkuetta yhtäaikaan, mutta Jari piti pintansa ja säilytti hopeasijan.

Henkilökohtaisissa kisoissa Katja Talala otti hopeaa SM-päiväkisassa sarjassa D17-17 ja Kaisa Kurittu oli toinen KLL:n mestaruuskisoissa sarjassa D12.

Oravapolut pyörivät nyt Palokassa, Vaajakoskella, Keljonkankaalla, Muuramen kirkonkylässä ja Isolahdessa, mukana 65 alkeita opiskelevaa. Jatkokoulutuksessa oli mukana 40 nuorta, maastoharjoituksia 15 kertaa

ja Anttilan Mervin ohjaamia saliharjoituksia 26 kertaa. Nuorten Jukola-ryhmässä oli mukana 15 nuorta, jotka leireilivät ahkerasti. Naantalin pääsiäisleirillä oli mukana 14 osanottajaa, Kevätyöviestileirillä Angelniemellä 6, Ruotsin Rastiviikolla Arbogassa peräti 9 nuorta, seuraleirillä Laukaassa Mattilan kesäsiirtolassa 40 lasta ja nuorta. Lisäksi seuran tytötjoukkue osallistui Tvämilaan.

Nuorten toimintaa oli 90-luvun taitteen molemmin puolin vetänyt Seppo Raukola, vuonna 1992 vetovastuu siirtyi Kati Soanjärvelle. Sami Tiihosen ja Jussi Kivipuron organisoimana Oravapolkukouluja pidettiin edelleen seitsemässä pisteessä eri puolilla kaupunkia, maalaiskuntaa ja Muuramea. Talvikauden saliharjoittelua veti edelleen Mervi Anttila ja menestystä tuli: Rutalahden SM-kisoissa Lasse Karjalainen otti kultaa sarjassa H10 ja Johanna Toivonen pronssia (D16). Nuorten Jukolassa Espoossa

Suunnan joukkue oli edelleen aivan kärjen tuntumassa, nyt sijoitus oli kuudes.

Vuonna 1993 toimittiin jo Suunta 101:n nimissä. Suurim-

Suunnan arkisto

mat saavutukset nuorisopuolella olivat Kaisa Kurittun Koululiikuntaliiton mestaruus sarjassa D14 ja Nuorten Jukolan 12 sija Paraisilla, mutta seuraava vuosi oli huomattavasti parempi. Kaisa Kurittu, Johanna Toivonen

ja Lasse Karjalainen voittivat yhteensä neljä henkilökohtaista SM-mitalia. Joutsenon Nuorten Jukolassa jysähti taas oikein kunnolla. Jaakko Lahden luotsaama Suunnan joukkue yllätti asiantuntijat sijoittumalla kolmanneksi. Joukkue Kari Honkonen, Jaana Oksanen, Mikko Myllykoski, Jarkko Liuha, Kaisa Kurittu, Johanna Toivonen ja Lasse Karjalainen ei juuri virheitä tehnyt, vaikka esim. Jaana

Seppo Raukola

Oksanen ei ollut aikaisemmin suunnistanut kuin muutamissa harjoituksissa eikä Kari Honko-

Seppo Raukola veti nuorten toimintaan 1990-luvun taitteen molemmin puolin. Suunnan puheenjohtaja 2001-2004.

Nuorten toiminnan vetovastuu siirtyi Kati Soanjärvelle 1992. Suunnan puheenjohtaja 2005.

Nuorten
Jukolassa
1994
sijoitus oli
kolmas.

Joukkueessa
Jarkko Liuha,
Kari Honkonen,
Mikko
Myllykoski,
Lasse
Karjalainen,
Johanna
Toivonen
ja Kaisa
Kurittu sekä
valmentaja
Jaakko Lahti.

Kuvasta
puuttuu Jaana
Oksanen.

sellakaan ollut isojen kilpailujen
kokemusta, mutta kolme SM-
mitalistia loppusuoksilla riitti
nostamaan ryhmän kärkitaiste-
luun mukaan.

Jatkossa valtakunnallinen
menestys alkoi hiipua. Nuorten
Jukolassa Lohjalla sinnettiin
lähinnä Kaisa Kuritun ja Jark-
ko Liuhan kovien suoritusten
ansiosta vielä yhdeksännek-
si. Heidän takanaan oli selkeä
aukko. Yhtään SM-mitalia ei
v.-95 juniorisarjoissa saavutettu,
mutta v.-96 D20 sarjan joukkue
Johanna ja Jenni Toivonen sekä
Kaisa Kurittu otti viestipronssia
SM-kisoissa. Nuorten Jukolas-
sa jouduttiin taipumaan sijalle
39. Ehkä voimakas panostami-
nen miesten huippuryhmään

ja Jukolan viestin järjestelyt
söivät voimavaroja ja vetäjäpu-
la nuorten sektorilla alkoi olla
ilmeinen. Jukola-vuonna 97
ydinryhmä junioreita kilpaili
innokkaasti ilman huippume-
nestystä. Kaustisten Nuorten
Jukolassa S-101:n joukkue Lau-
ri Pohjola, Jukka Liuha, Reetta
Haveri-Heikkilä, Lasse Kautto,
Marjut Mononen, Kaisa Lahti ja
Heikki Nousiainen oli 35.

Vuosituhanen viimeiset
vuodet olivat nuorisopuolella
osittain vanhan kertausta. Juni-
orien valtakunnan eliittiin nou-
si Lasse Kautto saavuttamalla
SM-hopeaa H15-sarjan SM-
normaalimatalla. Vanhemmat
juniorit Jukka Liuha, Jarkko
Liuha ja Heikki Nousiainen ot-

NUORILLE PRONSSIA 1998

Edellisen päivän SM-pikakisojen täydellisen epäonnistumisen jälkeen olo oli hieman sekava, mielessä pyöri finaalin ensimmäinen rasti: kuusi minuuttia täydellistä sekoilua avoimella kalliomäellä. Sijoitus neljänneksi viimeinen yli 13 minuuttia Jonnea jäljessä. "Ihana suoritus" kannusti Super-Hessu lauantai-iltana saapuessani SM-viesti majoitukseen. Hessu itse hylättiin karsinnassa ylivoimaisen suorituksen jälkeen.

Tämän alustuslauantain jälkeen joukkueen kahden viimeisen osuuden juoksijalla ei ollut muuta suuntaa kuin ylöspäin.

Letka vei mennessään

Kisapaikalle saapuessamme huomasimme iloksemme, että aloittajamme Jukka "Lätsä" Liuha oli jo pukeutunut pelivehkeisiin yli 30 min ennen starttia.

Annetaanpa Jukan kertoa: "Alkukiihdytyksessä juostiin niin lujaa etten kerinnyt kunnolla karttaa katsomaan ja sepä kostautuikin ykkösrastille mennessä, kun juoksin väärän letkan mukana mäen väärälle puolelle pummaten noin yhden minuutin. Kakkoselle lähdettäessä ajattelin vain, että nyt rauhassa ilman lisävirheitä. Alkulenkki menikin sen jälkeen aivan tuubiin.

Tien ylityksessä kuulin jonkun huutavan, että olen aivan keulan tuntumassa. Itse en nähnyt kärkeä siinä vaiheessa, mutta heti seuraavalle eli 6. rastille tullessa näin Pohjantähden ja Lapuan juuri kipuavan rastille noin 100 metriä edempänä. Ainakin minä, HS sekä RR leimasimme samaan aikaan tuolla rastilla. Seuraavalla rastivälillä ilmeisesti Pohjantähdellä ja Lapualla oli joko eri hajonta tai sitten ne pummasivat. Mutta kuitenkin 8 rastilla olimme Lapuan, Rajamäen ja Helsingin kanssa yhtäaikaan.

Seuraava väli oli hieman pitempi. Lapua lähti kiertämään vasemmalta ja me muut kolme oikealta. Tällä välillä todennäköisesti Lapua jäi meistä. 9-10 välin minä ja RR juoksimme vasemmalta mäen laitaa pitkin rastille. HS veti aika pitkälti suoraan ja pääsi edelle. Loput neljä rastivalta olivat sitten aivan sairasta luukutusta.

Loppuviitoituksella sitten tiesin tulevani aivan kärjen perässä vaihtoon. Kun vihdoinkin olin antanut 2. osuuden kartan Super-Hessulle, fiilis oli mahtava, yeah! Tässä vaiheessa Hööpelö oli varma, että ainakin plaketti tulee, vaikka Hessu toisella osuudella hieman epäonnistuisikin. Pahin pelko Delta, Jonne Lakanen ankkurinaan, oli tässä vaiheessa jo 7 min meitä perässä, onneksi.

Kärjen tahtiin, Heru nähtiin

Jarkko Liuha: Jukka tuli kolmantena, kuten olin laskeskellutkin. Aloitin rauhassa, koska tiesin virheiden ratkaisevan. Eka rasti löytyi hyvin, mutta kakkosella alamäkirullaus kostautui parin minuutin pummiksi. Takaa-ajajat olivat jo kannassa tienylityksessä, jossa painelin toisena puoli minuuttia kärjestä.

tivat pronssia SM-viesteissä sarjassa H20. Seuraavana vuonna Lasse pokkasi taas mitalin, nyt SM-hopeaa pikamatkalla.

Vuoden 2000 huippumestaus oli Janne Häkkisen, Lauri Oikarisen ja Jouko Liuhan mestaruus hiihtosuunnistuksen SM-viesteissä sarjassa H16.

Vuosina 2001 ja 2002 nuorisotoiminnan peruskonsepti oli sama sillä lisäyksellä, että uutena ryhmänä mukana harjoituksissa olivat nuoret 16-18-vuotiaat suunnistajat, jotka omien harjoitustensa ohella toimivat nuorempien esikuvina, opastajina ja ohjaajina. Harjoituksia

esim. v. 2001 pidettiin seuraavasti:

Korttelisuunnistuksia 4.4. alkaen 4 kertaa, maastoharjoituksia kevätkaudella 19.6. saakka 7 kertaa, syyskaudella 7.8. alkaen 8 kertaa.

Lapsia ja nuoria harjoitukseen osallistui 73 ja ohjaajia oli 22.

Vuonna 2001 Riku Martikainen voitti KLL:n Suomen mestaruuden sarjassa H13 ja Jouko Liuha, Pasi Sillanpää ja Lauri Oikarinen ottivat pronssia SM-viestissä sarjassa H16. Juhlavuonna 2002 Riku oli toinen KLL:n kisoissa ja huippujuni-

Jukolan viestin
25. sija 2001.
Joukkueessa
Jukka Rohula,
Jarkko Liuha,
Timo Sivill,
Jukka Liuha,
Juha Nivukoski,
Heikki
Nousiainen
ja
Timo Reiman.

Seppo Raukola

Kääntöväylillä noin kolme kilometriä vaihdosta näin kärjen tähden ja vauhti kiihtyi taas. 45 astetta väärään suuntaan ja Otava karkasi. Perhosiä saatavana! Nyt päätin edetä rauhassa. Kilometri ennen vaihtoa runnoin Pohjantähtösien Timo Joensuun ja samaan uraan lyöttäytyneen Tussin viestinviejien ohi. Pitempi hajonta pudotti minut taas takaa-ajajaksi minuutin päähän. Vaihtoon tulin 10 sekuntia kärjestä Joensuun johtaessa. Nyt oli Hoopelon vuoro näyttää taivaan merkit.

XYZ - kolmiulotteista bongailua

Heikki Nousiainen: K-paikalle mennessäni mietin, että jos puhtaasti juostaan niin mitali ratkeaa meidän kolmen kesken. Heti ykköselle johtavalla polulla olin jo aivan kaksikon kannassa, vain huomatakseni, että heillä on lyhyempi hajonta. Kakkoselle yritin edetä vauhdikkaasti, mutta varmasti, vain huomatakseni nyt, että rastiympyrään saapuessani olin aivan kuutamolla.

Hetken aprikoituani valitsin tietysti väärin ja lähdin etsimään rastia aivan väärästä rinteestä. Onnekseni huomasin Pohjantähtösen tuikkivan aivan yhtä himmeänä kuin omankin järjenvalon. Hetken tilannetta yhdessä pohdittuamme lähdimme kummatkin omini suuntiimme tietämättä enempää kuin ennen palaveriakaan.

Loputtomalta tuntuneen ajan jälkeen löysin vihdoinkin kakkosen ja pääsin jatkamaan keskeytynyttä takaa-ajoani.

Matka yleisörastille oli helppoa ja vauhdikasta suunnistusta. Siellä olin yhtä aikaa Pohjantähden ja Virkiän kanssa, en tosin reagoinut lapualaisen olemassaoloon kuin vasta kilometrin jälkeen. Tussi oli karannut siinä vaiheessa 1,5 minuutin päähän.

Juoksu oli kovan alkuvauhdin jälkeen niin tuskaista, että saavuttaminen tuntui siinä vaiheessa mahdottomalta. Mutta jo seuraavalla rastilla Tussi oli taiteiltu melkein kiinni ja Ikonen Pasi ja Lapuan J-M Laakso saapuivat rastille hieman ennen minua. Sitten edelläni oleva kolmikko teki huonomman valinnan ja rastilla olimmekin ihan samaan aikaan.

Yhteistä matkan tekoa ei kestänyt kuin seuraavat sata metriä. Me kaikki muut, paitsi Ikonen, olimme niin hapoilla että lähdimme 90 celsiusastetta väärään suuntaan. Laakso kaikista pahiten, Vainikaisen Pasi ja minä mentiin samaa matkaa. Oikean tien ylitettyämme päätin irtautua Pasin seurasta ja lähdin tekemään omaa rastinottoani. Tämä osoittautui vääräksi ratkaisuksi sillä hetken juostuani huomasin olevani reilusti rastin vasemmalla puolella, kun hetkeä aikaisemmin olimme Pasin kanssa olleet reilusti oikealla. Ihanaa ajattelin itseseni. 400 m:n rastivälillä juoksin yli 700 m:ä.

Maagiset 70 metriä

Ennen rastia huomasin Pasin jo painavan ylämäkeen kohti seuraavaa rastia ja J-M Laakson leimaavan myös rastilla. Laakso oli sen verran nakit ja muusi, että hänestä en uskonut enää olevan vastusta loppukilometriä väleillä ja päätin keskittyä Vainikaisen pyydystämiseen. Ikonen oli siinä vaiheessa jo kahden minuutin päässä.

orimme Jouko Liuha, Pasi Silanpää, Lauri Oikarinen, Janne Häkkinen, Juho-Veikko Hytönen ja Vesa Hytönen saavuttivat ensimmäisen ja kolmannen sijan poikien H18 Viestiliigassa. Suunnistusliiton luokittelemia alle 14-vuotiaita suunnistajia oli vuoden 2002 tilaston mukaan 20.

Seppo Raukola

Uuden vuosituhanen vaihteessa nuorisosaaston vetäjäksi saatiin Tampereelta perheineen Jyväskylään muuttanut Jarmo Oikarinen. Kuvassa vasemmalta Sirkka Oikarinen, Jarmo Oikarinen ja Lauri Oikarinen.

Kesän 2000 kuntorastijärjestelyissä Marja Kankaanranta ja Ulla Lahtinen.

Seuraavalle välille tarjottiin kiertoa oikealta taikka suoraan menevää vaihtoehtoa, jolla tosin oli pusikkoa ja suota. Vahvana pusikko- ja suospecialistina valitsin suoran valinnan. Pasi kiersi alkumatkan pusikon. Seuraavalle rastinentalle tulella Pasi leimasi vain 70 metriä edelläni - onnittelin itseäni hyvästä valinnasta.

8-9 väli oli ensin pelkkää omalla hengellä leikkimistä jyrkänleillä ja loppumatka ylämäkeen runttaamista. Matkalla en Pasia nähnyt, mutta rastikivelle saavuimme yhtäaikaan. 9-10 väli oli sama, mutta tein hieman eri valinnan ja jäin Pasista uudelleen sen 70 metriä. 10-11 väli oli risukkoisen ja kivinen alamäkipätkä tienylitykseen, josta oli enää 800 metrin matka maaliin.

Kaksiviivainen C

Tiellä oli porukkaa pilvin pimein katsomassa vyörymistämme kohti rastia. Viisas mies olisi pistänyt aivot narikkaan ja juossut kohti Heikin korkeaan C:hen kohoavaa bassoa, mutta ei! Korostaakseni viisauttani tein täsmälleen samat koukerot aukolla kuin Tussin mies ja näin en saanut eroa umpeen yhtään, itseasiassa sitä tuli hieman lisää.

Saadessani santaa saappaani alle Heikin ääni kohosi falsettiin hänen huutaessaan jotain runttaamisesta. Meikäpoika teki työtä käskettyä ja imin syntyneen eron lähes umpeen vain huomatakseni, että viimeisen pusikkoylämäen kohotessa kohti toiseksi viimeistä rastia, pohkeeni ja reiteni olivat täynnä kirnupiimäksi muuttunutta maitohappoa. Rastilla eroa oli taas se kohtalonomainen hieman yli 70 metriä. Viimeiselle rastille tullessa olin jo lähes varma, että mitali oli mennyt, koska olin tienylityksessä siinä uskossa että taistelimme pronssista. Loppusuoran kurakossa sain typistettyä eron puoleen, ja myös varmuuden kenttäkuulutukselta siitä, että mitali olikin tosiasia.

Maalilinjan ylitettyäni tappio Pasille ei enää tuntunutkaan enää niin pahalta, vaan ne fiilikset olivat jossain ihanan ja hyvän välimailla. Hyvä suoritus verrattuna meidän kaikkien kolmen suoritukseen edellisessä kilpailussa. Ikosella olisi ollut täysin sama hajonta lopussa kuin minulla ja Tussilla, joten mahdollisuudet voittoonkin olivat. Toivotaan, että ensi vuonna pojilla vihdoin natsaa.

Kompassi 1998/4

Suunnistus-
koululaisia
Sippulan-
niemen
harjoituksessa
2010.

b. Lasten ja nuorten toiminta 2000-luvulla

Vuosituhanen taitteessa Suunta Jyväskylän puheenjohtaja Kati Soanjärvi ja nuorisovastaava Jarmo Oikarinen halusivat lähteä kehittämään seuran nuorisotoimintaa. Seura pyysi apua Suomen Suunnistusliiton kouluttajilta. Seuran nuorisotyössä toimivat sitoutuivat kahden vuoden työskentelyyn, jossa koulutus räätälöitiin oman seuran tarpeisiin. Pieni, mutta aktiivinen ohjaajien joukon toiminta nuorisotyön kehittämiseksi oli määrätietoista. Koulutuksen myötä ohjaajien ilo ja into tehdä suunnistustoimintaa lasten ja nuorten ehdoilla kasvoi. Ilo kasvoi ja sen myötä uusia vanhempia sitoutui ohjaajatouhuun mukaan. Siitä koulutuksesta vuosituhanen alkaessa lähti seuran nuorisotoiminnan kasvu, joka on jatkunut näihin päiviin. Toiminnan pyörittäminen on ollut vapaaehtoistyötä hyvän harrastuksen mahdollistamiseksi lapsille ja nuorille.

Suunnistuskoulutoiminnan laatu on ollut se, mihin on keskitytty vuosittain. Suunnistus-

koulun suunnittelussa alettiin kiinnittää entistä enemmän huomiota lasten ikään ja suunnistuksen taidon opettamiseen. Suunnistuskoulun kasvaessa ja samojen lasten tullessa mukaan vuodesta toiseen, kehitettiin eri taitotasoryhmät vastaamaan paremmin lasten tavoitteisiin. Taitotasot ovat olleet nimeltään vuodesta 2003 **aloittelijat, rr-ryhmä, helppo tavallinen ja vaikea tavallinen**. Iän ja taidon kasvaessa lapset ovat siirtyneet seuraavaan ryhmään. Jokaisella taitotasolla on ollut omat vastuuohjaajat.

Toiminnan kehittämiseen ja ohjaajien innostamiseen on ollut yksi väline koulutus. Koulutusta on tilattu Jyväskylään ja näin on voitu kouluttautua lähellä. Monet ohjaajat ovat käyneet Suunnistusliiton Nuori Suunta ohjaajakoulutukset tasolla I ja II. Suunnistuskoulusta on kehittynyt vuosikymmenen aikana Suunta Jyväskylän menestystuote. Ohjaajat suunnistuskouluun on löytynyt lasten vanhemmista.

Vuosina 2002-2007 suunnistuskoulun osana oli alle kouluikäisten toiminta ja ryh-

mä kantoi nimeä **Viikarit**. Helena Viholainen yhdessä Ulla Klemettisen kanssa innostui kehittämään toimintaa alle kouluikäisille lapsille. Viikaritoiminnassa keskityttiin monipuoliseen liikkumiseen, tutustuttiin metsään leikkikenttänä, sekä suunnistuksen tärkeisiin elementteihin karttaan, kartan väreihin ja karttamerkkeihin. Viikaritoimintaa haluttiin tarjota suunnistuskoulussa mukana olevien lasten pikkusiskoille ja -veljille eli lapsille toimintaa omassa ryhmässä. Viikaritoimintaan tultiin perheittäin ja nuorimmat ryhmänjäsenet olivat kaksi vuotiaita.

Reitin-
valintojen
pohdintaa
Saarijärven
aluemestaruus-
kisoissa
2010.

Viikarivuosien aikana ryhmä kasvoi ja kasvoi. Samaan aikaan kasvoi myös suunnistuskoulu. Vuoden 2008 suunnistuskoulua mietittäessä päätettiin luopua Viikaritoiminnasta ohjaajaresurssien vähyden vuoksi. Osaavia ohjaajia tarvittiin opettamaan suunnistusta. Suunnistuskoulun ikärajaksi mietittiin kuusi vuotta ja nuoremmat sisarukset saivat kulkea mukana vanhempiansa kanssa. Yösuunnistuksen kokeilua on tarjottu seuran lapsille ja nuorille vuosina 2009 ja 2010. Yösuunnistustapahtumat syksyisin kantoivat nimeä Mini-Kurko. Tänä päivänä 2012 Suunta Jy-

Suunnan arkisto

Tuosta noin?

Tässä se on!

Olipa reissu.

väskylän nuorisotoiminnassa on yli 100 suunnistajan alkua, kuka aloittelijana kuka jo pitempään harrastaneena.

Suunnistus tarjoaa lapsille elämyksiä, haasteita, luontokokemuksia ja kavereita. Yhdessä olemisen ja tekemisen paikat ovat olleet tärkeitä seuran nuorisotoiminnassa.

Seura on osallistunut vuodesta 2003 aktiivisesti Keski-Suomen alueen oravanpolkukilpailuihin ja niiden yhteydessä järjestetyille alueenoravanpolkuleirille. Vuonna 2005 seuran nuorisotyössä toimivat järjestivät alueen oravanpolkuleirin Kinkomaan koululla. Seuran nuoret ovat olleet mm. MuuRan, SaPu:n, Kalskeen, Hangan, KeuKi:n, ViiSu:n ja RastiE4:n järjestämällä alueen leireillä. Lisäksi valtakunnallisille Leimaus-leireille on osallistunut vuosi vuodelta suurempi joukko seuran suunnistajia. Kuuden hengen voimin seuran nuorisotoimi oli Leimaus leirillä Vuokatissa vuonna 2006. Sen jälkeen on leiriltä Ikaalisissa, Kuopiossa ja Kisakeskuksessa Lohjalla. Vuonna 2013 Leimausleiri palaa Vuokattiin ja Suunta Jyväskylästä leirille lähtee 33 nuorta.

Vuodesta 2004 seura on pyrkinyt järjestämään myös omaa leiritointia suunnistuskouluikäisille. Seuran omia päiväleirejä suunnistuksen ja kivan

Suunnistuskoululaisia Sippulanniemessä...

...Saarijärven AM-kilpailuissa.....

...ja Ristikiven nurmikolla 2010.

tekemisen merkeissä on järjestetty Halsasilan hiihtomaassa, Kotasella, Oravasaaren koululla ja Peurungassa. Lisäksi yön yli kestävää seuranleiritoimintaa on pidetty vuonna 2008 Vesalassa ja 2009 Peurungassa. Vuoden 2011 aikana Leena Mutka ja Tarja Lepo lähtivät vetämään ”tyttöryhmä” toimintaa. Toiminnan tavoitteena on ollut, tyttöjen yhteisharjoitukset ja tapaamiset talvikaudella.

Tekemisen meiningin kasvaessa ja laadun kasvaessa seuran nuorisotoiminnassa, on syntynyt myös tulosta. Seuran nuorisotoiminnassa on lapsia, joille suunnistus on kiva harrastus ja he kilpailevat harvakseltaan lähialueen kilpailuissa. Lisäksi nuorisotoiminnan kautta on vuosien mittaan pystytty kasvattamaan lapsia ja nuoria menestyksekkäästi kilpasuunnistuksen saralla.

Vuosi kymmenen ajalta voidaan eri matkojen alueesta ruuski kilpailuista löytää mitallistien joukosta useita seuramme lapsia ja nuoria. Alueen oravanpolkuviestien tuloksia katseltaessa kymmeneltä viimeiseltä vuodelta voidaan nähdä seuramme nuorisotoiminnan kasvu. Alkuvuosilta löytyy menestystä siinä, että yksi joukkue on sijoittunut kolmen joukkoon, mutta vuonna 2011 seura saavutti alueen oravanpolkuviestissä kolmoisvoiton.

SEITSEMÄN KOIRAVELJESTÄ SEIKKAILI KESÄLEIRILLÄ

Suunta Jyväskylän suunnistuskoululaiset viettivät kesäkuussa 2006 Jukola-henkistä vauhdikasta leiripäivää Oravasaaren koululla Jyväskylän maalaiskunnassa. Samalla virittäydettiin mukavasti tulossa olevan Nuorten Jukolan kisatunnelmaan.

Mauri Kunnaksen seitsemän koiraveljestä seikkailivat pitkin päivää erilaisilla rasteilla. Päivän aikana tutustuttiin leikin ja suunnistusharjoitusten lomassa Aleksis Kiven hienoon tarinaan ja Jukolan veljesten luonteenpiirteisiin. Oravasaaren kyläkoulu upeine pihapiireineen ja lähimetsineen tarjosi hienot puitteet kevätkauden päätökselle.

Jukolan talo ja veljekset tulivat tutuiksi

Jukolan talon pihaan perehdyttiin talo-aitta-navetta-liiteri-kaivo-leikin avulla maa-meri-laiva-leikin tapaan. Aitassa käytiin nukkumassa koiranunta, talossa temmottiin evästä kaksin käsin, liiterissä hakattiin halkoja, navetassa oltiin lypsyllä ja kaivolla pumpattiin vettä. Helteisessä säässä kirjaaminen sai nopeasti hien pintaan ennen päivän suunnistustehtäviin siirtymistä.

Jukolan talon isännän eli Juhanin tehtäväraastilla nuoret suunnistajatytöt ja -pojat pihasuunnistivat ja pelasivat karttapalapelejä. Myös tarkkuussuunnitusta päästiin kokeilemaan aivan koulun lähistöllä Simeonin opastuksella. Eeron rastilla perehdyttiin korkeuskäyrien ja maastonmuotojen merkitykseen konkreettisesti käsin, kun hiekasta muotoiltiin korkeusprofileja kartan antamien tietojen perusteella. Kaksoisveljet Tuomas ja Aapo opastivat kompassin käyttöä myös aivan pienimmille pihkaniskoille. Timon ja Laurin rastilla tutkailtiin innokkaasti matkan mittausta ja etäisyyden arviointia.

Härkäjahtia ja pyykinlevitystä

Ruokatauon ja lepohetken jälkeen ”lyötiin lystikästä leikkiä” koiraveljesten tapaan. Ryhmittäin kierrettiin seitsemän veljeksensä seikkailurata, joka sisälsi mm. ”talvista” pulkanvetoa, selviytymistehtäviä tornissa ja tunnelissa, hiidenkiven valloitusta, hevosurheilua luudanvarsien selässä, Männistön Venlan pyykkien levittämistä narulle ja yli 200 karanneen härän taikka lampaan pelastamista metsän kätköistä. Toukolan veljekset kohdattiin ”painimalla” ohjaajien kanssa, samoin kukkوتاistelua ja varvashippaa pelaamalla. Illan suussa saapui uutta väkeä seitsemän veljeksensä seuraan, kun lisää suunnistuskoululaisia perheineen tuli viettämään kevätkauden päätöstä. Ilta-astutettiin käytiin tekemässä päivän toinen suunnistusharjoitus. Pienimmät kokeilivat viuhkasuunnitusta koulun lähiympäristössä, ja isommat piipahtivat kauempana vaativammilla suunnistusradoilla. Makkaranpaistoa ja eväiden syöntiä leirinuotion ääressä säväytti vielä ohjaajien näytelmä ja kiljuminen ”voimalla seitsemän miehen”.

Varpu Savolainen

Nuorten Jukolaan seura on osallistunut vuosittain kahdella joukkueella. Joinakin vuosina jopa kolmella ja jonakin vuotena on kakkosjoukkuetta täydennetty naapuriseurojen juoksijoilla. Nuorten Jukolan paras tulos saavutettiin vuonna 2010 Tampereella seuran joukkueen sijoituessa 10:ksi. Joukkueessa juoksivat Eeli Viholainen, Misa Tuomala, Veera Klemettinen, Miro Tuomala, Janika Puikkonen, Vuokko Jurvakainen ja Tuukka Jurvakainen. Vuosina 2009 ja 2010 seuran nuorten joukkueet kävivät hakemassa tuntumaa kilpailuun ulkomaila Ruotsissa osallistuessaan U10mila nuorisoviestiin.

Keski-Suomen alueen nuorisotoiminnan kehittämisessä Suunta Jyväskylä on ollut aktiivisena toimijana. Vuosina 2006-2008 alueen seurat järjestivät sinetti-cup toimintaa. Sinetti-cup oli tapahtuma, jossa alueen eri seurojen nuoret kohtasivat suunnistuksen merkeissä. Eri seurat järjestivät sinetti-cup tapahtuman.

Suunta Jyväskylä järjesti tapahtuman kolmena eri vuonna. Sinetti-cup:ssa palkittiin kaikki ne lapset ja nuoret, jotka osallistuivat vähintään kolmeen eri tapahtumaan. 2006 sinetti-cup:n päätöstilaisuus järjestettiin Jyväskylässä Laajavuoressa ja silloin palkinnot jakoi maailmanmestari Jani Lakanen.

Suunnistusliiton toimesta kehitettiin alueilla alueen nuoriso-cup -järjestelmää. Sarjaan H/D 14 liitto järjesti juhlallisen päätöskilpailun kultaisen kompassin. Vuodesta 2009 alueella on järjestetty nuoriso-cup sarjoissa H / D12 , H / D 14 ja H/D16. Nuoriso-cup:n kilpailut ovat aluemestaruuskilpailuja eri matkoilta. Nuoriso-cup:ssa on kilpailtu henkilökohtaisista pisteistä ja seurojen välisestä joukkue kilpailuista. Suunta Jyväskylä on voittanut ylivoimaisesti Nuoriso-Cup:n seurakilpailun joka vuosi. Menestystä on luonnollisesti ollut myös henkilökohtaisissa sarjoissa niin, että esimerkiksi vuonna 2011 seuran nuoret voittivat kaikki sarjat.

Sarjassa H/ D 14 alue on lähettänyt joukkueen valtakunnalliseen loppukilpailuun kultaiseen kompassiin. Suunta Jyväskylän nuorista Pinja Sipiläinen, Pauli Suomu, Miro Tuomala, Anton Sulkula, Paulus Sulkula, Janika Puikkonen, Veera Klemettinen, Otto Kaario ja Olga Hannunen ovat olleet edustamassa Keski-Suomen suunnistusta Kultainen kompassi kilpailuissa.

Syksyllä 2011 seuran nuoriso oli ensimmäisen kerran mukaan Mynämäellä Oravattonni tapahtumassa. Seuran joukkue oli hienosti 7:s 39 seuran joukossa. Oravattonni tapahtumassa palkittiin tsemppaajaseura

eli ”paras kannustus- ja huutosakki” tapahtumassa ja Suunta Jyväskylän joukkue huoltajineen voittivat.

Lasten ja nuorten suunnistuskoulutoiminnan määrätieteisestä kehittämisen myötä seura haki ja seura hyväksyttiin Suomen Suunnistusliiton sinetiseuraksi vuonna 2004. Sinetti on merkki laadukkaasta seuratoiminnasta lasten ja nuorten suunnistuksen osa-alueella. Sinetti otettiin vastaan suunnistuskoulun yhteydessä Killerillä ja Yle Keski-Suomi oli asiaa uutisoimassa paikallisteleviossa.

100-vuotta täyttävän seuran nuorisotoiminta on edelleen sinetin arvoista ja Suunnistusliitto vahvisti Suunnan sinetin elokuussa 2012. Liiton toimesta sinettiseurojen toiminta tarkistetaan määrärajoin ja hakemus tulee uusia.

Lasten ja nuorten suunnistustoiminta tarvitsee ihmisiä, jotka tarttuvat toimeen ja toimivat. Laadukas toiminta tarvitsee innostuneita ja sitoutuneita ohjaajia. Seuran nuorisotoiminnan tekemisessä ovat olleet mukana aktiivisesti ratojen tekijöinä, ryhmien ja leirien vetäjinä ja toiminnan organisoimisessa Jarmo Oikarinen, Maarit Herranen, Kati Soanjärvi, Sirkka Oikarinen, Vesa Lehto, Marja Kankaanranta, Antti Häkkinen, Harri Lamminsivu, Pekka Juvakka, Jyrki Tuomala,

Sinettiseurán kriteerit täyttääkseen seurán toimintaa arvioidaan neljällä osa-alueella: yhteisöllisyys ja yksilöllisyys; harjoittelu ja kilpailu; ohjaus ja valmennus sekä viestintä ja organisointi.

Asko Senttula, Taina Vaismaa, Kimmo Kaario, Markus ”Patu” Rolig, Teija Hokkanen, Tarja Lepo, Leena Mutka ja Tomi Löfman.

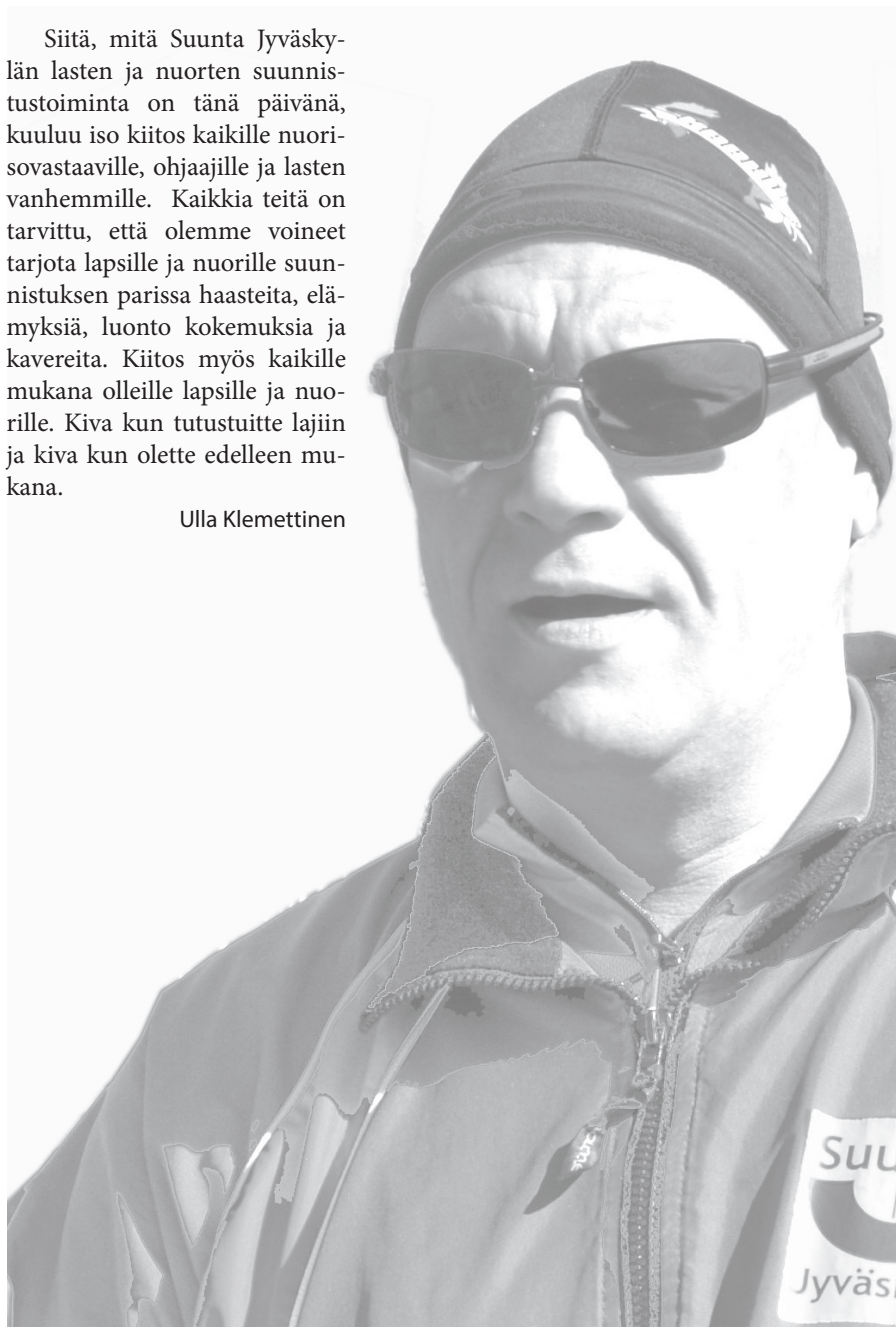
Suunnistuskoulun rakentaminen on vaatinut sitoutunutta nuorisovastaavaa. Viimeisen kymmenen vuoden aikana seurán nuorisovastaavana ovat toimineet Maarit Herranen, Jarmo Oikarinen, Matti Krats ja Jouni Sipiläinen. Vuodesta 2010 nuorisovastaavan pestiä on hoitanut tekstin kirjoittaja Ulla Klemetinen Jounin jäädessä varajäseneksi seurán johtokuntaan.

Siitä, mitä Suunta Jyväskylän lasten ja nuorten suunnistustoiminta on tänä päivänä, kuuluu iso kiitos kaikille nuorisovastaaville, ohjaajille ja lasten vanhemmille. Kaikkia teitä on tarvittu, että olemme voineet tarjota lapsille ja nuorille suunnistuksen parissa haasteita, elämyksiä, luonto kokemuksia ja kavereita. Kiitos myös kaikille mukana olleille lapsille ja nuorille. Kiva kun tutustuitte lajiin ja kiva kun olette edelleen mukana.

Ulla Klemettinen

4.2. Valmennus

a. JKT:n valmennus

1980-luvun puolivälissä vuosikymmenen alun suunnistus-koulujen kasvatit alkoivat olla systemaattisen valmennuksen tarpeessa. Valmennuksesta ryhtyivät vastaamaan Armas Sipilä ja Risto Kahelin. Toiminnassa oli mukana sekä junioreita että yleisen sarjan suunnistajia. Ydinporukan muodostivat Petri Vänni, Martti Veijanen, Rauno Pietiläinen, Jaakko Lahti sekä Jouni ja Jari Kahelin. Myöhemmin mukaan tulivat myös Lassi Kurittu ja Jari Haimi.

Talvikauden testijuoksut aloitettiin 80-luvun puolessa välissä. Testijuoksuja järjestettiin muutamia talven aikana. Ensimmäinen 10 kilometrin reitti kierteli Köhniön ja Kypärämäen alueella. 1986 testijuoksu siirrettiin nyt jo legendaksi muodostuneelle Vesangan reitille. 15 kilometrin testijuoksun lisäksi juostiin vielä 10 kilometrin reittiä, joka myöhemmin jäi pois ohjelmasta. Reitit vaihdon myötä myös testijuoksukertojen määrä kasvoi ja niitä juostiin talvikaudella joka kuukausi.

Testijuoksujen lisäksi talvella tehtiin kortteliharjoituksia ja jonkin verran ns. kylmäharjoittelua karttojen kanssa sisätiloissa. Harjoittelu oli aluksi omaehtoista ja varsinaisia harjoitusohjelmia alettiin tehdä

1986. Perusharjoittelua tehtiin ajan hengen mukaisesti paljon, mutta hitaasti.

Leirejä talvella ei ollut, mutta keväiseksi perinteeksi muodostui suosittu Paraisten kevätleiri. Leirillä majoituttiin juhlasalin lattialle ja pelättiin järjestäjän dobermannia. Leiritoimintaa laajennettiin ulkomaille 1986. Petri Vänni kävi ensimmäisenä vuonna yksin tiedustelemassa tilannetta Paraisten organisoinnalla kevätleirillä Etelä-Ruotsissa ja seuraavina vuosina Vännin kanssa leirillä olivat myös Kahelinin veljekset. Samoihin aikoihin leirejä alettiin järjestää myös kesäisin. Alkusyöksystä 1987 käytiin mm. leireilemässä SM-viestin tyyppimaastossa Hämeenlinnassa.

1980-luvun puolenvälissä kilpailumenestystä SM-tasolla valmennusryhmälle tuli lähinnä juniorisarjoista. Mitaleita ja plaketteja urakoivat niin talvella kuin kesälläkin Pasi Vakaslahti, Timo Pekkanen, Jouni Kahelin sekä Kimmo ja Mika Maukonen. Miesten sarjassa Jukolan viestin sijoitus liikkui 200-300 paikkeilla.

b. Suuri muutos

Suuri muutos valmennus- ja kilpailutoiminnassa tapahtui 1989-1994 Suunta 941:n perustamisen jälkeen. Keski-

Risto
Kahelin
ja
1990-luvun
alun
urheiluasu.

Suomeen saatiin muutaman vuoden tauon jälkeen jälleen huippuseura.

Uuden seuran valmennustoiminnasta vastasi ensimmäiset kaksi kautta Risto Kahelin avustajanaan Timo Tiainen. Lisäväriä valmennukseen toi Eino Havas. Tässä vaiheessa tuli mukaan myös sponsoritoiminta, josta vastasi Esa Tikka. Kun tähän lisättiin Terän hyväksi havaitut käytännöt harjoittelusta, leireistä ja kilpailuista, alkoivat peruslähtökohdat toiminnalle olla kunnossa.

Valmennusryhmän keski-ikä oli alhainen. Vanhojen teräläisten (Kari Häkkinen, Jyrki Saarivaara, Eino Havas ja Ari Saarivaara) lisäksi yleisen sarjan suunnistajia olivat vain Kensusta seuraan tullut Timo Mäkelä ja Kalskeesta vaihtanut Hannu Varkoi.

Valmennuksessa selkein muutos oli leirityksen lisääntyminen. Talvella leirit pidettiin lähinnä Jyväskylässä ja keväällä Etelä-Suomessa ja Ruotsissa. Suurin osa valmennusryhmäläisistä oli tuolloin opiskelijoita, joten muutaman vuoden totuttelun ja tunnustelun jälkeen kevään leirit venyivät parhaimmillaan jopa kuukauden mittaisiksi.

Testijuoksuohjelma säilyi YNY:nkin aikana JKT:n mallin mukaisena. Joka kuukausi juostiin 15 kilometriä Vesän-

gan radalla. Porukan innosta kertoo varmasti se, että muuttaman testijuoksukerran jälkeen päädyttiin siihen, että juoksijoille pitää jakaa numerolaput. Juoksijoita oli yksinkertaisesti niin paljon, että muuten aikojen saaminen kaikille ei olisi ollut mahdollista. Suunnan alkuaikoina juostiin myös radan testijuoksuennätykset, joita ei viimeisen 10 vuoden aikana ole enää juurikaan hätyytelty. Taso oli kaiken kaikkiaan kova, sillä tuolloin Tiomila joukkueen verran miehiä juoksi testin alle 55 minuutin.

Kilpailumenestystä uudelle seuralle alkoi tulla heti ensimmäisenä vuonna 1989. Ehdoton huippuhetki oli sensaatiomainen seitsemäs sija Joutsenon Jukolassa. Tämän jälkeen vastaavia suorituksia suurviesteissä jouduttiin kuitenkin odottamaan peräti kuusi vuotta. Jukolassa sijoitukset pyörivät 10-25 välillä ja Tiomilassa hiukan heikommin, mutta varsinaisia täysosumia ei siis tullut. Muissa kotimaisissa viesteissä sen sijaan menestyttiin hyvin. Näistä ehkä mieleenpainuvin oli SM-viesti Vihdissä vuonna 1991, jossa Suunnan joukkue hallitsi viestiä suvereenisti kolme ja puoli osuutta. Parhaimmillaan eroa toisena tulevaan oli hulppeat kuusi minuuttia. Maalia lähestyttäessä erot kuitenkin kutistuivat ja sijoitus oli

Jouni
Kahelin

Jarkko
Liuha

MEHTÄ-JUKOLA 1996

Suunta 101 panosti Jukolaan tuona vuonna ehkä vielä kovemmin kuin aikaisempina vuosina. Alla oli kaksi heikkoo esitystä, Luostolla sija 76 ja Sipoossa kovista ennakko-odotuksista huolimatta 34. Havaksen Eikan ja Laakson Jarmon johdolla oltiin käyty tutustumassa savon maastoihin keväällä ja selvitelty maastoa ja mahdollisia ratoja peruskarttapohjilta. Tiesimme, että pitkät osuudet sisältäisivät alkuun ja loppuun kolmisen kilometriä rajua tykitystä tasaisella kankaalla ja reilut puolet noista radoista liikkuisi savolaisessa perusryteikössä. Lyhyille osuuksille pitäisi olla tarjolla nopeita ja tarkkoja jannuja, alla rouskuisi koko ajan jäkäläkangas. Joukkueen valinnasta en muista, liittyikö siihen mitään dramatiikkaa, mutta kun joukkueen nimiä nyt katselee niin kovalla porukalla pääsimme kisaamaan. Itse juoksin ankkurina ja siihen rooliin kuuluu se, että yön osuuksista ei juuri ole omaa elettyä kokemusta, sillä silloin nukutaan (lue: yritetään nukkua) muutama tunti. Lähdön kävin katsomassa, mutta sitten lähdin lepäämään aamuyön tunneiksi.

Olimme varmaan aiempinakin vuosina todenneet strategiapalaverissa, että viestissä on helpompaa pärjätä, jos on koko ajan kärjessä tai sen välittömässä tuntumassa. Nyt kuitenkin ajatus oli taottu isolla fontilla kaikkien takaraivoon ja toteutus onnistui mainiosti. Ensimmäisen osuuden onnistuminen oli yksi tärkeistä tavoitteista YNYn Jukolastrategiassa ja siksi sille uhrattiin joukkueen varmin mies, Jari "Jartsa" Kahelin. Jartsa kiitti luottamuksesta ja rynni ensimmäiseen vaihtoon kärkiletkassa kahdentenatoista, käytännössä 45 sekuntia kärjestä. Kakkospätkä oli pisin yöosuus ja asiantuntijapiirejä ei yllättäne tieto, että Jartsa antoi kartan Timo "Curt" Sivillille. Curt selvitti Hukkamäen põheiköt lähes virheettömästi ja nosti Suunnan kärkeen, sijalle 3 vajaa puoli minuuttia uskomattoman tykkijuoksun tehneen Thomas Aspin (OK Stigen) perään. Kolmannella osuudella IFK Göteborg yritti jo tehdä ratkaisua karkaamalla yli kahden minuutin päähän seuraavista joukkueista. Hyvä uutinen meikäläiseten leirissä oli se, että osuuden suunnitajamme Jukka "Roger" Rohula kuului noihin "seuraaviin" joukkueisiin. Allekirjoittanut heräili teltalla hyvissä fiiliksissä. Kenttäkuulutus pauhasi Suunta 101:n vaihtavan kuudentena, kaksi ja puoli minuuttia kärjen perässä.

Seuraavat kaksi osuutta tiedettiin todella vauhdikkaiksi, pienetkin virheet tulisivat kustautumaan letkoista putoamisen muodossa. Neljännelle osuudelle päästettiin irti vielä juniorisarjassa suunnistanut Lasse "Kanttori" Karjalainen ja viidennelle osuudelle pahojaan syöksyi tekemään Janne "Janne" Kempas. Kummatkin tekivät sen, mitä näillä

tiukassa loppuratkaisussa neljäs. Myös vuonna 1994 Suunta keikkui SM-viestin kärkitaistoissa loppuun saakka ja suoritus paljettiin SM-hopealla.

Henkilökohtaisella tasolla kovimmasta suorituksesta vastasi Timo Mäkelä vuonna 1990 ottamalla pronssia normaali-*matkan* SM-kisassa Jämsässä. Samaa tasoa oli Eino Havaksen maaottelukatsastuksen voitto 1989 Vilppulassa. Eikka lunasti juoksullaan paikan maaotteluun Ruotsin Säffleen. Siellä hän ei kuitenkaan päässyt näyttämään kynsiään potkaistuaan nilkan ympäri jo lähtökiihdy-tyksessä. Näiden huippuhetkien lisäksi saavutettiin plakettisijoja ja mitaleita miesten sarjoissa ja junioreissa.

Risto jätti valmennushommat nuoremmille vuonna 1990. Valmennuksesta vastasivat seuraavina vuosina Jarmo Heiskanen (91-92) sekä Peter Byman ja Jouni Mutka (92-94). Valmennuslinja säilyi ennallaan, mutta itse ryhmä koki muodonmuutoksen. Vanha sukupolvi jäi vähitellen pois aktiivisesta toiminnasta ja alkuvuosien juniorit alkoivat olla parhaassa iässä huippusuorituksia varten.

Taru Ikkäheimonen

Kaisu Martinmäki

välipätkillä pitääkin tehdä eli pitivät joukkueen hienosti kärkikahinoissa mukana. Kanttori nosti viimeisten hämäreiden turvin sijoituksen kolmanneksi tiristäen aikaeroa inauksen pienemmäksi edellä viiletäviin Angelnemeen ja Göteborgiin. Viidennellä osuudella nopeimmat painelivat yhdeksän kilometriä aikaan 41 minuuttia. Kärki alkoi tiivistyä, ja niinpä vaikka Jannekin nipisti eron kärkeen kahteen minuuttiin, sijoitus oli toiseksi viimeisessä vaihdossa yhdeksäs. Kärkeen oli siirynyt pieni lupaava seura Norjan etelänipukasta, Halden SK. Samalla kun Janne luovutti viestin Jouni "Jones" Kahelinille, aloin vetää kisakampeita päälle, teippailemaan viimeisiä kiristyksiä ja ensimmäisten väliaikojen jälkeen lähdin tien toiselle puolelle verryttelemään. Mäntykangas oli hiljainen ja aamuaurinko paistoi kauniisti puiden lomasta.

Odotellessani vaihtopuomilla kuuntelin tilanteen kehittymistä metsässä. Angelnemi jatkoi luisumistaan, Jones oli siirtynyt jo reilusti ohi. Turun Suunnistajien Tommi Tölkö ja IK Hakarpspojkan Anders Rangert pitivät hieman parempaa vauhtia kuin Jones, mutta muiden joukkueiden suhteen tilanne näytti pysyvän aika samana. Kun lopussa Jones nylki vielä RR:n Mähösen lopussa tullen seitsemäntenä vaihtoon oli hyvä tilanne lähteä rynnimään lähtöviitoitusta adrenaliinin suihkussa suonissa. Kaksi minuuttia aiemmin kankaalle oli lähtenyt IKHP:n Matti Envall, minuuttia ennen TuSsin Janne "Frank" Salmi, Södertäljen Mats Hellstadius ja Haldenin Anders Björnsgård. Ja nyt tykitin kohti K-pistettä Göteborgin Torben Skovlystin ja Fredrikstadin Kjetill Björlnon kanssa peräperää, RR:n Reijo "Reka" Mattisen sipsuttaessa juuri ohi. Kuten jo aiemmin kerroin, ensimmäinen kolme kilometriä paineltiin kangaspohjaista männikköä/taimikkoa. Jostain syystä jo heti ennen ykköstä ajauduin omille urille, enkä nähnyt ensimmäisillä väleillä kuin Göteborgin ja mielestäni Södertäljen paidat vilaukselta menossa hie-man eri suuntaan kuin minä. Mitään virheitä en kuitenkaan tehnyt ja niinpä kun saavuin ensimmäiselle väliaikarastille tilanne oli se, että TuS oli noussut kisan kärkeen ja minä toiseksi. Tätä en tietysti itse tiennyt. Takaa-ajajien on täytynyt olla lähellä, mutta metsä tuntui ympärillä hiljaiselta.

Kun siirryttiin ryteikköisempään maastonosaan, pystyin edelleen suunnistamaan melko virheettömästi. Ja vaikka meno tuntui hetimitäin raskaalta, tiesin että siltä se tuntuu myös muilla. Rastilta 162 oli pidempi reitinvalintaväli rastille 159 ja päätin survoa sen suoraan 50 m korkean Tornimäen yli, vaikka vasemmalta tarjottiin selvää kiertomahdollisuutta. Seuraavalla lyhyellä välillä näin, että takana tuli kolmen miehen kopla vajaan minuutin päässä. Seuraavat kolme kilometriä olin jäniksenä leikkisä, jossa kettujen rooleissa esiintyivät Envall, Hellstadi-

c. Huippuvuodet 1994-1998

Huippuvuosiin 1994-1998 johdettiin kesän ja syksyn 1994 aikana syntyneet ajatus harjoittelun ammattimaisuuden edelleen lisäämisestä. Ajatus jalostui uudeksi valmennusryhmäksi, jossa Eino Havas ja Jarmo Laakso ottivat valmennusvastuun. Merkittävin ero aikaisempaan valmennustoimintaan oli, että valmennuksella pyrittiin kehittämään kutakin urheilijaa yksilönä. Ryhmän urheilijat jaettiin valmentajien kesken siten, että Eikka vastasi Timo Sivilin, Janne Kempaksen, Lasse Karjalaisen ja Jyrki Jäppisen valmennuksesta ja Laakson Jarmo vastasi Jukka Rohulasta, Jarmo Puttonesta sekä Jouni ja Jari Kahelinista.

Merkillepantavaa valmennusryhmän toiminnassa oli se, että urheilijat sitoutuivat mukaan toimintaan omalla taloudellisella panoksella. Valmennusryhmä toimi tällä konseptilla kaksi vuotta, jonka jälkeen lähinnä taloudellisista syistä siirryttiin takaisin perinteisiin menetelmiin.

Yksilövalmennuksen lisäksi pidettiin säännöllisesti leirejä. Leireillä tehtiin paljon fyysisiä- ja taitoharjoituksia sekä valmistauduttiin suurviesteihin. Leirien lisäksi seurattiin urheilijoiden harjoitustilaa Hipposhallissa järjestetyin tasotestein.

Kilpailumenestyksessäkin siirryttiin uudelle tasolle. Kohokohta oli 1996 juostu Rautavaaran Jukolan viesti, jossa Jarmo Puttonen oli ankkuriosuuden puolivälissä vielä toisena. Loppusijoitus oli Suunnan historian paras - viides. Jukolan viestin lisäksi ns. ”läheltä piti” -tilanne oli myös vuoden 1997 SM-viestissä Lopella. Siellä ankkuri saatiin matkaan kärjessä, neljä minuuttia ennen pääletkaa. Tuolla kertaa tosin pääletkaa ajoi kiinni, meni menojaan ja loppusijoitus putosi yli kahdenkymmenen. Saman vuoden Smäländskavlenissa taisteltiin myös voitosta. Lopussa Bjornar Valstad oli kuitenkin liian kova pala purtavaksi ja voitto jäi 12 sekunnin päähän... Tuosta viestistä on erityisesti jäänyt mieleen Liuhan Jarin suoritus ensimmäisellä päiväosuudella. Jarilla oli hieman maha sekaisin ja verryttelyn aikana piti käydä oksentamassa. Näistä pienistä vastoinkäymisistä huolimatta kärkeä saatiin kiinni Jarinkin osuudella.

Vuoden 1998 Spring Cupissa oltiin jälleen mukana voittotaiselussa. Timo Sivill teki elämässä viestijuoksun kolmannella osuudella ja suoraan Hillerödiin lennätetty Jarmo Puttonen pääsi tekemään ensimmäistä kevään maastoharjoitusta kolmen minuutin kaulalla muihin. Mutta tällä kertaa tuli sitten Carsten

us ja Mattinen. Valitettavasti pojat löysivät seuraavat rastit 158 ja 148 yhtä sujuvasti kuin minäkin ja seuraavalla pitkällä välillä saivat selkäni lopullisesti näkyviin. Vihdoin rastilla 113, loppuputken ja -kankaan alkaessa leimasimme neljästään. Olin lukenut kolme viimeistä rastiväliä valmiiksi joten pystyin keskittymään isojen kohteiden havainnointiin ja ennen kaikkea juoksemiseen. Ensimmäisen kilometrin pysyin letkassa kolmantena, mutta noin 1,5 km ennen maalia ylitimme pari käyrää syvän jokinotkon ja vastarinteessä Envall ohitti minut. Siitä eteen päin, vaikka kangas tasaista olikin jäin joka askeleella. Vaikka kuinka yritti, niin ei auttanut.

Maaliin irvistellessäni joukkueoverit tulivat rinnalle juoksemaan. Olo oli pettynyt. Vaikken sijoitusta tiennytkään tiesin, että ainakin kolme joukkuetta oli maalissa ennen meitä. Maaliviivalla näin TuSsilaiten joukon ja joku kertoi että sijoituimme viidenneksi. En muista missä vaiheessa onnellisuus hyvästä sijoituksesta ohitti pettymyksen tunteiden kilpailussa, mutta vaikeaa oli pitkään rypeä synkeissä tunteissa, kun ympärillä olivat onnelliset joukkueoverit ja seuran väkeä tuli halaillemaan ja onnittelemaan. Pari joukkuetta oli kuitenkin minunkin osuudellani jäänyt taakse ja suorituksesta oli vaikeaa karsia minuuttia enempä pois. Mutta se minuuttikin....olisi riittänyt toiseen sijaan.

Suunnistus on yksilölaji, mutta viesteissä pystyy edes vilaukselta kokemaan joukkuelajien tunnelmaa. Tuolloin 1996 meidän joukkue teki suorituksen, jossa kukaan ei ehkä pystynyt venymään ihmetekoihin, mutta ihan jokainen teki erittäin hyvän suorituksen. Koko viestin ajan seuraavan osuuden suunnistaja pystyi luottamaan siihen, että edellinen kaveri tulee siinä paikassa kuin pitääkin. Kuulostaa helpolta, mutta montako kertaa urheilijan uran aikana seitsemän miestä pystyy saman yön aikana siihen? Itsellä niitä ei montaa tuon kerran lisäksi ole. Kun sellainen hetki osuu kohdalle, siitä pitää osata olla onnellinen. Kiitokset joukkueelle unohtumattomasta viestistä!

Jake Puttonen

Jörgensen ja muutama muu joukkue ja tuloksena viides sija tässä kevään suur-klassikosta. Keväällä 1998 Suunta johti Pohjoismaista viestiliigaa kahden osakilpailun jälkeen ja oli siten hetken aikaa universumin kovin viestisuunnistusseura.

Myös henkilökohtaisella puolella valmennuksen tulokset alkoivat näkyä 1990 -luvun puolessa välissä. Jarmo Puttonen otti 1996 pronssia normaallimatkan SM-kisoissa Inkoossa. Samana syksynä Timo Sivill sai hopeaa pikamatkalta Anjalankoskelta ja oli muissakin syksyn SM-kisoissa plaketeilla. Seuraavana vuonna tahti jatkui edelleen kovana. Jarmo Puttonen lunasti paikan Norjan MM-joukkueeseen ja Jari Kahelin oli neljäs normaalimatkan SM-kisassa. Tämän lisäksi ryhmä keräsi kasan plaketteja SM-tasolta.

Vuoden 1998 jälkeen seuran valmennustoimintaa kohtasivat monet muutokset. Jarmo Puttonen ja Kahelinin veljekset vaihtoivat edustusseuraa ja näin tärkeä osa 90-luvun menestyksekkäiden viestijoukkueiden perusrunkoa oli siirtynyt Hämeen seurojen vahvistukseksi. Siten edeltävien vuosien tiukka sisäinen kilpailu paikasta ykkösjoukkueeseen väheni ja samalla kärkisijojen saavuttaminen suurviesteissä vaikeutui. Seuran valmennustoiminnan vastuu siirtyi seuraan vaihta-

Suunnan arkisto

Nina Raatikainen,
Milla Vehkaoja,
Johanna Toivonen ja Kaisu Martinmäki. SM-viestin kuudes sija 2000.

Johanna Toivonen

Jarmo Puttonen

NICE TEAM

*Tahdon kartan käteheni
Rastivälin mieleheni
Tiuhaan tossun tallatessa
Kevään kurjan kuluessa*

*Kalevalasta mukaalleet ja aivoistaan ammennelleet:
Sanna, Kaisu & Tatu, Kompassi 1991/1*

Vuosituhanne vaihteen tienoilla seurassamme satsattiin naissuunnistukseen. Naisia, ja menestyneitäkin sellaisia, oli toki seurassa ollut aiemminkin, mutta nyt heräsi kiinnostus kerätä naisporukka ja kokeilla yhdessä, mihin muutaman harjoitteluvuoden kuluttua päästäisiin. Taustajoukoissa tukivat ja vaikuttivat ainakin Alpo Vehkaoja ja Kati Soanjärvi. Toimintaa rahoitettiin mm. järjestämällä suunnistusiltoja aikuisille ja tekemällä erilaisia talkoohommia. Tehtiin yhteisharjoituksia ja leireiltiin, ja mietittiin yhdessä paljon suunnistustaitoja. Kompassissa julkaistiin "How to be nice" –palsta (joka taisi aueta vain meille). Menestystäkin tuli, varsinkin viesteissä. Suomen viestiliiga taidettiin voittaakin jonain vuonna ja mieleen on jäänyt monia loppukiritaisteluja ja muita viestikäänheitä. Usein oltiin isolla porukalla ja kahdella joukkueella mukana.

Seuraavassa kuvaukset tiimiläisistä Kompassista 1999. Joukkoon tuli seuraavana vuonna vielä Saana Sivill.

Johanna Toivonen vaihtoi pari vuotta sitten Ruokkeen pusikot Turun seudun avokallioihin opiskelun vuoksi. Opiskelua on takana jo sen verran, että Johanna ilahduttaa tarvittaessa muita ynyläisiä tarkoilla havainnoilla ympäröivistä eliöistä. Treenailussa hän on satsannut laatuun - ehkä aiempaa vähemmän, muuta kovaa. Jalat ovat ainakin tällä reseptillä välttyneet rasitusvammoilta. Suunnistustekniikkansa vahvuutena Johanna pitää kykyä pelkistää, vaikkakin mielikuva- ja karttatarjoittelua voisi kuulemma aina lisätä. Lenkillä Johanna käyttää uskollisesti mielialusuaan eli kalsaripaitaa.

Opeileva ikiopiskelija Sanna Multala juhlii 20-vuotista suunnistusuraansa ensi keväänä, mahdollisesti Pohjois-Karjalan supikoissa. Vahvuutena Sannalla on utelias suhtautuminen moniin asioihin ja palava into suunnistukseen. Tulevalla kaudella tavoitteena on tehdä vauhdikkaita ja varmoja suorituksia. Täsmätreenaus työn ohessa tuottanee tulosta. Sannan mielipuu on suora, pitkä, oksaton honka, josta jalostuu tarvittaessa myös nykyaikainen, 7-värinen suunnistuskartta.

neelle Juha Nivukoskelle, jonka johdolla niin kevätleirit kuin Vesangan testitkin ovat säilyneet osana seuran toimintaa. Miesten menestys ei tyrehtynyt vuoteen 1998, mutta tasaisen menestyksen sijaan tuloksena on ollut yksittäisiä valonpilkahduksia. Näistä kirkkaimpia ovat vuonna 1999 nuoruuden ja kokemuksen voimin (Jarkko Liuha, Jyrki Jäppinen, Timo Sivill ja Heikki Nousiainen) taisteltu SM-viestin viides sija sekä Timo Siviilin neljäs sija SM-pitkillä keväällä 2000.

Vuosituhatosen vaihteessa piristystä seuran valmennustoimintaan toi myös menestynyt naisjoukkue. Alpo Vehkaojan vastuussa olleen Nice-tiimin huppu-vuodet osuivat vuosille 1999-2000. Henkilökohtaisesti parhaasta suorituksesta naisista vastasi jo juniorisarjoissa aikaisemmin hyvin menestynyt Johanna Toivonen, joka otti yllätyshopean Porvoon SM-yössä vuonna 1999. Viesteistä vastavasti menestystä tuli vuonna 2000: Pärnä-Jukolassa Venlojen tuloksena oli 14. sija ja Sumiaisten SM-viestissä kuudes sija. Joukkueissa juoksivat Niina Raatikainen, Johanna Toivonen, Saana Sivill, Kaisu Martinmäki ja Milla Vehkaoja.

Suunta 101:n valmennustoiminnassa oli vuosituhatosen vaihteessa eräänlainen suuntovaihe, kun seurassa huipulle

Suunnan arkisto

Juha
Nivukoski

Timo
Sivill

Kolmas perusynynainen, Milla Vehkaoja, on neljännesvuosisadan saavuttanut lastentarhanopettaja. Suunnistusvuosia on kertynyt pian 18. Sannan tavoin Milla on oppinut lukemaan karttaa jo ennen satukirjan hieroglyfejä. Milla pitääkin vahvuutenaan kartanlukua. Ensi kesänä hän pyrkii löytämään rastit entistäkin sujuvammin. Hän on harjoitellut säännöllisesti keuhko-oireilunsa sallimissa rajoissa. Hikilenkin jälkeen on ihanaa lojua lauteilla rantasaunassa, jonka Milla nimeää mielirakennukseen.

Vuoden verran Ynyä edustanut Taru 'Taatu' Ikäheimonen (os. Salminen) on viettänyt rastien parissa aikaansa lähes 3/5 elämästään. Kolmatta vuotta naisten pääsarjassa suunnistava Taatu tunnustaa vahvuudekseen suunnistustaidon sekä irtoavan loppuleirin. Loppukiriä hän on harjoitellutkin sileällä radalla kymmenen aidan hidastaessa matkaa. Luokanopettajaksi opiskelevana Taatu harjoittaa suunnistusta jopa koulun penkillä ja asettaa kauden tavoitteekseen virheettömät suunnistussuoritukset. Mielirastikoodi on numero 54 (inside-juttu ESu-ajoilta).

Tiimin kokenein suunnistajatar on työssäkäyvä opiskelija Ulla Lahtinen. Akillesjänne-ruptuuran rehabilitaation jälkeen Ulla nosti ankkurinsa ja souti takaisin YNYyn. Kauden tavoitteena on suunnistaa niin hyvin, että maalissa on aihetta hymyyn. Hän etenee keijun keveästi, eivätkä mielihäimen - majavan - kaatamat puunrungotkaan hidasta Ullan menoa.

Pohjoisen lahja Suomen kestävyysjuoksuvalmennukselle ja lisä YNYn pedagogiselle osastolle on OH:sta tullut Susanna Parkkisenniemi. Metsissä luukuttamista on takana jo 20 vuotta. Vahvuutenaan Susanna pitää jopa yllättävän kovaa vauhtia, etenkin jos alle sattuu rapsakka jäkäläkangas. Tavoitteena on kehittää suunnistustekniikkaa ja imeä motivaatiota tiimimme yhteishengestä. Toivottavasti kesällä suunnistus sujuu kuin tanssi, jonka Susanna nimeää mieliharrastukseen.

Rasti E4:n kasvatin Niina Raatikaisen suunnistusura on kestänyt 10 vuotta, joista viimeisimmät kaksi LS -37:n väreissä. 21-vuotias neito ilmoittaa arvoituksellisesti tavoitteekseen kerätä hyvää mieltä rasteilta kesän mittaan. Hän ei ota metsässä turhia askelia, vaan suunnistaa tarkasti. Päivittäinen treenaaminen on vastapainoa luokanopettajaopinnoille.

LS -37:n riveistä YNYyn on vaihtanut myös 22-vuotias Kaisu Martinmäki. Suunnistuksen alkeet hän on opiskellut Super-Hessun kanssa samoissa Pohjois-Savon puskipissa. Liikuntaa opiskelevan Kaisun arkeen mahtuu treenaamisen lisäksi mielipuuron keittely. Hänen tavoitteensa tulevalla kaudella on suunnistaa tarkasti, kylmän rauhallisesti ja kovaa. Viimeiset kolme talvea Kaisu on viettänyt aikaansa uima-altaassa jalkavaivojaan parantelemassa, mutta nyt narskuu Niken alla Keski-Suomen nuoskalumi.

Tiimiä vahvistaa tarvittaessa myös porukan nuorin, Niina Kautto, joka opiskelee Kuopiossa ympäristötieteitä. Niinan tavoitteet ovat lähinnä hisupuolella, mutta kesän viesteissä tossu nousee toivottavasti vähintään entiseen malliin, onhan suunnistusuraa takana jo seitsemisen vuotta. Suksimisen aiheuttamaa energiapulaa hän paikkaa esim. nauttimalla mieliherkkua suklaata - Niinan tapauksessa tietenkin lisäaineetonta sellaista!

Sanna Multala

tähtäävät ja sen vaatimalla tavalla harjoittelevat pääsarjan suunnistajat ovat olleet harvassa. Kuitenkin heti kaudella 2002 tulevaisuus alkoi näyttää valoisammalta: Suunta voitti ja oli kolmas nuorten viestiliigassa ja tälle viestejä juosseelle kuusi-

kolle (Lauri Oikarinen, Jouko Liuha, Vesa Hytönen, Pasi Silanpää, Juho-Veikko Hytönen, Janne Häkkinen) on kertynyt menestystä jo SM-tasollakin.

Jouni Kahelin
Jouni Mäkäräinen

Niceteam
kevätleirillä
Göteborgissa
1999.
Naiset
vasemmalta
Katri
Haataja,
Sanna
Multala,
Johanna
Toivonen,
Kaisu
Martinmäki
ja
Taru
Ikäheimonen.

VENLOILLE KAIVATTU MENESTYS 2000 LIPERIN PÄRNÄVAARALLA

Pärnävaaran Jukolassa koettiin jännitystä ja onnistumisia. Venlojen viesti toi Ynyn naisille vihdoin odotettua menestystä. Neljästoista sija ja palkintopallille pääsy maailman suurimmassa viestisuunnistusta-pahtumassa oli ehdottomasti naisten paras saavutus Ynyn historiassa. Hymy oli kisan jälkeen herkässä, ja tapahtumia kertailtiin Multaloiden kisasuonassa.

Niina aloitti viestin upeasti. Kilpailukeskuksen skriiniltä saimme seurata Niinan uljasta menoa metsässä. Vaihtoon Niina tuli kolmantenatoista ja Saana pääsi matkaan. Jännittyneenä seurasimme Saanan saapumista ensimmäiselle televisiorastille, ja siellähän Saana vilahtikin aivan kärjen tuntumassa. Lähdin verryttelemään ja valmistautumaan omaan osuuteeni. Kaiken jännityksen keskeltä oli pystyttävä keskittymään omaan suoritukseen ja nohtamaan muu ylimääräinen. Kaisun päässä pyörivät varmasti samanlaiset ajatukset hänen jo valmistautuessaan raakaan ankkuritaistoon. Saana tuli hienosti vaihtoon ja yhden-tenätoistaja pääsin omalle osuudelleni.

Kovaa piti mennä, ja virheitä ei saanut tulla. Suoriuduin kohtalaisesti, mutta kummassakin jäi parantamisen varaa. Kaisu pääsi ankkuriosuudelle viidentenätoista.

Jännitimme kaikki Kaisun puolesta, miten hän kestää kovassa maajoukkunaisten seurassa. Emme tienneet tilannetta, sillä skriiniltä ei näytetty Kaisun saapumista noin puolitoista kilometriä ennen maalia olevalle sillalle. Jännitys tiivistyi maalisuoran varressa. Yhtäkkiä Kaisun paita vilkkui rinteessä viimeisellä rastilla. Kaisu oli tehnyt metsässä kylmän viileää työtä muiden haeskellessa rasteja. Sijoista 14 ja 15 käytiin hirvittävä kamppailu. Huusimme kurkku suorana, ja Kaisu painoi, minkä pääsi. Ja hyvin pääsikin, sillä Rastikarhujen kovakuntoinen hiihtäjätyttö Anu Kopra joutui antautumaan.

Kaisun elvyttyä lähdimme hymyissä suin saunomaan ja valmistautumaan palkintojen jakoon. Trumpettien soidessa iloinen naisjoukkue tuuletti ja pökkasi plaketit. Palkittujen on helppo hymyillä, mutta ennen sitä vaadittiin monta tuskaistakin hikipisaraa. Katseet on taas suunnattu kohti tulevaa, ja erityisesti lähestyvän SM-viestin suuntaan.

Johanna Toivonen
Kompassi 2000/4

SEURATYÖN KULMAKIVIÄ

Toiminta urheiluseurassa joko nousee tai laskee sen mukaan millaisia vetäjiä on onnistuttu saamaan seuratyöhön mukaan. Aikanaan JKT:llä ja myöhemmin Suunta Jyväskylällä on tällaisia vahvoja vetäjiä ollut vuosien saatossa useita. On aina vaarallista nostaa henkilöitä ylitse muiden, mutta teen sen kuitenkin. Seuran historian alkutaipaleelta on vain kirjallista tietoa, jota kukaan elossa oleva ei voi vahvistaa tai kumota. Sen ajan toimijoiden nimet löytyvät tämän historiateoksen lehdistä.

Henkilö, jonka pyyteetön toiminta tuodaan esille useaan kertaan on mm. insinööri Edvin Lundell, joka väsymättä koulutti ja kannusti seuran vahvaa tyttö- ja naisurheilijakaartia 1920-30-luvuilla. Usein mainitaan myös Huki Lampisen ja Vilho Halisen panos toiminnan eri alueilla. Lyseon liikunnanopettaja, myöhemmin Kouluhallituksen liikunnan ylitarkastaja Teemu Saarinen jaksoi oman työnsä ohella tehdä vahvaa seuratyötä JKT:n hyväksi. Kun siirrytään 1940- ja 50-luvulle nousee kaksi henkilöä toistuvasti esille. He ovat Vilho Lehtonen ja Pekka Koskinen. Tämä parivaljakko uurasti väsymättä niin voimistelussa, pikaluistelussa, yleisurheilussa, hiihdossa ja suunnistuksessa vielä 1970-lu-

vulle saakka. Vilho Lehtonen oli todellinen toiminnanjohtaja, joka ei ainoastaan johtanut toimintaa vaan teki käsittämättömän paljon itse. Hän rakensi mm. voimisteliijoille rengastelineet ja rekit sekä koripalloilijoille koritelineet ym.

Vilhon ja Pekan ohella jo 60-luvulla oli toiminnassa jo vahvasti mukana Jorma Luoma-aho, jonka vähänkin varttuneemmat seuran nykyjäsenetkin tuntevat hyvin. Jorkin 10-vuotinen puheenjohtajakausi 1970- ja 1980-luvulla oli vahvaa toiminnan aikaa varsinkin taloudellisesti. Hän järjesti mm. kuljetukset kisoihin omalla tai firman autolla eikä kyytimaksuja peritty. Kilpailuja järjestettiin, palkinnot tulivat Tukkuportaalta. V. 1982 hän kirjoitti ansiokkaan seuran 70-vuotishistoriikin, joka on ollut merkittävin lähde tätä historiateosta kirjoitettaessa ja paljon- paljon muuta. Hän oli ja on vahva johtaja ja auktoriteetti. Unohtaa ei pidä seuran erittäin pitkäaikaista sihteeriä Elli Huovilaa, joka oli näkyvä suunnistusvaikuttaja myös piirin ja liiton tasolla yhdessä silloisen miehensä Aaro Huovilan kanssa. Jorma Luoma-ahon puheenjohtajakauden jälkeen Osmo Rosti vaikutti ratkaisevasti suuren seurafuusion syntymiseen ja saatiin liikkeelle Suunta 941.

Uuden seuran ensimmäisellä vuosikymmenellä tekijät vaihtuivat usein eikä yli 10-vuotista vahvaa "uraa" tehnyt kukaan. Esko

Junttilan kausi seuran puheenjohtajana oli lyhyt, mutta hänen roolinsa Jyväsk-Jukolan kilpailunjohtajana oli näkyvä ja seuran kannalta merkittävä. Seuraan muutti 2000-luvun alussa Jarmo Oikarinen perheineen Tampereelta. Jarmo lähti heti innokkaasti ja vahvalla panoksella mukaan toimintaan. Hän oli nuorisovetäjä, sihteeri, puheenjohtaja, kartantekijä, ilmoittautumisten hoitaja, kilpailunjohtaja, ratamestari ym. ym. 10 vuotta, kunnes siirtyi takaisin Tampereen Pyrintöön.

”Näkymättömän” talkootyön tekijöitä seura tarvitsee aina, onneksi heitä on ollut myös meidän seurassa. On henkilöitä, jotka eivät halua johtokuntaan, mutta tekevät talkootyötä aina kun kysytään. Sellaisia ovat edesmennyt Paavo Pohjola sekä edelleen vavalla panoksella mukana olevat Antti Häkkinen ja nuoremman polven Harri Lamminsivu. Lauri Pohjola näyttää seuraavan isänsä jalanjälkiä.

Itse olen ollut seuran jäsen nyt 40 vuotta ja olen toiminut erilaisissa tehtävissä välillä hyvinkin innokkaasti. Puheenjohtajakauteni jälkeen vuodesta 2004 olen ollut eräänlainen sivusta seuraaja, mutta nyt viime syksystä alkaen toiminta 100-historiatoimikunnan jäsenenä on ollut erittäin mielenkiintoista ja olen paneutunut siihen niillä kyvyillä, mitkä minulla on ollut käytettävissä.

Seppo Raukola

d. Valmennus 2003–2012

Valmennusta ja kilpailuissa menestymistä koko 2000 luvun alkupuolella ilmentää vahvasti nuorten esilläolo. Nuorten taitojen kehittämisestä on tullut aiempaa suunnitelmallisempaa ja tavoitteellisempaa ulottuen yhä kasvavaan joukkoon kilpailuista kiinnostuneita nuoria. Valmentautumista on kehitetty enemmän yksilölliseen suuntaan ja harjoittelukulttuuria muutettu ympärivuotiseksi. Tällaisen toiminnan muutoksen on mahdollistanut seuran tarjoama taloudellinen tuki ohjaajille ja valmentajille. Seuran tuella innokkaat valmennuksesta kiinnostuneet seura-toimijat ovat voineet kehittää omia taitojaan ohjata nuoria kohti unelmiaan Suunnistusliiton valmennuskoulutuksissa. Myös nuorten kilpailuihin ja erilaisille valmennusleireille osallistumista on seura tukenut taloudellisesti. Tämä panostus näkyikin lisääntyneinä maa-joukkue-edustuksina kansainvälisissä kisoissa sekä menestymisenä kansallisella tasolla. Tunnustuksena valmennus ja ohjaamistyöstä saatiin Suunnistusvalmentajat ry:n tunnustus-palkinto Vuoden kasvattajaseurana 2010.

Toki kansainvälinen menestyminen ei ole ollut yksin nuor-

ten varassa vaan myös veteraanien puolella naiset ovat olleet hyvässä kunnossa. Yleisessä sarjassa ei kuitenkaan menestystä ole tullut. Osittain syynä lienee toisen alueella toimivan seuran, Vaajakosken Terän, yhtäaikainen nousu miesten yleisen sarjan maailman eliittiin vetäen puoleensa Suunnan lupaavampia yleisensarjan miessuunnistajia.

Toisaalta harvalukuinen valmennusosaaminen ja kehittämisinnostuus ovat aikuisten sijaan kohdentuneet nuoriin. Valmennustoiminnassa ovat 2000-luvulla olleet mukana muun muassa olleet Juha Nivukoski, Jouni Mäkäräinen, Antti Häkkinen, Jarmo Oikarinen, Jyrki Tuomala, Pekka Juvakka, Vesa Klemettinen ja Juho Partanen.

Painopisteen muuttuminen nuorten suuntaan on näkynyt myös leiritoiminnassa, jossa nuorten osuus seuran omilla leireillä on lisääntynyt selkeästi. Näitä leirejä on 2000-luvulla järjestetty niin koti- kuin ulkomailla. Viime vuosina kotimaan kevät leirit ovat painottuneet eteläisimpään Suomeen kuten Turkuun, Paimioon, Paraisille tai Yläneelle. Viimeisimpänä leirikohteena olivat Ahvenanmaan avokalliot. Ulkomailla vierailut ovat sijoittuneet Suomen lähinaapureihin kuten Viroon, Norjaan tai Latviaan.

Talviharjoittelun tueksi on järjestetty testijuoksujia, saliharjoitteita ja viime vuosina korttelisuunnistusta sekä juoksuharjoituksia juoksuradalla. Kesäisin harjoittelu on painotunut kuntorasteille, jolloin taitoharjoituksia on pidetty epäsäännöllisesti. Avoimet Aluevalmennusharjoitukset ovat täydentäneet oman seuran järjestämää toimintaa. Syksyisen mausteen harjoitteluun ja yhdessä oloon on tuonut Kurko Cup, jota viime vuosina on järjestetty yhdessä Vaajakosken Terän kanssa.

Valmennusryhmiä on toiminut viime vuosina kaksi: pieni aktiivisesti harjoittelevien aikuisten edustusryhmä sekä nuorten ryhmä. Viime vuosina nuorten ryhmä on kasvanut taiseisesti, joka tulevaisuudessa näkyy myös edustusryhmän koon kasvamisena. Seuran aktiiviset suunnistajat ovat olleet mukana myös aluevalmennustoiminnassa, joka on 2000-luvulla nähnyt sekä toiminnan kehittymistä että sen hiipumista. Tänä aikana aluevalmennukseen on osallistunut iso joukko seuran suunnistajia: Lauri Oikarinen, Juho-Veikko Hytönen, Pasi Sillanpää, Janne Häkkinen, Riku Martikainen, Markku Oikarinen, Joonas Viholainen, Tuukka Jurvakainen, Tuukka Senttula, Ilari Sulkula, Eeli Viholainen ja Vuokko Jurvakainen. Viime

Riku
Martikainen,
paras
juniori-
suunnistaja
2002.

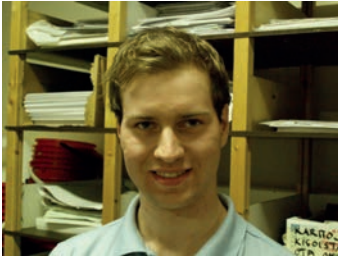

Seppo Raukola

Tuukka
Jurvakainen,
SM-kultaa
2008
H15
normaali-
matkalla
ja
2009
H16
sprintissä.

Tapani Huovila

Janne
Häkkinen,
Misa
Tuomala,
Anton
Sulkula,
Paulus
Sulkula
ja
Veera
Klemettinen

vuosi oli kuitenkin aluevalmennuksen hiipumisen aikaa, kun alueelle saatu nuorten olympia- valmennus menetettiin liiton ja työntekijän välisten ristiriitojen vuoksi. Nyt onkin edessä jälleen toiminnan uudelleen kehittäminen, jonka vuoksi alueellisen toiminnan uudelleenkehittäminen lienee yksi tulevaisuuden haasteista.

Hiihtosuunnistus on ollut toiminnassa mukana, vaikka harrastajien määrä on varsin vähäinen. Sinnikkyydestä ja sitoutuneesta lajin harrastamisesta on hyvänä esimerkkinä Janne Häkkinen, jonka menestymisen niin suomenmestaruuskuin maajoukkue tehtävissä on antanut lisää intoa junioreille ja vienyt seurassamme lajia roimasti eteenpäin. Hiihtosuunnistusleirejä on pidetty ensilumenrastien yhteydessä Ylläksellä ja Saariselällä. Urheilijat ovat leireilleet Vuokatissa ahkerasti sekä itsenäisesti että erilaisille liiton leireille osallistumalla. Aluevalmennukseen hiihtosuunnistuksessa ovat 2000-luvulla kuuluneet Markku Oikarinen ja Joona Viholainen.

SUUNTA OTTI VOITON LUMITOUKOLASSA 2012

Suunnan miesten joukkue Misa Tuomala, Joon Viholainen, Eeli Viholainen, Tommi Reponen ja Janne Häkkinen otti voiton Suunnan juhlavuonna, Jukolan viestin talvisessa vastineessa, Lumitoukolassa 2012.

Lumitoukolan ensimmäiseltä osuudella Misa oli kärjen tuntumassa koko ajan ja toi Suunnan vaihtoon ensimmäisenä, kaksi sekuntia ennen SK Vuoksea; toisella osuudella Joon menetti kärkipaikan 4-5 välillä ja jäi kärjestä lisää seitsemännen rastin pisemmän hajonnan takia. Lopun Joon tuli lujaa ja oli vaihdossa toisena, 17 sekuntia Vuoksea jäljessä. Kolmannella osuudella Eeli kampailli hyvin kärkijoukon mukana ja tuli vaihtoon kuudentena kolme minuuttia kärjestä; neljännellä Tommi otti kärjen kiinni kolmosella ja siirtyi johtoon kuutosrastilla. Vaihdossa kakkosena ollut Navi oli vain neljä sekuntia takana – ja viisi parasta kaikki puolentoista minuutin sisällä.

Viimeisen osuuden kakkosvälillä viestin viejillä oli eri hajonnat ja Janne joutui kiertämään kaukaa oikealta niin, että kolmosrastilla eroa oli Navin Hannu-Pekka Pukeman eduksi minuutti. Seitsemännen ja kahdeksannen rastin 800 metrin välillä Pukema meni suoraan mäen ylitse, mutta Janne kiersi tietä pitkin vasemmalta ja Navin etumatka puoliintui. Väli yhdeksänneltä rastilta kymppille oli pitkä, puolitoista kilometriä, ja sen Pukema kiersi metsää pitkin lännen puolelta ja Janne vasemmalta idästä järven rantaa. Parisataa metriä ennen rastia viestinviejät olivat tasoissa, mutta viimeistelyreitit rastille erkanivat ja Pukema otti rastin viitisen sekuntia nopeammin. Seuraavan välin reitinvalinta oli sama rastille 11, sen jälkeen reitinvalinnat jälleen erosivat rastille 12, mutta ero säilyi viidessä sekunnissa.

Viimeisten rastivälien reitinvalinnat Janne oli opetellut aiemmillä rastiväleillä ulkoa. Näin valinnat voi tehdä rauhassa ja tarkasti. Niin loppu olikin hänen osaltaan tehtyjen valintojen toteuttamista.

Kilpailu ratkesi lyhyellä 400 metrin välillä rastilta 13 rastille 14: Pukeman valitsemalta lännen puoleiselta reitiltä ei päässyt suoraan rastille, vaan ennen rastia oli tehtävä oikealle parinsadan metrin U-mutka hiihtouraa pitkin ja se oli hidas. Myös Jannen valitsemalla idänpuoleisella uralla oli samanlainen U-mutka, mutta Janne huomasi pääsevänsä koukkaamaan rastille suoraan viistosti vasemmalta rastin takaa. Tässä Janne sai vajaan puolen minuutin etumatkan. Se etumatka piti maaliin ja voittoon saakka.

Tapani Huovila

e. Mestareita maailmassa ja Euroopassa

Vuosituhanen alussa Timo Reiman oli voittamassa Ruotsin tunturisuunnistuksen kahtena peräkkäisenä vuotena. Suomen-mestaruuteen suunnistuksessa päästiin kiinni vuonna 2008, kun Tuukka Jurvakainen voitti normaalimatkan ja sitä seuraavana vuonna sprintin. Siitä lähtien on pysytty kärkisijoilla Eeli Viholaisen mestaruuksilla erikoispitkältä 2010 sekä keski- ja normaalimatkoilta 2011. Myös kansainvälistä menestymistä on tullut, kun Tuukka Jurvakainen edusti Suomea Nuorten EM kilpailuissa 2011 ollen siellä parhaimmillaan 6. Veteraanien mestaruuksia ovat voittaneet Pekka Noponen, Saara Koivunen, Ulla Lahtinen ja maailmanmestari Sirkka Oikarinen.

Jukolan viestissä sijoitukset alkoivat laskea vuoden 2004 35. sijan jälkeen, mutta 2010-luvulla viesteissä on suuntaus ollut kohti parempia sijoituksia. Venlojen viestissä tulokset ovat olleet huomompaan suuntaan, mutta muutaman vuoden jälkeen saamme uudet kasvatit parantamaan sijoituksia. Pitkästä aikaa vuonna 2011 saatiin joukkue Ruotsissa suunnistettavaan 25 mannaan, josta saatiin joukkueen nuoresta iästä huolimatta hieno sijoitus joukkueen ollessa maalissa 72. Nuorten Jukolassa

MIKA AHOLA

Janne Häkkinen Miehikkälän SM:ssä 2012.

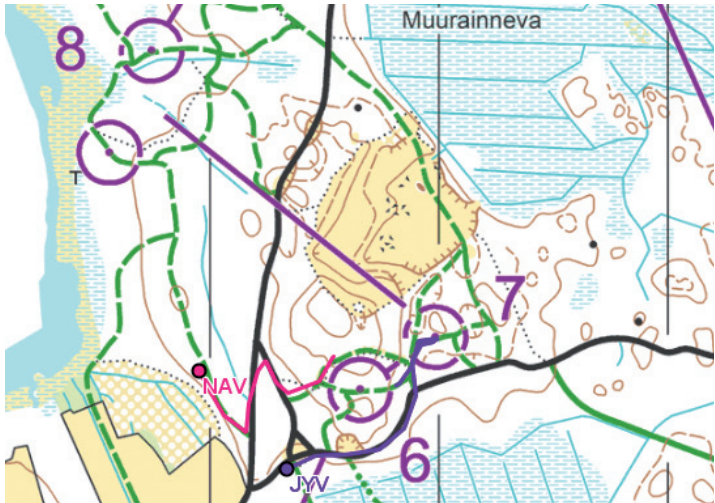

TUOMALAN PERHEEN KOTIALBUMI

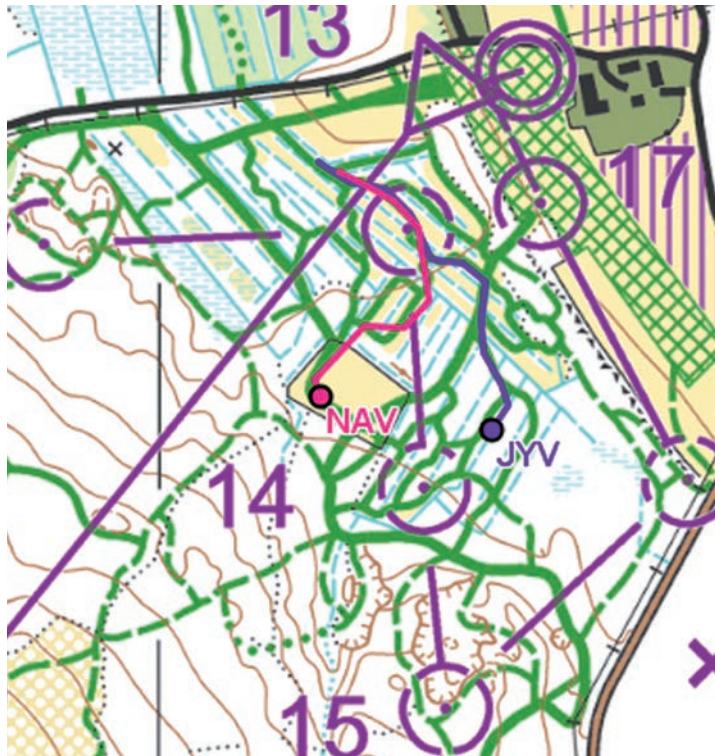
Misa Tuomala SM-erikoispitkällä Pellossa 2012.

LUMITOKOLAN 2012 RATKAISUT

Lumitoukolan viimeisen osuuden rastivälillä 7-8 Janne kiersi mäen tietä pitkin, mikä puolitti Navin etumatkan.

Janne ratkaisi kisan rastivälillä 13-14: Itäreittiä pääsi kiertämään takakautta suoraan rastille, kun lännen kautta joutui mutkittelemaan.

Eeli Viholainen, SM-kultaa 2010 H16 hiihtosuunnistuksen erikoispitkällä, suunnistuksen erikoispitkällä- ja keskipitkällä matkalla sekä hopeaa SM-yössä. Seuraavana vuonna 2011 SM-kultaa H18 pitkällä- ja keskimatkalla. 2012 EM-hopeaa henkilökohtaisessa kisassa ja viestissä sekä SM-kultaa keskipitkällä ja SM-hopeaa sprintissä ja pitkällä matkoilla. Lisäksi SM kultaa viestissä yhdessä Ilari Sulkulan ja Misa Tuomalan kanssa.

päästiin takaisin palkintosijalle 2010, sijoituskymmenes.

Hiihtosuunnistuksessa seuran edustajat ovat olleet voittamassa useita MM- ja EM-mitaleita. Saara Koivunen on veteraanien kilpailujen moninkertainen mestari. Miesten puolella Jan-

ne Häkkinen voitti EM-hopeaa viestissä vuonna 2011.

Tuoreimpia mitalisteja vuodelta 2012 ovat nuorten MM-kisoissa kunnostautuneet Misa Tuomala sekä Tommi Reponen. Ukrainassa käydyissä kisoissa Misa voitti henkilökohtaisessa kilpailussa hopeaa. Hän oli

mukana Tommin kanssa voit-
tamassa viestihopeaa Suomelle.
Yleisessä sarjassa Janne Häkki-
sen voitto hiihtosuunnistuksen
sprinttikilpailussa oli 2000-lu-
vun ensimmäinen yleisensarjan
Suomenmestaruus. Nuorten
Suomenmestaruuksia ovat saa-
vuttaneet Eeli Viholainen, Misa
Tuomala, Tommi Reponen ja
Veera Klemettinen. Myös ve-
teraaneissa SM kilpailuista on
ollut tuomisina mitaleja.

Hiihtosuunnistuksen vies-
timenestyksistä hienoimpina
kokemuksina olivat Lumitou-
kolan voitto 2012, jolloin Janne
ratkaisi voiton hienolla ankkuri-
osuudella. Voittaja joukkue-
essa hiihtivät Misa Tuomala,
Joonas Viholainen, Eeli Viholai-
nen, Tommi Reponen ja Jan-
ne Häkkinen. Poikien puolella
ensimmäiset viestikullat toivat
H18 sarjassa parisprintissä Misa
ja Eeli ja kolmi-osuukisessa
viestissä Anton Sulkula, Eeli ja
Misa.

Paulus Sulkula ja Miro Tuo-
mala ottivat parisprintin SM-
hopeaa Imatralla 2012.

Pekka Juvakka

Kesä 2012

Kesäsuunnistuksessa ensimmäi-
nen viestikoitos oli **Tiomila-
viesti**. Suunta sijoittui siellä
108:ksi, mutta ajallisesti paran-
nusta tuli lähes tunti. Vuonna
2011 ankkurimme pääsi mat-
kaan nippa nappa ennen yhteis-
lähtöä, mutta nyt viimeiselle
osuudelle ankkuri lähetettiin 55
minuuttia ennen yhdeksännen
vaihdon sulkeutumista.

Miesten viestissä pimeään
yöhön lähti ensimmäisenä Lau-
ri Pohjola. Heti ensimmäiset
väliajat kertoivat kovasta vauh-
dista ja puolivälissä rataa, 6,5
kilometrin kohdalla sija oli 99
ja kärkeen 1,08 sekä 11,3 kilo-
metrin kohdalla sija edelleen
99 ja eroa kärkeen 2,49. Pitkältä
14 kilometrin radalta Lauri tuli
vaihtoon hienosti sijalla 91 ja
eroa kärkeen oli vain 2,56. Lau-
rin vauhti oli 14,4 km radalla 5,8
minuuttia ratakilometriä kohti
– pimeässä yössä!

Kahdeksannella osuudella
Eeli Viholainen nosti 21 pykälää
ja tuli vaihtoon sijalla 108. Eeli
jäi yhdeksän kilometrin radalla
osuutensa nopeimmalle, hallit-
sevalle maailmanmestari Daniel
Hubmannille vain viisi minuut-
tia ja oli osuutensa 16. nopein
(322:sta). Eelin kilometriäika
ratakilometriä kohti oli 5,3.

Nuorten joukkue tuli 72:ksi.
Toisella osuudella Atte Jurva-

Vuokko Jurvakainen SM-sprintin viimeisellä rastilla.

Suunnan luottovarma viestinviejä Janika Puikkonen lähdössä Venlojen viestin 2012 kolmannelle osuudelle.

kainen juoksi 7,1 minuuttia kilometri, nosti 50 sijaa sekä otti kärkeä kiinni 2 minuuttia.

SM-sprintissä kesäkuun alussa Eeli Viholaisen leimaus viimeisellä rastilla epäonnistui ja hän leimasi uudelleen, mikä pysäytti vauhdin. Loppukirin kiihdytys riitti hopeaa, vain sekunnin kullasta. Sprintin 12 minuutin radalla pumppia tuli Eelille kymmenisen sekuntia, josta eniten rastin 18 otossa. Viholaisen hyvää sijoitusta täydensivät Tuukka Senttula viidennellä ja Ilari Sulkula 13. sijalla.

Jukolassa Suunnan ykkös- ja kakkosjoukkueet sortuivat perusvirheisiin eli leimaamiseen väärällä rastilla ja jäivät ilman tulosta. Viesteissä oli hienoja yksilösuorituksia.

Venlojen Suunnan ykkösjoukkue sijoittui 170:ksi. Aloitajana Hanna-Mari Siivonen juoksi hienosti. Ennen lähtöä hän vaatimattomasti ilmoitti, että saattaa mennä kovaakin. Lähtösija 180 muuttui jo ensimmäiselle väliaikarastille tultaessa sijaksi 106. Vaihdoissa sijoitus oli 51. vain kolme ja puoliminuuttia kärjen jälkeen. Tämän lisäksi Hanna-Mari juoksi vielä Jukolan viestin aloittajana opiskelijaryhmässä Akateemiset luonnonystävä. Lähtösija oli 1496, mikä parani vaihtoon sijaan 689...

Naisten kakkosjoukkueessa kolmannen osuuden Janika

Hanna-Mari Siivonen lähdössä viimeiseltä rastilta loppuviitoitukselle Venlojen viestin 2012 ensimmäisellä osuudella.

Puikkonen nosti hienosti 76 sijaa, sijalta 275 sijalle 199. Janikan osuuden aikana ero kärkeen lisääntyi vain 12 minuuttia. Kolmosessa Pinja Sipiläinen nosti 118 (580-462).

Miesten Jukolassa Pekka Myllykoski aloitti hyvin, lähtö numerolla 1657 ja vaihtoon sijalla 545. Lauri Pohjola nosti ykkösjoukkueessa pitkällä yöosuudella 24 sijaa (173-149), vaikka tullessaan yöllä kisa-keskukseen kolaroi pyörällä supikoiran kanssa ja joutui lähtemään osuudelleen ensiavun kautta. Atte Jurvakainen nosti 80 sijaa (578-498), Paulus Sulkula 73 (498-425) ja Riku Martikainen 173 sijaa (913-740) sekä Otto Hannunen 101 sijaa.

Nuorten 18-vuotiaiden **Eu-roopan mestaruuskilpaluissa** Eeli Viholainen otti kaksi hopeaa Ranskan Bugeatissa. Kisat olivat Eelille ensimmäiset kansainväliset arvokilpailut.

Ensimmäinen hopea tuli pitkällä matkalla henkilökohtaisessa kisassa. Taidollisesti raddalla oli osattava rauhoittaa menoa vaativissa paikoissa. Maastopohja oli hyvää ja juoksu oli kulkenut hyvin, vaikka suuret korkeuserot, 300 metriä, tekivätkin 7,6 kilomerin radasta erittäin raskaan. Radan puolivälissä Eeli oli tehnyt pari virhettä, yhteensä vajaan puolitoista minuuttia, mutta etenkin vaativa loppuosa meni virheettä.

Lauri Pohjola, Tuukka Senttula ja Marko Tölli.

Nuorten Jukola, **Ykkösjoukkue:** Miro Tuomala, Paulus Sulkula, Elisa Viholainen, Otto Kaario, Veera Klemettinen ja Janika Puikkonen.

Toinen hopea tuli viestissä. Siinä Eeli juoksi toisen osuuden, jolle hän lähti ja jolta hän tuli neljäntenä.

Kainuun Rastiviikolla Janika Puikkonen suunnisti tasanaisesti koko viikon ja nousi vielä hienosti viimeisen päivän takaa-ajossa D16E-sarjan toiselle sijalle.

Nuorten Tiomilassa poikien nuori joukkue juoksi viidenneksi. Suunnan joukkueessa juoksivat Tuukka Senttula, Misa Tuomala, Miro Tuomala, Ilari Sulkula, Mitri Tuomala, Otto Kaario, Kalle Häkkinen, Anton Sulkula, Paulus Sulkula ja Eeli Viholainen.

Ensimmäiseltä osuudelta Suunta tuli sijalla 30 ja vajaa viisi minuuttia kärjestä. Seuraavilla osuuksilla sijoitus parani: Misa tuli vaihtoon sijalla 15, Miro 12 ja Ilari 10 sekä Mitri sijalla 9. Seuraavat osuudet menivät sijoilla 9-10 ja ankkuri Eeli pääsi osuudelleen yhdeksäntenä reilut 12 minuuttia kärjestä jäljessä. Eeli nosti Suunnan sijalle viisi ja eroa kärkeen jäi kymmenen minuuttia.

Tyttöjen alle 18 vuotiaiden viestissä Suunta oli 50. Viestissä juoksi 78 joukkuetta. Suunnan tytöt juoksivat joukkueella, jonka keski-ikä oli 14 vuotta! Suunnan viesti alkoi sijalta 71 ja parani koko viestin ajan. Joukkueessa juoksivat Veera Klemmetinen (1998), Pinja Sipiläinen

(1996), Kaisa Klemmetinen (2000), Evita Sulkula (1999), Elisa Viholainen (1999) ja Janika Puikkonen (1997).

Aluemesaruuskilpailujen pitkällä matkalla H18-sarjan kärki oli Eeli Viholainen, Tuukka Senttula, Ilari Sulkula, Anton Sulkula, Pauli Leinonen ja Kalle Häkkinen, kaikki Suunta Jyväskylä. Kultaa ottivat myös Janika Puikkonen (D16), Veera Klemmetinen (D14), Kaisa Klemmetinen (D12) sekä Otto Kaario (H14), Lasse Laakso (H12), Topi Laakso (H10RR) ja Jaakko Lahti (H60).

Hopealle ylsivät Elisa Viholainen (D14) ja Saara Koivunen (D80) ja pronssille Pinja Sipiläinen (D16), Silva Vaismaa (D14), Siiri Rasimus (D10RR) ja Kerttu Jäntti (D60) sekä Atte Jurvakainen (H16), Mitri Tuomala (H14) ja Simo Klemmetinen (H10RR).

Aluemestaruusviesteissä kultaa tuli Suunnalle sarjoissa H16 (Atte Jurvakainen, Otto Hannunen ja Otto Kaario) ja H14 (Konsta Sipiläinen, Arttu Kaario ja Mitri Tuomala), Aikiusiten sarjoissa kultaa tuli sarjassa D21 sekä H50 ja H60.

Nuorten Jukolassa nuoret suunnistivat yhdeksänneksi. Joukkue pysyi koko viestin 25 parhaan joukossa ja ankkuri Eeli nosti sijoitusta kymmenen sijaa. Viholaisen osuusai-ka oli ankkureiden nopein yli

Ykkös-
joukkueen
ankkuri
Eeli
Viholainen.

**Kakkos-
joukkue:**
Atte
Jurvakainen,
Mitri
Tuomala,
Kaisa
Klemmetinen
ja
Lasse
Laakso,

minuutin erolla seuraavaan. Kilpailussa oli 169 joukkuetta, joiden juoksijat edustivat sarjoja HD18-HD12.

Suunnan aloittaja Miro Tuomala pummasi ykköstä ja jäi hitaisiin letkoihin, joiden ohittaminen tiheällä radan osuudella oli vaikeaa. Loppumatka meni hyvin ja nopeasti, vaikka pieniä virheitä tulikin. Vaihtoon sijalla 10, puolitoista minuuttia kärjestä. Seuraavilta osuuksilta Suunta tuli sijoilla Paulus Sulkula 21, Elisa Viholainen 21 ja Otto Kaario 25. Otto juoksi osuutensa 14. nopeimman ajan. Veera Klemettinen nosti yhdeksän sijaa ja tuli vaihtoon 16.na. Janika Puikkonen tuli osuudeltaan 19.na. Joukkueen kaikki tyttöt olivat kisan nuorimpia, Elisa vuoden, Veera kaksi ja Janika kolme vuotta vastaavien osuuk-sien kansakilpailijoita nuorempia. Ikäerosta huolimatta Elisa piti sijoituksen ja Veera juoksi 25. ja Janika 19. nopeimman osuusajan.

Ankkuri Eeli Viholainen nosti heti ensimmäisen 1,5 kilometrin matkalla kahdeksan sijaa ja loppumatkan parista pienestä koukusta huolimatta vielä kaksi sijaa lisää. Yhdeksäs sija oli 12 minuuttia kärjestä.

Suunnan kakkosjoukkue oli 32. Joukkueessa oli nuoria ensikertalaisia ja he suunnistivat erittäin hyvin omia osuuksiaan. Kakkosen ankkuri Tuukka

Senttula suunnisti osuuden 14. nopeimman ajan. Kolmosjoukkue oli 103.

SM-pitkillä matkoilla sarjassa H18 Eeli Viholainen otti hopeaa ja Suunnan menestystä täydensivät Misa Tuomala ja Ilari Sulkula sekä Tuukka Senttula sijoilla 8, 9 ja 14. Tyttöjen D15 sarjassa Janika Puikkonen oli viides.

Keskimatkoilla kultaa juoksivat Eeli Viholainen nuorten 18-vuotiaiden sarjassa ja Veera Klemettinen 15-vuotiaiden tyttöjen sarjassa. Eelin suoritusta täydensi hyvin samassa sarjassa Suunnan Misa Tuomalan kahdeksas, Ilari Sulkulan 13. sekä Tuukka Senttulan 16 sija.

Karsinnassa hienosti aloittanut, ryhmänsä kakkoseksi suunnistanut Janika Puikkonen teki finaalisissa reilun minuutin virheet rasteilla 6 ja 7, mikä riitti kymmenenteen sijaan.

SM viesteissä Ilari Sulkula tuli ensimmäiseltä osuudelta sijalla 11 ja Misa Tuomala sijalla 3 sekä lähetti Eeli Viholaisen viimeiselle osuudelle kuusi minuuttia kärjen jälkeen. Eeli aloitti ”vauhdilla ja tarkkuudella” ja oli väliaikarastilla enää 26 sekuntia kärjestä jäljessä. Loppu oli Eelin ylivoimaa kohti viestin SM kultaa! Hän otti kärjen kiinni ja jätti sitä vielä loppumatkasta kolme minuuttia lisää.

Tapani Huovila

Silva
Vaismaa,
Pinja
Sipiläinen
ja
Tuukka
Senttula.

**Kolmos-
joukkue:**
Otto
Hannunen,
Konsta
Sipiläinen,
Evita
Sulkula,
Arttu
Kaario,
Venla-Lydia
Raivio,
Olga
Hannunen
ja
Kalle
Häkkinen.

4.3. Torstairasteja kaikelle kansalle

Aktiivikilpailijoiden määrä on valtakunnan ja Keski-Suomenkin tasolla pienentynyt, mutta kuntosuunnistajien määrä on kasvussa ja sitä mukaa kunto- rastien kävijämäärä lisääntynyt. Seura on järjestänyt iltarasteja jo 1940-luvulta alkaen.

Jorma Luoma-aho kertoo JKT:n 70-vuotishistoriikissa:

”Jäsenet kävivät 1940 luvun harvoissa harjoituksissa kiitettävästi. 17.5.1949 oli mukana 38 jii-kooteeläistä etsimässä rasteja Väärämäen maastossa. Mainitaanpa vaihteeksi B-radon 7 km juosseet kärkimiehet: Erkki Silvennoinen, Esko Luoma-aho, Mikko Koskenniemi ja Henry Frey.

Suunnistusharjoituksia ja niihin verrattavia pk-kilpailuja JKT järjesti 1950 luvulla jo muutaman vuodessa. Pääluvultaan vielä pienehkö harrastajajoukko ei antanut aihetta silloin jokaviikkoiseen ja koko kauden kattavaan kilpailujärjestelyyn.

1960-luvun loppupuolella harjoituskilpailut pk-taso mukaanluettuna lisääntyivät JKT:ssä ja vakiintuivat 10 – 15 kertaan kesässä. Vuosina 1970 – 1975 seurassa oli puhtia asettaa rastit maastoon noin 20 kertaa kaudessa. Huippunoteeraus kirjattiin vuodelta 1971: 23 kilpailua ja 964 suunnistajaa. Ky-

seisen vuosikymmenen loppu- vuosina tapahtui harjoittelussa, ainakin tilastojen valossa, jyrkkää laskua. Vasta suunnistuksen erikoiseuraksi päätyminen aiheutti suunnan muutoksen harjoituksien määrässä. JKT ryhtyi 1980 tarjoamaan jäsenilleen ja ”kaikelle kansalle” hiihtosuunnistusta, korttelikisaa ja torstairasteja viikottain. Näitä kuntosuunnistuksia pidettiin 1980 23 kertaa, osanottajia niissä oli 901. Seuraavana vuonna vastaa- vat luvut kirjattiin 29 ja 1304. Juhlavuoden 1982 merkeissä järjestettiin myös 26 kilpailua, joissa yhteensä 1435 kuntoilijaa. Viimeinen luku käsittää 571 jii-kooteeläisen suoritusta.

Kuntosuunnistuksien järjes- telyistä saadut ensikokemukset osoittivat, että niiden saama suosio oli suoraan verrannolli- nen karttojen tasoon ja annettuun informaatioon. Hyville suunnistuskartoille näytti riit- tävän tulijoita, kun tiedotuskin pelasi. Tuoreimmat havainnot kesällä 1982 korostavat siitä, että ratojen laatuun on vas- taisuudessa kiinnitettävä yhä enemmän huomiota.”

a. Ensimmäiset marraskuussa 1944

Lisäksi 70-vuotishistoriikista löytyy maininta, että JKT järjes- ti ensimmäisen pk-suunnistuk-

sen 19.11.44. Nämä pk-suunnistukset olivat vuonna 1980 aloitettujen varsinaisten kunto-suunnistusten edeltäjiä.

Kuntorastien järjestelyt on hoidettu koko historian ajan talkoohengessä seuran jäsenen toimesta. Ratamestareiden apuna on ollut usein perheenjäseniä, työtovereita ja naapureita, jotka eivät itse edes välttämättä ole kuuluneet seuraan.

Lisäksi vuoden 1987 pöytäkirjoista löytyy merkintä, että kuntorasteja on järjestetty yhteistyössä Kensun kanssa. Lie-neekö tämä ennakoitun pari vuotta myöhemmin tapahtunutta seurafuusiota?

Kuntorasteja on vuosien saatossa järjestetty eri nimisinä. Varsinaiset kuntosuunnistajille tarjotut tapahtumat 1980 alkoivat Torstairastien nimellä. 80-luvun alussa kuntosuunnistukset alkoivat usein keväällä jo huhtikuun aikana ja näitä kilpailuja nimitettiin Korttelirasteiksi.

1980-luvun puolivälistä 90-luvun alkupäiviin tavallisin nimitys on ollut Iltarastit. 1992-1998 välisen ajan rastit kulkivat Suur-Jyväskylä Rastien nimellä. Tämän nimen taustana oli paikallisen kaupunkilehden - Suur-Jyväskylän Lehti - kanssa sovitun yhteistyösopimus. Tämän jälkeen näihin päiviin asti nimitys Kuntorastit on ollut hyvin yleinen.

Kuntorasteilla kävijämäärä on vaihdellut vuosittain ollen kuitenkin jatkuvasti kasvava.

Mauri Mönkkönen toteaa Torstairastitoimikunnan arvioinnissa vuodelta 1985: ”Etelä-Suomessa on kuntorasti-innustus kääntynyt laskuun muutama vuosi sitten. JKT on sen sijaan lisännyt osallistujamääriä koko ajan.” Tuo Etelä-Suomessa havaittu laantumisen tuli Keski-Suomeen muutaman vuoden viiveellä, sillä juuri vuodesta -85 alkaen kuntorasteilla kävijämäärä kääntyi laskuun.

Kuntorasti-innostusta on pyritty ylläpitämään eri keinoin. Lähes koko kuntorastihistorian ajan, alkaen vuodesta 1980 kuntosuunnistusjaostojen toimintasuunnitelmista löytyykin mainintoja, että kuntorasteilla kävijämääriä pyritään kasvattamaan. Tähän on kokeiltu monia keinoja. Ainakin vuosina -93, -94 ja välillä 1996 - 2000 on rasteja järjestetty jaksottain kesän aikana kaksi kertaa viikossa. Lisäksi esimerkiksi vuonna -93 on ideoitu käyttöön ilmainen tutustumislippu, jonka on voinut antaa ystävälle, joka ei ole ennen käynyt kuntorasteilla. Myöskin rasteista tiedottamiseen suurelle yleisölle on panostettu monin tavoin.

Vuonna 2004 lanseerattiin kuntorastiosallistujakilpailu otisikolla: ”Tänä vuonna suunnittaminen on arpapeliä”.

Kilpailun tarkoituksena oli aktivoida osallistujat ilmoittautumaan maalissa toimitsijalle, koska nimi tuloslistalla oli samalla yksi arpa kauden päätävässä arvonnassa. Samalla oli myös tavoitteena aktivoida suunnistajia käymään useammin kuntorasteilla – mitä useampi käyntikerta, sitä useampi arpa oli korissa.

b. Neljä tuhatta ylittyi 2004

Ainakin tilastojen valossa kuntosuunnistajien aktivoinnissa onnistuttiin. Vuonna 2004 ylittyi ensimmäisen kerran 4000 suorituksen rajapyykki yhden kesän aikana. Edelliseen vuoteen verrattuna kirjattiin 618 suorituskertaa (16%) enemmän. Osallistujakilpailu onkin alkuperäisessä muodossaan ollut vuosittain käytössä vuoden 2004 jälkeen.

Vuoden 2004 osallistujakilpailun palkinnot olivat:

1) Kaikkien kävijöiden kesken arvotaan laadukas kilpakompassi

2) Kaikki kävijät, joilla on 15 suoritusta tai enemmän osallistuvat lisäksi reppujakkaran arvontaan

3) Kaikki kävijät, joilla on 20 suoritusta tai enemmän osallistuvat edellämainittujen palkintojen lisäksi sykemittarin arvontaan.

c. Aikuisten suunnistuskurssit

Aikuisten suunnistuskursseja, kouluja, alettiin säännöllisesti tarjota 2000-luvun loppupuolella. Tavoitteena on tehdä suunnistusharrastuksen aloitus helpoksi aikuisille, jotka eivät muuten ole vielä lajiin päässeet tutustumaan.

Kurssilla osallistujille tarjotaan luokahuonekoulutusta sekä opastettua suunnistusta kuntorasteilla.

Tämän lisäksi on järjestetty tarpeen mukaan räätälöityjä suunnistuskursseja alueen yrityksille.

Alueen yritysten välinen puulaakisuunnistus aloitettiin Firmaliiga nimisenä v. 1989 ja se tuli ohjelmaan mukaan S-941 perustamisen myötä Kensusta.

Firmaliiga onkin tästä alkaen kuulunut seuran jokakesäiseen suunnistustarjontaan muutamaa välivuotta lukuunottamatta.

Vuonna 1996 ei nimittäin järjestetty Firmaliigaa ilmoitautuneiden joukkuiden vähyyden vuoksi. Myös vuosi -97 oli välivuosi - vuosikertomuksessa mainitaan, että Jyvä-Jukolan järjestelyjen vuoksi ei riittänyt energiaa Firmaliigan pyörittämiseen.

Vuosien saatossa Firmaliigan sääntöjä on muokattu ajan vaatimusten mukaan.

1998 alkaen Fimaliigaa on järjestetty avoimen osallistumisen periaatteella. Ideana on, että joukkueiden henkilömäärää ei ole rajoitettu.

Myöskään ratoja ei suunnitella erikseen Fimaliigaa varten vaan suoritukset tapahtuvat normaaleilla kuntorastiradoilla.

Kuntorasteja on Fimaliigan lisäksi muutenkin tarjottu alueen yrityksille mahdollisuutena tukea työntekijöidensä kuntoliikuntaa. Motivointina tähän on käytetty mm. erilaisia yrityksille suunnattuja maksutapoja. Jo vuonna -84 on ollut käytössä firmakortteja ja -lipukkeita ja pöytäkirjoista löytyy maininta, että näiden avulla on panostettu osallistujamäärien kasvuun. 90-luvulla on otettu käyttöön ns. ”piikkilista”, johon on kesän aikana merkattu ylös eri yritysten työntekijöiden rasteillakäynnit. Näille listoille kertyneet suoritukset on sitten laskutettu firmoilta kauden päätteeksi. Tämä on koettu yrityksen ja sen työntekijöiden kannalta vaivattomaksi maksettavaksi ja kannustaa jopa aloittelijoita osallistumaan Suunta 101:n tarjoamiin kuntosuunnituksiin.

Kuntorastit ovat karttamaksujenkin osalta olleet ”kaikelle kansalle” suunnattuja, sillä harrastusmaksu on aina ollut hyvin maltillinen. Vuonna -84 karttamaksu oli 5 mk. Saman

vuosikymmenen lopussa maksu oli 10 mk, 90-luvulla 15 mk ja vuonna 2001 20 mk. Vuosi 2002 oli ensimmäinen eurovuosi jolloin karttamaksu oli 3.5 euroa. Vuonna 2012 maksu on 5 euroa.

d. Tietotekniikkaa vuosituhannen alusta

Leimauksessa Emit-järjestelmä otettiin S-101:n kuntorasteilla käyttöön vuonna 2000. Sen käyttöönotosta todetaan Suunnistusliiton tiedotteessa vuodelta 1998 seuraavaa:

”SSL:n liittohallitus on Emitin käyttöönotosta päättäessään lähtenyt siitä, että järjestelmää käytetään v. 1999 ainakin suunnistuksen SM-kilpailuissa ja eräissä muissa arvokilpailuissa. Liitto ei edellytä, että Emit-leimausta käytetään kilpailun kaikissa sarjoissa...”

Edellämäinnittua taustaa vasten on todettava, että Emitin kuntorastien käyttöönotossa S-101 oli siis aivan etujoukoissa!

Vanhasta pihtileimauksesta luovuttiin kertaheitolla eli kahta rinnakaista leimausjärjestelmää ei käytetty missään vaiheessa. Tämä luonnollisesti aiheutti jonkin verran muutosvastarintaa ja ”purnasta” joidenkin harrastajien toimesta, mutta hyvin pian jär-

Emit-leimasimen vastakappale rastilla.

Suunnistajan mukanaan viemä Emit-kortti, joka käytetään rastin vastakappaleessa.

jestelmä osoitti hyvät puolensa mm. tulospalvelun nopeutumisena. Lisäksi rastiväliaikojen vertailu tuli mahdolliseksi, kun jokainen suunnistaja maaliin tultuaan sai Emit-printteriltä tulosliuskan mukaansa.

Kuntosuunnistajat hankkivatkin Emit-kilpailukortteja hyvin nopeassa tahdissa käyttöönsä, lisäksi seura hankki kilpailukortteja vuokrattavaksi ja myytäväksi.

Kalliit Emit-leimasimet muuttivat kuntorastien järjestyjä siten, että leimasimia ei enää voitu jättää metsään kisan jälkeisiksi päiviä kuten pihtileimasimet jätettiin, vaan ne on haettava pois mahdollisimman pian ja ainoastaan rastiliput jäivät metsään loppuviikoksi.

Emitin käyttöönoton myötä Jaakko Raennon -90 luvun alussa junailema pahvinen kilpailukortti kuntosuunnistuskäyttöön jäi lopullisesti historiaan.

Kesällä 2002 seuran kunto-suunnistusjaosto sai käyttöönsä kannettavan mikrotietokoneen, joka yhdessä naapuriseura ViPa:n Pasi Lehtimäen tekemän kuntosuunnistukseen tarkoitettun tulospalveluohjelman kanssa siirsi kuntorastien tulospalvelun kokonaan sähköiseen aikakauteen. Kuntosuunnistuskilpailun tuloksia ei enää tarvinnut laskea käsin kilpailukortteista, vaan tulospalveluohjelma laski tulokset valmiiksi.

Tuloksia alettiin julkaista sähköisessä muodossa seuran internetsivulla Verkkokompassissa vuosina 1999-2000. Tuolloin eivät vielä kaikkien kisojen tulokset verkkosivulle ilmestyneet, mutta vuonna 2002 näin oli jo tilanne. Normaalien lopputulosten lisäksi 2002 julkaistiin kaikista osakilpailuista rastiväliajat.

Tulospalvelun ”sähköistyminen” ja netin käyttö tulosten julkaisussa toi mukanaan myös työkaluja, joilla omaa suoritusta voi paremmin analysoida ja vertailla muiden suorituksiin.

Vuodesta 2007 alkaen on seuran nettisivulla kuntorastitulosten yhteydessä ollut käytössä Reittihärveli-niminen sovellus, johon jokainen voi piirtää oman reittinsä ja verrata reitinvalintojaan ja rastiväliaikojaan muiden vastaaviin.

Lisäksi vuodesta 2008 on ollut mukana myös Splitalyser-sovellus, jonka avulla omaa suoritusta voi rastiväleittäin graafisesti verrata muiden suorituksiin.

Maalissa tarvittavat varusteet, MTR-lukijaleimasin, emit printteri sekä mikro tarvitsevat maastossa sähkövirtaa toimiakseen. Tähän laitetoimittajan ratkaisujen (patteri ja ladattavat akut) parantamiseksi seuran aktiivit hankkivat ja rakensivat varusteet. Kesällä 2002 otettiin käyttöön emitsalkkuun raken-

netut suuret, kerran kesässä ladattavat akut, sekä invertterit jolla tietokoneeseen saadaan virta auton tupakansytyttimestä tai suoraan akusta.

e. Tulostekartat käyttöön

Karttojen taso vaikuttaa voimakkaasti siihen miten rasteilla riittää kävijöitä. Karttakehitys onkin 1990-luvun lopulla, sekä erityisesti 2000-luvulla johtanut lisääntyvässä määrin painettujen karttojen käytöstä ns. tulostekarttojen käyttöön. Nämä tulostekartat ovat Ocad-muodossa olevia karttoja, joita tulostetaan kulloinkin tarpeellinen määrä kuntorasteja varten. Tämän johdosta karttoihin on helppo tehdä päivityksiä ja ajan-tasaistuksia ja kuntorasteillakin enenevässä määrin voidaan suunnistaa hyvillä paikkansäpitävillä kartoilla. Vuoden 2002 kuntorasteilla suunnistettiin ainoastaan 5 kertaa painetuilla kartoilla ja loppuilla 23:lla käytettiin tulostekarttoja. - Sittemmin on siirrytty kokonaan tulostekarttojen käyttöön.

Karttakehityksen lisäksi, siirryttäessä 80-luvun alusta 2000-luvulle, on tapahtunut huomattavaa kehitystä kuntosuunnistuskarttojen rastipainatuksissa. Käsinpiirretyistä ratamerkinnoista on siirrytty

seuran toimistolla olevista ”laattikopainatuksista”, piirtoheittinkalvoille piirretyistä ja painolaitoksessa painetuista radoista Ocad-ohjelmistolla piirretyihin ratoihin. Tyypillisesti kuntorastikarttoihin on painettu kaikki maastossa olevat rastit. Näistä kukin suunnistaja sitten yhdistää valitsemansa ratavaihtoehdon rastit.

Ratavaihtoehdot ovat olleet 80-luvun alusta alkaen samat eli A–D. 1980-luvun puoliväliin asti varsinaisia kuntorastiratoja olivat C- ja D -radat ja A ja B olivat vaativampia pk-suunnistuksia. Alkuaikoina D-rata oli reittiviivasuunnistusta ja myöhemmin tukireittityyppinen.

f. Ympärivuotiseen harrastukseen

Ympärivuotiseen suunnistukseen Suunta tarjoaa hyvät mahdollisuudet niin jäsenilleen kuin muille suunnistuksen ystäville.

Kuntorastikausi on perinteisesti alkanut huhtikuussa ja jatkunut lokakuulle.

Jo vuodesta 1992 on syksyisin ollut ohjelmassa yösuunnistusten sarja KurkoCup. Sarja käsittää viikoittain rennolla huumorimielellä järjestettäviä osakilpailuja aina marraskuun lopulle saakka. Lumihangessa juostavat kilpailut eivät ole Kur-

Kurko-Cupin lähtö pimeään yöhön...

...ja säpinää rastilla.

koCupin historiassa olleet lainkaan harvinaisia ja mitä kurjemmat olosuhteet sen parempi – ainakin järjestelyorganisaation mielestä!

KurkoCup on aikanaan syntynyt muutaman tuolloisen S-101:n edustussuunnistajan toisilleen järjestämistä yösuunnistusharjoituksista ja laajentunut nykyisellään n. 150 osallistujan tapahtumaksi. Sarjokin löytyy jo neljä: Kurkot, Kurkottaret, Gubet ja Nassikat.

JKT:n arkisto

KurkoCupin järjestelyissä on tehty yhteistyötä naapuriseurojen kanssa. Pääjärjestelyt ovat hoituneet Suunta Jyväskylän ja Vaajakosken Terän toimesta ja yksittäisiä kilpailuja ovat järjestäneet Rasti E4 Äänekoskella sekä JRV Jämsässä.

KurkoCupin jälkeen ”vuosikellossa” on Tapanin päinänä järjestetty Tapanin tyrmäys, joka on yksittäinen kuntoilijoille ja aktiiveille tarkoitettu kinkunsulatussuunnistus.

Tammi - maaliskuussa on vuorossa Korttelicup, joka nimensäkin mukaisesti juostaan taajama-alueiden suunnistuskartoilla.

Oheiseen kuvaajaan ja taulukkoon on kerätty tilastoa pk- ja kuntorastien järjestelykerroista ja rasteilla kävijä-

määristä vuosittain. Vuosien 1966–1982 väliset tiedot ovat JKT:n 70-vuotishistoriikista. Vuosien 1983–2011 tiedot on kerätty Suunta-941:n, S-101:n ja Suunta Jyväskylän arkistoista löytyvistä toimintakertomuksista, johtokunnan kokouspöytäkirjoista ja kuntorastien tuloksista.

Kuten kuvajasta voi nähdä, on JKT:n suunnistusharjoitusten järjestely- ja sitä myötä osallistumisaktiivisuus mennyt

noin 10 vuoden syklillä 70- ja 80-luvulla. Suunta-941:n perustaminen vuonna 1989 keskitti Jyväskylän alueen kuntosuunnistukset yhden seuran alle ja se näkyikin osallistujamäärissä selvänä hyppäyksenä kokonaan uudelle tasolle. Vastaavaa piristyminen on nähtävissä JKT:n suunnistuksen erikoisseuraksi julistautumisen jälkeen 1979.

Vuoden 1989 jälkeen on kuntosuunnistustapahtumien osallistujamäärät olleet tasaisessa kasvussa, aivan muutamaa viime vuotta lukuunottamatta.

Markku Alakoski

Markku Alakoski

Antti Häkkinen tarkastelee Kalle Häkkisen reitinvalintoja Kangashäkissä 2010.

Juho Partanen, Markku Oikarinen ja Joonas Viholainen Tiomilassa 2011.

4.4. Talous toiminnan perusta a. Isot kisat talouden perusta

Tarkan taloudenpidon ansiosta JKT:n talous oli koko 1980-luvun ajan vakaalla pohjalla. Seura pystyi kustantamaan melko harvalukuiselle aktiivijoukolleen kaikkien kilpailujen osanottomaksut ja maksamaan jonkinverran myös matkakustannuksia. Säästöäkin kertyi lähes joka vuosi ja fuusion tapahtuessa v. 1989 JKT:n kassassa oli mukava pesämuna yhdistyneen suurseuran toiminnan käynnistämiseksi. Onneksi rahaa oli, koska kulut hypähtivät aivan eri lukemiin kuin aikaisemmin. Kaikki säästöt olisivat huvenneet heti ensimmäisenä vuonna.

Soneran edeltäjä Tele kiinnostui nimestä Suunta 941 ja lähti tukemaan seuraa voimalisesti. Sponsorisopimus oli sellaista suuruusluokkaa, että vastaaviin ei viime vuosina ole ollut mitään mahdollisuuksia. Telen potti alkoi pienentyä, kun tiedettiin, että Keski-Suomen suuntanumero 941 jää historiaan. Vuonna 1993 oltiin sellaisessa tilanteessa, että jos nimeä ei muuteta, Telen markat putoavat nollille. Nimi vaihdettiin toisen kerran ja vahva tukija pysyi mukana, kun sen verkkoryhmätunnus otettiin käyttöön ja seuran nimeksi tuli Suunta 101.

Suurten kilpailujen järjestäminen nähtiin jo 1990-luvun

alussas tärkeänä seuran näkyvyyden sja tunnettavuuden sekä rahan hankkimisen vuoksi. et kilpailut nähtiin 90-luvulla

Ensimmäinen iso hanke oli Fin5 suunnistusviikon ja nuorten MM-kisojen järjestäminen v.1992 yhdessä Rasti E4:n ja JRV:n kanssa. Kilpailut onnistuivat hyvin, mutta taloudellinen tuotto oli pieni pettymys, mutta arvokasta järjestelykemukemusta saatiin ja hyvä näyttö annettiin ” jokaiselle kaikkea”-periaatteella.

Tuskin Fin5 krapulasta oli selvitty, kun päätettiin hakea Jukolan viestin järjestelyoikeuksia. Päätös suur tapahtuman järjestelyistä saatiin v. 1994 ja iso, neljän vuoden projekti pyörähti käyntiin.

Pari-kolme vuotta oltiin taloudellisesti tiukoilla, kun maastokartoitukset ja muutkin järjestelyt nielivät rahaa, mutta tuottoja ei vielä ollut. Onneksi alusta saakka mukana oli tukijoita, joista Sanoma Osakeyhtiön osuus oli alusta saakka ylivoimainen. Mm VTT Energia ja tietysti Jyväskylä ja Jyväskylän mlk olivat alusta saakka mukana tukemassa hanketta. Tukijoiden markat eivät riittäneet, vaan seura joutui ottamaan lainaa pankista ja yksityisiltä henkilöiltä.

Jukola oli menestys urheilullisesti ja aika hyvä, joskaan ei kultakaivos, myös taloudellises-

ti, mutta ei niilläkään rahoilla pitkälle potkittu.

Seuraava hanke oli suunnitelmassa ja jo v. 1998 saatiin SM-pikamatkan v. 2000 järjestelyt.

Niiden tuotto oli työmäärään nähden jopa parempi kuin Jukolan ja taas saatiin hetki hengähtää taloushuolista. Seuratoiminta näyttää olevan siinä mielessä samanlaista kuin yksityistalouskin, että kaikki rahat mitä on tienattu, yleensä kuluu nopeasti eikä juuri mitään jää säästöön. Onneksi velkaa ei ole eikä sitä ole edes harkittu normaalia toimintaa varten otettavaksi. Vuoden 2001 hiihtosuunnistuksen Sprint Cup ja vuoden 2002 isot hs-katsastukset ovat tuottaneet mukavasti. Näin on pärjätty vuodesta toiseen.

Monenlaisia talkoita on vuosien mittaan tehty tietysti säännöllisesti. 1980- ja 90-luvuilla vuosittainen iso talkoo oli signaointi eli näkyvöittämismerkkien tekeminen maastokartoituksen ilmakuvauksen tueksi. Isoja yksittäisiä signaointiurakoita oli mm. Hankasalmella, Pihtiputaalla ja Korpilahdella. Juustolajitelmia on pakattu Valiolla joulumyyntiin, maalaus- ja siivostalkoita, muuttoja ja inventaarioita on tehty ym. ym. Jokakeväinen talkoo oli Rastilehden jakelu.

Seuran oman väen voimin on ihmisten postilaatikoihin pudotettu n. 50 000 kpl Suunta 101:n julkaisua ja säästetty näin sievoinen summa jakelukustannuksissa. Rastilehteä julkaistiin kerran vuodessa, huhtikuussa, vuoteen 2010 saakka.

Viime vuosina yleinen käytäntö on ollut, että kaikki seuran aktiivit osallistuvat rahan hankintaan. Vapaaatmakustajia ei ole eikä myöskään palkattuja työntekijöitä. Tehtäviä jakamalla on pyritty keventämään vetäjien taakkaa. Tämän ajan työelämä on niin kuluttavaa, että parhaiten talkoisiin ehtivät koululaiset, opiskelijat ja eläkeläiset.

Tiedonkulku seuran sisällä ja myös seuran ulkopuolelle on viime vuosina kehittynyt nopeasti. Seuran lehdistä, neljä-viisi kertaa vuodessa ilmestyneestä Kompassista ja kerran vuodessa ilmestyneestä Rastilehdestä on luovuttu. Viestintä on siirtynyt kokonaan internettiin seuran sivuille ja myös Facebookiin. Sähköposti tavoittaa käytännösäköjäsenistön, kännykät on kaikilla ja tekstiviestit sinkoilevat.

Vaikka rahaa ja vetäjiäkin on tarpeeseen nähden edelleen liian vähän, seura toimii kaikilla osa-alueilla hyvin.

Seppo Raukola

b. Kuntorastit tukevat seuran toimintaa

Varainhankinnan suurimmat tulolähteet vuosina 2007-2012 ovat olleet kuntorastitoiminta, kilpailujen järjestäminen, jäsenmaksut ja mainos- ja sponsori- tuotot. Pienempiä tulolähteitä ovat erinäiset seuratuotet ja avustukset. Kuntorastitoiminta on muotoutunut koko 2000-luvulla merkittäväksi peruspääoman hankintamuodoksi.

Isojen kisatapahtumien järjestäminen (esimerkiksi SM-kisat), vaikka vaativatkin hyvin huomattavaa panostusta ja jäsenten osallistumista järjestelyihin, ovat tuoneet kassaan varoja toiminnan tukemiseen. Normaaliens kansallisten ja AM-kisojen järjestäminen on tuottanut vähemmän, mutta toisaalta ne luovat ja ylläpitävät kisojen järjestelyrutiineja.

Mainos- ja sponsori- tuotot voisivat olla suurempikin varainhankintamuoto. Erityisesti isojen tapahtumien yhteydessä mainos- ja sponsori- tuottojen merkitys kasvaa ja antaa lisää mahdollisuuksia. Haasteena näissä on ollut, että toimintaan ei juuri ole löytynyt vapaaehtoisia tai muuten halukkaita. Parina viime vuotena siinä on kuitenkin tapahtunut jonkin verran parannusta.

Aikaisempina vuosina seura julkaisi mm. seuralehteä, mutta

sen merkitys ainakaan varainhankintamuotona ei muodostunut merkittäväksi.

Kulukohteet: Kertyneiden tulojen ja varojen kohdistaminen ja suuruus muodostavat seuratoimintalinjan perustan.

Viime vuosina suurimmat kulut ovat olleet seuran tukemat lasten, nuorten ja edustusryhmän kilpailumaksut, leirikulut ja valmennustuki. Näihin menoeriin on sovellettu myös omavastuu-osuutta osana kulu- jen kattamista.

Viesteihin ja AM-kisoihin osallistumismaksuja seura on maksanut myös koko jäsenkunnalle.

Stipendeillä on palkittu kauden lopulla parhaiten menestyneitä suunnistajia.

Karttatuotantoa, valmentajien-, ohjaajien ja ratamestarien koulutusta on pyritty järjestämään vuosittain ja tukemaan taloudellisesti.

Hankintoja kaluston kunnossa- ja ylläpitoon on pystytty tekemään viime vuosina ilmenneen tarpeen mukaan (kuntorastit, kilpailut, toimisto).

Seuran toimitalan, Kiintopiste- en, vuokra on suurin kiinteä kuluerä vuositasona.

Liikevaihto ja tulos: Viime vuosina liikevaihto on vaihdellut sen mukaan, millaisia kilpailuja seuramme on järjestänyt.

Kuntorastitoiminnan tuotto on pientä vuosittaista vaihtelua lukuunottamatta asettunut hyvälle tasolle.

Talousarviot pyritään rakentamaan huomioiden vuosittainen toimintasuunnitelma. Isojen kilpailujen järjestelystä jäänyt tulos ja muut tuotot on jaettu useammalle toimintavuodelle ja käytetty toimintalinjan ja – suunnitelman mukaisiin kohteisiin.

Talkoot: Kilpailujen, kuntorastien ja lasten ja nuorten toimintaan ja järjestelyihin osallistuminen on eräs merkittävä ”talkoo-” tai lähinnä seuratoiminta-muoto. Varsinaisia ”talkoita” varainhankinnan muodossa ei juuri viime vuosina ole järjestetty.

Timo Jäntti

Timo Jäntti

Hannu Korhonen on vetänyt ”kumppanuusohjelmia”, joiden avulla on hankittu sponsoreita iltarasteille sekä seuran verkkosivulle

4.5. Kilpailujen järjestäminen 1992 -2012

Vuodesta 1988 lähtien Suunta 941 ja myöhemmin vuosina Suunta 101 ja Suunta Jyväskylä on järjestänyt lukuisia suuria suunnistuksen arvokilpailuja. Merkittäviä arvokilpailuja ovat olleet:

- Nuorten MM-kisat 1992
- FIN 5 -rastiviikko 1992
- Jyväsjukola 1997
- SM pika 2000
- HiSu MM-katsastukset 2002
- HiSu SM pika 2005
- Lumi-Toukola 2005
- Nuorten Jukola 2006
- SM pitkä R2 2010 (yhdessä PetPe:n kanssa)
- SM pitkä R1 2014 (tulossa)

Arvokisojen lisäksi seura on pyrkinyt järjestämään lähes joka vuosi myös kansalliset kilpailut joko hiihto- tai kesäsuunnistuksessa. Kansallisten kisojen ohella Suunta Jyväskylä edeltäjäineen on vuodesta 1988 järjestänyt yhteensä 25 kpl erilaisia AM-kisoja.

Kisojen järjestäminen vaatii tunnetusti kokeneet kisajärjestäjät. Kilpailunjohtajan, ratamestarin ja tulospalvelun vetäjän lisäksi tarvitaan erityisesti arvokisoihin iso joukko muita talkoolaisia, jotka mahdollistavat kisajärjestelyt. Suunnistajat tekevät kisoja toisilleen, sik-

si talkoolaisia on kohtalaisen helppo saada kisajärjestelyihin. Suunnistuskisoissa ei käy juurikaan muita katsojia, joten kilpailukeskus voidaan rakentaa pääsääntöisesti suunnistajien ehdoilla

Jyväskylän ympäristön maastot ovat tyypillisiä keski-suomalaisia maastoja, joten hyviä maastotyyppisiä joudutaan hakemaan joskus kauempaakin. Arvokisojen maastot sijoittuvatkin tasaisesti Jyväskylän ympäristöön jopa 25-30 km keskuksista.

Suunta Jyväskylän on suorittanut vaativista arvokisoista erittäin hyvin arvosanoin. Onkin toivottavaa että sama tahti jatkuu myös tulevaisuudessa, ja Keski-Suomeen saadaan jatkossakin arvokisoja, kuin myös hyvää työtä tekeviä suunnistusseuroja niin lasten, nuorten kuin myös huippusuunnistuksen parissa.

a. Nuorten MM-kisat 1992

MM-kisoja varten järjestettiin:

- Mallisuunnitus Korpilahden Tähtiniemessä
- Pikamatkan MM-kisat Hitonhaudalla
- Normaalimatka Himoksella
- Viesti Laajavuoressa

Uuden seurayhtymän kilpailunjärjestelykykyä testattiin heti alkuunsa vuonna 1992, kun se sai järjestettäväkseen Fin5-rastiviikon ja nuorten MM-kilpailut samaan aikaan. Nuorten MM – kisojen kilpailunjohtaja oli Jyrki Saarivaara ja ratamestarina Jarmo Puttonen.

Nuorten MM -menestyjä oli Suomen Mikko Lepo, joka voitti pikamatkan maailmanmestaruuden sekä ankuroi Suomen joukkueen nuorten viestimaailmanmestaruuteen yhdessä Marko Pitkäsén ja Arto Hirven kanssa. Monia vuosia myöhemmin siirtyessään ikämiessarjoihin Mikko Lepo liittyi Suunta Jyväskylän joukkoihin.

Nuorten MM-organisaatio kärsi toimitsijavajauksesta samaan aikaan järjestetyn FIN5 rastiviikon vuoksi. Muutamat toimitsijat joutuivat tosi lujille, mikä näkyi muutamissa yksityiskohdissa kisojen aikana. Kisojen aikana tapahtui yhtä sun toista pientä pulssia nostattavaa tapahtumaa, mutta isoilta ”kämmeiltä” välttyttiin. Kisojen jälkeisestä banquetista on erityisenä kommenttina jäänyt elämään Tanskan ja erityisesti Chris Terkelsenin hieno esitys.

Monen kilpailijan mielestä kisat olivat parhaat siihen men-

nessä järjestetyt kisat, ja erityistä oli se, että yleisöä oli paljon. Tämä johtui samaan aikaan järjestetyistä FIN5-kisoista.

b. FIN 5 -rastiviikko 1992

Osanottajamäärällä verrattuna Nuorten MM-kisat olivat vain pikkutapahtuma samaan aikaan samoilla kilpailupaikoilla järjes-

tetyn FIN5-rastiviikon kanssa. Rastiviikolle osallistui 4040 suunnistajaa ja se oli osanottajamäärältään toi-

seksi suurin rastiviikko siihen mennessä. Vain kaikkien aikojen ensimmäinen rastiviikko oli kerännyt enemmän osanottajia.

Osallistuneiden maiden enätys tehtiin myös Keski-Suomen rastiviikolla, kun 22 maan suunnistusväen kilpailupaikkoina olivat

- Korpilahden Tähtiniemi
- Hitonhauta
- Pönttövuori
- Laajavuori
- Himos

Osanottajamaiden lukema nousi suureksi uusien itsenäistyneiden valtioiden myötä, sekä Itä-Euroopan maiden mukaan tulemisella.

Jyväsjukolan lähtö Killerin raviradalta. 1997

FIN 5 johtoryhmän puheenjohtajana toimi Heikki Kyyrönen. Hän tuli tehtävään nopealla varoitusajalla, sillä kisat myönnettiin vasta 1990, koska järjestäjiä ei löytynyt. Heikillä ei ollut aiemmin kokemusta isojen kisojen järjestelyistä, mutta homma hoitui hyvin. Heikki siirtyi kesken järjestelytehtävien Suunnistusliiton toimitusjohtajaksi, joten Heikki saattoi tehdä viralliset ”työajalla” myös kisa järjestelyjä.

FIN5 tehtävissä oli yhteensä n. 500 henkilöä talkoolaisina. Heikki muistaa myös pienen episodin, kun Puolan lippu oli jostain syystä jäänyt pois Nuor-

ten MM-kisajärjestelyistä. Tästäkin selvittiin varsin ”pienin vaurioin”.

Uudet asiat ja onnistunut, vaikkakin tavallisesta poikkeava markkinointi nosti rastiviikon jaloilleen muutamien vuosien hiljaiselon jälkeen. Esimerkiksi viimeisen päivän takaa-ajolähtö, sponsorimaalit ja olutteltta ovat peräisin Keski-Suomen rastiviikolta.

Uutuus oli tietenkin myös nuorten MM-kisat yhdistettynä rastiviikkoon, joka toi paljon yleisöä arvokisoihin. Myös musiikki maalisuoralla, sekä viihdetaiteilija kisaravintolassa oli osoitus kisaorganisaation haus-

koista ja erittäin yleisöystävällisistä ideoista.

c. Jyvä-Jukola 1997

FIN 5-rastiviikon jälkeen Erkki Kinnunen kirjoitti Keski-suomalaisessa 19.7.1992 seuraavasti: ”Valtavasta urakastaan loistavasti suoriutuneet FIN 5-viikon järjestäjät Suunta 941, Rasti E4 ja JRV ovat ansainneet julkiset kehu. Kiitosta sateli niin monelta taholta, että kun univelat on nukuttu pois, järjestäjien on syytä alkaa miettiä seuraavaa suurta haastetta. Se voisi olla

Jukolan viesti, jota on keski-suomalaisissa maastoissa viimeksi viety niin kauan sitten kuin 1960-luvulla. Jukola ennen vuotta 2000 Keski-Suomeen -eiköhän siinä ole haastetta kerrakseen.”

Jukolan Viesti järjestettiin keski-suomalaisissa maastoissa ennen vuotta 2000 ja siinä oli haastetta kerrakseen. Viesti on yksi maailman suurimpia viestitapahtumia ja maailman suurin suunnistustapahtuma. Jukolan Viestin voitto on lähes jokaisen suunnistajan unelma ja itse asiassa sen arvo on nousut samalla, kun naapurimaan Ruotsin suurviesti Tiomila on

Jyvä-Jukolan
Venlojen
aloittajat
ensimmäisellä
rastilla.

Jyväskylän
 Jukolan
 1997
 johto:

Esko
 Junttila
 Veikko
 Hytönen,
 Ilkka
 Laakso,
 Tarmo
 Laitila,
 Kari
 Häkkinen,
 Oiva
 Schoderus,

Jorma
 Kotanen,
 Juhani
 Jokela,
 Jaakko
 Raento,
 ja
 Seppo
 Raukola.

Sekä
 1300
 talkoolaista,
 11 000
 suunnistajaa
 ja
 20 000
 katsojaa!

menettänyt sekä osanottajia että arvostusta. Jyväskylässä Jukolan Viesti järjestettiin vuonna 1997. 20. Venlojen viestin ja 49. Jukolan viestin eli Jyväskylän Jukolan kilpailunjohtajana toimi Esko Junttila.

Jukolan Viestin jälkeen Esko Junttila on toiminut mm. Keski-Suomen Suunnistuksen puheenjohtajana, Suomen Suunnistusliiton liittovaltuuston jäsenenä, MuuRa:n puheenjohtajana ja nyttemmin Suomen Suunnistusliiton varapuheenjohtajana. Esko oli jo ennen Jukolan Viestiä toiminut useissa eri tehtävissä mm. 1992 FIN 5 rastiviikon neljännen Laajavuoren osakilpailun kilpailunjohtajana.

Jyväskylän uutuuksia olivat mm. mittakaavan muuttaminen 1:10 000:een Jukolan lyhyillä osuuksilla sekä Venlojen Viestissä.

Jyväskylän voitot menivät Norjaan. Venlojen viestin voitti Baekkelagets SK ja Jukolan viestin kiersi nopeimmin läpi Halden SK. Parhaat suomalaisjoukkueet olivat Venloissa Angelnien Ankkuri neljännellä sijallaan ja Jukolassa Pargas IF suunnistaen toiseksi.

Erikoisena ja ikävänä muistona Jyväskylästä jäi mieleen Killerin raviradan etukaarteessa äkillisen sairauskohtauksen saanut ja siihen menehtynyt Venla.

d. SM-pikamatkat 2000

Seuraava suuri kilpailu oli suunnistuksen pikamatkojen Suomenmestaruuskilpailut Ilvesvuorella. SM-pikan kilpailunjohtajana toimi vankkaa kokemusta kilpailun johtamisesta Jukolasta saanut Esko Junttila.

Yksi haaste tässä kilpailussa oli kilpailukeskuksen kaukainen etäisyys. Ilvesvuori sijaitsee noin 20 kilometriä Jyväskylää itään Jyväskylän ja Laukaan rajalla. Itse asiassa niin rajalla, että viimeisellä rastilla kilpailija leimasi vielä Laukaan puolella kunnes juoksi loppusuoraa maaliin kaupungin puolelle.

Tähän kisaan oli aluksi vaikea saada toimitsijoita – olisiko Jukolan Viesti ollut vielä liian lähellä muistoissa? Lopulta kisaa oli organisoimassa kuitenkin 270 toimitsijaa, ja kisa sujui loistavasti.

Yksi tyytyväinen kilpailija oli Jani Lakanen, joka voitti näissä kisoissa pikamatkan kultaa H21 -sarjassa. Maastoa ja ratoja Lakanen piti erinomaisena. Kilpailukeskuksen etäisyyttä Jani piti pienenä miinuksena, mutta tässäkin suunnistuksellisuus peittää sen alleen.

Mestaruus oli Lakaselle kolmas miesten sarjassa. Vuonna 1997 oli tullut mestaruus normaalimatkalta ja kahta viikkoa aikaisemmin Jani oli suunnistanut toisen normaalimatkan

mestaruutensa Nokialla. Viestimestaruuksia Lakanen oli saavuttanut vuonna 1999 ja päivä Ilvesvuoren menestyksellisen pikamatkan jälkeen tuli toinen viestimestaruus, joten menestyminen ei ollut ennen syyskuun 16. päivää 2000 mitenkään vierasta.

e. MM-katsastukset 2002

Alkupalvesta 2002 Suunta 101 järjesti kilpailun, jossa katsastettiin hiihtosuunnistajia samana talvena olleisiin MM-kisoihin Bulgariaan. Kaksipäiväiset kisat pidettiin 19 - 20.1.2002 Huhtasuon maisemissa kilpailunjohtajan ollessa Seppo Raukola ja ratamestarina Juha Nivukoski. Kilpailukeskuksena toimi Huhtasuon koulun ympäristö. S-101:n järjestämän toisen katsastuksen ohessa järjestettiin kansallinen hiihtosuunnistuskilpailu, jossa oli osanottajia erittäin hyvin. Yhteensä Kangasvuoren vähälumisissa metsissä sivakoi 766 kilpailijaa.

Ennen kilpailua koettiin kuitenkin muutama ongelma. Kuukausi ennen kisaa ympäristökeskus ilmoitti, että Aittovuoren metsiin ei ole meneminen moottorikelkalla. Syynä oli Läänin hallituksen 20 vuotta sitten tekemällä päätös. Pari viikkoa myöhemmin kaupunginhallitus kuitenkin antoi luvan ki-

Matti Krats, seuran puheenjohtaja 2010-.

Jarmo Oikarinen, seuran puheenjohtaja 2006-2008.

Reijo Karjalainen, seuran puheenjohtaja 1994-1997.

soille ja tapahtumasta selvittiin säikähdyksellä. Myös erääseen pieneen kuusikkorinteeseen piti tampata urat suksilla, sillä se oli liito-oravien reviiiriä.

Toinen ongelma oli luonnonvoimat, jotka pihtasivat lunta. Kilpailua edeltävänä viikonloppuna Huhtasuon metsissä hääreesikin Nivukosken johdolla talkootyöläisiä lapioiden ja lumikolien kanssa lumettamassa kaikkein kivikkoisimpia ja lumettomimpia kohtia. Paikat saatiin kuntoon ja kilpailu käyntiin. Kisat sujuivatkin ongelmitta. Jälleen kilpailijat olivat pääosin tyytyväisiä.

Tiettävästi ensimmäistä kertaa S-101:n ja sen edeltäjien järjestämissä kisoissa oli mukan Suomen Antidopingtoimikunnan (ADT) edustaja. Ainoastaan kilpailunjohtaja Raukola tiesi tämän etukäteen pitäen kuitenkin tiedon vain itsellään. Toinen erikoinen tapaus oli se, kun toisen kisapäivän aamuna kuntohiihtäjä kuoli ladun varteen.

f. Lumitoukola 2005

Hiihtosuunnistuksen SM-pikamatkan kilpailu pidettiin lauantaina 19.3.2005 Jyväskylän maalaiskunnan Vaajakosken Savonmäessä. Kilpailukeskuksena toimi Vaajakosken urheilukeskus. Samassa paikassa pidettiin

myös Lumi-Toukolan viesti sunnuntaina 20.3.2005. Kilpailunjohtajan toimi Jarmo Oikarinen ja pääratamestarina oli Juha Nivukoski.

Savonmäen alueen hiihtolatuverkosto (13 km) muodosti hyvän pohjan hiihtosuunnistusurastolle ja latuverkosta täydennettiin tiheällä moottorikelkkaaurastolla (34 km). Maaston korkeusero n. 65 m, ja tiheä ja haastava urasto mahdollistivat sekä fyysisesti että taidollisesti vaativien arvokisoille sopivien ratojen toteutuksen.

Henkilökohtaiseen kilpailuun ilmoittautuneita oli yhteensä 856 kpl ja joukkueita Lumi-Toukolassa 88 kpl. Kilpailu vietiin läpi tavanomaisesti, pientä sydämentykytystä tuli lähinnä tulospalvelussa, mutta kaiken kaikkiaan tämäkin kisa onnistui varsin hyvin.

Pääsarjojen voittajat olivat Mati Keskinarkaus ja Erja Jokinen, eli varsin odotetut mestarit – ainakin näin jälkikäteen ajateltuna. Lumi-Toukolan ykköspalkinnot pökkasi Suunta 2000.

g. Nuorten Jukola 2006

Nuorten Jukola 2006 suunnistusviesti käytiin 26.8.2006 Laajavuoren maastoissa. Kilpailunjohtajana oli Jarmo Oikarinen ja ratamestarina Kari Hytönen. Kilpailukeskuksena toimi Laajavuoren hiihtostadion. Laajavuoren suurin korkeusero on 100

m, mutta Nuoreten Jukolan ratasuunnittelussa oli vältetty Laajavuoren päälle nousu. Alueen pururata- ja polkuverkosto sekä laskettelurinteet

muodostivat oivan tukiverkon lapsille. Vuoden 1997 Jyväskylän Jukolan viesti suunnistettiin pääosin Nuorten Jukola 2006 kilpailualueen länsipuolella ja nyt vain pitemmillä radoilla päästään hieman samoille alueille kuin Jyväskylän Jukolassa

Kilpailukeskus lähialueineen tarjosi oivalliset puitteet tunnelmalliselle ja helposti seurattavalle suunnistusviestille. Kilpailijat olivat lähdön jälkeen yleisön näkyvissä laskettelurinteen alueella 1. rastille mennessään. Lyhyiden ratojen kilpailijat ylittivät laskettelurinteen toistamiseen ennen saapumistaan yleisörastille. Kaikki osuudet kävivät yleisörastilla ja suunnistajat olivat yleisörastia lähestyessään yleisön näh-

Hannu
Korhonen

tävissä riittävän pitkän ajan tunnistamisen mahdollistamiseksi. Kuulutuksen avuksi metsässä oli ennen väliaikarastia ennakkovarointus, joka mahdollisti kärjen osalta hyvän seurattavuuden yleisörastille tullessa. Viimeiseltä rastilta vaihtoon ja maaliin kilpailijat olivat sekä yleisön että vaihtoa odottavien kilpailijoiden hyvin nähtävissä.

Reittejä pidettiin fyysisinä, sillä nousua oli viime vuosina totuttua enemmän. Avonaisten rinteiden ja linjojen lukuisuus sekä runsas ulkoilutie- ja polkuverkosto saattoivat vaikeuttaa nuorimpia, mutta vanhempien kohdalla korostuivat juoksuvoima ja kartanluku vauhdissa. Suunnistuksellisesti radat eivät olleet vaikeita.

Nämäkin kisat sujuivat erinomaisesti. Elokuun lopun sää oli hieno kuin myös tunnelma kisa-alueella. Nuorten aito kisaaminen oli hienoa seurattavaa. Viestin kolme kärjessä olivat Kangasala SK, Navi ja MS Parma.

h. SM-pitkä R2 2010

Suunta Jyväskylä ry ja Petäjäveden Petäjäiset ry järjestivät yhdessä pitkän matkan ryhmä 2:n SM-kilpailun 4.–5.9.2010 Jyväskylän kaupungin ja Petäjäveden kunnan alueilla Metsäkulmalla. Kilpailukeskus sijaitsi Jyväsky-

Ossi
Heikkilä

län kaupungin puolella Tasaisenkankaalla. Kilpailunjohtajana toimi Jarmo Oikarinen ja ratamestariryhmän johtajana Kari Hytönen.

Kilpailukeskus sijaitsi Jyväskylän kaupungin puolella Tasaisenkankaalla entisellä lannoitelentokentällä. Kilpailukeskusalue oli hiekkapohjaista kangasta, joten pysäköinnissä ja muissa toiminnoissa ei ollut pelkoa alueen pölyisestä. Kilpailukeskuksessa ei ollut rakennuksia tai muita valmiita rakenteita, joten kaikki tarvittavat kilpailun tarvitsemat rakennelmat oli tehtävä, sähkötuotettava ja pesuvesi kuljetettava paikalle.

Kilpailualue oli yhtenäinen metsäalue, jota halkoi muutamia metsäautotiet. Viljelyksiä ja asutusta ei kartan alueella juurikaan ollut. Kilpailukeskus sijaitsi kilpailualueen toisella laidalla antaen hyvän mahdollisuuden jakaa alue karsinnan (eteläosa) ja finaalin alueisiin (pohjois-

osa). Kilpailualueen matalimman ja korkeimman kohdan korkeusero oli 70 m, mutta kilpailuradoilla korkeuserot pysyivät kohtuullisina olleen n. 40 - 50 m.

Riitta Huovila

Kilpailijat olivat hyvin yleisön näkyvissä tullessaan maaliin vanha sorakuopan yläreunaa pitkin ja kaartaessaan alas sorakuopan itäpäästä siellä olevaa polkua/ajouraa pitkin. Yleisölle varatiin katselupaikat sekä viimeisen rastin viereen että loppusuoran varteen.

Kilpailu sujui aiempien kilpailujen tavoin erittäin hyvin.

i. SM-keskimatkat R1 2014

Onnistumiset aiemmissä kisoissa on huomattu liitossa – ja jatkoa seuraa. V. 2014 on Suunta Jyväskylällä taas haasteet järjestäessään Ryhmä 1:n SM kisat.

Hannu Korhonen

4.6. Kartta: Opas tuntemattomaan

Suunnistuksen erikoiskarttojen historia on vielä varsin nuorta ja suunnistuskarttojen kehitys on ollut viimeisten kolmenkymmenen vuoden aikana nopeaa. Varsinkin 1970-luvulla siirtyminen peruskartoista suunnistuksen erikoiskarttoihin on ollut lajimme merkittävimpiä kehitysaskeleita. Suunnistuskarttojen kehittyminen on ollut myös avaintekijä paikallisen suunnistustoiminnan kehitymisessä. Kartoitustoiminta on luonut edellytyksiä niin kilpailu-, harraste-, nuoriso- kuin valmennustoiminnankin kehittymiselle.

Tutkimalla Laajavuoren vanhoja karttoja voimme havaita myös Jyväskylän keskeisen ulkoilualan muuttumisen.

Ensimmäiset suunnistajat liikkuiivat varsin erilaisessa Laajavuorella kuin nykypäivän suunnistajat. Näkyvimpiä muutoksina alueella on luonnollisesti ollut hiihtokeskuksen ja hyppymäkien rakentaminen 1960-luvulla ja asutuksen leviäminen Kortepohjaan ja Kortemäelle. Karttoista voimme havaita myös pienempiä muutoksia. Entisistä latu-urista on tullut pieniä polkuja ja vanha aukko on sittemmin taimettu. Voimme vain todeta, että niin pysyvältä vaikuttava kes-

kisuomalainen metsämaasto muuttuu koko ajan.

Suunnistuskartta on kartantekijän mukainen näkemys maastosta ja taitavatkin kartantekijät tulkitsevat maastonkohdat eri tavoin. Meidän suunnistajien tehtävä on ratkaista ratamestarin eteemme asettamat tehtävät kartasta saatavaan tietoon perustuen. Vaikka vuosikymmenien aikana kartat ovat muuttuneet, ovat suunnistajan perustaidot säilyneet melko muuttumattomina. 1960-luvulla suunnistajan keskeisin perustaito oli kartanluku, eikä tässä ole tapahtunut muutosta vuosituhannen vaihtuessaan.

Kokonaisuutena Jyväskylän kaupunkiseudun kartoitustoiminta oli jakaantunut muunkin toiminnan mukaisesti ennen Suunta 941:n perustamista eri seurojen alaisuuteen. Tässä tätä laajaa kartoitustoimintaa ei ole selvitetty syvällisemmin, vaan aihepiiriä lähestyttiin Laajavuoren suunnistuskartoituksen vaiheista kertomalla. Kartoituksen historian dokumentointi jää siten tulevaisuuteen.

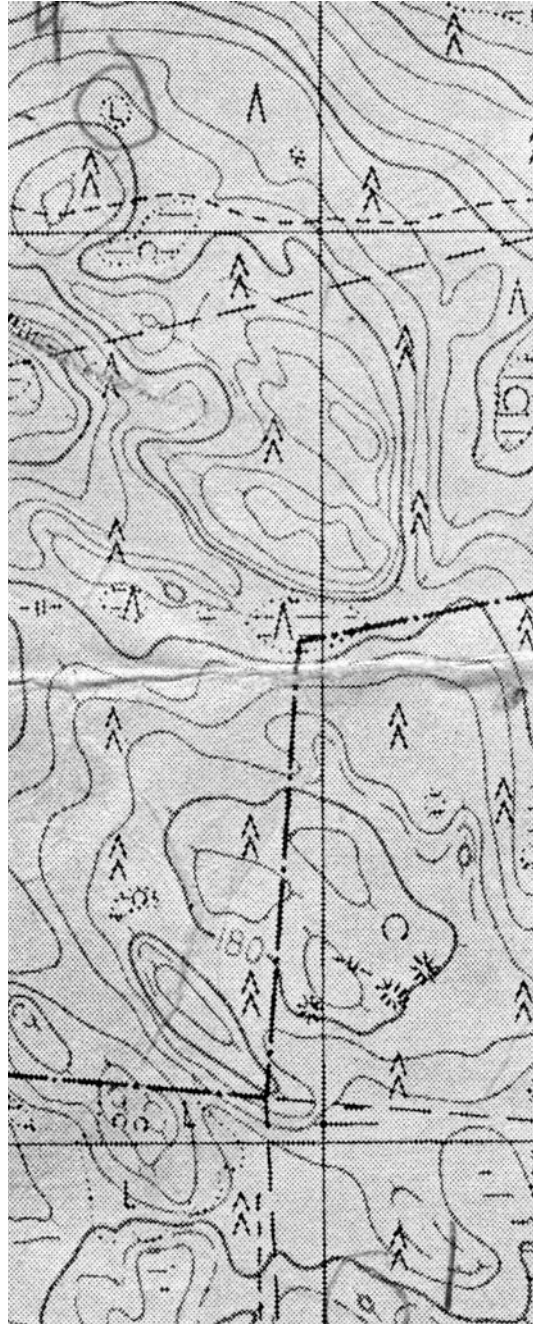
Suunnistuskartta on harrastuksemme ehdoton edellytys ja laadukas kartoitustoiminta on yksi seuratoiminnan kulmakivi. Kartat eivät synny itsestään ja karttojen laatiminen vaatii omat resurssinsa, oli se sitten ammatikartoitajalle työstä maksettu korvaus tai talkoilijan menet-

ty vapaa-aika. Tästä arvokkaasta työstä emme aina maalissa muista kiittää, mutta ”järjissämme” niin tehkäämme.

Suunta 101:n historian merkittävimmät kilpailut on järjestetty Laajavuoren maastoissa. Vuonna 1997 järjestetty Jyvä-Jukola, nuorten MM-viesti ja Fin 5 rastiviikon kolmas osakilpailu vuonna 1992 sekä useat muut suunnistus- ja hiihtosuunnistuskilpailut ovat tehneet Laajavuoresta sen maaston, minkä suomalaiset ja myös ulkomaalaiset suunnistajat Jyväskylästä ensimmäisenä muistavat.

Laajavuoren maastoa voi kuvailla moniulotteiseksi niin maastonmuodoiltaan, kulkukelpoisuudeltaan kuin puustoltaan. Maaston korkeimman ja matalimman pisteen korkeuserokin on kiitettävät 120 metriä. Laajavuoren virkistysalueen monet latupohjat, tiet ja polut rikkovat keskisuomalaista mäki- ja mäkimaastoa. Maasto antaa hyvät edellytykset laatia suunnistustaidollisesti ja fyysisesti haasteellisia suunnistusratoja sekä aloittelijoille että kokeneille suunnistajille.

Tässä osuudessa kerrotaan lyhyesti, millaisilla suunnistuskartoilla Laajavuorella on suunnistettu viimeisien vuosikymmenien aikana. Samasta maastonosasta olevat karttapalat kertovat meille suunnistajille myös lajimme kehityksestä ja

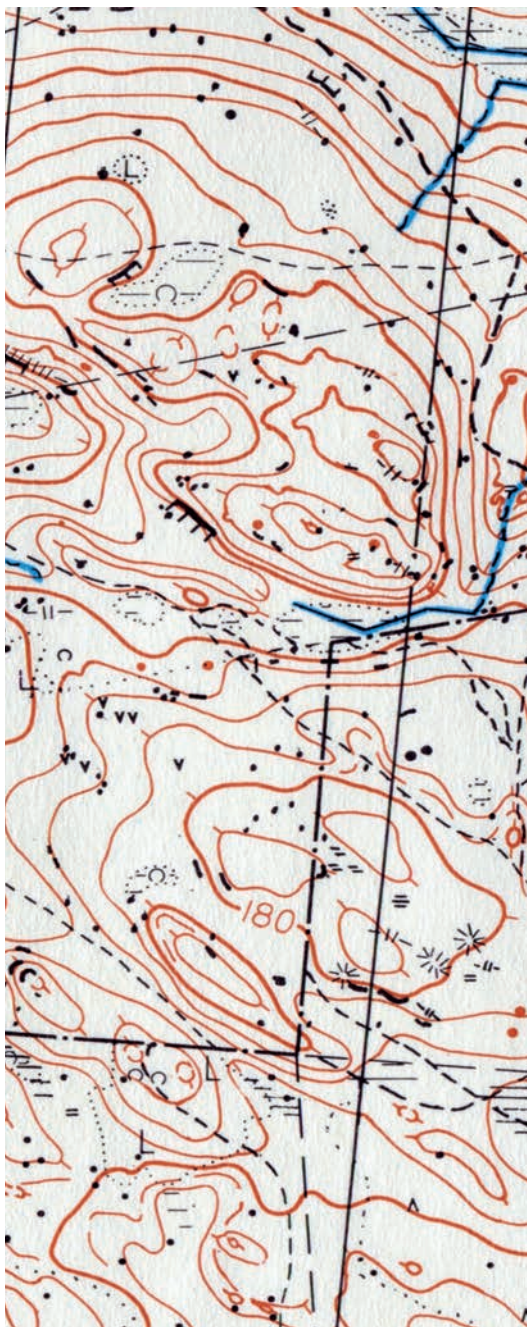

Kartta vuodelta 1961

taidollisten vaatimuksien muuttumisesta eri vuosikymmeniä. Karttapalan alue on valittu yhden Jukolan viestin ankkuriosuuden reitinvalinta-välin perusteella.

a. JKT täydensi peruskartan 1974

Laajavuoren maaston maanmittaushallituksen peruskartan täydennystyö käynnistyi JKT:n suunnistajien toimesta syksyllä vuonna 1973. Tavoitteena oli täydentää peruskartasta ensimmäinen kansainvälinen karttamerkein valmistettu suunnistuskartta Keski-Suomeen. Täydennystyötä johti Jarmo Peuranen ja kartan täydentämiseen osallistui yhteensä yhdeksän työryhmää, jotka kukin täydensivät oman alueensa maastoa. Työryhmissä karttaa täydensivät Heikki Kärkkäinen, Olli-Pekka Kärkkäinen, Ahti Äikäs, Lasse Toikkanen, Matti Knuutila, Juhani Siekkinen, Matti Björkman, Raine Björkman, Mauri Leskinen, Reijo Kontio, Pentti Poutiainen, Kauko Ylänen, Armas Sipilä, Heino Pietiläinen, Rauno Pietiläinen, Jaska Huttunen, Alpo Mäkelä, Jukka Mäkelä, Timo Mäkelä, Heikki Saares, Seppo Raukola ja Aulis Suutarinen. Kartan puhtaaksi piirtämisestä vastasi Elli Huovila.

Täydennetty peruskartta vuodelta 1974.

Kartan täydentämistyötä tehtiin kartan täydennystoimikunnan muistioiden mukaan varsin intensiivisesti. Kartoitusta kartantekijät opiskelivat yhteisessä maastoharjoituksessa ja toimikunnan kokouksissa keskusteltiin yhtäläisistä kuvausohjeista ja korjauksien kirjaamistavoista. Tiheissä maastonosissa valmistauduttiin järjestämään ”nuotantetalkoita”. Muistioiden mukaan työ eteni vauhdikkaasti, vaikka jotkut työryhmät olivat kohdanneet myös ongelmia mm. pensaikkojen kuvauksessa ja käyräkorjausten tekemisessä pitkissä rinteissä.

1:20 000 mittakaavainen kartta valmistui kesäksi vuonna 1974 ja siinä järjestettiin samana kesänä myös piirinmestaruuskilpailut. Kartan alueelle oli tehty myös kiintorastiverkosto ja JKT oli luovuttanut karttoja eri oppilaitoksille suunnistusopetusta varten.

Vuoden 1974 suunnistuskartta oli ensimmäinen suunnistusta varten täydennetty kartta Laajavuoresta. Mutta perus- ja topografikartoilla alueella oli suunnistettu toki aiemminkin.

b. Opiskelijakisan kartta stereopohjilta 1978

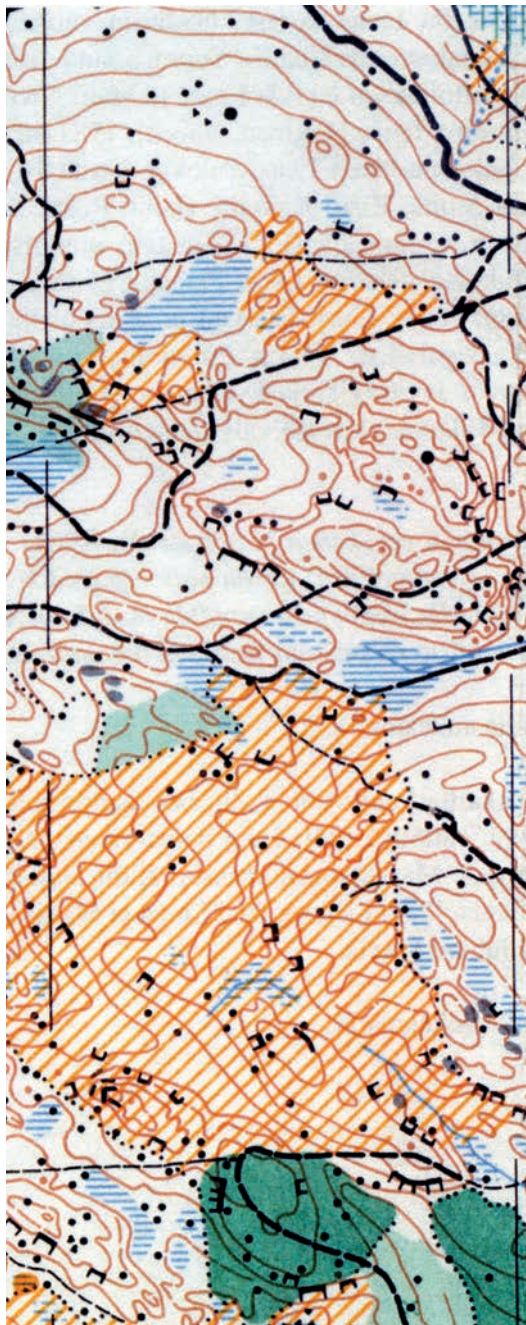
Laajavuoren vuoden 1978 suunnistuskartan laatiminen sine-

töitiin vuonna 1975 tehdyllä Opiskelijoiden MM-kilpailujen järjestelysopimuksella. Sopimuksen mukaisesti JKT:n tuli kartoittaa kilpailuihin kaksi kymmenen neliömetrin kokoista kilpailumaastoa.

Henkilökohtaisen kilpailun maasto oli Länsi-Palokka ja viestin kilpailumaasto oli vastaavasti Kotanen. Laajavuoresta laadittiin 1:15 000 mittakaavainen kartta harjoituskilpailua varten, joka käytiin varsinaisen henkilökohtaisen kilpailun aattona 19.7.1978.

Kilpailumaastojen kartoituksesta vastasi laaja kartoitusr ryhmä, johon kuului Heikki Kärkkäinen, Osmo Rosti, Jarmo Peuranen, Matti Björkman, Seppo Raukola, Armas Sipilä, Risto Kahelin, Alpo Mäkelä, Juhani Siekkinen ja Pekka Olsson. Suunnistuskarttojen laadintaa auttoi Opiskelijoiden Liikuntaliitolta (OLL) saatu tuki. OLL maksoi karttoja varten suoritettua ilmakuvauksen, stereokartoituksen ja puhtaaksi piirtämisen. Laajavuoren kartan maastotyön tekivät edellä olevista Risto Kahelin, Alpo Mäkelä, Juhani Siekkinen, Armas Sipilä ja Mauri Leskinen. Kartan puhtaaksi piirrosta vastasi Tuula Korpimäki.

Suunnistuskartta 1981

OPISKELIJOIDEN MM-KILPAILUJEN A-LUOKAN SUUNNISTUSKARTTA EURATYÖNÄ 1976-1978

A-luokan suunnistuskartan tekemisestä ei kenelläkään JKT:n jäsenellä ollut käytännön kokemusta. Innokkuutta ja ennakkoluulottomuutta sen sijaan oli yllin kyllin. Perustettiin kartoitusryhmä, johon nimettiin Heikki Kärkkäinen, Osmo Rosti, Jarmo Peuranen, Matti Björkman, Sep-po Raukola, Armas Sipilä, Risto Kahelin, Alpo Mäkelä, Mauri Leskinen, Juhani Siekkinen ja Pekka Olsonen. Maastotyöt aloitettiin v. 1976 ja kevättalvella 1978 valmistuivat suunnistukset erikoiskartat Palokka/Laajavuori ja Kotanen.

Itse kilpailu, the World University Championships in Orienteering, toteutettiin 18.-23.7.1978. Osanottajia oli Belgiasta, Bulgariasta, Italiasta, Itävallasta, Iso-Britanniasta, Japanista, Kanadasta, Neuvostoliitosta, Norjasta, Ruotsista, Saksan Liittotasavallasta, Sveitsistä, Tanskasta, Unkarista, Yhdysvalloista, Meksikosta ja Suomesta. Henkilökohtainen kilpailu juostiin Palokka/Laajavuori- kartalla ja viesti Kotasen maastossa. Miesten sarjaan osallistui 177 ja naisten sarjaan 52 suunnistajaa. Viestissä oli mukana 21 mies- ja 12 naisjoukkuetta. JKT järjesti koko kisan lähes omin voimin ja sai OLL:lta julkisen kiitoksen toiminnastaan. Kilpailun johtajan toimi Jarmo Peuranen apunaan Esko Aronen ja Mauri Leskinen, ratamestarit Matti Björkman, Osmo Rosti, Aaro Huovila, sihteeri ja tuloslaskenta Heikki Saares, Elli Huovila, muut vastualueet Veikko Jaatinen, Kalle Vehmas, Risto Kahelin, Esko Hurskainen ja Jorma Luoma-aho. Kilpailun tarkkana ja erittäin paljon työtä tapahtuman onnistumiseksi tehneenä valvojana toimi Pertti Hartman Nokialta.

Seppo Raukolan henkilökohtainen muistelukommentti em. tapahtumasta: "WUCO -78 oli kokonaisuudessaan erittäin suuri projekti. Homma alkoi suuren, 11- jäsenen kartoitusryhmän perustamisella. Meitä oli mukana kartoitustaidoltaan hyvin heterogeeninen porukka. Kukaan ei ollut alan ammattilainen, mutta Kärkkäisen Heikillä, Rostin Osmolla ja Peurasen Jarmolla homma tuntui olevan parhaiten hanskassa. Minulle työ oli täyttä tuskaa. En millään osannut tulkita maaston muotoja kartalle eli käyräkuvaukseni oli melko onnetonta. Yritin tietysti parhaani ja käytin aikaa maastossa todella paljon. Jaoimme maastoalueet mielestämme sopivan kokosiin palstoihin, joista olimme kukin henkilökohtaisesti vastuussa. Välillä olimme metsässä porukalla, etenimme ketjussa ja näin pyrimme löytämään peitteisestä maastosta kaikki kivet, kumpareet, supat ym. Ensimmäiset karttaversiot olivat epätasalaatuisia ja kohta huomasimme, että tekijöitä oli ehkä liikaa. Oli välttämätöntä, että pari-kolme parasta taitajaa kävi tarkistusmielessä

c. Vuoden 1981 kartta tilattiin SSL:lta

Seuraava suunnistuskartta Laajavuoresta laadittiin vuonna **1981**. Tällöin vuoden 1978 kartan uusintakartoitus tilattiin Suomen suunnistusliitolta 7 500 markan hintaan. Maastokartoituksen tekivät Lasse ja Matti Niemelä. Kartan oli vastaavasti puhtaaksi piirtänyt Päivi Mäkinen.

Vuoden 1981 aikana uudistettiin myös Ruokkeen tien pohjoispuolinen Länsi-Palokan kartta JKT:n suunnistajien omin voimin (Armas Sipilä, Risto Kahelin, Osmo Rosti, Mauri Leskinen, Alpo Mäkelä). Seuraavan kerran tätä Ruokkeen tien pohjoispuolista aluetta kartoitettiin sitten Jukolan viestiin.

Länsi-Palokan kartalla käytiin vuonna 1981 pm-kilpailut. Vuonna 1982 Länsi-Palokan ja myös osittain Laajavuoren kartoilla järjestettiin kaksipäiväiset JKT:n 70-vuotisjuhlakilpailut. Samassa yhteydessä kilpailtiin myös Jyväskylän ja Eskilstunan välinen kaupunkiottelu. Kilpailun valvoja Paavo Valkonen kuvaili valvojan lausunnossa kilpailukarttaa seuraavasti:

Kartta pitää varsin hyvin paikkansa ja sen avulla löytää tarkatkin rastit helposti (?). Kivikuvaus on suhteellista: jos on paljon pieniä kiviä, on karttaan otettu vain suurimmat, muualla

vähän pienempiäkin (n. 1,5 m). Avokalliokuvaus on melko tarkkaa. Osa poluista on paikoin vaikeasti havaittavissa maastossa.

d. Suunta laati vuoden 1989 kartan

Seuraava suunnistuskartta Laajavuoren alueesta laadittiin Suunta 941:n alkumetreillä vuonna **1989**. Tällöin kartoituksen pohja-aineistona käytettiin vuoden 1981 suunnistuskarttaa.

Maastokartoituksesta tällöin vastasi Suunta 941:n suunnistajista Juhani Jokela, Ilkka Laakso, Pasi Liuha ja Matti Haveri-Heikkilä. Kartan piirsi puhtaaksi Juhani Jokela.

e. Sivill kartoitti vuoden 1992 kartan

Timo Siviilin vuodeksi 1992 laatima suunnistuskartta oli neljäs alueesta laadittu suunnistuksen erikoiskartta, jonka pohja-aineistona olivat nk. ”stereo-pohjat”. Kartoilla (1:15 000 ja 1:10 000) kilpailtiin vuoden 1992 Fin 5 rasti viikon ja nuorten mm-kilpailut.

alueet läpi. Paikkapaikoin hyvätkin kartat saatiin lopulta aikaiseksi. Onneksi ratoja henkilökohtaisessa kilpailussa oli vain kaksi ja viesteissä samoin. Näin ratamestarit saattoivat vetää reitit vähän sen mukaan miten kartta piti paikkansa. Valvoja Pertti Hartman tarkasteli ja maastokäynneillä valvoi syntynyttä henkilökohtaisen kilpailun karttaa ja totesi, että tällä kartalla ei voi järjestää tavallista kansallista kilpailua, mutta kyllä MM-kisat voi pitää, kun ratoja tarvitaan vain kaksi.

Monta ongelmatilannetta tuli matkan varrella vastaan, mutta jotenkin niistä selvittiin. Aikamoinen kömmähdys sattui vielä karttojen painatusvaiheessa. Tuoreet kartat olivat meillä käsissä, kun huomasi, että minun alueellani oleva melko suuri suoalue erään lammen ympäriltä oli jäänyt piirtämättä. Virhe oli kokonaan minun, mutta onneksi karttojen puhtaaksi piirtäjä Tuula Korpimäki suostui käsitöinä lisäämään suon kaikkiin henkilökohtaisen kilpailun karttoihin. Kartoista pyrittiin todella tekemään paikkansapitäviä. Eräs toinenkin yksityiskohta jäi mieleen. Valmiista kartasta huomattiin, että Kotasen kartalla eräs kivi oli lipsahtanut polun väärälle puolelle. Sipilän Armas ja Rostin Osmo "peittivät" polun siltä osin ja tampsasivat uuden uran kiven oikealle puolelle.

Kilpailut onnistuivat hyvin eikä "pienistä" kartan puutteista kuulunut purnausta. Osmo Rosti viestien ratamestarina ja Kotasen alueen pääasiallisena kartoittajana onnistui erinomaisesti. Hän laati rastimiehille aikataulut milloin kärkijoukkueet saapuvat rastille. Rastimiesten antamasta palautteesta selvisi, että aikataulu piti täsmällisesti paikkansa. Suurin poikkeama ilmoitetusta saapumisajasta oli n. ½ minuuttia. Meille kaikille jäi onnistuneista järjestelyistä hyvä mieli. Itse totesin, että minusta ei ole kartoittajaksi."

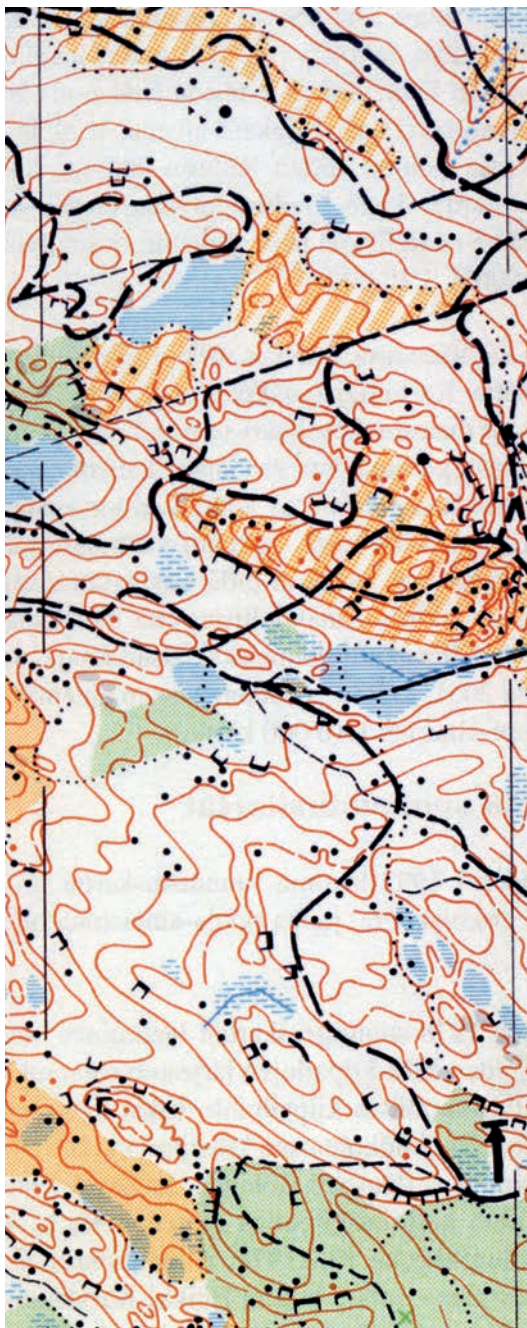
f. Jyvä-Jukola 1997: Sivillin suuri urakka

Jukolan ratkaisuhetkiä ei olisi ollut ilman monia niitä mahdollistaneita tahoja ja henkilöitä. Yhtenä avaintekijänä Jukolan viestin onnistumisessa oli hyvä kartta, jonka laatimisesta vastasi Timo Sivill.

Jukolan kartta oli pinta-alaltaan kaikkiaan 18,1 neliökilometriä. Jukolan 1:15 000 mittakaavainen kartta kattoi Ruokkeen tien eteläpuolisen Laajavuoren maaston lisäksi myös Ruokkeen tien pohjoispuolisen Lokkerkallion (Länsi-Palokan) alueen. Venlojen viestiä ja kahta lyhyintä Jukolan viestin osuutta varten Killerin lähimaastosta painettiin 1:10000 mittakaavainen kartta.

Timo Siviilin Jukolan viestin kartoitusurakkaa helpotti vuoden 1992 Fin 5 rasti viikkoa ja nuorten mm-kilpailuja varten laaditut suunnistuskartat (1:15 000 ja 1:10 000).

Timo Sivill arvioi käyttäneensä Jukolan viestin kilpailukartan laatimiseen yhteensä lähes 1 000 tuntia. Kartoittajan näkökulmasta suurimmat haasteet alueen kartoittamisessa asetti maaston kaksijakoisuus. Lähellä kaupunkia maastossa on mm. erittäin runsaasti polkuja, kun sen sijaan kauempana maasto on normaalia talousmetsää. Siten tasalaatuisen ja

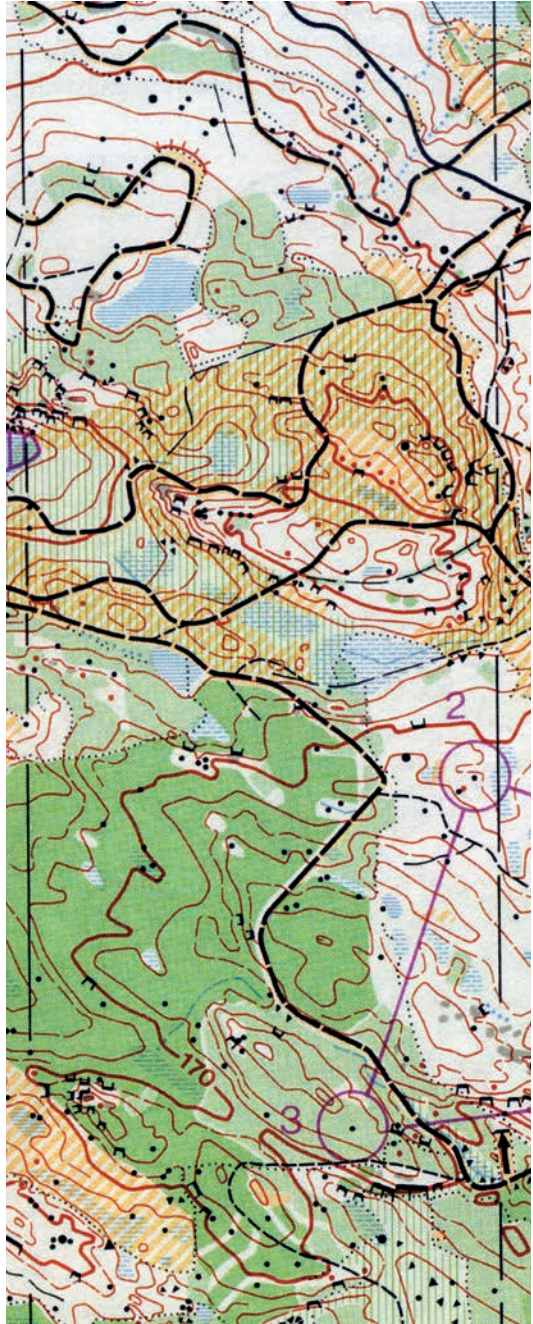

yhtäläisen kuvaustavan löytäminen oli vaikeaa. Lisäksi maaston kartoitusta vaikeutti vanhoissa kuusikkometsissä pohja-aineiston heikkolaatuisuus.

g. Kartoitus jatkuu

Sivill ei pidä Laajavuorta minään kartoittajan unelmamaastona. Kuitenkin on mahdollista, että hän vielä kerran tarttuu urakkaan Laajavuoren uudelleenkartoittamiseksi. Osan Laajavuoren maastoista Sivill päivittikin vuonna 2001, jolloin yösuunnistuksen aluemes-taruuskilpailuja varten tehtiin Vuorilampi-niminen 1:10 000 kartta.

Jouni Mäkäräinen

Fin 5 rastiviikon ja nuorten MM-viestin kilpailukarttaa 1992

h. Suunnistuskartan valmistaminen

Kauas on tultu ajoista jolloin suunnistuskartta valmistettiin täydentämällä peruskarttaa joillakin satunnaisilla suurilla maastokohteilla. Tosin koko lajikin on vuosikymmenten saatossa kokenut suuria muutoksia. Enää ei yleensä juosta pitkiä vähäristisiä ratoja, vaan tilalle on tullut ihan toiselaista suunnistusta lyhyemmällä runsarastisilla radoilla ja jopa kaupunkien keskustoissa.

Nykyaikaisen suunnistuskartan valmistaminen lähtee pohja-aineiston valmistamisesta. Nykyään käytetään yleisimmin stereokojekartoitusta tai laserpohjaa tai näiden edellä mainittujen yhdistelmää. Sprinttikarttoja valmistetaan kuulemma kaavanpohjakarttaan perustuen. Stereokojekartotus on tehty ilmakuvia stereokartoituskojeella tulkitsemalla ja sieltä kaiken oleellisen kartoitusta edesauttavan tiedon poimimalla. Stereotulkinnan tekee kokenut suunnistuskartoitukseen perehtynyt stereokartoittaja, heitä on Suomessa vain muutama. Stereokartalla on paljon 'tavaraa', jonka kartoittajan pitää jättää kuvaamatta varsinaiselle suunnistuskartalle. Suunnistuskarttahan tehdään kansainvälisesti sovittujen kuvausohjeiden mukaan huomioiden, että se

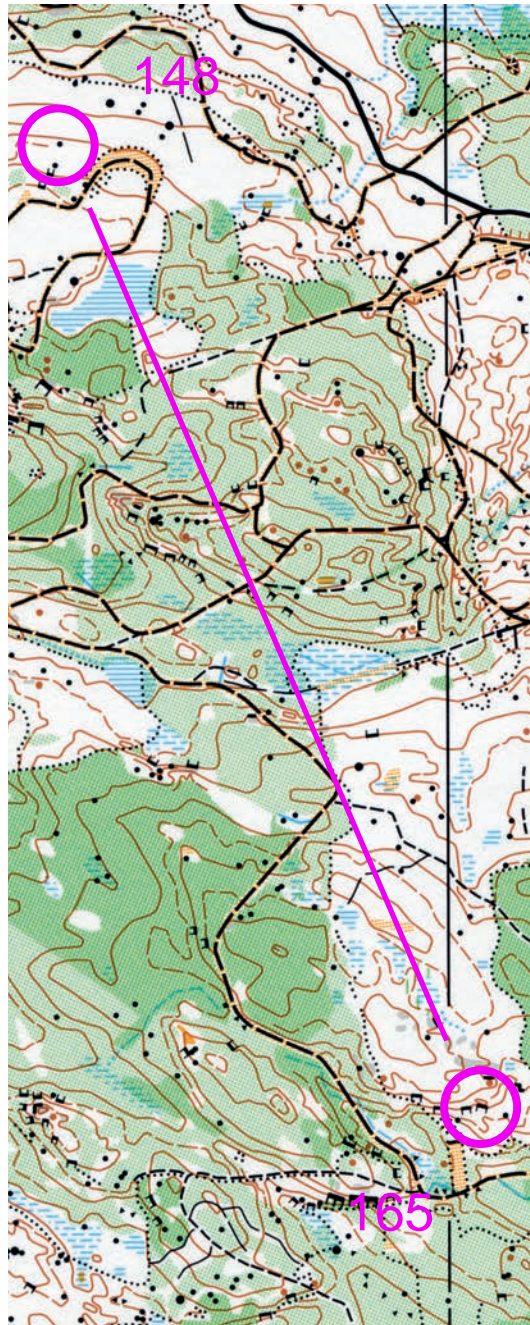
JUKOLA 1997: KIERTO VAI SUORAAN?

Jukolan pääratamestari Kari Häkkinen oli rakentanut Jukolan ankkuriosuuden viimeisille kilometreille mainion reitinvalintavälin. Ankkurit olivat ennen tätä väliä suunnistaneet jo yli kymmenen kilometriä ja nyt Killeriltä kaikuneen kuulutuksen alla rohkealla ankkurilla oli mahdollisuus irrottautua kanssaveljeksistään.

Rastiväli 148-165 sisälsi eri vaihtoehtoja niin kiertäen kuin suoraankin. Nopein reitinvalinta ratamestarin mukaan oli väistää alun "vihreä" taimikkoinen mäki-alue itäpuoleisia latupohjia hyödyntäen ja sen jälkeen edetä rastille pitkin "valkoista" kuusikkometsää.

Itse kilpailussa voittoa ei tällä välillä ratkaistu, koska ylhäisessä yksinäisyydessään ollut Halden SK:n ankkuri Petter Thoresen pystyi välillä keskittymään jo voitosta nautiskeluun. Sen sijaan kakkossijan suhteen välillä jotain ratkaisuja tapahtui.

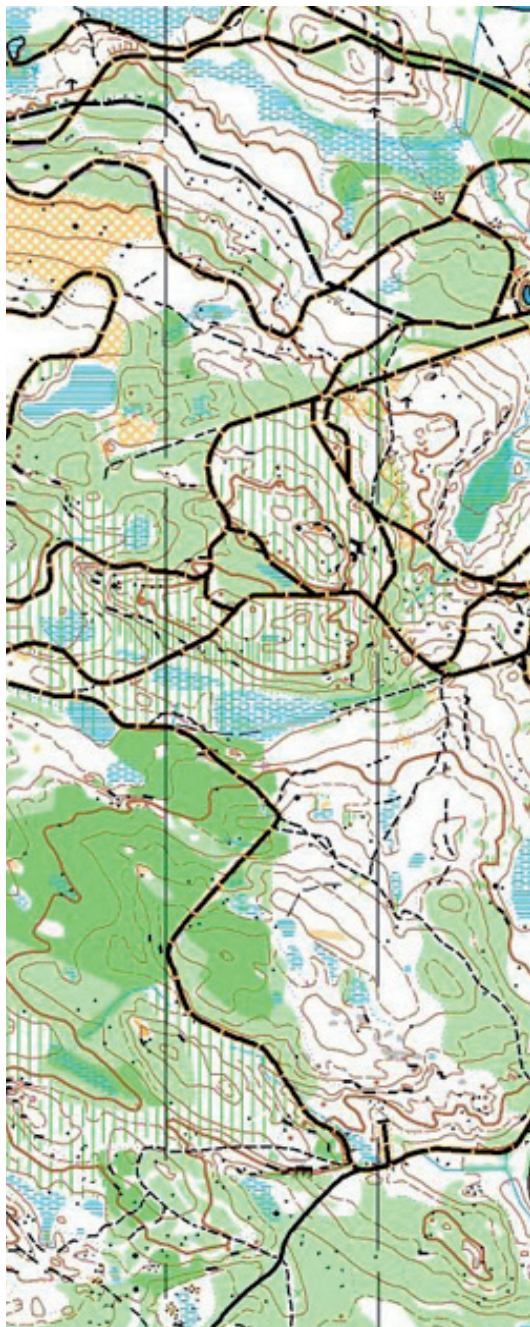
Rasti 165 aiheutti ongelmia SK Pohjantähden ankkuri Timo Karpiselle ja häntä seuranneille veljeksille. Näin rastin suoraan löytäneet Pargas IF:n Kenneth Cederberg ja Lidingön Holger Hott Johansen pääsivät jakamaan keskenään loppukirissä sijat kaksi ja kolme.

tulisi aina pystyä painamaan tai tulostamaan 1:15 000 mittakaa-
vassa. Nykyisin käytetään luet-
tavuuden parantamiseksi paljon
1:10 000 tulosteita, mutta varsi-
nainen karttatiedosto tehdään
aina 1:15 000.

Laserpohja perustuu lento-
koneesta maanpinnalle tulevan
laserpulssin paluu-aikaan. Kun
lentokoneen sijainti tiedetään
tarkasti joka hetki, kyetään
maanpinta keilaamaan muu-
tamien kymmenien senttien
tarkkuudella pistepilveksi, joka
jollakin laskentaohjelmalla, tai
vaikka OCADilla (suunnistus-
karttojen piirtämisohjelma),
lasketaan korkeuskäyräksi. Pistepilvestä kyetään tulkitsemaan
myös oja, jyrkänteitä, raken-
nuksia, teitä ja muita maastosta
erottuvia kohteita. Maanmitta-
uslaitos on tuottanut tätä piste-
aineistoa jo vuosien ajan ja nyt
toukokuun alusta se on vapaasti
kansalaisten ladattavissa maan-
mittauslaitoksen verkkosivujen
latauspalvelusta. Tämä mahdol-
listaa suunnistusseuroille laatu-
pohjien valmistamisen varsin
huokeasti.

Yhdistämällä näitä kahta
menetelmää saadaan aikaiseksi
pohja-aineisto, joka on varmasti
luotettava lähtökohta huippu-
kartan valmistamiseksi. Pohja-
aineiston laadusta ei kannata
tinkiä kustannussyihin vedot-
tenkaan. Huonosta pohja-ai-
neistosta on keho työstää kun-

Laajavuoren kartta vuodelta 2010

non karttaa, tosin viime vuoden MM-kisakartat oli tehty kuulo-
puheiden mukaan valkoisen pa-
perin pohjalta, mutta asialla oli
ilmeisen taitava kartoittaja.

Maastokartoitus on suunnistuskartan työvaiheista suurin, haastavin ja tärkein. Hyväkään pohja-aineisto ei auta, jos asialla on ammattitaidoton kartoittaja, joka ei noudata kuvausohjeita. Maastokartoituksessa koko maasto käydään järjestelmällisesti läpi tulkiten pohja-aineistosta kuvausohjeiden mukaiset kohteet kartalle. Stereotulkinnassa on paljon kartoittamista helpottavaa aineistoa, kuten yksittäisiä puita, pieniä metsäaukioita yms. Näitä hyväksikäyttämällä on kartoittajan mahdollista 'pysyä kartalla' ja mittailta kartalle tulevia kohteita näihin apukohteisiin nähden, jotka jäävät varsinaiselta kartalta pois. Kartalle on turha 'riplata' mitään alamittaisia kuvausohjeiden vastaisia kohteita, sillä aivan varmasti kartalla riittää kohteita säveltämättäkin. Aikameneikki neliökilometriä kohden on maastosta riippuen 25-60 h/km². Monena päivänä on kartoittajan aloitettava ja lopetettava työpäivänsä saman metsätien silmukasta. Kartoittajan ammattia ei voikaan suositella sosiaaliselle henkilölle, joka haluaa asioiden tapahtuvan siististi ja nopeasti hienoissa lasipalatsissa. Maastoon on men-

tävä oli keli mikä oli ja seurana ovat lähinnä metsän eläimet, käärmeet, hirvet, hirvikärpäset, karhut ja mitä moninaisimmat surisijat aina kesä-elokuussa.

Maastossa karttaa piirretään säänkestäväksi valmistetulle kartoituslevylle ihan lyijy- ja värikynin. Jotkin kartoittajat hyödyntävät nykyisin maastotietokonetta ja GPS:ää, jolloin maastossa syntyy jo aika pitkälle valmista karttatiedostoa. Itse kuulun vanhan menetelmän kannattajiin, enkä ole vielä tietokonetta metsään raahannut. Suunnistuskartta on kuitenkin suunnistajaa varten tehty ja sen sijaintitarkkuus kestää alkeellisen askelmittauksen, kompassisuuntimisen ja matkanarvioinnin marginaaliset virheet. Suunnistuskartan symbolit ovat maastometreiksi muutettuna niin isoja, että pienet virheet uppoavat niihin, esimerkiksi ison kiven symboli kartalla vie hal-
kaisijaltaan 9 metriä suuruisen alueen maastosta. Eivätkä nämä gps:t, joita jotkin kartoittajat käyttävät ole sijaintitarkkuudeltaan 2-5 m parempia nekään. Senttimetritarkat Gps-laitteet ovat taas niin hinnakkaita, että niitä ei kenelläkään suunnistuskartan tekijällä ole varaa hankkia.

Kartoituspäivän päätteeksi piirretyt maastomerkinnskannataan kuvatiedostoksi kartan piirtämistä varten, joka

tapahtuu OCAD-kartanpiirto-ohjelmalla. Merkinnät ovat samana päivänä hieman tuhrautuneinkin tulkittavissa ja muutaman tunnin taakse vielä jotakin muistaakin. Monesti kartoittajan päivä venyy matkoineen ja iltapuhteineen reilusti kellonpöyrykseen.

Kun kartoitustyö on valmis kartta muotoillaan lopulliseen julkaisuasuunsa OCAD:illa ja toimitetaan kartta joko painettavaksi kirjapainoon tai tulostettavaksi johonkin tulostusfirmaan. Painaminen on vuosien saatossa vähentynyt, mutta onneksi määräyksien mukaan arvokilpailukartat on vielä painettava. Tämä siksi, että aika usein tulostekarttojen laatu on

karmeata katseltavaa. Työläs ja onnistunut kartoitus voidaan vielä tuhota julkaisemalla epäselvä suttupaperi, jossa värit eivät tulostu oikein ja kohteet eivät ole hyvällä tahdollakaan tulkittavissa.

Onnistuneen suunnistuskartan valmistaminen vaatii kaikkien työvaiheiden onnistumista. Suunnistuskartta on nykyaikainen liikuntapaikka, joka on kuitenkin hinnaltaan varsin halpa verrattuna kalliisiin jää- ja liikuntahalleihin tai vaikkapa ylläpidettyihin hiihtolatuihin. Suunnistuskartta on suhteellisen halvalla pidettävissä ajan tasalla, jos se on kerran tehty alusta loppuun huolellisesti.

Timo Sivill

Tapani Huovila

5. Suunnistus - internet-laji

a. Harrastajamäärät kasvavat rajusti

Vuonna 1949 perustettu Jukolan viesti on hyvä esimerkki suunnistuksen laajenemisesta niin aktiiviharrastajien kuin puulaakiryhmienkin keskuudessa. Vuoden 1950 viestissä oli joukkueita 64. Tästä Jukolan osallistujamäärä aina kaksinkertaistui seuraavan kymmenen vuoden aikana ja niin vuoden 1990 viestissä oli osallistujajoukkueita 1109. Vuodesta 1978 juostussa Venlojen viestissä joukkueäärä oli puolet miesten määrästä, mutta kasvoi nopeasti kahteen kolmasosaan. Vuoden 1990 Venla-joukkueita oli 572. Vuoden 2012 Jukolassa oli miesten joukkueita 1689 ja Venlojen 1272. Jukolasta on kehittynyt selvästi maailman suurin vuosittainen suunnistus-tapahtuma.

Osallistujamäärien kasvassa suurten suunnistusvies-

tien – Jukolan ohella Ruotsin Tiomila-viestin - ongelmaksi tuli peesaaminen eli vähäisemmän suunnistustaidon omaavat juoksivat parempien suunnistajien perässä. Viesteissä tuli tavaksi asettaa alkuosuuksille kovimmat juoksijat, mutta epävarmimmat suunnistajat ja onnistunut juoksu letkassa takasi hyvän sijoituksen. Tiomilan- ja Jukolan -viesteissä muodostuivat 'letkat' jopa monisatapäisiksi. Esimerkiksi vuoden 1972 Jukolan viestissä ensimmäiseltä osuudelta vaihtoi kymmenen minuutin sisällä 239 joukkuetta ja toiselta osuudelta vielä 175. Tiomilassa ja Jukolassa pelättiin viestien saavan liikaa maastajuoksukilpailun piirteitä.

b. Hajontamentelmät pakottavat omaan työhön

Aluksi letkajuoksua pyrittiin vähentämään vapaavalintaisten

Letkajuoksua Jyväskylän yössä Laajavuorella 1997.

Keski-Suomen aluemestaruusviestien hajontaa 2008.

rastivälien avulla, mutta tämä ei tilannetta juuri helpottanut. Niin lähinnä ruotsalaiset seurat alkoivat 1970-luvun alkupuolella kehittää erilaisia hajontamenetelmiä. Ne tunnetaan nimillä Motala, Vännes ja Farsta, kehittäjäseurojen nimen mukaan. Tiomilassa Farstaä käytettiin ensimmäisen kerran vuonna 1972. Kokemukset olivat hyviä, sillä ensimmäisessä vaihdossa kului 14 minuuttia ensimmäisten 150 joukkueen vaihtoon, toisessa jo 22 minuuttia ja kolmannessa vaihdossa oli kymmenen minuutin sisällä vaihtanut vasta 60 joukkuetta.

Ensimmäinen hajontajärjestelmä oli Motala, josta Suomessa on käytetty myös kotimaista Miemala-nimeä. Miemalaa käytettiin Jukolassa kolmella ensimmäisellä osuudella 1973. Siinä maastoon on tehty osuuksia vastaava määrä lähes samanlaisia ratoja, esim, kolmi-osuuksissa viestissä kolme. Jokaiselle joukkueelle tulevat samat radat, mutta eri osuuksilla ja siis eri järjestyksessä.

Motala-järjestelmä hajottaa suunnistajat aina vain osuuden alussa ja kun rastilla tunnistaa toisen juoksijan, tietää loppuosan radasta olevan saman. Menetelmää haluttiin kehittää siten, että jokaisen osuuden puoliväliin sijoitettiin kaikille yhteinen rasti, jolla viestinviejät hajotetaan uudelleen. Näin

syntyi Väannes. Kun Motala antoi kolmi-osuuksisessa viestissä kolme ratavaihtoehtoa, antaa Väannes niitä yhdeksän.

Edelleen hajontoja haluttiin kehittää ja se tehtiin lisäämällä yhteisten rastien määrä, joilla suunnistajat aina hajotetaan uudelleen. Näin syntyi Farsta. Kaikille joukkueille hajonnoissa tulevat samat rastivälit, mutta eri osuuksilla eri järjestyksessä. Tämä pakottaa jatkuvaan omaan suunnistukseen, koska viereisen juoksijan seuraavasta rastista ei voi olla varma. Teoriassa suurten viestien ratavaihtoehtojen määrä olisi satoja, joista käytännössä kuitenkin riittää muutama kymmenen. Hajontoja voidaan vielä tehostaa sijoittamalla rasteja lähekkäin ja pakottamalla eri rastivälit menemään ristiin sekä hyödyntämällä myös maaston tarjoamat hajontamahdollisuudet.

c. Tietotekniikka avuksi

Kilpailujen osanottajamäärien kasvu on asettanut haasteita. Ratojen ja viesteissä hajontojen suunnittelu sekä karttojen ryhmittely asettaa kovat vaatimukset ratamestareille. Rata-suunnitelun osalta on hallittava jatkuvasti kasvava karttojen määrä etenkin suurissa viesteissä.

Toiseksi tekniikkaa tarvitaan hallitsemaan itse suunnistustapahtuma ja ajanotto. Näissä molemmissa apuun tuli tietotekniikka.

Suunnistaja todistaa käyneensä kaikilla ratansa rasteilla ottamalla rastilta leiman kilpailukorttiin. Ensimmäiset rastileimasimet olivat eri värisiä väriliitujia, joilla merkattiin lyhyt viiva kilpailukorttiin tai perinteisiä leimasimia, joissa oli varsinainen leimasin ja leimasintyyppi väriä varten. Seuraava askel oli leimasinkynä, jonka toisessa päässä oli leiman antava merkki ja kynän sisällä leimasinväri. Tämä kynäleimasin riippui narun varassa rastin vieressä. Koska leimasinväri etenkin saateissa saattoi sotkeutua, otettiin käyttöön pihtileimasimet. V-muotoisten pihtien toisessa sakarassa on piikit ja toisessa sakarassa pehmuste. Kun kilpailukortti asetetaan pihtien väliin ja painetaan, jättää pihtileimasin sille ominaiset piikkireiät kilpailukorttiin.

Kilpailijoiden ajat merkittiin kilpailukorttiin ja tulokset laskettiin käsin. Suurissa suunnistuskilpailuissa ja viesteissä tämä satoi suuren työmäärän!

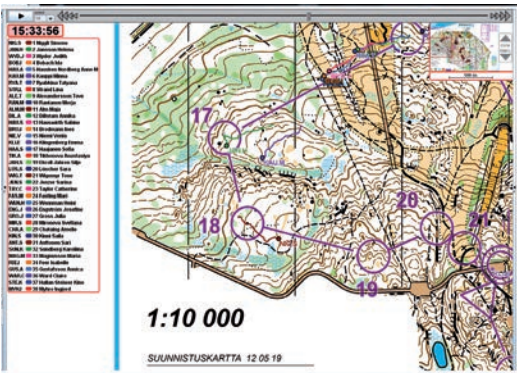
Suunnistuksessa otettiin käyttöön ns emit-järjestelmä, Suomessa ensimmäiset 1998. Jokaisella metsään lähtevällä suunnistajalla on elektroninen emit-kortti, jonka avulla suun-

TV- ja videookuvaaja mielellään kuvaavat tilannetta ja herättävät odotuksen, kuka tulee ensimmäisenä rastille.

Näin tulija päästään kuvaamaan suoraan edestä, jolloin hyödynnetään perinteisen teatterin tehokeinoja.

Suunnistajakatsojalle taas kartta on ylivoimainen: Siitä näkee koko ajan, missä kukin metsässä menee ja miten tilanne kehitty.

nistaja todistaa käyneensä kaikilla rasteilla ja oikeassa järjestyksessä. Emitin avulla saadaan myös suoritukseen käytetty aika sekä rastien väliajat. Lähtökellällä emit nollataan, rasteilla emit käytetään rastille sijoitussa emitin vastakappaleessa, joka rekisteröi käynnin, ja lopuksi maalileimasin laskee suoritukseen käytetyn ajan. Maalin jälkeen emit sijoitetaan purkulaitteeseen, joka tallentaa tiedot kilpailu- ja sarjakohtaisiin tiedostoihin.

Emitissä on oma kello, mutta kilpailuissa aika otetaan järjestäjien tietokoneen kellon avulla. Samoin viralliset väliajat ovat väliaikoja rasteilta, joilta on suora tietoliikenneyhteys kilpailun keskuskuoneeseen.

d. Suunnistus – internet laji ?

Suunnistus ei pelkästään hyödyntänyt uutta tekniikkaa rata-suunnittelussa ja kilpailusuoritusten kirjaamisessa, vaan myös varsinaisen suunnistussuorituksen seuraamisessa ja analysoinnissa.

Paikannusjärjestelmien ja suunnistajan mukanaan kantaman noin sadan gramman gps/gprs-laitteen avulla voidaan seurata suunnistajan suoritusta reaaliaikaisesti internetin näytössä tai itse kilpailukeskukseen

sijoitetulta yleisö-screeniltä. Esimerkiksi Jukolan viestissä johdossa olevilla 20 joukkueella on velvoite järjestäjien antaman gps-laitteen käyttöön osuudellaan. Kilpailujen aikana yleisö voi seurata johtavien joukkueiden suorituksia reaaliajassa ja kilpailun jälkeen suunnistaja voi analysoida omaa suoritustaan yhdistämällä emitin ja gps:n antamat tiedot.

Suunnistus ei ole koskaan ollut suuri yleisölaji – pikemminkin on sanottu, että kun muissa lajeissa yksi tekee ja tuhat seuraa, niin suunnistuksessa tuhat tekee ja yksi seuraa. Tekniikan tuoma suunnistussuorituksen seurattavuuden parantuminen on merkittävä. Reaaliaikaisesti kilpailua seuraava yleisö voi nähdä, missä johtavat joukkueet menevät. Yksittäiset suunnistajat näkyvät kilpailukartan päällä erivärisinä palloina seurattavuuden helpottamiseksi. Jos kartta halutaan suojata, sen sijalla on ollut käytössä myös ilmakuva alueesta. Ilmakuvaan on kartan tapaan merkitty rastit.

Television aikakautena on pidetty 1900-luvun loppupuolta. Monet urheilulajit nimettiin eri yhteyksissä ns. televisiolajeiksi. Niiden seuraaminen television ja monikamerakuvaamisen myötä on ollut jopa paikanpäällä tapahtuvaa kilpailun seuraamista helpompaa. Television avulla on voitu näyttää

Emit-järjestelmä kirjaa rasteilla käynnit, antaa väliajat ja lopputuloksen.

GPS-
seurantaa
Nuorten
Jukolassa
2012.

yksityiskohtaista kuvaa itse kilpailusuorituksesta, hidastuksia, sekä sijoittaa kameroita kilpailureittien varrelle ja näin lisätä seurannan monipuolisuutta. Suunnistus taas pystyy hyödyntämään ja tarvitsee nykytekniikan mahdollisuuksia, jotka internetin avulla voidaan yhdistää. Internetissä pystytään hyödyntämään kartta- ja ratapohjat, joille emit-järjestelmän avulla saadaan radat ja tarkat väliajat, viesteissä johtavien joukkueiden tarkat sijainnit, haluttaessa videokuvaa ja radioääntä niin kilpailukeskuksesta kuin varsinaisilta rasteiltakin. Lopuksi kilpailun tulokset ja väliajat sekä

oheisinformatio ovat helposti saatavissa kilpailun internet-sivuilta. Lisäksi vastaanottajalla on vielä mahdollisuus kesken seurannan hakea internetistä kilpailuun ja kilpailijoihin liittyvää lisätietoa. - Suunnistusta onkin pidettävä selkeänä internet-lajina, koska suurten suunnistuskilpailujen järjestämisen ja seurannan ehdoton edellytys on toimivat internet-järjestelmät.

Suunnistuksen harrastajamäärät ovat olleet nousussa. Uusia mahdollisuuksia ovat tuoneet perinteisten kesäsuunnistuksen, hiihtosuunnistuksen, viiva- ja reittisuunnistuksen sekä vies-

Tapani Huovila

tien ja partiosuunnistuksen oheen uudet lajit, sprintti, pyörä- sekä tarkkuussuunnistus.

Suunnistuksen vahvuutena pidetään sitä, että se tarjoaa harrastajalleen paitsi fyysistä ponnistelua, myös älyllisiä haasteita suorituksen aikana. Lisäksi suunnistus voi harrastaa koko iän - sarjoja on alle 10-vuotiaiden sarjoista yli 85 vuotiaiden sarjoihin.

Tapani Huovila

Venlojen viestin ratkaisuvaiheet kilpailukeskuksen screenillä.

Matti
Krats
Puheenjohtaja

Jouni
Sipiläinen
Varajäsen

Pekka
Juvakka
Valmennus

Ulla
Klemettinen
Nuoriso

Tapani
Huovila
Viestintä

Kerttu
Jäntti
Sihteeri

Arto
Raivio
Kartat

Timo
Jäntti
Talous

Raimo
Itkonen
Kuntorastit

JOHTOKUNTA 2012

SUUNNISTAJIA

ALAKOSKI, Markku, 1958, Jyväskylä
JKT/Suunta Jyväskylän jäsen vuodesta
1993. seuratoimitsijatehtävät JKT/
Suunta Jyväskylässä
Johtokunnan jäsen vuosina 2001-
2004, varajäsen 2005-2006
Kuntorastijaoston jäsen vuosina
2001-2008, joista vuosina 2001-2004
jaoston puheenjohtajana.
Seuran järjestämässä kilpailuissa
lähdön päällikkönä useissa "pikku-
kansallisissa" 2000-luvulla, sekä 2010
SM-pitkä R2 sekä 2011 kaksipäiväisissä
kansallisissa ja AM-kilpailuissa.
Kuntorastijärjestäjänä vuodesta 1993.
Parhaat saavutukset SM keskimatkan
kilpailussa vuonna 2004 A-finaali-
paikka ja samana vuonna AM-viesti-
hopeaa

HERRANEN, Maarit, s.1964, Palokka,
kasvattajaseura Kensu, sitten Suunta
941, välillä Suunta 2000, Rasti E4 ja
Hankasalmen Hanka, vuodesta 2003
uudelleen Suunta Jyväskylä
Toiminut seurassa lasten ja nuorten
ohjaajana, seuratoimintajaoston
vetäjänä, Nuorten Jukolan tiedotus-,
markkinointi- ja infotehtävissä sekä
erilaisissa kilpailunjärjestämistalkoissa.
Valtakunnan tasolla Maarit on
ollut Suunnistusliiton hallituksessa
v.2000- 2004 sekä piiritasolla Keski-

Suomen Suunnistuksen hallituksessa
v. 2004- 2008.

Hän on saavuttanut hiihtosuunnistuksessa SM-kultaa ja Ruotsi-Suomi maaottelussa kultaa viestissä ja pronssia henkilökohtaisessa kilpailussa sekä MM-esikisoissa viestihopeaa ja PM- viestikultaa. Maarit on saanut Suomen Suunnistusliitolta arvokkaan tunnustuksen: Vuoden nuorten ohjaaja v.2003.

Mukavaa muisteltavaa: Nuorten suunnistuskoulun tapahtumat, iloiset ilmeet ja mustikkasuut Kivilammen siimareitillä; onnistuneet Nuorten Jukola-järjestelyt ja hyvä mieli, kun kaikki meni hienosti. Järjestelyporukan hyvän yhteishengen avulla saatiin myös kaikki osallistujat tyytyväisiksi.

HUOVILA Tapani, 1954, Jyväskylä
JKT:n/ Suunta Jyväskylän jäsen
1963-1976, 1978, 1998-.

Muut seurat Petäjäveden Petäjäiset
1958-1962 ja Keljon Nuorisoseuran
Urheilijat 1977
Suunta Jyväskylän johtokunnan jäsen
2005 ja 2012
Parhaat suunnistussaavutukset
HS pm M-18 (1973), Jukola 63 (1974)
ja Tiomilasta jännittävät muistot
(1973-1975).

Hauska ja onnekas tapahtuma:
Tiomilan aloittaja tipahti letkasta eikä
tiennyt, missä oli. Onneksi seuraava

polku oli pururata, ja sen varressa ulkoilukartta "Nu är du här".

JAATINEN Veikko K. s. 1941, Helsinki, seuran jäsen v. 1974- 2004, edustanut Korpilahden Murtoa 1950- luvulla.

Tämä itseään perusvaneri-insinööriksi tituleeraava diplomi-ins. on toiminut seurassa arvostettuna kilpailun johtajana ja kutsuvierasisäntänä sekä kuntorastien ratamestarina.

Itseään puhtaasti kintourheilijana pitävä herrasmies kertoo suunnistusurastaan: 3 Jukolaa, 5 Kainuun Rastiviikkoo, lumirasteja pohjoisessa kymmenkunta pääsiäisen aikoina, FIN5 suunnistusviikkoja myös kymmenkunta.

"Kirjanpitosi mukaan " v. 1973- 1998 kuntoilua ja kilpailuja yht. 42850 km, 700 starttia (suunnistus, mukaan lukien iltarastit, hiihtosuunnistus, hiihto, laturetket, hölkät) eli 25 vuotta EIKÄ SUOTTA! Tämä kaikki antoi potkua siviilitöihin, että jaksoi "painaa". Johtamastaan tehtaasta tuli Suomen suurin 1980-luvulla ja Euroopan suurin 1990-luvulla (UPM, Pelloksen vaneritehtaat Ristiinassa)

Mukavana muistona Veikko mainitsee Jyväsk-Jukolan 1997. Mallikkaat järjestelyt, joissa hän oli mukana lahjoittamalla merkittävän määrän vaneria, sahatavaraa ja purilaita. Hän keräsi 10-15 hengen talkooporukan Jyväskylän aikaisista työtovereistaan (eläkeläisistä) hommiin ylimestari Arvo Mehdon johtamina - ja rakennelmia syntyi.

JOKINEN Antti, s. 1942, Jyväskylä, seuran jäsen vuodesta 1989 , sitä ennen muutamia vuosia Kensussa.

Toiminut seurassa rahastonhoitajana, muutamana vuonna kartantekijänä, usein kuntorastien järjestäjänä ja muissa talkoissa.

Hän ei halua nostaa esiin mitään maininnan arvoisia suunnistussaavutuksia. "Voitanee sanoa, että olen kokenut suunnistaja."

Mieleenpainuvien tapahtumien Antin mielestä oli, kun v. 1996 Suunta 101

kävi kovaa kisaa jopa Jukolan voitosta. Tiukassa sekuntitaistelussa sijoitus oli 5. Sitä Jukolaa piti seurata alusta loppuun ja käydä jossain välissä juoksemassa oma osuutensa. Kyseessä oli Rautavaaran Mehtä-Jukola.

KAHELIN Jouni s. 1971, Jyväskylä, Seuran jäsen 1979-1999

Muut seurat Tampereen Pyrintö ja Vaajakosken Terä

Parhaat saavutukset SM-erikoisputkilla 1.v. 2000, Jukola 3. 2010, 4. 1999, 2003, 2005, 2011, Sm-viesteistä 6 mitalia v. 1992-2009

Parhaita muistoja JKT/Suunta Jyväskylän ajoilta: a) Ensimmäinen kansallinen suunnistuskilpailu Isolahdessa 1979. Sen muistan, että vanhemmat olivat aika huolissaan pääsenkö yksin reittiiviivan ympäri

b) Jorkin myyjäiset 70-luvun lopussa/80-luvun alussa, täällä oppi nuoret pojat kauppamiehen taitoja

c) Ensimmäinen SM-viestimitali H14 sarjasta Kurussa 1984 Kimmo Maukosen ja Timo Pekkasan kanssa

d) Paraisten kevätleirit Vännin Petrin 96 Saabilla 80-luvun puolivälissä

e) Ensimmäinen Jukolan viestini 1989 Joutsenossa kärkitaistoissa, Saariavaaran Jyke piti huolen, että tilanne oli tiedossa läpi yön ja varmisti, että ennen 5- osuutta ei nukkunut silmäytäkään. Sijoitus oli 7.

f) Taistelut mitaleista/voitosta 1996 Mehtäjukolassa, Spring cupissa 1998 ja Smoolannissa 1997

g) Puttosen Jaken nousu MM-joukkueeseen 1997.

KAHELIN Risto s. 1945, Vesanka, Seuran jäsen 1975-1992

Seuratoimitsijatehtävät: Oravapolkukouluttaja, valmennusryhmän leiritys, seuran testijuoksu Vesangassa.

Saavutuksia: KLL:n opettajien Suomen suunnistusmestaruus 1981 Saarijävällä sarjassa H35, joitakin aluemestaruusmitaleja koukkupolvisarjoissa.

Ikimuistoiset aamuyön hetket ovat vieläkin kirkkaina mielessä Joutsenon

Raja-Jukolasta 1989, seurayhtymä oli juuri perustettu, Suunnan joukkue sijoitus oli seitsemäs n. 3.30 voittaja-joukkueelle hävinneenä. Viesti ei lähtenyt liikkeelle parhaalla mahdollisella tavalla, mutta neljännen osuuden jälkeen sijoitus oli jo 13. Seuraavalla osuudella käväistiin viidentenä 48 sekuntia kärjestä. Hieno startti seurayhtymän uudelle kokoonpanolle. Seuratyössä mukana olleena sain kokea sykähdyttävän, vaiherikkaan ja jännittävän yön. Tuskin viestin voitto olisi maistunut kummoisemmalta. Toisen ikimuistoisien hetken sain kokea Kytäjän "kura" Jukolan aloitusosuuden viestinviejäjänä. Olin pukeutunut vallitseviin sääolosuhteisiin nähden liian kesäisesti. Jo lähtöhetkeä odotellessa kolea sää hyväili lähtijöitä. Matkaan päästiin ja kaikki näytti sujuvan omaan kuntotasooni nähden ihan hyvin. Kovakuntoisena kulkijana Juha Mieto puski etenevää joukkoa vastavirtaan kysellen joko rastilla käytiin. Vaihtoon oli vajaa kilometri, kun Kahelinille tuli noutaja. Kylmyys jäykisti lihaksen ja meno muuttui horjuvaksi, kaatuiliin. Mieleen iski epäily, selviääkö vaihtoon laisinkaan. Loppumatka kesti ikuisuuden. Jotenkin kompuroidin kahden viimeisen rastin kautta vaihtoon. Huoltojoukoilta saamani sadetakin turvin selvisin seuratelalle. Jälkeenpäin seurakaverit naureskellen muistelivat, kuinka Kahelin halaili teltan punaisena hehkuvaa kamiinaa lähes tunnin ajan ennen kuin selvisi vaihtamaan varusteitaan. Kotimaiseen palattuun reissulaiset pesivät savisia varusteitaan useana päivänä.

KARJALAINEN Lasse s. 1976, Hanka-salmi, Seuran jäsen 1982- 1996, Kokkolan Suunnistajat v. 1997-. Erittäin hyviä menestyksiä nuorten sarjoissa: SM-kultaa normaalimatalla (H16) 1992, Nuorten Jukola 2. sija v. 1991 ja kolmas sija 1993, Mehtä-Jukola 1996 5. sija. Nuorten Pohjola-rhymässä 1995.

KARJALAINEN Reijo s. 1945, Jyväskylä, Seuran jäsen 1982- edelleen, ei muita seuroja

Toiminut seuran puheenjohtajana v. 1994-1997 ja sihteerinä v. 1988-1991, ollut vahvasti kaikenlaisissa mukana koko jäsenyysaikansa ajan. Innokas suunnistuksen harrastaja, juossut Jukolan yli kymmenen kertaa, ei mainittavia sijoitusmenestyksiä. Parhaiten mieleen jäänyt tapahtuma on Jyvä-Jukola

KOIVUNEN Saara s. 1928, Keuruu, seuran jäsen paria Keuruun Kisailijoiden vuotta lukuun ottamatta vuodesta 1947?

Muut seurat Jyväskylän Hiihtoseura, Jyväskylän Kenttärhheilijat, Vihtavuoren Pamaus
Osallistunut muuhun seuratyöhön aktiivisena talkoolaisena
Hän on saavuttanut eri lajeissa (hiihdossa, yleisurheilussa, pesäpallossa) ehkä enemmän SM-mitaleita kuin kukaan muu keski-suomalainen urheilija. Itse hän noteeraa vain mestaruudet, niitä on: 7 maailmanmestaruutta veteraanisarjojen hiihtosuunnistuksessa ja 11 Suomen mestaruutta normaali-, yö- ja hiihtosuunnistuksessa.

KORHONEN Hannu s.1961, Jyväskylä Seuran jäsen vuodesta 1992, edustanut aikaisemmin Konneveden Urheilijoita

Toiminut seurassa:
Jäsen kuntorasti- ja seuratoimintaja-ostossa; talousjaoston vetäjä johtokunnassa; Kuntorastijaoston vetäjä johtokunnassa; Seuratoimintajaoston vetäjä johtokunnassa; Markkinointivastaava.

Seuran puheenjohtaja v. 2007- 2009? Kilpailunjohtaja mm. Am-kisoissa ja Maakuntasuunnistuksessa Useissa muissa kisoissa toimitsijana eri tehtävissä.
Parhaana suunnistussuorituksenaan Hannu pitää selviytymistä suunnistuksen MM-kisojen finaaliin Kuusamossa 2006 sarjassa H45.

Mukavana muistona Hannu kertoo seuraavaa:
West Island Orienteering: Asuimme reilun vuoden v. 2003- 2004 Kanadan Quebecin provinssissa. Quebec Cityssä ja Montrealissa oli molemmissa suunnistusseurat, jotka järjestivät rasteja keväisin ja syksyisin, kun sää oli hyvä. Kesä oli heidän mielestään liian kuumaa suunnistaa. Kävin useita kertoja Montrealin ympäristössä lähinnä puistorasteilla, joissa tyypillisesti oli tapana "pilottaa" lippu niin hyvin kuin mahdollista. Tästä hyvänä esimerkkinä oli se, kun kohtalaisen peitteinen metsikkö oli niin köyhää, ettei sieltä rastipistettä kerta kaikkiaan löytynyt, niin ratamestari oli tuonut metsikön reunaan ison sangon, jonka taakse hän oli lipun piilottanut. Pari- kolme kertaa menin ohi kunnes viimein huomasin kurkata myös sangon taakse.

KOTKAJÄRVI, Lauri s. 1930, Palokka, seuran jäsen 1943-1979, muut seurat Jyväskylän Hiihtoseura, Jyväskylän Uimaseura, Jyväskylän Kiri, Ylioppilasvoimistelijat.
Toiminut mm. JKT:n ja Keski- Suomen piirin voimistelijaoston puheenjohtajana.
Saavutuksia: SAUL:n mestari v. 1954, SM-kisojen B-sarjan telinemestaruuskultaa 4 kertaa, 2 hopeaa, useita piirinmestaruuksia.
Mieleen jäänyt kokemus sotavuosilta: "Olin yhdessä Aapo Riihimäen kanssa SUL:n poikien voimisteluleirillä kesäkuussa 1944. Suurhyökkäys Kannaksella pakotti ev.l. Levälähdän keskeyttämään kurssin. Sodan pauhun ääni korvissa paluu kotiin Äänislinnan pikajunassa ja evakkojen "härkävaunuissa".

LAAKSO Ilkka s. 1969, Jyväskylä, seuran jäsen v. 1989-1998 ja 2004-, edusti Oriveden Ponnistusta v. 1999-2004 Toiminut Jyvä-Jukolan pääsihteerinä v. 1995-97, lisäksi pieniä järjestelytehtäviä 1980-90-lukujen taitteessa,

mm. FIN5 avauskisan ratamestarin apulaisena v.1992.
Parhaina suunnistussaavutuksina on syytä mainita Raja-Jukolan 7. 1989, SM-yö H21 1992 8.sija ja Tiomila 1993 14.
Mukavana muistoista Ilkka kirjoittaa: "Suunta 941:n ensimmäinen toimintavuosi 1989 oli ladattu kovilla odotuksilla, kun lopulta seurafuusio oli saatu aikaiseksi. Vuosikausia JKT:n ja Kensun Jukola- sijoitukset olivat pyörineet lähempänä sataa (tai kahtasataa). Seuran ensimmäinen suurviesti Tiomila keväällä 89 sujui heikosti. Paineessa onnistumisen fiilis Raja-Jukolassa jäi lähtemättömästi mieleen ja oli tuolloin hieno alkusysäys uudistuneelle seurallemme."
Oma lukunsa on sitten Jyvä-Jukola... Upeita muistoja, joita on osittain oppinut arvostamaan vasta myöhemmin.

LAHTI Jaakko s. 1951, Jyväskylä, seuran jäsen vuodesta 1980- Edusti Vaajakosken Terää v. 1979. Juoksin Terän 2-joukkueen ankkurina ensimmäisen Jukolani "putkessa" maaliin "haisaappaat" jalassa.
Toiminut seurassa iltarastivastaavana, nuorisajaostossa S-941:n ja S-101:n menestysvuosina unohtamatta FIN5 suunnistusviikon ja Jukola 1997 talkootehtäviä.
Parhaista suunnistussaavutuksistaan Jaska mainitsee: "SM-mitaleita ei ole (joku plakettisija on) Parhaita saavutuksiani ovat ne n. 400- 450 kilpailusuoritusta, jotka olen päässyt maaliin, ne uskomattomat selitykset kavereiden kesken kilpailun jälkeen. Onhan niistä jäänyt kerrottavaa ja korjattavaa kotiväellekin. Viime vuosien emit- tai gps-aikana selitykset ovat hieman värittömpiä, kun kulkureitit ovat tarkentuneet kartalle. Jukolaa olen juossut 38 kertaa eri osuuksilla. Yhden tulospoiminnan "arvalla" otettuna voisin meriitteihin liittää:
Pm Laukaa 24.8.1991 M21 12 km
1) Jyrki Jäppinen 1.29,21 M40 8,9 km
1) Jaakko Lahti 1.07,20 (sarjassa

osanottajia 44), N21 7,4 km 1) Tarja Silvennoinen 1.09.38 ja N 12 2km 1) Kaisa Lahti 20,46 (sarjassa osanottajia 26) Tyttäreni Kaisa on jatkanut lajin harrastamista myös aikuisena.” Mukavina muistoina Jaakko kertoo: ”Jukolan viestin avausosuudella 1980 kävi niin, että alusasustani katkesi kuminauha. Siinä sitten kaulusnauha valui reisille ja askelpituus lyheni. Revin housut matonkuteiksi ja sulloin ne verkkareihin ja matka jatkui. Toinen kerta poikkesin lamppujonosta valot päällä häveliäisyssyistä, kun tuli hätä. Kun kyykistyin helpottamaan oloani, huomasin, että osa letkasta oli seurannut mukana. Totesin heille vain, että rastille on vielä matkaa.”

LAHTINEN, Ulla s.1966, Vaajakoski. Seuran jäsen vuodesta 1989. ennen seurafuusiota Kensburgissa, v. 1994- 99? hän edusti Angeliemen Ankkuria, 2000-luvulla uudestaan Suunta Jyväskylä – edelleen, edusti välillä hiihtosuunnistuksessa Haapamäen Urheilijoita ja Hakasalmen Hankaa. Ulla on menestynyt hyvin sekä suunnistuksessa että hiihtosuunnistuksessa: PM-hs viesti v. 1985 3. (nuoret), PM-hs viesti 1987 3., SM-normaali-matka 1992 3., SM-yö 1995 3. Twämila 1995 2., SM-viesti 1996 1., Venlojen viesti 1996 1. ja Venlat 1997 4. Kilpailullisesti mukavia muistoja jäi mieleen ensimmäisistä S-941: n Viestiliigakisoista tyttöjen kanssa sekä vuoden 1992 SM-normaali-matka Rutalahdessa.

MULTALA Sanna s. 1972, Kuopio Seuran jäsen vuodesta 1993- edelleen. Muut seurat: Liperin Taimi, Haapajärven Kiilat (myöh. Rastiimi), Itä-Päijänteen Rasti Toiminut seurassa sihteerinä muutamia vuosia 1990-luvulla, Jyvä-Jukolan infovastaavana v. 1997 ja monissa muissa kilpailuissa toimitsijana, yleensä infopisteessä. Oli tekemässä Kompassia ja Rastilehteä useiden vuosien ajan 1990-luvulla ja 2000-

luvun alussa.

Sanna on aina tykännyt viesteistä ja parhaat suoritukset ovat tulleet Venlojen viestissä, Viestiliigassa, Tiomilassa tms. Henkilökohtaisissa kisoissa hän on ollut hyvää kansallista tasoa, mutta SM-menestys on jäänyt vaisuksi. Sanna kertoo:” Mukavia muistoja on tosi paljon. Olin ylhäällä selostamossa katsomassa Jukolan viestin lähtöä Killerillä 1997. Oli vaikuttavaa nähdä kaikki ne ihmiset ja tajuta, että tällaisen elämyksen takia olemme ahertaneet kuukausia ja vuosiakin. Hyviä tunnelmia on jäänyt mieleen monilta leiri- ja kisareissuilta, joissa on treenattu /kisattu kovaa ja analysoitu illat pitkät, ruoka ja jutut ovat olleet joskus aika yksinkertaisia, mutta yhteishenki mainio. Kommelluksilta ei olla aina välttytty ja majapaikat ovat joskus olleet melko omaperäisiä (esim. autiotalo Nurmeksessa joidenkin SM-kisojen yhteydessä), mutta seurahenkeä yhteiset reissut ovat vahvistaneet.”

MUTKA, Jouni, 1965, Jyskä. JKT:n/ Suunta Jyväskylän jäsenyyssvuodet 1989- Muut seurat Kuortaneen Kunto (kasvattajaseura). Seuratoimitsijatehtävät JKT/Suunta Jyväskylässä Rahastonhoitaja, johtokunnan jäsen, manageri, ratamestari. Lisäksi lukuisten kilpailujen järjestelytehtävissä eri rooleissa vuosien varrella. Mukavia muistoja FIN5-rastiviikko sekä Juniorien MM-kilpailut vuonna 1992, mukana järjestelytehtävissä. Kevätyön viestin voitto vuonna 1993, managerin roolissa. Jukolan viesti 1997, mukana järjestelytehtävissä. Lukuisia erityisen hienoja muistoja managerin tehtävistä vuosilta 1992-1994.

MUTKA, Leena, syntymävuosi 1958, JYSKÄ

JKT:n/ Suunta Jyväskylän jäsenyy-
vuodet 1989-

Muut seurat Kalevan Rasti (kasvattaja-
seura), Ikaalisten Nouseva Voima
Seuratoimitsijatehtävät JKT/Suunta
Jyväskylässä: Lasten ja nuorten suun-
nistuskoulutoiminta.

Parhaat suunnistussaavutukset

MM-viesti Tampere 1979 1.

Venlojen Viesti Lapua 1979 1.

Venlojen Juoksu Tammissaari 1977 2.

Maaottelu- ja PM-edustuksia vuodesta
1974 alkaen.

Paras saavutus PM-tasolla viestikulta
vuonna 1974.

SM-mitaleja nuorten ja aikuisten sar-
joissa (henkilökohtainen + viesti).

Hiihtosuunnistuksessa MO-edustuksia
nuorten ja aikuisten sarjoissa, nuorten

sarjoissa SM-mitaleja, aikuisten MM-
kilpailuissahiihtosuunnistusjoukku-
eessa (varalla).

Lisäksi veteraanisarjoissa SM-menes-
tyksiä.

MÄKELÄ Alpo s. 1921, Jyväskylä, seu-
ran jäsen vuodesta 1948, muut seurat
Jyväskylän Kenttärheilijät v. 1943-46,
Muuramen Urheilijat, perustajajäsen
1947

Toiminut JKT:n suunnistus-, yleisurhei-
lu- ja luistelujaoistoissa, SVUL:n Keski-

Suomen piirin Suunnistusjaoston piiri-
valvoja v. 196-70, Petäjäveden Jukolan

ratavalvojana ja JKT:n järjestämien

SM-kisojen valvojana

Kansakoulunopettaja, jonka vetä-
mässä liikuntakerhossa oli aktiivisesti
mukana n. kahden vuoden ajan mm.

Jouko Launonen

SM-kultaa viestisuunnistuksessa,
SM-hopeaa yösuunnistuksessa ja SM-
pitkillä matkoilla. Hänen palkintohyl-
lyllään on yht. 74 eriväristä SM-mitalia
veteraanisarjoissa, lisäksi lukematon
määrä piirinmestaruus- ja Opettajain
liiton mestaruusmitaleita seuran
mitaleista puhumattakaan.

Mieleen jääneenä tapahtumana hän
kertoi erään 40-luvun loppupuolen

JKU:n järjestämän piirinmestaruus-
kilpailun, joka jouduttiin pitämään
kolmeen kertaan. Uusinnat johtuivat
rastivirheistä. Ennen kolmatta yritystä
silloinen kilpailun johtaja/ratamestari
nousi auton lavalle ja julisti, että nyt
kaikki on tehty viimeisen päälle eikä
virheitä nyt voi olla. Erään rastin sijain-
nista tuli kuitenkin taas polemiikkia
ja monet olivat sitä mieltä, että rasti
oli väärässä paikassa. Kukaan muu
ei kuitenkaan halunnut enää tehdä
protestia, mutta Alpo sai suunsa auki
ja sanoi olevansa vakuuttunut rastin
virheellisestä sijainnista. Sitä ei kilpai-
lun johto hyväksynyt, vaan määräsi
hänet piiritoimistoon puhutteluun.
Alpo otti läksytyksen vastaan, mutta
ei muuttanut kantaansa. Muita sank-
tiota, kuten kilpailukieltoa ei asiasta
sentään seurannut.

OIKARINEN, Jarmo, s. 1960, Jyväskylä,
seuran jäsen 2000-2011, Tampereen
Pyrintö 1995-1999, 2012

Lasten suunnistuskouluttaja ja

ko. koulutuksen vetäjä 5v, seuran

varapuheenjohtaja 3v, puheenjoh-
taja v. 2006-2007, seuran sihteeri 4v.

Lisäksi hän on toiminut valmennus- ja
kilpailujaoston puheenjohtajana,

Hs-SM-pikamatkan ja Lumi-Toukolan
sekä SM-pitkämatkan ryhmä 2 kilpai-
lunjohtajana. Lisäksi hän on toiminut

lähes kaikkien seuran järjestämien
kilpailujen ilmoittautumisten vastaan-
ottajana v. 2001- 2011, karttavastaa-
vana ja tehokkaana talkoolaisena aina

tarvittaessa, unohtamatta kuntorasti-
järjestelyjä.

Parhaat suunnistussaavutukset ovat
tulleet veteraanisarjoissa: HS-SM-viesti
4., Hs-SM-viesti 2. ja HS-SM sprintti 6.

PEURANEN, Jarmo, s. 1941, seuran JKT:
n jäsen 1950- luvun alusta 1980-luvul-
le, ei muita seuroja.

Toiminut seurassa johtokunnan
jäsenenä Kalle Vehmaksen puheen-
johtajakaudella 1960-luvulla. Hän oli
jäsenyyensaikanaan erittäin aktiivinen
seuratoimija ja kilpailija. Hän oli

kartanteon uranuurtajia seurassa. Jo 1960-luvulla hän oli Aarto Taskisen työparina kartantäydennystyössä. Erityisesti on syytä mainita "oikeaksi" suunnistuskartaksi luokiteltava täydennystyö Laajavuoresta vuoden 1974 piirinmestaruuskilpailuihin. Jarmon suurin seuratoimintaurakka oli kiistatta opiskelijoiden MM-kisojen kilpailunjohtajuus v. 1978. Projekti oli kokonaisuudessaan n. kolmen vuoden mittainen. Suunnistuksen hän aloitti isänsä Ilmarin jalanjäljissä jo 10-vuotiaana 50-luvun alussa, mikä oli erittäin harvinaista siihen aikaan, kun nuorin kilpailusarja oli alle 15-vuotiaalle. Suunnistussaavutuksistaan hän ei halunnut juuri mainita, mutta pm-tason mitaleita hänelle ehti vuosien saatossa kertyä lukuisia

PIETILÄINEN Heino s. 1925, 40320 Jyväskylä, seuran jäsen v. 1968- edelleen Edustanut Sumiaisten Kuntoa v. 1938- 1967

Toiminut kisojen järjestely- ja toimistijatehtävissä.

Suunnistussaavutukset SM-kisoissa: Kesällä 1 kulta, 2 hopeaa ja 1 pronssi, viestit 3 kulta, 2 hopeaa ja 3 pronssia, talvella hs- viestissä 1 kulta ja 4 pronssia, lisäksi runsaasti pm-mitaleita talvella ja kesällä

Eräs mieleen jäänyt tapahtuma sattui v. 1972, kun JKT järjesti SM-hiihtosuunnistukset. Oltiin aivan kisojen aattona Esko Arosen kanssa tarkastamassa ratoja. Hiihdettiin Laajavuoren takana erään talon pellon yli, josta rata meni. Isäntä seiso pihassa ja huusi mitkä miehet siellä pellolla hiihtää, mentiin pihaan ja selitettiin millä asioilla ollaan. Isäntä sanoi, että siitä ei hiihdetä. Emäntäkin tuli pihalle ja oli samaa mieltä isännän kanssa. Oli miettimisen paikka mitä nyt tehdään. Urat oli jo piirretty karttoihin, eikä niitä voinut enää muuttaa. Mentiin kaupunkiin, ostettiin isännälle 2 pulloa konjakkia ja emännälle kilo kahvia ja mentiin taloon uudestaan neuvottelemaan lahjusten kera.

Saatiin lupa pellon yli hiihtämiseen. Ratamestari oli unohtanut sillä kertaa luvan kysymisen etukäteen

PIETILÄINEN Rauno s. 1960, Jyväskylä, JKT:n jäsen 1971- 75, välillä Sumiaisten Kunto ja Jyväskylän Kiri, vuodesta 1981 taas seuran jäsen ja edelleen. JKT:n johtokunnan jäsen, seuran sihteeri 80-luvulla ja puheenjohtaja 1990-91.

"Yksi mukavin muistoni suunnistuksen parista on ollut toimiminen vuoden 1992 FIN5- suunnistusviikon 1. osakilpailun ratamestarina Korpi- lahdella. Samoin tietenkin vuoden 1997 Jukolan järjestelyissä mukana oleminen. Kumpikin tapahtuma työllisti noin kahden vuoden ajan ja saatoimme olla tyytyväisin mielin hyvin järjestettyjen tapahtumien jälkeen", kirjoittaa Rauno.

POHJOLA Lauri s. 1981, Jyväskylä Aloitti suunnistuksen Kensussa ja liittyi seuraan v. 1989, ei muita suunnistusseuroja

Tällä hetkellä Lauri pitää yllä seuran nettisivuja, tehnyt erilaisia talkoohommia, mm. makkaranmyyntiä v.-92 Fin5 suunnistusviikolla ja nuorten MM-kisoissa.

Saavuttanut joitakin aluemestaruuksia nuorten sarjoissa. Viime syksynä hän sijoittui toiseksi Istanbulin rastiviikon WRE- osakilpailussa.

Mukavia muistoja on kaikista yhteisistä kisamatkoista ja leireistä.

PUTTONEN Jarmo s.1970, Jyväskylä, seuran jäsen v.1989-1998, muut seurat Itä-Päijänteen Rasti vuoteen 1988, Tampereen Pyrintö 1999-2004, 2005- Vaajakosken Terä Toiminut usein ratamestarina mm. Nuorten MM-kisoissa v.1992 ja Jyväsk-Jukolassa kuulutuksen DJ:nä. Huippusaavutuksia: Suomen MM-edustus v.1997, 8.sija PM-pikamatka - 97 sekä SM-pronssia pitkältä matkalta v. -96 ja yöltä v.2000 sekä keskimatkalta samana vuonna. Viesteissä

SM-hopeaa v. -977, SM-pronssia 2003 ja Jukolan viesteistä 4. sija vuosilta 1999, 2003 ja 2005 sekä viides sija v. 1996. Vielä on syytä mainita vuoden 1997 FIN5- suunnistusviikon voitto sarjassa H21E.

Jake kirjoittaa:”YNY:n ajasta on jäänyt mieleen monta lämmintä muistoa, pääasiassa kisamatkoilta ja joskus liiankin pitkiltä kevätleireiltä. Monta isompaa ja pienempää menestystä tuli rakkaiden seurakavereiden kanssa koettua. Todennäköisesti vielä vielä useampi pettymys, mutta muisti on armelias. Kisojen järjestelyistä ylivoimaisesti järeimmät muistot liittyvät nuorten MM-kisojen ratamestarointiin -92. Kisaviikon ja sitä edeltävän kahden viikon univelkoja maksetaan edelleen.”

RAUKOLA Seppo s. 1940, Jyväskylä Seuran jäsen 1972- edelleen. Muut seurat: Oriveden Ponnistus n. 1952-1962, Suodenniemen Urheilijat v. 1963- 64, Rajamäen Rykmentti v. 1963- 1971

Toiminut seurassa kuntorastien ja Pm-kisojen ratamestarina, kilpailunjohtajana mm. tarkkailukilpailuissa, nuorisotoiminnan vetäjänä, johtokunnan jäsenenä, seuran puheenjohtajana v. 2001- 2004 ym. Lisäksi on ollut piirin suunnistusjaoston jäsenenä useita vuosia ja Jyvä-Jukolan tiedotusvaliokunnan puheenjohtajana ja lehdistösihteerinä v. 1994-97. Ei erinomaisia suunnistussaavutuksia: Parhaina on jäänyt mieleen muutamia piirin mestaruudet viestissä ja partiokilpailuissa ja muutamat mitalisijat henkilökohtaisissa pm-kisoissa. Erityisesti muistan tapauksen, kun tulin toisena vaihtoon ensimmäiseltä osuudelta SM-viesteissä sarjassa H35. Opettajien SM-kisoista muutamia mitalisijoja eri sarjoissa.

Mukavia ja mieleen jääneitä muistoja on paljon: Seuran saavuttamat Jukolamenestykset etenkin Raja-Jukolassa Joutsenossa 1989 sija 7 ja Mehtä-Jukolassa Nilsiässä 1996 sija 5 sekä

Venlojen viestin 14. sija Joensuussa, Nuorten Jukolan huippusijat, toinen Iossakyrössä ja kolmas Joutsenossa. Kaikissa em. tapahtumissa olin paikanpäällä kokemassa hienon tunnelman. Tietenkään ei voi unohtaa meidän omaa Jyvä-Jukolaamme. Erityisesti on Killeriltä jäänyt mieleen sunnuntaiaamu, kun tilanne oli jo rauhoittunut ja Jukola-kylä purkautumassa. Lehdistötilassa mm. Talikaisen Pentti oli tehnyt juttunsa Hämeen Sanomiin, koputti minua olkapäälle ja kehotti lukemaan mitä oli omassa kommenttipuheenvuorossaan kirjoittanut. Erityisesti jutun otsikko jäi mieleen:”VAIKEA PISTÄÄ PAREMMAKSI!”

SAARES Heikki, s. 1930 os. Hytösenkuja 3, 40250 Jyväskylä, seuran jäsen 1955- edelleen, muita seuroja Viipurin Reipas, Orimattilan Jymy ja Noormarkun Nopsa
Vetänyt JKT:ssa luistelijoiden jumppaa 1956- 59, Opiskelijoiden MM-suunnistuskisojen sihteeri v. 1978, monissa tehtävissä kilpailujen järjestäjänä. Saavuttanut kaksi mestaruutta pm-viestisuunnistuksessa. Mieleen jäänyt muisto WUCO- kisojen viestisuunnistus Kotasella. Suomi saavutti kaksoisvoiton sekä miesten että naisten viestisuunnistuksessa.

SAVOLAINEN Varpu s. 1965, Palokka, seuran jäsen vuodesta 2001
Varpu kirjoittaa: ”Löysin suunnistuksen vasta aikuisiällä eli olen suunnistuksessa ”aina” edustanut Suunta Jyväskylää, mutta esim. yleisurheilua ja hiihtoa olen harrastanut Jämsänkosken Ilveksessä ja Kuusamon Erä-Veikoissa, lentopalloa Palokan Pyryssä jne. jne.”
Hän on tuonut seuran toimintaa ansiokkaasti julkisuuteen toimimalla erilaisissa tiedotustehtävissä mm. Nuorten Jukolassa v. 2006 ja R2 SM-kisoissa 2010. Lisäksi hän toiminut useissa pienemmissä kisoissa tal-koolaisena lähinnä infossa ja lähdön toimihenkilönä sekä lasten suunnis-

tuskoulun ohjaajana v. 2005-2007. Seuran johtokunnan varajäsen Varpun on ollut v. 2010-2011.

Saavutuksistaan hän kirjoittaa:”

Eimitään maininnan arvoista urheilullisesti... olen puhdas harrastelija ja kuntoilija. Tai ehkä sittenkin voisin mainita saavutuksenani Jani Lakasen ja Miika Hernelahauden kanssa yhdessä kirjoittamani kirjan ”Suunnistus-metsästä elämyksiä”. Oli muuten erittäin opettavainen ja aika tiiviskin projektihieno sellainen! Ehkä jotkin Suunnistaja-lehteen tekemäni jutut voisi mainita. Ensimmäisenä muuten tein jutun Tuulikki Liuhasta ja suunnistavasta poikakatraasta. Se oli aloittavalle toimittajalle oikein hauska kokemus, ja mikä parasta oma seurakaveri oli esillä!”

Nuorten Jukola 2006 Laajavuoressa oli hieno ja onnistunut tapahtuma, joka näkyi seuratoiminnassa oikeastaan koko vuoden, esim. lasten suunnistusleirillä alkukesästä seikkailivat Jukolan seitsemän koiraveljestä.”

SIVILL Timo s. 1968, Vaajakoski, seuran jäsen 1990-2003, muut seurat Uuraisten Urheilijat 1975-1989, Vaajakosken Terä 2003-.

Kartoitustyön ammattilainen; mm.

FIN5 1992 ja Jyvä-Jukola kartat ovat Timon käsialaa, Jukola-järjestelyt 1996-97, koejuksut, raivuut, ym, nuorten MM-kisojen järjestelyissä vahvasti mukana 1992 rastiviikon yhteydessä. Timon merkittävien suunnistusaa-vutusten lista on pitkä: v. 1988 2.

Sm-päivä (H20), 1. PM-katsastukset, 24. PM, 1989 12. B-maaottelu Joensuu, 1990 4. SM-viesti, 1992 3. SM-viesti, 1993 4. SM-pitkä, 1994 4. SM-pitkä, 3. SM-yö, 2. SM-viesti, 1995 4. SM-päivä, 6. SM-viesti, 1996 2. 5. Mehtä-Jukola, 2. SM-pika, 5. SM-yö, 6. SM-viesti, 7. SM-päivä, 1998 4. SM-viesti, 1999 5. SM-viesti, 2000 4. SM-pitkä

Muistoja vuosien varrelta: Risto Kaahelinin jämäkkä ote S-941:n valmennuksessa 1990- 1991. Riston merkitystä YNY:n alkuaikojen menestyksen ta-

kana ei voi liikaa korostaa. – Rogerin (JukkaRohula), Jartsan (Jari Kahelin) ja Kempaksen kanssa kevätleiri 4 viikon leiri Ruotsissa/Tanskassa maaliskuussa 1995 ja muut pitkät kevätleirit 1990- 1998. Maantieteellinen tasoitus minimoitiin näin keväisin ja oltiin eteläsuomalaisten kanssa suunnilleen samalla viivalla kauden alkaessa. – Kaikki Tiomila-reissutYnynjoukkueella , monesti oltiin todella korkealla hyvin pitkälle yöosuuksilla, mutta ihan loppuun asti paukut eivät koskaan riittäneet. 13. sija vuoden 1993 ”syksy” Tiomilassa jäi parhaaksi sijoitukseksi. – Sisäpiirijuttuna suuret mittasuhteet saavuttanut Metsola-huumori.

TALALA Timo s. 1949, Vantaa, seuran jäsen vuodesta 1982 alkaen, ei muita seuroja.

Johtokunnan jäsen muutaman vuoden ajan, kilpailujen järjestelyissä yleensä pesupaikkojen rakentaja/hoitaja, iltarastien pitoa muutamia kertoja, Jukolan viestin järjestelyissä huoltojaoston varajohtaja Pm- viesteissä H35 ja H40 sarjoissa muutamia mitalisijoja sekä JKT:ssä että S- 941:ssä Pidin kerran iltarastit Kotasella. Silloin ei kirjattu lähteneitä mihinkään ylös, vaan katsottiin, että kaikki autot ja pyörät ovat lähteneet. No, yksi auto jäi parkkiin ja pimeys alkoi painaa päälle. Siinä huhuiliin ja alettiin vähän hätääntyä, että nyt on joku eksynyt pahasti. Silloin alkoi rannasta lähestyä mies muovipussi täynnä ahvenia. Oli yksi kalamies opastettu samaan parkkiin suunnistajien kanssa.

TUOMALA Jyrki s. 1965, Jyväskylä, seuran jäsen v. 1990-93 ja vuodesta 2000-. Edustanut Kensua v. 1977- 89 ja Rasti E4 1994- 1999 Toiminut seurassa nuorten ohjaajana ja kouluttajana v. 2002- Parhaita suunnistusaa-vutuksia v. 1981 SM-viestihopeaa (H16), v. 1984 SM-4 pitkämatka (H20), hiihtosuunnistuksessa: 2010 SM-3. sprintti (H45),

2011 SM-3. pitkämätka (H45), SM-viestissä sarjassa H45 toiset sijat v. 2011 ja 2012 ja kolmas sija v. 2009 sarjassa H40. Aluemestaruuksia ikämiessarjoissa sekä talvella että kesällä. Lähes kaikista nuorten viestikilpailuista on mukavia muistoja, varsinkin kun on tullut menestystä.

TUOMALA Miro s. 1996, Jyväskylä, seuran jäsen vuodesta 2003-, ei muita seuroja. Parhaita suunnistussaavutuksia: Hiihtosuunnistus v. 2012 SM-sprintti (H16) 4., SM-pitkä 6. ja SM-sprinttiviesti 2. v. 2011 SM-sprinttiviesti (H16) 2. ja SM-viesti 5. Suunnistus: KLL:n mestaruuskilpailut (H9) 2. ja v. 2006 KLL (H10) 3. Lisäksi lukuisia aluemestaruuksia ja kansallisten voittoja talvella ja kesällä. Mukavina tapahtumina Miro muistellee kaikkia KLL-kisareissuja.

TUOMALA Misa s. 1994, Jyväskylä, seuran jäsen vuodesta 2001-, ei muita seuroja. Misa on ollut viime vuosina seuran menestyneimpiä juniorisuunnistajia: Hiihtosuunnistus: v.2012 nuorten MM-sprintti (H20) 2. , nuorten MM-viesti (H20) 2., SM-sprinttiviesti (H18) 1., SM.viesti (H18) 1., SM-pitkämätka (H18) 2., SM-erikoispitkä (H18) 2. ja Lumi-Toukola 1. v.2011: nuorten EM-sprintti (H17) 4., nuorten EM-pitkämätka (H17) 4., nuorten EM- keskimätka (H17) 8., SM-viesti (H18) 3., SM-pitkä (H18) 5. 2010: SM-sprintti (H16) 1., SM-sprinttiviesti (H16) 2., SM-pitkä (16) 5., SM-keskimätka (H16) 6. Suunnistus: 2011 SM-viesti (H20) 7., 2010 KLL(H16) 3., 2009 SM-pitkämätka (H16) 10., SM-viesti (H16) 2., KLL (H15) 4., 2008 KLL (h14) 2. Lisäksi Misa on voittanut lukuisia aluemestaruuksia kesällä ja talvella.

TÖRMÄLÄ Risto s. 1957, Jyväskylä, seuran jäsen v. 1982- edelleen Entinen seura Haapajärven Kiilat

Toiminut seurassa kansallisten rata-mestarina ja tekemällä kartoituksen maastotöitä

VEHKAOJA Alpo s. 1947, Kuopio, seuran jäsen 1987- 2001, muut seurat Rautalammin Urheilijat, Ylikiimingin Nuijamiehet

Toiminut seuran naisjoukkueen johtajana 1990- luvulla. Huippusaavutus oli Joensuun Venlojen viestin 14 sija v. 2002.

Alpo on voittanut muutamia K-S:n pm- kisojen mestaruusmitaleja ikämiessarjoissa.

Sykähdyttävin muisto on em. Joensuun Jukolan Venlojen viesti, jossa Suunta 101 käväisi välillä johdossa viestin puolivälin paikkeilla.

VEIJANEN Martti s. 1959, Vihtavuori, seuran jäsen 1982- 1988, 1998- edelleen, muut seurat Vihtavuoren Pamaus 1976- 1981, Pihkanikat 1989- 1997.

Toiminut ratamestarina iltarasteilla sekä pm-viestissä 1986. Tehnyt suunnistuskarttojen maastotöitä 1982- 1987 ja ollut erilaisissa toimitsijatehtävissä kansallisissa kilpailuissa ym. Saavutukset, pm-kilpailut: 1979 pitkä matka (H20) kultaa, 1980 ja 1985 partiosuunnistus (H21) kultaa, 1977 partiosuunnistus (H20) hopeaa, 1978 ja 1979 pm-viesti (H20) hopeaa, lisäksi useita pronssimitaleita. Puolustusvoimain mestaruuskilpailut 1979 varusmiehet 9. sija, SSL:n testikilpailut 1985 (Enon Kisapojat) 7. sija. Lisäksi useita voittoja ja palkintosijoja kansallisissa kilpailuissa.

Mukavina muistoina mm. kevätleirit Paraisilla 1982- 1987, kilpailumatkat ja leirit kivalla porukalla, talviset pitkät yhteislenkit Jyväskylän ympäristössä.

TILASTOT

Puheenjohtajat

Jussi Aarnio	1913-1915
Hugo Laitakari	1916
Hugo Heinonen	1916-1917
Arvi Koskinen	1918
Taito Salava	1919-1926
Hannes Launiainen	1927-1935
Jaakko Vehmas	1936-1937
Kalle Vierto	1939-1942
Edvin Lundell	1943-1944
Kalle Vierto	1945
Aaro Häkkinen	1946-1952
Huki Lampinen	1953-1962
Kalle Vehmas	1963-1971
Esko Aronen	1972-1974
Heikki Toikka	1975-1977
Jorma Luoma-aho	1978-1984
Osmo Rosti	1985-1989
Rauno Pietiläinen	1990
Ossi Tiihonen	1991-1993
Reijo Karjalainen	1994-1997
Esko Junttila	1998
Katariina Soanjärvi	1999-2000
Seppo Raukola	2001-2004
Kati Soanjärvi	2005
Jarmo Oikarinen	2006 - 2007
Hannu Korhonen	2008 - 2009
Matti Krats	2010 -

Sihteerit

Ellen Vinqvist
A Viljasalo
Hannes Launiainen

L Hämäläinen	
Väinö Viinikainen	
Thure Saarinen	
Yrjö Keilan (Keila)	
Seppo Halonen	
J Kauppinen	
V Heikkilä	
Huki Lampinen	
Teemu Saarinen	
Hugo Leppänen	
Eero Aho	
Vilho Lehtonen	1950-1965
Jouko Kinnunen	1966
Elli Huovila	1966-1980
Matti Rantalainen	1981-1984
Rauno Pietiläinen	1985-1987
Reijo Karjalainen	1988-1991
Jarmo Puttonen	1992
Esko Junttila	1993-1994
Marja Kankaanranta	1995 -1997
Sanna Multala	1998 -1999
Juha Nivukoski	2000
Marja Kankaanranta	2001- 2003
Vesa Ruuska	2004 - 2005
Katja Sorri	2006 - 2007
Jarmo Oikarinen	2008 - 2011
Kerttu Jäntti	2012 -

Seuran paras suunnistaja 1972 - 92

Markku Kaura-aho	1972
Matti Björkman	1973- 1975
Timo Mäkelä (H11-12)	1975
Matti Björkman	1976
Timo Mäkelä (H13-14)	1977
Aimo Anttolainen	1978

Timo Mäkelä (H15-16) 1979
 Saara Koivunen 1980
 Heino Pietiläinen 1981
 Saara Koivunen 1982
 Erkki Autio 1983
 Matti Björkman 1984
 Erkki Autio 1985 - 1986
 Jouni Kahelin 1987
 Jouni Kahelin 1988
 Timo Mäkelä 1989 - 1990
 Jouni Kahelin 1992
 Ulla Lahtinen 1992

Naiset 1992 - 2011

Katri Haataja 1995
 Johanna Toivonen 1996
 Milla Vehkaoja 1997
 Johanna Toivonen 1998 - 1999
 Kaisu Martinmäki 2000
 Taru Ikäheimonen 2001
 Kaisu Martinmäki 2002 - 2004
 Kaisa Kurittu 2007
 Saana Sivill 2008 - 2011

Miehet 1992 - 2011

Timo Sivill 1995
 Jarmo Puttonen 1996 - 1998
 Jarkko Liuha 1999
 Timo Sivill 2000
 Jarkko Liuha 2001 - 2003
 Lauri Oikarinen 2004 , 2006
 Janne Häkkinen 2007 - 2008
 Jouni Mäkäräinen 2009
 Janne Häkkinen 2010 - 2011

Paras juniorisuunnistaja (alle 18 v.)

Timo Mäkelä 1976 - 1979
 Lotta Luoma-aho 1980
 Jouni Kahelin 1981
 Pia Rantalainen 1982
 Jouni Kahelin 1983
 Timo Pekkanen 1984
 Jouni Kahelin 1985 - 1989
 Katja Talala 1990
 Lasse Karjalainen 1992
 Jarkko Liuha 1995 - 1997
 Niina Kautto 1997
 Lasse Kautto 1998 - 2000
 Lauri Oikarinen 2001
 Riku Martikainen 202
 Lauri Oikarinen 2003
 Riku Martikainen 2004

Konsta Lehto 2005
 Vuokko Jurvakainen 2005
 Markku Oikarinen 2006
 Tuukka Senttula 2008
 Vuokko Jurvakainen 2008
 Tuukka Jurvakainen 2009
 Eeli Viholainen 2010

Nuorten kannustuspalkinto

Päivi Björkman 1983
 Mika Maukonen 1983
 Päivi Björkman 1984
 Aki Suvij Arvi 1984
 Kirsi Talala 1985
 Timo Kokkonen 1985
 Anu Suvij Arvi 1986
 Aki Suvij Arvi 1986
 Katja Talala 1987
 Jarkko Ylitolonen 1987
 Milla Vehkaoja 1988
 Lasse Karjalainen 1988
 Katariina Harjula 1989
 Tero Junttila 1989
 Kaisa Kurittu 1990
 Sami Tiuhonen 1990
 Lauri Pohjola 1995
 Marjut Mononen 1995
 Lasse Kautto 1997 (kauden tulokas)
 Jutta Toivonen 1998
 Riku Martikainen 1998
 Juho-Veikko Hytönen 1999
 Johanna Saarivaara 1999
 Susanna
 Parkkisenniemi 2001
 Juho-Veikko Hytönen 2001
 Pasi Sillanpää 2001
 Tatu Lehto 2001
 Jutta Toivonen 2001
 Markku Oikarinen 2002
 Eija Meriläinen 2002
 Tatu Lehto 2003
 Eeli Viholainen 2004
 Konsta Lehto 2004
 Pinja Sipiläinen 2004
 Henri Lamberg 2006
 Tuuli Lehto 2006
 Pinja Sipiläinen 2006
 Joona Viholainen,
 Eeli Viholainen,
 MisaTuomala,
 Vuokko Jurvakainen,

Markku Oikarinen, Tuukka Senttula ja Tuukka Jurvakainen 2007
 Tuukka Senttula 2009
 Joonas Viholainen 2010
 Pinja Sipiläinen, Janika Puikkonen ja Veera Klemettinen 2011

Ratamestarikilpailun parhaat

Matti Björkman 1987
 Jouni Kahelin 1987
 Rauno Pietiläinen 1988
 Jari Kahelin 1988
 Osmo Rosti 1989
 Ilkka Laakso 1989
 Armas Sipilä 1990

”Buffetti-kannu”

Marja-Liisa Björkman 1985
 Anneli Maukonen 1986
 Ritva Pekkanen 1987
 Irmeli ja Vesa Suvijärvi 1988

Kuntoilijan pikari

Tauno Väisänen 1985
 Maire Lahti 1986
 Reijo Karjalainen 1987
 Lassi Kurittu 1988
 Terhi Kokkonen 1989
 Leena Toivonen 1990

Ansiomerkit (JKT)

1. Hannes Launiainen
 2. Edvin Lundeli
 3. Julius Lagus
 4. Taito Salava
 5. Paavo Vierto
 6. Yrjö Keila
 7. Toimi Takala
 8. Mirja James
 9. Vilho Halinen
 10. Teemu Saarinen
 11. Jaakko Vehmas
 12. Aili Reiko
 13. Kalle Vierto
 14. Thure Saarinen
 15. Mauno Pohjonen
 16. Huki Leppälä
 17. Harald Lehti
 18. Huki Lampinen
 19. Aaro Häkkinen

20. Onni Suuronen
 21. Vilho Lehtonen
 Ilmari Pakarinen
 22. Väinö Lahtinen
 23. Hellä Siloma
 24. Pekka Seppänen
 25. Veikko Saares
 26. Pekka Koskinen
 27. Aimo Juvonen
 28. Lauri Kotkajärvi
 29. Helmer Kotkajärvi
 30. Alpo Mäkelä
 31. Ilmari Peuranen
 32. Jouko Launonen
 33. Aarni Seppänen
 34. Väinö Pakarinen
 35. Jaakko Huttunen
 36. Elli Huovila
 37. Kalle Vehmas
 38. Saara Koivunen
 39. Heino Pietiläinen
 40. Esko Aronen
 41. Aaro Huovila
 42. Pekka Olsonen
 43. Jarmo Peuranen
 44. Armas Sipilä
 45. Seppo Raukola
 46. Osmo Rosti
 47. Risto Kahelin
 48. Mauri Leskinen 1983
 49. Veikko Jaatinen 1983
 50. Erkki Autio 1984
 51. Matti Björkman 1984
 52. Juhani Jokela 1984

Seuran (JKT) Viiri

1. Vilho Lehtonen
 2. SVUL:n Keski-Suomen piiri Esko Aronen (Viirin suunnittelija)
 Keski-Suomen Kultasepät
 3. Aaro Häkkinen
 4. Huki Lampinen
 5. Suomen Luisteluliitto
 6. Karstulan Kiva
 7. Jyväskylän Kenttä Urheilijat
 8. Jyväskylän Veikot
 9. Alpo Mäkelä
 10. Erkki Ikonen
 11. Aili Reiko
 12. Jaakko Vehmas
 13. Pekka Koskinen
 14. Jaakko Huttunen

15. Mauno Pohjonen
16. Veikko Saarinen
17. Mauri Leskinen
18. Elli Huovila
19. Jorma Luoma-aho
20. Hongikon Nuoriso Seuran
Urheilijat
21. Kalle Vehmas
22. Lauri Kotkajärvi
23. Jyväskylän Kiri
24. Heikki Saares
25. Kansallis-Osake-Pankki
26. Kuulovikaisten Koulu
27. Oy Wilhelm Schauman Ab
28. Vihtavuoren Pamaus 1984
29. Armas Sipilä 1984
30. Uuraisten
Urheilijat 1985
31. Heino Pietiläinen 1985
32. Erkki Autio 1986
33. Timo Mäkelä 1987
34. Matti Knuutila 1987
35. Esikunta IS 1987
36. Tauno Väisänen 1987
37. Yrjö Ratia 1987
38. Matti Björkman 1989
39. Seppo Raukola 1990

Pronssinen tunnuslevyke (JKT)

1. Kalle Vehmas 1967
2. Kaisa Niskanen 1967
3. Jouko Kinnunen 1967
4. Erkki Ikonen 1967
5. Pauli Vuolle 1967
6. Väinö Nyström 1967
7. Voitto Haapamäki 1968
8. Eino Vuori 1969
9. Esko Aronen 1972
10. Elli Huovila 1972
11. Saara Koivunen 1980
12. Pekka Olsson 1980
13. Alpo Mäkelä 1980
14. Aimo Anttolainen 1980
15. Risto Mäkiäho 1980
16. Meeri Uusitalo 1980
17. Jaakko Paasivirta 1981
18. Heino Pietiläinen 1981
19. Tauno Väisänen 1982
20. Mauri Leskinen 1982
21. Matti Björkman 1982
22. Heikki Saares 1982
23. Juhani Siekkinen 1982
24. Timo Mäkelä 1982
25. Veikko Jaatinen 1982
26. Maks Uusitalo 1982
27. Erkki Autio 1983
28. Yrjö Ratia 1983

POIMINTOJA SAAVUTUKSISTA JA
TAPAHTUMISTA VUOSIEN VARRELTA

- 1912 Voimistelu ja urheiluseura Jyväskylän Kisa-Toverit perustettiin 30. 12 Santalan kahvilassa 41 jäsenen voimin.
- 1915 SM-hiihto 35v/20 km: 1. Martti Koivisto 1.15.57.
- 1916 JKT järjesti Jyväskylässä ensimmäisen 'vapaa-urheilu' kisan.
- 1917 JKT ryhtyi hoitamaan Jyväsjärven luistinrataa.
- 1920 JKT järjesti SM-painit höyhen- ja raskaassarjassa.
- 1921 JKT oli SVUL:n Keski-Suomen piirin suurin seura, 145 jäsentä. Kansallisen yu-kilpailun yhteydessä tapahtui myös moottoripyöräajo, luokat yli ja alle 6 hevosvoimaa!
- 1927 SM-hiihto: tasamaa 5 km: 1. Sulo Jokinen 19,24.
- 1929 JKT järjesti SM-hiihtojen osakilpailun Taulumäellä. Mäenlaskukursseille osallistui 55 poikaa. Herra Envall Ruotsista antoi kurssin seuran jääkiekkoilijoille. Kalle Vierto piti pesäpallokurssin.
- 1930 Pesäpallon piirinmestaruus ratkesi Harjulla ottelussa JKT - JKT II. Seurassa oli 432 jäsentä.
- 1931 Kalle Järvinen voitti Suomi - Ruotsi -maaottelussa kuulana tuloksella 15,40 ja valittiin maan parhaaksi urheilijaksi. JKT:läisillä 31 yleisurheilun piirin ennätystä 46:sta.
- 1932 Olympialaiset Los Angeles, 1500 metrin loppukilpailu: 9. Martti Luomanen 3.57,2.
- 1933 Palloilulajat lopetettiin, pelaajat siirtyivät JYP:iin. Seurassa oli 650 jäsentä.
- 1934 Voimistelussa ja kaunoluistelussa näytökset, yhteensä 1000 katsojaa.
- 1936 Taulumäen hyppyri kunnostettiin suurmäeksi, yli 50 metrin hypyt nyt mahdollisia. SM-mäki: 1. Paavo Vierto, 2. Niilo Toppila. Kymmenen jiikoteeläistä osallistui suunnistuksessa ensimmäisiin piirin mestaruuskilpailuihin.
- 1938 SM-tuloksia: mäki: 1. Niilo Toppila, pujottelu: 2. Niilo Toppila, syöksy: 4. Niilo Toppila, nuorten mäki: 2. Osmo Vierto, keihäs: 2. H. Palonen, kuula: 3. S. Nurmi. Valtaosa seuran yleisurheilijoista siirtyi perustetun erikoisseuran, Jyväskylän Kenttäurheilijoiden riveihin.
- 1939 SM-mäki: 1. Niilo Toppila. Olympialeirille valmennukseen kutsuttiin Mirja James, Aili Reiko ja Hellä Siloma.
- 1941 MM-mäenlasku Cortina D'Ampezzo: 1. Paavo Vierto. Ounasvaaran mäki: 1. Niilo Toppila.
- 1944 JKT järjesti SM-hiihtojen B-ryhmän ja kansalliset pujottelukilpailut Kypärämäen laskussa. JKT järjesti Keski-Suomen ensimmäisen pk-suunnistuksen 19.11. JKT aloitti koripalloilun. Harjoitussarjaan lähdettiin sekä miesten että naisten joukkueilla.
- 1945 JKT järjesti I Jyväskylän Hiihdot Taulumäellä, pakkasta 20 astetta ja katsojia 2500. 30km hiihdon voitti Oskari Rouvinen ja 15 kilometrillä kolmas oli Toivo Tiainen. JKT järjesti kansainvälisen voimistelunäytöksen Harjulla. JKT järjesti ensimmäisen kansallisen suunnistuksen 30.9. Naisten SM-yleisurheilu: 100 m: 1. Mirja James 13.0, 80 metrin aidat:

1. Mirja James 13,6, pituus: 1. Mirja James 503, 4 x 100 m: 1. JKT (Laimi Tarvainen, Hellä Siloma, Mirja James, Aili Reiko).
- 1946 JKT järjesti I veteraanisuunnistukset 29.9. Ratamestareina olivat Veikko 'Seppä' Saarinen ja Yrjö Pohjonen.
- 1947 JKT järjesti Keski-Suomen ensimmäisen kansallisen suunnistuskilpailun 5.10. Osanottajia oli 69.
- 1948 Olympialaiset, Lontoo: naisten 80 metrin aidat, alkuerä: 4. Mirja James
JKT voitti piirin cup-mestaruuden suunnistuksessa.
Suunnistuksen SM-viesti, miesten viesti: 5. JKT.
SSL:n mestaruuskilpailut: veteraanit 50 v: 1. Tuomas Huttunen.
- 1949 Naisten Sm-yleisurheilu: JKT maan paras seura.
SM-suunnistus, M50: 1. Tuomas Huttunen.
- 1950 JKT järjesti Keski-Suomen ensimmäisen 'kaksi peninkulmaa' suunnistuksen.
Em-maratoni Bryssel: 2. Veikko Karvonen 2.32,45.
SM-yleisurheilu: maraton: 2. Veikko Karvonen, naisten pituus: 2. Aili Reiko 509.
Koripalloliitto, nuorten Cup: 1. JKT.
SM-suunnistus, naiset: 4. Helga Hintikka.
- 1951 SM-suunnistus: M50: 3. Eino Sorsa, M16: 2. Unto Vuopala, N: 4. Helga Hintikka
- 1952 JKT järjesti Keski-Suomen ensimmäisen pk-hiihtosuunnistuksen.
JKT järjesti suunnistuksen SM-viestien pääsarjat Laukaan Peurungassa 18.5.
JKT järjesti SVL:n voimistelupäivät.
SM-suunnistus, nuorten viesti: 4. JKT (Pentti Miettinen, A. Vesterinen, Martti Jaatinen).
Luistelun piirinmestari: Aulis Peuranen 500 m 57,7, P. Laurio alle 18-vuotisten 500 m 60,2, A. Mäkelä alle 18-vuotisten 1500 m 3.16,5.
Pm-koripallo: alle 16 vuotta: 1. JKT - alle 18 vuotta: 1. JKT, naiset: 2. JKT, miehet: 2. JKT.
- 1953 Voimistelun SM-kilpailujen B-sarja: hypyt: 1. Aimo Juvonen, renkaat: 1. Lauri Kotkajärvi 1954 .
JKT osallistui nuorten luistelumaaottelun järjestelyihin.
SM-suunnitus, miesten viesti: 18. JKT (Alpo Mäkelä, Martti Jaatinen, Eino Vuori).
Pm-yleisurheilussa mestaruuden otti mm. Mauri Jormakka.
- 1955 JKT järjesti voimistelussa telinekohtaisen SM-kilpailun.
JKT järjesti kansainväliset luistelukilpailut.
- 1956 Kalle Vierto sai Suomen Urheilun kultaisen ansiomerkin.
- 1957 Kansalliset suunnistuskilpailut järjestettiin 25.8. (osallistui 96).
SSL:n Allan Kari arvosteli JKT:n piirin parhaaksi suunnistusseuraksi.
- 1958 Jouko Launonen edusti Suomea jo nuorten luistelumaaottelussa.
Voimistelujaosto piti Lounaispuistossa näytöksen.
- 1960 SM-suunnistus, nuorten viesti: 14. JKT.
Pm-koripallo, alle 19 vuotta: 1. JKT.
- 1961 SM-luistelussa Jouko Launonen otti pronssia 5000 metrillä, 10000 metrillä ja yhteispisteissä.
Suunnistuksen veteraanikilpailu järjestettiin 15. kerran. Eino Sorsa voitti kiertopalkintona olleen kilven omakseen.
- 1962 SM-luistelussa Jouko Launonen oli 1000 metrillä toinen ja yhteispis

- teissä kolmas.
Voimistelujoukko järjesti kansallisen juhlakilpailun.
- 1963 JKT järjesti luistelun SM-kilpailun.
JKT järjesti Keski-Suomen hiihtosuunnistusviestin.
- 1964 Olympialaiset Innsbruck, I 500 metrin luistelu: 4. Launonen 2.11,9.
SM-voimistelu, miesten renkaat: 3. Heikki Toikka.
Suunnistuksen seuraluokittelussa JKT nousi I luokkaan.
1965 MM-luistelut Oslo, yhteispisteet: 2. Jouko Launonen 179,165.
Jouko Launonen valittiin vuoden parhaaksi urheilijaksi.
1966 SM-luistelussa Launonen ylty edelleen viiteen mestaruuteen.
Hänellä kauden päättyessä hallussaan kaikki luistelun Suomen ennätykset.
SM-luistelu, tyttöjen 500 m: 2. Hannele Nyström.
Suurkisa-voimistelu, B-sarja: 2. JKT.
- 1967 SM-luistelussa Launonen nyt neljännen kerran perätysten voitti kaikki viisi mestaruutta.
- 1968 Nuorten suunnistuskursseille osallistui 155 nuorta.
Pm-voimistelu: Toikan johdolla JKT:lle 17 voittoa.
- 1969 Taitoluistelun piirinmestarit olivat Sæde Jokinen ja Reija Poutanen.
JKT voitti K-S suunnistusCupin.
- 1970 JKT nousi suunnistuksen valioluokkaan.
- 1971 SM-suunnistus: M62: 3. Jaakko Huttunen, miesten viesti: 2. JKT (Taisto ja Matti Björkman, Markku Kaura-aho, Jorma Heikkinen).
- 1972 JKT järjesti hiihtosuunnistuksen SM-kilpailun 20.2. Jyväskylässä, maali sijaitsi Viitaniemen ammattikoululla.
JKT järjesti 25. veteraanisuunnistuksen, johon osallistui 60.
Voimistelun piirinmestareita olivat H. Toikka, N. Koskinen, S. Salminen ja O. Akkanen.
Taitoluistelun harjoitusrenkaassa 100 tyttöä.
JKT voitti K-S:n suunnistuscupin.
- 1973 Viestijoukkueen sijoitukset: Jukolassa 87.ja Tiomila 120.
- 1974 Sijoitus Jukolassa oli 62.
- 1975 Harjoituskilpailuissa suunnisti lähes 1000 kauden aikana.
- 1976 SM-hiihtosuunnistus, D43: 5. Saara Koivunen.
- 1977 SM-suunnistus, H14: 3. Timo Mäkelä.
Voimistelijoilla vuoden aikana 2 915 harjoituskertaa.
- 1978 JKT järjesti opiskelijoiden MM-suunnistukset eli WUCO-kisat 18. - 23.7. uusilla erikoiskartoilla Kotanen ja Palokka.
- 1979 JKT julistautui suunnistuksen erikoisseuraksi.
- 1980 SM-hiihtosuunnistus D 50 1. Saara Koivunen.
Laajavuoren kiintorastit pystytettiin.
Aloitettiin nuorten vuosittainen alkeis- ja jatkokoulutus.
- 1981 SM-suunnistus: H 56 1. Heino Pietiläinen.
JKT:n järjestämä pm-päivä palkittiin piirin parhaimpana suunnistus kilpailuna ko. vuonna.
Neljä suunnistuksen erikoiskarttaa valmistui.
- 1982 Kaksipäiväiset juhlakilpailut Haukkalassa, yhteensä 1316 starttia.
JKT:n järjestämissä kuntosuunnistuksissa 1500 osanottajaa kesän aikana.
- 1983 SM päivä H 55 1. Erkki Autio.
- 1984 SM-vesti H 11—14: JKT:n joukkue Kimmo Maukonen, Timo Pekka

- nen, Jouni Kahelin pronssia. SM-pisteitä JKT:lle mahtavat 32.
- 1985 SM hiihtosuunnistus H 65 1. Yrjö Ratia.
- 1986 SM hiihtosuunnistus D 55 1. Saara Koivunen. SM pitkät H 60 I.Erkki Autio.
Seura nousi Keski-Suomen ainoana suunnistusseurana valioliukaan.
- 1988 Seurafuusio: JKT:n ja KENSU:n suunnistustoiminta päätettiin yhdistää ja seuraan liittyi suunnistajia Vaajakosken Terästä ja ympäristökuntien (mm. Uurainen, Hankasalmi, Jämsä) seuroista.
Samalla seuran toiminta-ajastusta tarkistettiin huippusuunnistuksen suuntaan.
- 1989 JKT:n nimi muutettiin virallisesti Suunta-941:ksi.
Eino Havas voitti maaottelukatsastuksen Vilppulassa.
Miesten joukkue oli 7. Joutsenon Jukolassa.
Jouni Kahelin voitti pitkien matkojen Suomen mestaruuden sarjassa H17-18.
Kimmo Maukonen, Pasi Liuha ja Jouni Kahelin ottivat hiihtosuunnistuksen SM-hopean sarjassa H17-18.
Nuorten Jukolasta tuli 8. sija.
- 1990 Timo Mäkelä otti pronssia normaalimatkan SM-kisoissa Jämsässä.
Katja Talala voitti kultaa D16-sarjan SM-yökisoista.
- 1991 Miesten joukkue oli SM-viestissä 4.
Nuorten Jukolasta tuli hopeaa joukkueella Johanna Toivonen, Tero Junntila, Kaisa Kurittu, Jarkko Liuha, Lasse Karjalainen, Katja Talala ja Jari Liuha. Katja Talala otti hopeaa SM-päiväkisoissa sarjassa D17-18.
- 1992 Suunta-941 osallistui Fin5-rastiviikon ja nuorten MM-kisojen järjeste-lyihin.
Rutalahden SM-päiväkisoissa Ulla Lahtinen otti pronssia sarjassa D21, Lasse Karjalainen voitti kultaa sarjassa H16 ja Johanna Toivonen pronssia sarjassa D16.
- 1993 Seuran nimi muuttui Suunta-101:ksi.
- 1994 Joutsenon Nuorten Jukolasta tuli pronssia.
Miesten joukkue oli SM-viestissä 2. SM-päivä Lasse Karjalainen pronssia H18 ja sama sija SM-pikamatkalla, Kaisa Kurittu 2.
SM-päivä D15, Timo Sivill 3. SM yö, SM-pika Johanna Toivonen pronssia D18, Erkki Autio hopeaa SM-päivä H65 1996. D20-sarjan pronssia SM-viestistä joukkueella Johanna ja Jenni Toivonen sekä Kaisa Kurittu.
Legendaarinen Kurko Cup aloitettiin Jyvässeudulla.
- 1996 Miesten joukkue oli Rautavaaran Jukolassa 5.
D20-sarjan pronssia SM-viestistä joukkueella Johanna ja Jenni Toivonen sekä Kaisa Kurittu.
- 1997 Miesten joukkue oli Smäländskavlenissa 2.
Suunta-101 järjesti Jyväsk-Jukolan Laajavuoressa.
- 1998 Miesten joukkue oli Spring Cupissa Tanskan Hillerödissä 5.
Miesten joukkue johti keväällä hetken aikaa pohjoismaista viestiliigaa.
- 1999 Miesten joukkue oli SM-viestissä 5.
Johanna Toivonen otti naisten sarjan yllätyshopeaa SM-yösuunnistuksissa.
- 2000 Timo Sivill oli SM-pitkillä 4. miesten sarjassa.
Suunta-101 järjesti ryhmä 1. SM-pikamatkan Ilvesvuoressa.

- Janne Häkkinen, Lauri Oikarinen ja Jouko Liuha ottivat mestaruuden hiihtosuunnistuksen SM-viestissä sarjassa H16.
- 2001 Suunta-101 järjesti hiihtosuunnistuksen MM-katsastukset Aittovuorella.
Jouko Liuha, Pasi Sillanpää ja Lauri Oikarinen ottivat SM-viestipronssin sarjassa H16.
- 2002 H18-sarjan poikien I -joukkue voitti ja kakkosjoukkue oli kolmas viestiliigassa.
Marja Kankaanranta, Tuula Rasimus ja Sirkka Oikarinen SM-viestikultaa sarjassa D40.
Suunta -101 järjesti hiihtosuunnistuksen MM –katsastuksen Huhtasuolla.
- 2003 Suunta -101 järjesti kahden osakilpailun iltapikakilpailun Vesalassa 14.5 ja Tikassa 24.9.
Lauri Oikarinen voitti hopeaa H18 sarjassa normaalimatalla, ja viestijoukkue Jouko Liuha, Pasi Sillanpää ja Lauri Oikarinen samoin viesti hopeaa.
Hiihtosuunnistuksessa pikamatalla Lauri Oikarinen voitti pronssia.
- 2004 Suunta -101:lle myönnettiin Sinetti –seuran arvo.
Kaksipäiväiset kansalliset kisat pidettiin Kinkomaalla 7-8.8.2004
Ulla Lahtinen voitti D35 normaalimatkan, ja SM –yössä Susanna Parkkisenniemi toinen ja Jyrki Jäppinen kolmas. Sara Koivunen voitti pikamatkan D75 sarjassa.
- 2005 Seuran nimi vaihdettiin Suunta Jyväskyläksi.
Suunta-101 järjesti hiihtosuunnistuksen SM-pikamatkan ja Lumi-Toukolan Savonmäessä.
Lauri Oikarinen voitti H20 sarjassa PM –keskimatalla pronssia.
Markku Oikarinen voitti hopeaa sarjassa H15 normaalimatalla. Sirkka Oikarinen voitti sprinttikultaa ja SM pikamatkan. H40 sarjassa Jyrki Tuomala, Jarmo Oikarinen ja Pekka Juvakka voittivat hiihtosuunnistuksessa hopeaa.
- 2006 Nuorten Jukola ja Keski-Suomen Viesti järjestettiin 26.8.2006 Laajavuorella.
Poliisien SM –kisat järjestettiin Laajavuorella ja Kinkomaalla 17-18.5.2006
Sirkka Oikarinen voitti SM –pitkän sarjassa D45. Kakkostilan ottivat Alpo Mäkelä H85 SM pitkällä ja Saara Koivunen HiSu SM pikamatkalla. Markku Oikarinen oli H16 SM pikamatkalla kolmas.
- 2007 Maakuntasuunnistus järjestettiin Huhtasuon liikuntapuistossa 23.5.2007 ja kansalliset Paasivuorella 11.8.2007.
Sirkka Oikarinen voitti maailmanmestaruuden normaalimatalla sarjassa D45.
- 2008 Tuukka Jurvakainen voitti H15 sarjassa normaalimatkan. Saara Koivunen voitti kultaa D80 sarjassa hiihtosuunnistuksessa.
Kuntorasteilla saavutettiin toistaiseksi kävijäennätys 5655 suoritusta 26 tapahtumassa.
- 2009 Tuukka Jurvakainen voitti SM sprintin H16 sarjassa, ja viestissä Eeli Viholaisen ja Misa Tuomalan kanssa hopeaa. Sirkka Oikarinen voitti SM kultaa sprintissä D45 sarjassa, ja Saara Koivunen hopeaa sarjassa D70 HiSu SM pitkällä matkalla.
- 2010 SM pitkämatka R2 järjestettiin 4-5.9.2010 Tasaisen kankaalla Jyväskylän ja Petäjäveden rajamailla.

Laajavuoressa järjestettiin ensimmäinen Let's Run maastajuoksukilpailu.

Suunnistusvalmentajat ry. valitsivat Suunta Jyväskylän vuoden 2010 valtakunnalliseksi kasvattajaseuraksi.

Henkilökohtaisissa SM –kilpailuissa saavutettiin 19 mitalia, 10 hiihtosuunnistuksessa ja 9 suunnistuksessa. Parhaista saavutuksista vastasivat Janne Häkkinen (1,2,2,3),

Eeli Viholainen (1,1,2,2,3) ja Misa Tuomala (1,2,2), veteraaneissa Sirkka Oikarinen D50 sarjassa (1,1,2) ja Saara Koivunen D70 sarjassa (2,3).

Seuran ykkösjoukkue oli Nuorten Jukolassa 10.

2011 Kahden osakilpailun keskimatkan kansalliset järjestettiin 6.8.2011 Tasaisen kankaalla.

Eeli Viholainen voitti kultaa SM keskimatkalla sarjassa H18 ja SM pitkällä matkalla sarjassa H17. Muita mitalisteja eri sarjoissa olivat Janne Häkkinen, Joona Viholainen, Tuukka Jurvakainen, Jyrki Tuomala, Matti Autio, Pekka Juvakka, Misa Tuomala, Tuukka Senttula, Miro Tuomala, Anton Sulkula, Sirkka Oikarinen, Saara Koivunen.

2012 Hiihtosuunnistuskisat Vesalassa 14.1.2012 jouduttiin perumaan lumenpuutten vuoksi.

Kahden keskimatkan kisan kansalliset järjestettiin Jussilanperällä 4.8.2012

Hiihtosuunnistuksen SM sprinteistä henkilökohtaisen kullan voitti Tommi Reponen, Misa Tuomala ja Veera Klemettinen sekä viestijoukkue Eeli Viholainen ja Misa Tuomala.

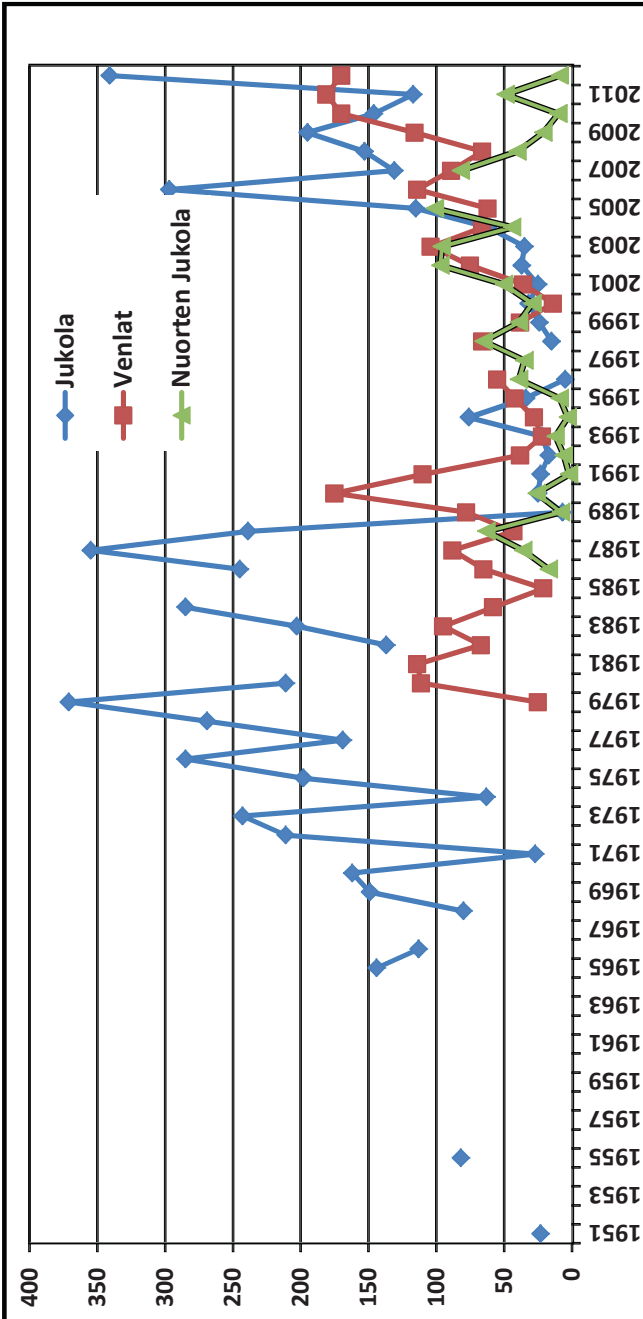
Kesäsuunnistuksessa Eeli Viholainen oli nuorten EM kisoissa hopealla sekä henkilökohtaisessa kisassa että viestissä. Eeli voitti SM kultaa keskimatkalla, ja oli hopealla myös SM sprintissä ja SM pitkällä H18sarjassa. Hän voitti lisäksi kultaa viestissä yhdessä Ilari Sulkulan ja Misa Tuomalan kanssa. Veera Klemettinen voitti kultaa D15 tyttöjen keskimatkalla.

Nuorten joukkue oli Tiomilassa sijalla 5 ja Nuorten Jukolassa sijalla 9.

2013 Kahden keskimatkan kisan kansalliset järjestetään elokuun alussa.

2014 Järjestetään SM pitkämatka, R1 syyskuun alussa Muuratsalossa.

Kuntosuunnistustapahtumat ja -suoritukset vuosina 1966-2011

